

**KOCAELİ KENTİ PARKLARINDA PEYZAJ TASARIMI
KAPSAMINDA SU KULLANIM OLANAKLARININ
BELİRLENMESİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA**

Ziynet YİĞİT

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KOCAELİ KENTİ PARKLARINDA PEYZAJ TASARIMI KAPSAMINDA SU
KULLANIM OLANAKLARININ BELİRLENMESİ ÜZERİNDE BİR
ARAŞTIRMA**

Ziynet YİĞİT

Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA
(Danışman)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

BURSA – 2019

TEZ ONAYI

Ziyinet YİĞİT tarafından hazırlanan “KOCAELİ KENTİ PARKLARINDA PEYZAJ TASARIMI KAPSAMINDA SU KULLANIM OLANAKLARININ BELİRLENMESİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA

Başkan : Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA
Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi,
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

İmza

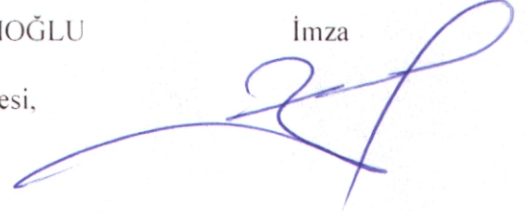
Üye : Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR
Bursa Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi,
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

İmza

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zeynep PİRSELİMOĞLU
BATMAN
Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi,
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

İmza

Yukarıdaki sonucu onaylarım

Prof. Dr. Hüseyin Aksel EREN
Enstitü Müdürü

22.07.2019

U.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

22.07.2019

Ziynet YİĞİT

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KOCAELİ KENTİ PARKLARINDA PEYZAJ TASARIMI KAPSAMINDA SU KULLANIM OLANAKLARININ BELİRLENMESİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Ziynet YİĞİT

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA

Su, tüm canlılar için yaşam kaynağı olmasının yanında ekolojik, ekonomik, psikolojik, duyuşsal (görsel, işitsel, dokunma, tatma), estetik ve sosyal yönden de çok önemli bir tasarım elemanıdır. Geçmişten günümüze kadar olan süreçte pek çok uygarlık için tarımsal faaliyetlerde, ulaşım ve şehir yerleşimlerinin belirlenmesinde öncelik oluşturmuştur. Ayrıca uygarlıklar inşa ettikleri yapılarda, sanat eserlerinde ve bahçe tasarımlarında suyu tasarım elemanı olarak kullanmışlardır. Günümüzde de kentsel meydanlar ile park ve bahçelerde önemli bir tasarım elemanı olarak kullanılmaktadır.

Bu araştırmada, Kocaeli ilinde yer alan on beş adet park ve bu parklarda yer alan doğal ve yapay olarak oluşturulan su yüzeyleri çalışma materyali olarak belirlenmiştir. Su öğelerinin mevcut kullanım durumlarını belirlemek amacıyla değerlendirme formları oluşturulmuş ve her bir parkta yer alan su öğesi için bu formlar doldurulmuştur. Formlar doldurulurken alanda yapılan gözlem ve fotoğraflardan yararlanılmıştır. Sonuçlar uzman bakış açısı ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre; su esnek bir tasarım elemanı olması ve pek çok farklı tasarım olanağı sunmasına karşın, bundan yeterince yararlanılmadığı görülmüştür. Parklarda doğal su varlığı dışında su öğesi olarak tasarımlar çok kısıtlı tutulmuş ya da bakımsızlık sebebiyle atıl duruma düşmüş ve iptal edilmişlerdir. Genellikle birbirinin aynı su öğesi tasarımları mevcuttur. Günümüzde teknolojiye de faydalanılarak ilginç ve farklı tasarımlar uygulama fırsatı vardır. Kentteki su öğesi tasarımları gözden geçirilerek mevcut su öğelerinin iyileştirilmesi, revizelerin yapılması ve ilave olarak uygun su öğesi tasarımlarının yapılması gerektiği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kocaeli, peyzaj tasarımı, park, su, su gösterisi
2019, xi + 298 sayfa.

ABSTRACT

MSc Thesis

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF WATER USAGE FACILITIES OF
THE SCOPE OF LANDSCAPE DESIGN IN KOCAELI'S PARKS

Ziynet YİĞİT

Bursa Uludağ University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA

In addition to being a source of life for all living things, water is also an important design element in ecological, economic, psychological, sensory (visual, auditory, touching, tasting), aesthetic and social aspects. From past to present, it has been a priority for many civilizations in agricultural activities, transportation and urban settlements. In addition, civilizations used water as a design element in the structures they built, art works and garden designs. It is still used as an important design element in urban squares and parks and gardens.

In this research, fifteen parks in Kocaeli province and natural and artificially created water surfaces in these parks were determined as working materials. Evaluation forms were created to determine the current use of water elements and these forms were filled in for each water element in each park. Observations and photographs made in the field were used in filling the forms. The results were evaluated from an expert perspective.

According to the results of the research; Although water is a flexible design element and offers many different design possibilities, it has been seen that it has not been utilized sufficiently. In addition to the presence of natural water in the parks, the designs as water elements have been kept very limited or have become idle due to neglect and have been canceled. Usually the same water element designs are available. Today, there is the opportunity to apply interesting and different designs by using technology. The water element designs in the city have been reviewed and it has been revealed that the existing water elements should be improved, revisions should be made and additionally appropriate water element designs should be made.

Key words: Kocaeli, landscape design, park, water, water show
2019, xi + 298 pages.

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmam boyunca her aőamada beni yönlendiren ve bilgi birikimini paylaőan değerli hocam ve danıőmanım Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA'ya teőekkürlerimi ve Őukranlarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi birikimini paylaőan Uludağ Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü değerli hocalarım Prof. Dr. Murat ZENCİRKİRAN, Doç. Dr. Aysun ÇELİK ÇANGA, Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer SEYİDOğLU AKDENİZ, Dr. Öğr. Üyesi Zeynep PİRSELİMOğLU BATMAN ve Dr. Öğr. Üyesi Elvan ENDER ALTAY'a teőekkürlerimi sunarım.

Alan alıőmaları sırasında değerli vaktini ayırıp, yardımcı olan sevgili arkadaşlarım Nilay ÖZTÜRK (Peyzaj Mimarı) ve Mustafa UZER'e teőekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, desteğini her zaman hissettiren ve her koőulda yanımda olan sevgili aileme sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Ziynet YİğİT
.././.....

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
2. KURAMSAL TEMELLER VE KAYNAK ARAŞTIRMASI	3
2.1. Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar	3
2.1.1. Kentsel açık ve yeşil alanların sınıflandırılması	7
2.1.2. Kentsel açık ve yeşil alanların işlevleri	11
2.2. Peyzaj Tasarımı, Öğeleri, İlkeleri ve Önemi	15
2.3. Tarihsel Süreç İçerisinde Suyun Peyzajda Kullanımı	18
2.3.1. İlk çağda suyun peyzajda kullanımı	20
2.3.2. Orta çağda suyun peyzajda kullanımı	23
2.3.3. Yakın çağda suyun peyzajda kullanımı	25
2.4. Peyzaj Tasarımında Su Kullanım Amaçları	27
2.4.1. Fonksiyonel amaçlı kullanım	27
2.4.2. Ekolojik amaçlı kullanım	28
2.4.3. Görsellik ve işitsellik amaçlı kullanım	29
2.4.4. Psikolojik amaçlı kullanım	31
2.4.5. Rekreasyonel amaçlı kullanım	33
2.5. Gösteri Elemanı Olarak Peyzaj Tasarımında Suyun Kullanımı	34
2.5.1. Süs havuzları	34
2.5.2. Bitki havuzları	38
2.5.3. Su perdeleri	39
2.5.4. Yansıma havuzları	41
2.5.5. Göletler	42
2.5.6. Yapay dere, kanal ve şelaleler	42
2.5.7. Dans eden havuzlar	43
2.6. Dünya’da ve Türkiye’deki Parklarda Su Kullanımına Yönelik Örnekler	44
3. MATERYAL VE YÖNTEM	52
3.1. Materyal	52
3.1.1. Kocaeli hakkında genel bilgiler	52
3.1.2. Çalışma alanı hakkında genel bilgiler	58
3.2. Yöntem	61
4. BULGULAR	66
4.1. Seka Parka İlişkin Bulgular	66
4.1.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	66
4.1.2. Su kullanımına yönelik bulgular	69
4.2. Doğu Kışla Gençlik Parkına İlişkin Bulgular	76
4.2.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	76
4.2.2. Su kullanımına yönelik bulgular	78
4.3. Cumhuriyet Çocuk Parkına İlişkin Bulgular	82
4.3.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	82

4.3.2. Su kullanımına yönelik bulgular	84
4.4. Derince Harikalar Sahil Parkına İlişkin Bulgular	87
4.4.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	87
4.4.2. Su kullanımına yönelik bulgular	90
4.5. Kocaeli Fuar Alanına İlişkin Bulgular	105
4.5.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	105
4.5.2. Su kullanımına yönelik bulgular	107
4.6. Nazmi Oğuz Sahil Parkına İlişkin Bulgular	111
4.6.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	111
4.6.2. Su kullanımına yönelik bulgular	113
4.7. Uğur Mumcu Parkına İlişkin Bulgular	116
4.7.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	116
4.7.2. Su kullanımına yönelik bulgular	119
4.8. Fevziye Parkına İlişkin Bulgular	122
4.8.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	122
4.8.2. Su kullanımına yönelik bulgular	124
4.9. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkına İlişkin Bulgular	131
4.10. İzmit Sahil Parkına İlişkin Bulgular	134
4.10.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	134
4.10.2. Su kullanımına yönelik bulgular	136
4.11. Başiskele Sahil Parkına İlişkin Bulgular	142
4.11.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	142
4.11.2. Su kullanımına yönelik bulgular	145
4.12. Gölcük Sahil Parkına İlişkin Bulgular	148
4.12.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	148
4.12.2. Su kullanımına yönelik bulgular	150
4.13. Yeni Cuma Parkına İlişkin Bulgular	153
4.13.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	153
4.13.2. Su kullanımına yönelik bulgular	155
4.14. İzmit Kültür Tepesine İlişkin Bulgular	159
4.14.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	159
4.14.2. Su kullanımına yönelik bulgular	162
4.15. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkına İlişkin Bulgular	168
4.15.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular	168
4.15.2. Su kullanımına yönelik bulgular	170
5. SONUÇ	173
KAYNAKLAR	197
EKLER	205
ÖZGEÇMİŞ	298

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Firavun, eşi ve bahçede yer alan dikdörtgen havuzu gösteren görsel.....	21
Şekil 2.2. Babil'in asma bahçeleri temsili görselleri.....	23
Şekil 2.3. Mothe-Chandeniers şatosu, Fransa	23
Şekil 2.4. İspanya Elhamra Sarayı'nda yer alan süs havuzu.....	24
Şekil 2.5. Fransa Versay Sarayı bahçesinde yer alan süs havuzları.....	26
Şekil 2.6. Suyun oluşturduğu görsel etkiler	30
Şekil 2.7. Süs havuzu filtrasyon ekipmanları	35
Şekil 2.8. Fıskiye başlıkları ve su hareketleri	36
Şekil 2.9. Süs havuzu ve fıskiye aydınlatmalarında kullanılan bazı spot ve çizgisel aydınlatma armatürleri.....	36
Şekil 2.10. Aydınlatma ile desteklenen su gösterisi.....	37
Şekil 2.11. Kuru havuz sistem detayı.....	37
Şekil 2.12. Kuru havuz örneği	37
Şekil 2.13. Bitki havuzlarında kullanılan bazı bitki türleri	39
Şekil 2.14. Bitki havuzlarında bitkisel tasarımda bitkilerin yerleşim sıralaması.....	39
Şekil 2.15. Açık alanda kullanılan su perdesi	40
Şekil 2.16. Dijital su perdesi	40
Şekil 2.17. Almanya/Berlin'de yer alan yansıma havuzu	41
Şekil 2.18. Taj Mahal yansıma havuzu	41
Şekil 2.19. Dubai dans eden havuz görselleri	44
Şekil 2.20. Central Park kuşbakışı görünümü.....	45
Şekil 2.21. Central Park'ta yer alan gölet	45
Şekil 2.22. Tekne yarışlarının yapıldığı gölet.....	45
Şekil 2.23. Central Park'ta yer alan şelale	46
Şekil 2.24. Central Park'ta yer alan Bethesda çeşmesi	46
Şekil 2.25. Hyde Park kuşbakışı görünümü	46
Şekil 2.26. Hyde Park doğal yaşama ait görüntüler	47
Şekil 2.27. Hayatın neşesi olarak adlandırılan süs havuzu	47
Şekil 2.28. Avcı çeşmesi	47
Şekil 2.29. Diana Anıt Havuzu görünümleri.....	48
Şekil 2.30. Ueno Park planı	48
Şekil 2.31. Ueno Parkta yer alan gölet ve fıskiyeler	49
Şekil 2.32. Ueno Parkta yer alan gölet ve kiraz çiçekleri	49
Şekil 2.33. Gülhane Parkı'nda yer alan su ögesi ve su gösterisi	49
Şekil 2.34. Gölet ve su gösterisi.....	50
Şekil 2.35. Fıskiyeler ile oluşturulan su gösterisi	50
Şekil 2.36. Sazova Parkında yer alan gölet.....	51
Şekil 2.37. Sazova Parkında yer alan su altı dünyası.....	51
Şekil 3.1. Kocaeli ili konumu ve ilçeleri.....	52
Şekil 3.2. 20. yüzyılda Jansen'in İzmit'in kıyı ile ilişkisini gösterdiği görünüş.....	55
Şekil 3.3. İzmit kent merkezi, ulaşım aksları ve kıyı	56
Şekil 3.4. Kıyıda oluşturulan yeşil alanlar	56
Şekil 3.5. İzmit Körfezi Sulak Alanı uydu görüntüsü.....	57
Şekil 3.6. Çalışma alanlarının Kocaeli'deki konumları	58
Şekil 3.7. Çalışma alanlarına ait genel görünümler	59
Şekil 3.8. Yöntem akış şeması	62

Şekil 4.1. Seka Park uydu görünümü	66
Şekil 4.2. Seka Park su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	66
Şekil 4.3. Seka Parkta bulunan bisiklet yolu ve bisiklet kiralama alanı	67
Şekil 4.4. Seka Parkta bulunan kullanımlara ait görünümler	68
Şekil 4.5. Seka Parkta bulunan bazı bitkiler	68
Şekil 4.6. Seka Parkta bulunan kapalı ve açık dinlenme alanları	69
Şekil 4.7. Seka Park su ögesi 1 konumu	70
Şekil 4.8. Ahşap iskele	70
Şekil 4.9. Deniz kenarında yer alan ticari işletme	70
Şekil 4.10. Deniz kenarında yer alan aydınlatma uygulamaları	70
Şekil 4.11. Deniz kenarında yer alan palmye ve geniş yapraklı ağaçlar	71
Şekil 4.12. Seka Park su ögesi 2 konumu	73
Şekil 4.13. Dere kenarında yer alan bitkilendirme	74
Şekil 4.14. Dere içinde yer alan bitkilendirme	74
Şekil 4.15. Park içinde yer alan yaya köprüsü (solda), araç-yaya köprüsü (sağda)	75
Şekil 4.16. Doğu Kışla Gençlik Parkı uydu görünümü	76
Şekil 4.17. Doğu Kışla Gençlik Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	76
Şekil 4.18. Parkta bulunan kullanım alanlarından görünüm	77
Şekil 4.19. Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi konumu	78
Şekil 4.20. Süs havuzu orta alanda yer alan yeme-içme alanı	79
Şekil 4.21. Süs havuzu üzerinde yer alan köprüler	79
Şekil 4.22. Süs havuzunda yer alan fiskiyeler	80
Şekil 4.23. Süs havuzu etrafındaki sert zemin ve palmyeler	80
Şekil 4.24. Cumhuriyet Çocuk Parkı uydu görünümü	82
Şekil 4.25. Cumhuriyet Çocuk Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	82
Şekil 4.26. Cumhuriyet Çocuk Parkında bulunan kullanımlar	83
Şekil 4.27. Parkta yer alan mevsimlik çiçekler ve bitkiler	84
Şekil 4.28. Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi konumu	85
Şekil 4.29. Süs havuzu görselleri	85
Şekil 4.30. Süs havuzu kaskat yapısı	86
Şekil 4.31. Süs havuzu fiskiye görselleri	86
Şekil 4.32. Derince Harikalar Sahili Parkı uydu görünümü	88
Şekil 4.33. Derince Harikalar Sahili Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	88
Şekil 4.34. Derince Harikalar Sahili Parkında bulunan kullanımlar	89
Şekil 4.35. Parkta yer alan bazı bitkiler	89
Şekil 4.36. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 konumu	90
Şekil 4.37. Süs havuzunda yer alan fiskiyeler	91
Şekil 4.38. Süs havuzunda yer alan mantar objeler	91
Şekil 4.39. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 konumu	93
Şekil 4.40. Süs havuzunda yer alan su hareketlendiriciler	94
Şekil 4.41. Süs havuzunda yer alan aydınlatmalar	94
Şekil 4.42. Süs havuzunda yer alan Nasreddin Hoca figürü	94
Şekil 4.43. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 konumu	96
Şekil 4.44. Kuru kafa figürü (solda) ve kaskat sistemi (sağda)	97
Şekil 4.45. Süs havuzu etrafında yer alan sınırlandırıcı bitkilendirme	97

Şekil 4.46. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 konumu.....	99
Şekil 4.47. Gezinti botları	99
Şekil 4.48. Gölet ortasında yer alan dans eden çift figürü	100
Şekil 4.49. Gölet etrafında yer alan bitkiler, gölet etrafında yer alan tel örgü.....	100
Şekil 4.50. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 konumu.....	102
Şekil 4.51. Deniz kenarında yer alan ticari işletme, deniz üzerinde yer alan iskele	102
Şekil 4.52. Kumsal alan görselleri	103
Şekil 4.53. Deniz kenarında yer alan palmiyeler (solda), deniz kenarında yer alan oturma alanları (sağda)	103
Şekil 4.54. Kocaeli Fuar Alanı uydu görünümü	105
Şekil 4.55. Kocaeli Fuar alanı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin, yeşil alan dağılımı	105
Şekil 4.56. Kocaeli Fuar Alanında bulunan bazı kullanımlar	106
Şekil 4.57. Gölet çevresinde yer alan bitkiler ve çim alan.....	106
Şekil 4.58. Kocaeli Fuar Alanı su ögesi konumu.....	107
Şekil 4.59. Fuar göletinin oluşumu, 1900'lü yılların başlangıcı (solda), 1960'lı yıllar (ortada), 2019 yılındaki görünümü (sağda)	108
Şekil 4.60. Gölette bulunan fiskiyeler.....	108
Şekil 4.61. Gezinti botları	108
Şekil 4.62. Gölet kenarında yer alan aydınlatmalar	108
Şekil 4.63. Gölet çevresinde yaşayan canlılar.....	109
Şekil 4.64. Gölet çevresinde yer alan bitkiler	109
Şekil 4.65. Nazmi Oğuz Sahil Parkı uydu görünümü	111
Şekil 4.66. Nazmi Oğuz Sahil Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı ...	111
Şekil 4.67. Nazmi Oğuz Sahil Parkında yer alan bazı kullanımlar	112
Şekil 4.68. Parkta yer alan bazı bitkiler	113
Şekil 4.69. Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi konumu	113
Şekil 4.70. Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolu	114
Şekil 4.71. Deniz manzara görselleri	114
Şekil 4.72. Deniz seyri için oluşturulan yeşil alanlar.....	115
Şekil 4.73. Deniz kenarında yer alan kuşatma elemanı	115
Şekil 4.74. Uğur Mumcu Parkı uydu görünümü	117
Şekil 4.75. Uğur Mumcu Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	117
Şekil 4.76. Parkta yer alan oturma birimleri	118
Şekil 4.77. Parkta yer alan bitkiler	118
Şekil 4.78. Uğur Mumcu büstü (solda), anma etkinliği (sağda)	118
Şekil 4.79. Uğur Mumcu Parkı su ögesi konumu	119
Şekil 4.80. Süs havuzu fiskiye sistemi	120
Şekil 4.81. Havuz aydınlatma sistemi	120
Şekil 4.82. Süs havuzu perde betonu	121
Şekil 4.83. Fevziye Parkı uydu görünümü	122
Şekil 4.84. Fevziye Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı...	122
Şekil 4.85. Üstü kapalı oturma alanı (solda),yeme-içme alanı (sağda).....	123
Şekil 4.86. Parkta bulunan bazı bitkiler	123
Şekil 4.87. Parkta estetik aydınlatma (solda), çeşme (sağda)	124
Şekil 4.88. Fevziye Parkı su ögesi 1 konumu	124
Şekil 4.89. Süs havuzu kaskat sistemi ve fiskiyeler.....	125
Şekil 4.90. Süs havuzu kenarında yer alan oturma birimleri (solda), kanal üzerinde yer alan yaya köprüsü (sağda)	125

Şekil 4.91. Süs havuzu kenarında ve süs havuzunda yer alan aydınlatmalar	126
Şekil 4.92. Süs havuzu kenarında yer alan bitkilendirme	126
Şekil 4.93. Fevziye Parkı su ögesi 2 konumu	128
Şekil 4.94. Su perdesinden düşen suyu toplamak için oluşturulan kanal.....	128
Şekil 4.95. Su perdesin üst kısmında yer alan çizgisel aydınlatma.....	129
Şekil 4.96. Su perdesi görselleri.....	130
Şekil 4.97. Acısu Mahmet Sadık Efe Parkı uydu görünümü	131
Şekil 4.98. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan.....	132
Şekil 4.99. Parkın girişinde yer alan merdiven ve rampa, park içi merdiven	132
Şekil 4.100. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller	133
Şekil 4.101. Parkta yer alan bitki ve mevsimlik çiçeklerden görünüm.....	133
Şekil 4.102. İzmit Sahil Parkı uydu görünümü	134
Şekil 4.103. İzmit Sahil parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	134
Şekil 4.104. Parkta bulunan kullanımlar	135
Şekil 4.105. Parkta yer alan bazı bitkiler	135
Şekil 4.106. Çeşme ve bilgilendirme tabelası	136
Şekil 4.107. İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 konumu	136
Şekil 4.108. Bisiklet yolu ve yürüyüş yolu (solda), sahil boyunca yer alan yüksek aydınlatmalar (sağda)	137
Şekil 4.109. Denizde görülen canlılar	137
Şekil 4.110. Sahil boyunca yer alan geniş yapraklı bitkiler ve çim yüzey.....	138
Şekil 4.111. Sahil boyunca devam eden güvenlik betonu.....	138
Şekil 4.112. İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 konumu	140
Şekil 4.113. Dere üzerinde yer alan araç ve yaya köprüsü	140
Şekil 4.114. Sulak alan ile ilgili görseller	141
Şekil 4.115. Başiskele Sahil Parkı uydu görünümü	143
Şekil 4.116. Başiskele Sahil Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	143
Şekil 4.117. Başiskele Sahil Parkında bulunan kullanımlar	144
Şekil 4.118. Başiskele Sahil Parkında bulunan bitkiler	144
Şekil 4.119. Park gece aydınlatma	145
Şekil 4.120. Başiskele Sahil Parkı su ögesi konumu	145
Şekil 4.121. Yürüyüş ve bisiklet yolu (solda), oturma alanı (sağda).....	146
Şekil 4.122. Sahil gece aydınlatma	146
Şekil 4.123. Deniz kenarında yer alan palmyeler	147
Şekil 4.124. Gölcük Sahil Parkı uydu görünümü.....	148
Şekil 4.125. Gölcük Sahil Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	149
Şekil 4.126. Gölcük Sahil Parkında bulunan kullanımlar	149
Şekil 4.127. Parkta bulunan bazı bitkiler	150
Şekil 4.128. Gölcük Sahil Parkı su ögesi konumu	150
Şekil 4.129. Deniz üstü seyir alanı, yürüyüş yolu ve deniz kenarı oturma alanı	151
Şekil 4.130. Park aydınlatma	151
Şekil 4.131. Deniz kenarında yer alan bitkiler.....	152
Şekil 4.132. Sahilde yer alan kuşatma varlığı	152
Şekil 4.133. Yeni Cuma Parkı uydu görünümü	154
Şekil 4.134. Yeni Cuma Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	154
Şekil 4.135. Oturma alanı (solda), çay bahçesi (sağda).....	154
Şekil 4.136. Parkta yer alan bazı bitkiler	155

Şekil 4.137. Park gece aydınlatma	155
Şekil 4.138. Yeni Cuma Parkı su ögesi konumu.....	156
Şekil 4.139. Süs havuzu görselleri	156
Şekil 4.140. Süs havuzu çevresi aydınlatma	157
Şekil 4.141. Süs havuzları merkezinde bitkilendirme.....	157
Şekil 4.142. İzmit Kültür Tepesi uydu görünümü.....	159
Şekil 4.143. İzmit Kültür Tepesi su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	160
Şekil 4.144. Parkta yer alan merdivenler	160
Şekil 4.145. Parkta bulunan fonksiyonlara ait görseller	161
Şekil 4.146. Parkta yer alan bazı bitkiler	161
Şekil 4.147. Parkta bulunan aydınlatmalar	162
Şekil 4.148. İzmit Kültür Tepesi su ögesi 1 konumu.....	162
Şekil 4.149. Yapay şelale	163
Şekil 4.150. Yapay şelale fiskiye ve kaskat sistemi.....	163
Şekil 4.151. Alt havuzda fiskiyelerde bulunan aydınlatma.....	164
Şekil 4.152. Merdivenlerde bulunan korkuluklar	164
Şekil 4.153. Şelale ve bitkilendirme	164
Şekil 4.154. İzmit Kültür Tepesi su ögesi 2 konumu.....	166
Şekil 4.155. Süs havuzu fiskiye sistemi	166
Şekil 4.156. Süs havuzu ve üst terasta yer alan bitkilendirme.....	167
Şekil 4.157. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı uydu görünümü	168
Şekil 4.158. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su yüzeyi, sert zemin ve yeşil alan dağılımı	169
Şekil 4.159. Çocuk oyun alanı (solda), oturma alanı (sağda)	169
Şekil 4.160. Park bitkilendirme.....	169
Şekil 4.161. Park gece aydınlatma	170
Şekil 4.162. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi konumu	170
Şekil 4.163. Süs havuzu fiskiye sistemi	171
Şekil 4.164. Süs havuzu etrafında yer alan saksı ve bitkilendirme.....	171
Şekil 5.1. Müzikli dans eden sistem-Dubai.....	190
Şekil 5.2 Müzikli dans eden sistem-Filipinler.....	190
Şekil 5.3. Kuru havuz örnek görseller.....	190
Şekil 5.4. Su sineması örnek görseller	191
Şekil 5.5. Koşan atlar süs havuzu görselleri	191
Şekil 5.6. Cenevre Gölü'nde yer alan Jet D'eau görselleri	192
Şekil 5.7. Almanya'da bulunan Sinti Roma anıt havuzu	193
Şekil 5.8. Ahşap iskele görselleri	193
Şekil 5.9. Su perdesi görselleri	194
Şekil 5.10. Koi göleti	194
Şekil 5.11. Deniz kenarında yer alan seyir terası görselleri	195
Şekil 5.12. Kentsel alan su ögesi	195
Şekil 5.13. Su kanalı görselleri	196

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 2.1. 1933 yılından itibaren Türkiye’deki yeşil alan standartlarının tarihsel süreç içerisindeki değişimi	5
Çizelge 2.2. Türkiye ve dünyadaki bazı ülkelerinin yeşil alan standart karşılaştırmaları	6
Çizelge 2.3. Açık yeşil alanların sınıflandırılması	7
Çizelge 3.1. Kocaeli ili uzun yıllar ortalama iklim değerleri	53
Çizelge 3.2. 2008-2018 yılları arasındaki Kocaeli nüfus verileri	54
Çizelge 3.3. Çalışma alanlarının bulunduğu ilçelere ait 2013-2018 yılları arasındaki nüfus verileri	54
Çizelge 3.4. Çalışma alanında yer alan parkların hizmet grubu, Kocaeli’de bulunduğu ilçe ve mahalleler	60
Çizelge 3.5. Çalışma alanına ait park imaj özelliklerinin belirlenmesi için oluşturulan değerlendirme formu	63
Çizelge 3.6. Çalışma alanında yer alan parklarda su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu	63
Çizelge 3.7. Çalışma alanında yer alan parklarda su öğelerinin bakım, temizlik ve yönetim bakımından değerlendirme formu	64
Çizelge 3.8. Çalışma alanında yer alan parklarda su öğelerinin tasarım ilkeleri ve tasarım öğeleri yönünden mevcut durum değerlendirme formu	64
Çizelge 5.1. Parklarda bulunan su yüzey alanı metrekare ve yüzdelik dilim gösterimi	177
Çizelge 5.2. Parklarda tasarım elemanı olarak su kullanım tipleri	178

1. GİRİŞ

Su, tüm canlılar için en temel ve vazgeçilmez gereksinimlerden biridir. Su, insanlık tarihi boyunca tarımsal faaliyetlerde, ulaşımda ve yerleşim alanları için yer seçiminde belirleyici ve en önemli faktörlerden biri olmuştur. Tarihte önemli şehirler incelendiğinde pek çoğunun deniz, göl, nehir veya okyanus gibi su kenarında kurulmuş olan şehirler olduğu görülür.

Yerleşik hayata geçen ve tarım yapmaya başlayan insanoğlu, kanallar ile suyu tarım alanlarına taşımayı başarmıştır. Tarımsal veya yaşamsal fonksiyonlar için kullanılan su zamanla bahçe tasarımı, sanat ve mimari alanlarda da kullanılmaya başlamıştır. Kendisine şehirler kuran insanoğlu, suyu bir tasarım elemanı olarak kurduğu yaşam alanlarında kullanmaya başlamıştır. Su öğeleri zamanla statü göstergesi olarak da kullanılmıştır. Günümüzde de suyun kentsel alanlarda bu şekilde kullanımı devam etmektedir.

Su, insanların duyularına hitap eder ve bu durum suyun zengin ve çok yönlü kullanılabilir bir tasarım elemanı olmasını sağlamaktadır. Su; sesi, rengi, dokusu ve hareketi ile bulunduğu ortamda insanlara huzurlu, estetik ve konforlu mekanlar oluşturulmasını sağlar. Su yüzeyinin varlığı mekanlarda insanlar tarafından ilgi çekici bulunur.

Ülkemizde 1980’li yıllardan itibaren köylerden kentlere doğru yoğun göçler yaşanmıştır. Kentlerin nüfusu hızla artmış, köylerin nüfusu ise azalmıştır. Bu durum kentlerin hızlı ve plansız bir şekilde büyümesine yol açmıştır. Barınma ihtiyaçlarının karşılanması için hızlı bir yapılaşma dönemi başlamıştır. Yoğun yapılaşma kentlerde yer alan açık yeşil alanların zamanla yapı alanlarına dönüşmesine yol açmıştır. Doğadan kopan ve yapılar arasında sıkışan insanoğlu kendine kaçış yerleri aramaya ve oluşturmaya başlamıştır. Doğayı taklit ederek oluşturduğu bu alanlarda su yüzeyleri de oluşturarak kendisini bir nebze de olsa doğaya yakınlaşmış hissetmektedir. Bu alanlarda su yüzeylerinin varlığı, sesi ve hareketi insanlar için estetik, konfor, rahatlama ve serinlik hissi oluşturmaktadır.

Bu çalışma, günümüzde sanayi kenti olarak adlandırılan ancak önemli bir kıyı kenti olan ve bu kimliğini kaybeden Kocaeli ilinde yer alan parklarda, doğal ve yapay olarak oluşturulan su yüzeyleri incelenmiştir. Kocaeli ili; Marmara Denizi, Karadeniz ve Sapanca Gölü'ne kıyısı olan bir kıyı kentidir. 20. yüzyılın ilk yarısında Jansen tarafından hazırlanan planlarda İzmit, kıyı kenti olma kimliğini sürdüren ve gündelik hayatın tamamen kıyı ile bütünleşik olduğu bir kent olarak öngörülmüştür. 1960 tarihinden sonra Marmara Denizi'ne paralel olarak konumlandırılan D-100 karayolu ve demiryolu ile kentin deniz ile olan bağlantısı tamamen kopmuştur. Günümüzde ise denize ulaşmak isteyen kentliler, kent ve kıyı arasında bir barikat gibi duran karayolu ve demir yolunu aşmak zorundadırlar. Kıyıda oluşturulan dolgu alanları ile yeşil alanlar oluşturularak, kentlilerin tekrar deniz ile buluşması sağlanmaya çalışılmaktadır (Anonim 2017). Bu çalışmada; kıyı ile bağlantısını koparmış ve bu bağlantıyı yeniden kurmaya çalışan şehrin, kent, semt ve mahalle parklarında bir tasarım elemanı olarak suyun kullanım biçimleri incelenerek, analizler yapılmıştır. Suyu olan özlemin bu parklarda tasarımcılar tarafından nasıl ele alındığı irdelenmiştir.

2. KURAMSAL TEMELLER VE KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar

Sanayileşme ile başlayan göç sonucu kentlerde nüfus hızla artmış, bu durum da barınma sorunlarına ve plansız kentleşmeye neden olmuştur. Plansız kentleşme ile fiziksel çevre bozulmuş ve insanların yaşam kalitesi düşmüştür. Kentsel açık yeşil alanlar, kentsel yaşam kalitesini belirler, bireyin psikolojik durumunu olumlu yönde etkiler ve kentin insanlar tarafından sahiplenilmesini sağlar (Öztürk ve Özdemir 2013).

Yeşil alanlar ekolojik ve toplumsal yönde kent yaşantısını olumlu etkiler (Kısar Koramaz ve Türkoğlu 2014) ve kentsel açık yeşil alanların gündelik kentsel yaşamda gerekliliği yadsınamaz. Kentte parça parça bulunan ve algılanan yeşil alanlar kentte bütünlük ve süreklilik oluşturacak şekilde planlandıklarında kentin açık yeşil alan sistemini oluştururlar ve buldukları alanda belli mesafeye kadar hizmet verirler (Öztürk Kurtaslan ve Yazgan 2005). Açık ve yeşil alanlar sosyal ve ekonomik değeri olan mekanların oluşturulmasında önemli rol oynar. Alım gücü ekonomik çevre kalitesini belirtirken, fiziksel çevre kalitesini de açık ve yeşil alanların varlığı ve kullanımı belirler (Emür ve Onsekiz 2007). Kentlerde yer alan boş mekanlarda yapılar inşa edilmeye başlandığında boşluk kavramı azalır. Boşlukların azalması açık alanların azalması, açık alanların azalması da yeşil alanların yok olması anlamına gelir (Kömür Ardalı 2018).

Açık alanların tarihine baktığımız zaman geniş bir içeriğe sahip olduğu görülür. Açık ve yeşil alan kavramı doğal ya da planlama yapılarak düzenlenmiş ve insanların kullanımına sunulmuş alanlardır. Şehirleşme ve endüstrileşme ile doğadan kopan insanın tekrar doğaya dönmesini sağlar (Özdamar 2006). Kentlerin fiziksel karakterlerinin oluşumunda ve kentlerde yaşayan insanların gereksinimlerini karşılamada önemli rol oynayan açık ve yeşil alanlar için araştırmacılar farklı tanımlamalarda bulunmuşlardır.

Çalışkan (1990) açık yeşil alanları; insanların rekreasyon ihtiyaçlarını ve her yaş grubu için kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayabilen, kent yerleşimi içinde veya çevresinde yer alan koru ve piknik alanı şeklinde de düzenlenebilen alanlar olarak tanımlar (Müftüoğlu 2008). Öztan (1991) açık yeşil alanları; konut, ticari ve her türlü yapı dışında kalan, su yüzeyleri

de dahil olmak üzere tüm açık alanlar olarak tanımlar. Açık yeşil alanlar kente ekolojik, rekreasyonel, estetik ve ekonomik özellikler katan sistemlerdir (Gökalp ve Yazgan 2013). Keleş (1998) açık yeşil alanları; kentlerde barınma ve ticari amaçlarla inşa edilen yapılar dışında kalan ve doğal durumda bırakılmış, tarım ve dinlenme amaçları için ayrılmış alanlar olarak tanımlar (Şengün ve Üstündağ 2009). Çetiner (1979) açık yeşil alanları; kent insanların boş zamanlarını değerlendirebildiği, ruhsal, psikolojik ve bedensel sağlık yönünden olumlu katkılar sunan ve insanların rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayan alanlar olarak tanımlar (Daloğlu 2017).

Yeşil alan kavramı, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 23804 Sayılı Yönetmeliğinde "Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. İnterpol ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır. Aktif yeşil alan kavramı, kent ve mahalle parkı, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamıdır" şeklinde tanımlanmaktadır (Anonim 2018a).

Ülkemizde boş alanlar üzerinde yapıların inşa edilmesiyle birlikte, boş alanlar parçalanmaya ve kentsel gelişimin tehdidi altında kalmaya başlamıştır. Refüj ve kavşak düzenlemeleri de açık ve yeşil alan miktarına dahil edilmektedir. Ancak bu şekilde yapılan bir hesaplama sağlıklı değildir (Özdamar 2006). Yeşil alan standardı, kişi başına düşen yeşil alanların m² miktarı olarak, kentte yeşil doku barındıran alanların tümünün kentin genel nüfusuna bölünmesi olarak tanımlanır (Aksoy 2014). Kent içindeki yeşil alan standartlarının belirlenmesinde; kullanım yoğunluğu, kent karakteri, kentin coğrafi konumu, doğal kaynakları, kullanıcı gereksinimleri ve nüfus dikkate alınan kriterlerdir (Önder ve Polat 2012).

Ülkemizde yeşil alanlar ile ilgili ilk düzenlemeler 1933-1936 yılları arasında geçerli olan 2290 sayılı Belediye ve Yapı Yolları Kanunu'dur. Bu kanunda kişi başına önerilen yeşil alan miktarı 4 m²'dir. 1950'li yıllarda kırsal alandan kente doğru yaşanan yoğun göçlerle, gelişen plansız kentleşmeye ilgili kanun yetersiz kalmıştır. Bu sebeple 1956 yılında 6785 sayılı İmar Kanunu yürürlüğe girmiştir. 1956-1985 yılları arasında geçerli olan bu kanunda kişi başına düşen yeşil alanın 7 m²'den az olamayacağı belirtilmiştir (Altaban

1994). 1975 yılında İmar ve İskan Bakanlığı, “İmar Planı Dışındaki Toplu Konut Alanlarında Teçhizat ve Standartlar” çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada yerleşime açılacak alanlarda yeşil alan standartlarının belirlenmesinde yerleşim ünitesi ölçeğine göre kademelendirilmesi öngörülmüştür. 5 000 kişilik komşuluk biriminde 1,50 m²/kişi, 15 000 kişilik mahalle biriminde 3 m²/kişi ve 45 000 kişilik mahalle grubu biriminde ise 2,50 m²/kişi olmak üzere toplamda 7 m²/kişi olan yeşil alan standardı belirlenmiştir (Altaban 1994). 1985 yılında 3194 sayılı İmar Kanunu yürürlüğe girmiştir. 7 m²/kişi olan yeşil alan standardı bu kanunda da korunmuş, belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yeşil alan miktarı 14 m²/kişi olarak belirlenmiştir. 02.09.1999 tarihinde yayınlanan 23804 sayılı İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik ile, kişi başına 7 m² olan yeşil alan standardı 10 m²'ye çıkarılmıştır (Aksoy 2001). Çizelge 2.1’de Çulha (2013) tarafından düzenlenen, 1933 yılından itibaren Türkiye’deki yeşil alan standartlarının tarihsel süreç içerisindeki değişimi belirtilmiştir.

Çizelge 2.1. 1933 yılından itibaren Türkiye’deki yeşil alan standartlarının tarihsel süreç içerisindeki değişimi (Çulha 2013)

	Tarih	0 5 000 Kişi	5 000 15 000 Kişi	15 000 45 000 Kişi	45 000 100 000 Kişi	100 000 + Kişi	Toplam
2290 Sayılı Belediyeler ve Yapı Yollar Kanunu	1933						4 m ² /kişi
6785 Sayılı İmar Kanunu	1956						7 m ² /kişi
Ankara Metropolü Nazım Plan Bürosu / Sosyal ve Teknik Altyapı Standartları	1973	4 m ² /kişi	4+3 m ² /kişi	7+3 m ² /kişi	7+10 m ² /kişi	7+20 m ² /kişi	
İmar ve İskan Bakanlığı / İmar Planı Dışındaki Toplu Konut Alanlarında Teçhizat ve Standartlar	1975	1,5 m ² /kişi	3 m ² /kişi	2,5 m ² /kişi			7 m ² /kişi
3194 Sayılı İmar Kanunu	1985						7 m ² /kişi
23804 Sayılı Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik	1999	1,5 m ² /kişi	5 m ² /kişi		3,5 m ² /kişi		10 m ² /kişi

Yeşil alan planlaması, belirtilen standart miktarın sağlanması dışında, kullanıcıların yararı için nasıl tasarlanıp, yönetileceği ve sonrasında bakımının yapılmasını da içeren bir planlamadır (Daloğlu 2017).

Kentsel sistemlerde kişi başına gerekli açık yeşil alan sorunu tartışmalıdır. 20. Yüzyılda Almanya, Japonya ve diğer ülkelerdeki uzmanlar, ekolojik koşulları karşılamak için, karbondioksit ve oksijen arasındaki dengeye ulaşmak için kişi başına 40 m² kentsel yeşil alan standardını önermişlerdir (Singh ve ark. 2010).

Yeşil alan standartları ile ilgili Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde kişi başına düşen yeşil alan miktarı karşılaştırıldığında Türkiye'deki miktarlar çok düşük kalmaktadır. Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü kişi başına düşen yeşil alan miktarını 9 m² önerir (Önder ve Polat 2012). Çizelge 2.2'de Aksoy (2001) tarafından düzenlenen, Türkiye ve bazı dünya ülkelerinin yeşil alan standartlarının karşılaştırılması verilmiştir.

Çizelge 2.2. Türkiye ve dünyadaki bazı ülkelerinin yeşil alan standartlarının karşılaştırmaları (Aksoy 2001)

Ülke	Kent Yakını Yeşil Zon	Kent Parkı	Mahalle ve Semt Parkı	Çocuk Oyun Alanları	Spor Alanları	Toplam
İsveç	48,1	23,8	-	5,6	10	87,5
A.B.D	60	13 - 20	3,9	-	-	77 - 84
İngiltere	8	40	20	-	10	78
İtalya	18	11,6	5,5	3,2	7,5	45,8
Hollanda	30	9	-	-	6,5	45,5
Polonya	17,5	5,3	15	-	7,5	45,3
Fransa	10	10	4,2	3,5	8	35,7
Türkiye	-	3,5	2	1,5	3	10

Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yeşil alan normları belirlenirken, kent bütünü ele alınır. İlköğretim ünitesi düzeyinden bölge düzeyine kadar kademe kademe genişleyen bir sistem söz konusudur. Kent içinde yer alan spor alanları, çocuk oyun alanları ve parklardan kent dokusu dışında yer alan yeşil kuşak zonları planlama içine dahil edilir. Türkiye'de yeşil alan standardı, kentsel alanda kişi başı 10 m² aktif yeşil alan,

belediye ve mücavir alanlarda ise bu miktar 14 m²/kişi olarak belirlenmiştir. Kent çevresinde veya yakınında yeşil zon önerilmemektedir. Türkiye ile Avrupa kentlerinin yeşil alan normları kıyaslandığında, Türkiye’de uygulanmakta olan standartların daha dar kapsamda ele alındığı görülmektedir (Aksoy 2001).

2.1.1. Kentsel açık ve yeşil alanların sınıflandırılması

Açık ve yeşil alanlar; fiziksel, biyolojik, iklimsel, rekreasyonel ve psikolojik önemi bulunan, insanlar için önemli yaşam alanları oluşturan özelliklere sahiptir (Aytaş 2017).

Açık yeşil alanlar kullanım içeriği ve amaçlarına göre nüfus kriteri dikkate alınarak farklı büyüklükteki ölçeklere göre sınıflandırılmaktadır. Nüfus büyüklüğüne göre kullanıcıların ihtiyaçları değişmektedir. Mahalle ölçeğindeki kentsel alanlarda çocuk oyun alanı ve spor alanı gibi kullanım alanlarına ihtiyaç varken, kent ölçeğinde stadyum ve kentsel parklar gibi daha büyük ölçekli kullanım alanlarına ihtiyaç vardır (Özcan 2000).

Açık yeşil alanlar hakimiyet ve mülkiyet durumuna göre, üstlendikleri işleve göre farklı biçimlerde sınıflandırılmaktadır. Çizelge 2.3’de açık yeşil alanların sınıflandırılmasında Önen (2015) tarafından yapılan sınıflandırma esas alınmıştır.

Çizelge 2.3. Açık yeşil alanların sınıflandırılması (Önen 2015)

Açık Yeşil Alanların Sınıflandırılması
1. Hakimiyet Durumuna Göre Açık Yeşil Alanlar a. Kentsel açık yeşil alanlar - Aktif açık yeşil alanlar - Pasif açık yeşil alanlar b. Kırsal açık yeşil alanlar
2. Mülkiyet Durumuna Göre Açık Yeşil Alanlar a. Kamusal açık yeşil alanlar b. Yarı kamusal açık yeşil alanlar c. Özel açık yeşil alanlar
3. İşlev ve Etkinliklere Göre Açık Yeşil Alanlar a. Bina düzeyinde açık yeşil alanlar b. Komşuluk düzeyinde açık yeşil alanlar c. Mahalle ve semt düzeyinde açık yeşil alanlar d. Kent düzeyinde açık yeşil alanlar

Hakimiyet durumuna göre açık yeşil alanlar kentsel ve kırsal açık yeşil alanlar olarak ayrılır. Kentsel açık yeşil alanlar da kullanım biçimine göre aktif ve pasif açık yeşil alanlar

olarak ayrılır. Aktif yeşil alanlar; kent parkı, bölge parkı, milli parklar, kamping alanları, fuar ve festival alanları, hayvanat bahçeleri, çocuk oyun alanları, spor ve oyun alanları gibi kentliler tarafından aktif rekreasyon faaliyetleri sırasında kullanım olanağı sağlayan alanlardır (Özdamar 2006).

Kent parkı; 500 000–1 000 000 nüfuslu kentlere hizmet veren, içinde tiyatro, konser ve sergi alanlarını bulunduran parklardır.

Yöre parkı; 1 000 kişiye 4-8 dekar büyüklüğündeki alanın düştüğü parklardır. Park büyüklüğü için önerilen alan büyüklüğü 1 000-2 000 dekadır (Bakan ve Konuk 1985).

Bölge parkları ve milli parklar, kent dışında yer alan ancak kentli tarafından yoğun olarak kullanılan alanları kapsar.

Kamping alanları, sportif faaliyetleri gerçekleştirmeye yönelik alanlardır. En az 90-120 kamp birimi bulundurmalıdır. Kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak tuvalet ve çeşme gibi fonksiyonlar da yer almalıdır.

Parklar, kentliler tarafından en sık kullanılan açık yeşil alanlardır. Büfe, oturma alanları, süs havuzları ve tuvalet gibi fonksiyonlar bulunabilir.

Fuar ve festival alanları, kent merkezine yakın konumda bulunan, festival ve fuarlar gibi kültürel aktivitelere uygun olarak düzenlenen alanlardır. Bu alanlar aynı zamanda sergi ve pazar yeri olarak da kullanılabilir.

Hayvanat bahçesi, mümkün olduğunca hayvanların doğal yaşam alanlarına uygun olarak düzenlenen, çim kaplı, ağaçlı alanların ve gölcüklerin bulunduğu alandır. Kullanıcılar için hayvanların gözlemlenebileceği yürüyüş yollarını barındırır.

Spor ve oyun alanları, kullanıcıların spor faaliyetleri ve oyun ihtiyaçları için düzenlenen alanlardır. Hizmet ettiği kent nüfusuna göre gerekli büyüklükte spor alanları bulunur.

Yüzme, atletizm, futbol, basketbol, voleybol gibi spor faaliyetleri için uygun tesisleri barındırır.

Çocuk oyun alanı, 1 000 kişiye 2-5 dekar arasında alan büyüklüğünü sağlayan alanlardır. Çocuk oyun alanları, çocuklar için sosyalleşme ve eğitim alanları olarak düzenlenir (Özdamar 2006).

Kentsel açık-yeşil alanlar, mülkiyet ve kullanım durumuna göre kamusal, yarı kamusal ve özel açık yeşil alanlar olarak gruplandırılabilir (Önder 1997).

Kamusal açık yeşil alanlar, toplumun tümü tarafından, tüm zaman dilimi içerisinde yararlanılabilen, rekreasyon ihtiyaçların karşılandığı alanlardır. Kent ve mahalle parkları, kent ormanları, botanik bahçeleri, mezarlıklar, hayvanat bahçeleri, refüjler, spor alanları ve çocuk oyun alanları kamusal açık yeşil alanlardır.

Yarı özel açık yeşil alanlar, toplumun tümü tarafından kullanılmayan, belirli zaman dilimlerinde veya bazı kullanıcılar tarafından belirli zaman dilimlerinde ve belli şartlarda kullanıma açık alanlardır. Askeri alanlar, okul bahçeleri, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bahçeler yarı özel açık yeşil alanlardır.

Özel açık yeşil alanlar, özel mülkiyetli alanların sadece sahipleri tarafından kullanılabilirdiği alanlardır. Özel mülkiyetli konutlara ait bahçeler özel açık yeşil alanlardır (Önder ve Polat 2012). Kent içinde bulunan açık ve yeşil alanlar, hizmet ettikleri kent birimine bağlı olarak işlevlerine göre bina düzeyinde, komşuluk düzeyinde, mahalle düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere dört grup atında sınıflandırılabilir.

Konut düzeyinde yeşil alanlar, kent içindeki yeşil alanların en küçük birimini oluşturur. Tek katlı veya çok katlı konutların bahçeleri, çatı ve terasları ile balkon düzenlemelerini de içeren alanlardır. Konut sahiplerinin istek, kültür ve ekonomik durumuna göre şekillenir (Kömür Ardalı 2018).

Komşuluk ünitesi düzeyinde yeşil alanlar, 30-5 000 nüfus barındıran, en fazla 15 hektarlık alanı kapsayan alanlardır. Toplu konut bahçeleri, çocuk bahçeleri ve spor alanlarını kapsar (Önder ve Polat 2012).

Mahalle ve semt düzeyinde yeşil alanlar, en az üç komşuluk ünitesini kapsayan ve nüfusu en az 15 000 olan alanlardır. Mahalle parkları, okul bahçeleri, oyun alanları ve spor alanlarından oluşur (Kömür Ardalı 2018).

Mahalle parkları; genellikle küçük ölçekli ve yaya olarak ulaşılması mümkün olan alanlardır. Sosyalleşmeyi hedefler ve basit rekreasyon hizmeti sunarlar. Mahallenin ve kullanıcıların geleneksel izlerini yansıtır. Çocuk oyun alanları, oturma ve dinlenme alanı gibi aktif ve pasif rekreasyonel kullanımlara hizmet vermektedirler (Özkır 2007). Mahalle parkları her yaşta kullanıcılar için düzenlenir. Etkin hizmet alan yarıçapı 500-1 500 metre ve hizmet ettiği nüfus 3 500-5 000 kişidir (Polat 2001).

Semt Parkları; çocuk ve mahalle parklarında bulunmayan spor tesisleri, yüzme havuzu ve sosyal alan gibi kullanımların bulunduğu, kapladığı alan olarak mahalle parklarından daha büyük alanlardır (Polat 2001). Semt parkları her yaşta kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenir. Semt parklarının hizmet alanı yarıçapı 1 500-2500 metre ve hizmet ettiği nüfus 15 000-30 000 kişidir (Ören 2015).

Nüfus ve yapı yoğunluğunun artması, insanların yeşil alan gereksinimlerinin de artmasına neden olmuştur. Kent düzeyindeki yeşil alanlar, tüm kent halkına hizmet edecek büyüklüğe ve işleve sahip alanlardır. Kentliler için sanatsal ve kültürel aktiviteler için tiyatro, konser salonu, sergi ve konferans salonlarının da bulunduğu alanlardır. Aynı zamanda tüm yaş gruplarından oluşan kullanıcı ihtiyaçları için rekreasyon alanları da bulunur. Bulduğu kentte önemli turistik alanları oluşturan açık yeşil alanlar, aynı zamanda ekonomiye de hizmet vermektedirler (Önder ve Polat 2012).

2.1.2. Kentsel açık ve yeşil alanların işlevleri

Yoğun çalışma temposu ve yapı yoğunluğu kentliler üzerinde psikolojik ve sosyal olumsuz izler bırakmaktadır. Doğadan kopmaya başlayan insanoğlu sınırlı da olsa doğa ile tekrar ilişki kurabilmek için kent içinde ve çevresinde yer alan açık yeşil alanlara yönelir (Yılmaz 2016). Nüfusun çoğunluğunun kentlere yerleşmesi hızlı kentleşmeyi beraberinde getirmiştir. Bu durum kentin akciğerleri olarak adlandırılan açık ve yeşil alanların yapılaşma tehditi ile karşı karşıya kalmasına neden olmuştur (Rakhshandehroo ve ark. 2015).

Son yıllarda yapılan pek çok bilimsel çalışma, şehir yaşamında karşılaşılan birçok sorunun çözümünde yeşil alanların önemini vurgulamıştır. Kentsel yeşil alanların yararları arasında fiziksel ve psikolojik sağlık, sosyal uyum, iklim değişikliğinin azaltılması, kirlilik azaltımı, biyoçeşitliliğin korunması ve kent sakinlerine hizmet dahil olmak üzere geniş bir yelpaze bulunmaktadır (Singh ve ark. 2010). Ayrıca hem kentliler hem de kent için olumlu pek çok işleve sahiptirler. Bu işlevler ekolojik, sosyal ve ekonomik olarak sınıflandırılabilir (Yılmaz 2016).

Ekolojik işlevi

Kent içinde ve çevresinde gelişmekte olan endüstriyel alanlar hava kalitesini düşürmektedir. Ayrıca trafikten kaynaklanan toz ve zararlı gazlar da tehlike oluşturmaktadır. Plansız ve çarpık kentleşme ile bozulan alanlar ekolojik planlama ile yeniden düzenlenebilir. Toprağın üst yüzeyini örten bitki örtüsü, toprak ve suyun korunmasına yardımcı olur ve erozyonu önler (Önder ve Polat 2012).

Kentsel atmosferin bileşimindeki değişimlere büyük oranda trafik kaynaklı kirleticiler neden olmaktadır. Bunlar esas olarak karbon monoksit, azot monoksit, toz ve kurumun yanı sıra çeşitli metan olmayan hidrokarbonlar özellikle benzen, toluen ve ksilendir. Orman ve yeşil bitkilerin atmosferdeki karbonu absorbe ettiği, atmosferde belli bir nem seviyesini koruduğu, yağışları, sıcaklıkları ve toprak erozyonunu düzenlediği, fauna ve floranın korunmasına temel oluşturduğu iyi bilinmektedir (Kutter ve Strassburger 1999).

Geniş açık ve yeşil alanlar kent içinde mikroklima etkisi yaratır. Sıcaklığın ve nem oranının dengelenmesine yardımcı olur. Ayrıca kent içinde doğal gölgeleme oluşturur. Bu durum kent halkı sağlığı açısından da olumlu etki yaratır (Wolch ve ark. 2014). Kirlenen havanın temizlenmesini sağlayarak hava kalitesini artırır (Kömür Ardalı 2018). Isı adası sorunu, kentsel ortamdaki yeşil bitki örtüsünün azalmış olması nedeniyle daha da yoğun hissedilmektedir. Yeşil alan yoğunluklarındaki azalma yerel hava sıcaklığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir (Shashua Bar ve Hoffman 2000). Açık ve yeşil alanlarda yer alan bitkiler, partikülleri filtreleyerek hava kirliliğini azaltır. Yaprak genişliğinin artması filtreleme alanını etkilediğinden yapraklı bitkilerin havayı temizleme oranı çim alanlara göre daha fazladır. Bunların yanında diğer canlılar için de yaşam alanı oluşturur ve ekolojik çeşitliliği destekler (Önder ve Polat 2012).

Yeşil alanlar, zihinsel yorgunluğu gidererek sağlığı teşvik eder. Fiziksel aktiviteler için bir kaynak olarak hizmet vermektedir. Stres sırasında, vücut organlarımız birçok farklı şekilde reaksiyon gösterirler. Stres, iyileşme olasılığı olmaksızın uzun bir süre boyunca sürerse bu reaksiyonlar, örneğin kardiyovasküler sisteme zarar verir. Tip II diyabet, depresyon ve enfeksiyonlara neden olur. Uzun süreli stres özellikle birçok psikiyatrik hastalık, şizofreni, anksiyete sendromu ve en başta depresyon, tükenme sendromu ve yorgunluk sendromlarına neden olur. Bu nedenle, insanlar stresten geri dönüş bulamıyorsa, sağlıkları birçok yönden olumsuz etkilenecektir (Grahn ve Stigsdotter 2010).

Sosyal işlevi

Kentte yaşayan insanlar için doğal alanlara yakın düzenlenmiş ya da doğal bırakılmış alanlar önemli rekreasyon alanlarıdır. Çalışma sonucu fiziksel ve ruhsal açıdan yıpranan insanın, çeşitli rekreasyonel aktiviteler ile dinlenmeye, eğlenmeye ve yenilenmeye ihtiyacı vardır (Kömür Ardalı 2018). Rekreasyon insanların boş vakitlerini değerlendirebileceği ve bu zaman diliminde gerçekleştirdikleri etkinlikler ile ilgilidir. Toplumlar da cinsiyet, bireyin eğitim durumu, ekonomik şartlar, gelenekler gibi kavramlar rekreasyon taleplerinde değişiklik göstermektedir. Rekreasyonel aktiviteler

genellikle kent içi ve kent çevresinde yer alan açık yeşil alanlarda gerçekleştirilmektedir (Yılmaz Bayram 2011).

Kentsel açık yeşil alanlar, insanların birbirleriyle resmi ya da gayri resmi olarak bir araya geldiği ve toplum bilincinin oluştuğu alanlardır. Aynı zamanda sosyalleşme, politik söylem ve kültürel ifade için alan sağlarlar (Rakhshandehroo ve ark. 2015).

Açık yeşil alanlar kentteki kaçış noktalarıdır. İnsan doğa ilişkilerinin yeniden kurulabildiği ve kentte yaşayanlara fiziki ve psikolojik yararlar sağlayan alanlardır (Yeşil 2006). İnsanların bireysel veya topluca rekreasyon faaliyetleri yapabileceği, kentte farklı sosyal statüdeki kişi ve grupların bir araya gelebildiği, iletişim kurulabildiği alanlardır. Kentte büyüyen çocuklar için ayrıca önemli doğa eğitim alanı oluştururlar (Aydemir 2004). Çocuklar için oyun ve sosyalleşme mekanları oluştururlar. Çocuklar için oyun oynamak, çocukların enerjilerini verimli kullanmalarını, zihinsel ve bedensel yeteneklerini keşfetmelerini ve değerlendirmelerini sağlar. Sergi, konser, açık hava tiyatro ve sinema gibi kültürel ve sanatsal etkinliklere olanak sağlar (Kömür Ardalı 2018). Kent içinde ve kent dışında spor alanlarının ve spor tesislerinin oluşturulmasına olanak sağlar (Gökalp 2006).

Kentsel açık yeşil alanlar, şehir sakinlerine cinsiyet, yaş veya sosyo-ekonomik farklılıklardan bağımsız olarak daha stressiz bir ortam sunar. İnsanlar açık havada daha fazla zaman geçirirken, stres ve buna bağlı şikayetleri azalır. Ağaç dikimi ve yönetim faaliyetleri toplum bağlarının güçlendirilmesine ve suç oranlarının düşmesine katkı sağlar (Kuo ve Sullivan 2001).

Yeşil alanlar insanları rahatlatır ve sakinleştirir. Araştırmacılar kentte günlük yaşam süresinde yürüme mesafesiyle erişilebilecek olan kent parkı gibi alanları önermektedir. Amerika Birleşik Devletleri Teksas'ta suç ve rekreasyona ilişkin yapılan bir çalışmada 1 mil çapında uygulanan gece yarısı basketbolunun suç oranını %28 düşürdüğü tespit edilmiştir. Parklar ve yeşil alanlardaki rekreasyonel etkinlikler özellikle çocukları suç işlemekten alıkoymak, zamanlarını daha verimli ve etkin kullanmaları yönünde teşvik eder. Açık ve yeşil alanlar insanlara doğa ile yakınlaşma fırsatı sunar. Doğa insanların

stresini azaltmasını ve kontrol edebilmesini sağlayarak, kişi ve grupların fiziksel ve ruhsal yönden daha sağlıklı olmalarını sağlar (Önder ve Polat 2012). Kent içinde ve çevresinde yer alan açık yeşil alanlar, kentte kırsal peyzajı simgeler. Her yaştan insanların fauna ve flora ile bir araya gelmesine olanak sunarak, insanlarda doğa ve canlı sevgisinin gelişmesine destek olarak, yaşama isteğini güçlendirir (Özdamar 2006). Bitki örtüsü; suç ve anti-sosyal davranışları ve stresle tetiklenen şiddetin azaltılmasını sağlar (Kaplan 1987).

Açık yeşil alanlar aktif ve pasif rekreasyon aktiviteleri için pek çok olanak sağlar. Alanın ulaşılabilirliği, kullanılabilirliği ve alanda yer alan fonksiyonlar rekreasyonel değerini belirler (Önder ve Polat 2012). Aktif rekreasyon genellikle spor alanları, tenis kortları, yüzme havuzları, kaya tırmanışı ve diğer oyunlardan oluşur. Pasif rekreasyon da okuma, rahatlama ya da tanıdıklarla etkileşime girme olarak değerlendirilebilir.

Açık yeşil alanlar kentsel alanlarda sağlıklı, temiz ve yaşanabilir alanları oluştururlar (Özcan 2000). Kent dışındaki açık yeşil alanların kent içine kadar girmesi ve kent içindeki alanlarla bağlantılı olması ve bütünleşmesi sağlanmalıdır (Gökalp 2006). Kentsel açık yeşil alanlar kent içerisindeki yapı yoğunluğunu denetler ve doluluk-boşluk dengesini sağlar. Araç yolu ve yaya yolu gibi farklı kullanım alanları arasında tampon bölge oluştururlar ve yaya güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olurlar. Gürültü perdeleri oluşturarak çevre kalitesini iyileştirirler (Önen 2015). Kent çevresinde yer alan yeşil kuşaklar kentin gelişimini denetim altına alır. Yüksek katlı yapılar ile insanlar arasında ara ölçekte yer alan bitkiler geçiş görevi görür (Kömür Ardalı 2018). Yerleşim alanları ticaret ve sanayi alanları arasında tampon bölgeler oluşturarak, kentin fiziksel dengesini sağlar. Kent merkezindeki mevcut açık yeşil alanların varlığının korunması ile kent merkezindeki insan ve bina yoğunluğunun artışı engellenir. Yapı ve yolların katı görünümünü yumuşatır (Çulha 2013).

Açık yeşil alanlar kentsel alanlarda estetik açıdan olumu etkiler sunar. Katı bir görünüm sunan beton yüzeylerin ve hoş olmayan görüntülerin gizlenmesi veya görüntünün yumuşatılmasını sağlar. Farklı yüksekliklerde bitkiler ile geniş mekanların dar, dar mekanların da geniş algılanması sağlanabilir. Mekan içerisinde sirkülasyon alanlarını

yönlendirir (Özcan 2000). Mevsimlere göre renk değiştiren bitkiler kente estetik ve dinamik bir görüntü kazandırır. Kent içinde peyzajın kademeli olarak algılanmasını ve insanlar için daha kaliteli ve konforlu çevre koşullarının yer aldığı kentin oluşmasını sağlar (Wang ve ark. 2005).

Ekonomik işlevi

Açık ve yeşil alanlar üretim, turizm ve iş fırsatlarının yaratılması gibi konularda ekonomik değere sahip alanlardır. Yeşil alanların en önemli işlevlerinden biri de enerji tasarrufudur. Özellikle yaz mevsiminde yapılarıdaki sıcaklık artışını önler. Açık yeşil alanlar turizm açısından da önemli çekim noktalarıdır. Kent parklarında düzenlenen festival ve organizasyonlar ile yerli ve yabancı turistleri kendisine çeken bu alanlar, kent ve kentli için gelir kaynağı oluşturarak ekonomik fayda sağlar. Bu etkinliklerde görev alacak kişiler için de iş fırsatları yaratır (Önder ve Polat 2012).

Kent ve çevresinde yer alan açık yeşil alanlar tarım açısından önemli üretim alanları oluşturabilir. Yöre ve iklime uygun olarak buralarda yetiştirilen tarım ürünleri, kent ve yakın çevresi için gıda ihtiyacını karşılar. Tüketim noktalarına yakın olması sebebiyle de lojistik giderlerinin az olmasını, böylece fiyatların daha uygun seviyelerde olması sağlanır (Özdamar 2006). Tarımın yanında sanayi için de ham madde üretim kaynağıdır (Kömür Ardalı 2018).

Açık yeşil alanların varlığı arsa ve taşınmaz fiyatlarında da önemli etkiye sahiptir (Önen 2015). Bu alanlar cazibe noktalarıdır ve bu durum da açık yeşil alan yakını ve çevresindeki taşınmazlar için ekonomik değer yaratır (Kömür Ardalı 2018).

2.2. Peyzaj Tasarımı, Öğeleri, İlkeleri ve Önemi

Peyzaj tasarımı, canlı ve cansız materyallerle birlikte alan kullanım kararlarının belirlenerek tasarım yapıldığı çalışmalardır (Coşaner 2009). Herhangi bir konu hakkında tasarım oluşturulurken belli öğe ve ilkeler izlenir. Bunlar genellikle uzun süre gözlemlenmiş, insanlar tarafından olumlu karşılanan ve gerekli fonksiyonları yerine getiren öğelerdir. Peyzaj tasarımı oluşturulurken de canlı ve cansız materyallerin birlikte

kullanımı ile meydana getirilen tasarımlarda bir takım öge ve ilkelerin izlenmesi tasarımın kullanıcılar tarafından fark edilmesini ve hoş karşılanmasını sağlar.

Peyzaj tasarım öğelerini renk, doku, ölçü, form ve çizgi oluşturur.

Renk; Farklı renklerin insan psikolojisi üzerinde ve mekanların algılanmasında etkileri vardır. Peyzaj tasarımında canlı veya cansız materyalin renk özelliği dikkate alınarak yapılan tasarımda, objelerin yakın ve uzak görünüm oluşturması, mekanda dikkat çekici bir öge veya alan oluşturulması sağlanır (Uzun 1998).

Doku; Peyzaj tasarımında kullanılan canlı veya cansız materyalin tümü, yüzeysel özelliklerinin görsel ve dokusal karakteridir. Cansız materyallerde yüzeyin pürüzlü veya düz olması, canlı materyal olarak bitkilerin yaprak ve dallarının dizilişi ve yaprak özellikleri peyzaj tasarımında doku öğesini oluşturur (Sarı ve Kardeş 2018).

Ölçü; peyzaj tasarımlarında en önemli ölçü birimi insandır. Tasarımların insan boyutunda ve insanların göz hizasında olması önemlidir (Coşaner 2009). Canlı materyallerde bitki ölçüsü tasarımın ana hatlarını belirleyen öğedir.

Form; tasarımda form öğesi de tıpkı renklerde olduğu gibi insanlar üzerinde farklı etkiler uyandırır. Oluşturulan her form farklı bir ifade gücüne sahiptir. Yumuşak formlu daire ve oval şekiller bütünlük hissi uyandırırken, keskin sınırlı ve dikdörtgen formlar kesinlik hissi uyandırır. Bitki materyallerinde de bitkinin doğal formu veya budama yoluyla şekil verilmesi farklı formlar oluşturarak farklı hislerin uyandırılmasını sağlar (Uzun 1998).

Çizgi; tasarımda sınır belirleyen veya yön belirten öğedir. Peyzaj tasarımında sınırlar çizgi kullanılarak belirtilir. Tasarım doğrultusunda çizgi keskin veya yumuşak hatlara sahip olabilir.

Peyzaj tasarım ilkeleri, vurgu-odak, ritm-tekrar, uyum-zıtlık, koram-hiyerarşi, oran-proporsiyon, denge, egemenlik ve birlik olarak sıralanır.

Vurgu-odak, tasarımda dikkatin belirli bir alanda toplanmasını veya dikkat çekilmek istenen noktanın algılanabilmesini sağlar. Tasarımda vurgu etkisi olmayan alanlar monotonluk hissi uyandırır. Tasarım ile oluşturulan kompozisyonu şekil, ölçü veya yön bakımından bozan ve farklı görünmesini sağlayan eleman vurgulanan noktadır. Vurgu sayesinde alandaki kullanımların önem derecesi belirlenir ve mekanın algılanabilirliği artar (Tanrıverdi 1987).

Ritm ve tekrar; ritm hareket ifadesidir. Mekan deneyimi alan içinde dolaşarak edinilir. Tasarımda tekrar, canlı veya cansız aynı veya benzer özellikler gösteren materyalin belli aralıklarla farkedilebilir sayıda kullanılmasıdır (Mutlu 2006). Tasarımda tekrar öğesinin kullanımı ile alanda görsel birlik sağlanır (Coşaner 2009).

Uyum ve zıtlık; tasarımda ölçü, renk ve form bakımından benzer veya ortak özelliklere sahip canlı veya cansız materyallerin kullanımı ile tasarımda uyum yakalanır. Canlı veya cansız objenin belirgin bir özelliğinin kendisine zıt başka bir canlı veya cansız obje ile kullanılmasıyla zıtlık oluşturulur. Tasarımda yalnızca uyum öğesinin dikkate alınması, mekanın düz ve monoton algılanmasına neden olabilir. Bu yüzden zıtlık öğesinin kullanılmasıyla mekanda vurgu alanı oluşturularak mekan etkisi artırılabilir (Bayçın Korkut ve ark. 2010).

Koram ve hiyerarşi; tasarımda iki zıt alan veya objenin kademelerle birbirine bağlanması koram olarak adlandırılır. Koram; ölçü, renk, ton ve doku bakımından olabilir. Tasarımda öncelikli alanlar belirlenir ve sıralama yapılır. Hiyerarşi öğesi ile öne çıkarılmak istenen alanlar bu tasarım öğesine göre farkedilebilirliği artırılır (Uzun 1998).

Oran ve proporsiyon; oran, iyi ölçülülük olarak tanımlanır (Sarı ve Karaşah 2018). Tasarım alanında düzeni oluşturan kısımlar arasında kütle ve hacim bakımından bulunması gerekli olan uygun ilişki de oran proporsiyon olarak tanımlanır (Bayçın Korkut ve ark. 2010).

Denge; emniyet ve sağlamlık duygusunun ifadesidir. İnsan simetri ile ortaya çıkan bir denge arayışı içindedir. Denge simetri ile ilgili olmamakla birlikte, boyut, renk ve form

ilişkisi ile de denge sağlanabilir (Turgut 2011). Denge ögesiyle alanda birbiriyle yarışan görsel özellikler eşitlenir (Coşaner 2009).

Egemenlik; aynı zamanda vurgudur. Tasarımda monotonluğu kırarak, alandaki belli obje ya da kullanıma dikkat çekilir. Zıtlıklar kullanılarak yapılabilir.

Birlik; çeşitli tasarım öğelerinin bir arada uyumlu kompozisyonunu ifade eder (Sarı ve Karaşah 2018). Tasarımda tekrar öğesinin kullanılması ile artar. Estetik birliğin yanında alandaki fonksiyonların da kullanım birliği içinde olmalarına dikkat edilmelidir (Mutlu 2006).

Peyzaj tasarımı hem estetik hem de fonksiyonel unsurları bir araya getirerek, her yaşta kullanıcılar için mekanların düzenlenmesini sağlar. Belli bir takım tasarım ilke ve öğeler dikkate alınarak oluşturulan tasarımlar ile göze hoş gelen ve aynı zamanda fonksiyonel kullanımlar bir arada ve uyumlu bir şekilde düzenlenir. Özellikle kentlerde yapılaşma baskısıyla açık yeşil alanlar giderek azalmaktadır. Bu durum peyzaj tasarımı daha önemli hale getirmektedir. Dar ve küçük alanlarda peyzaj tasarım ilke ve öğeleri ile estetik ve fonksiyonel alanlar oluşturulabilir. Aksi takdirde bu alanlar ihtiyaca cevap veremeyen ve estetik açıdan da memnuniyet vermeyen alanlar olarak kalacaktır.

2.3. Tarihsel Süreç İçerisinde Suyun Peyzajda Kullanımı

Hayatın ve yaşamın temel unsurlarından olan su, toprak, hava ve ateş; günümüze kadar bütün kültürlerde ve dinlerde kutsal sayılmıştır (Döner 2015). Yerleşik hayata geçen insanoğlu tarım yapmaya başlamış ve su en değerli kaynak olmuştur. İçme, serinleme, temizlenme ve temizleme gibi fonksiyonel özelliklerinden yararlanan su aynı zamanda tüm kültür ve dinlerde de özel bir yere sahiptir (Gedik 2003). Su en önemli hayat haklarından biridir. Sert ve kuru tohumun kabuğunu çatlatarak yeşermesini sağlayan hayat dokunuşudur (Döner 2015).

Su, çeşitli alanlarda ortaya çıkan çok boyutlu bir araştırma nesnesidir. Çevresel olarak yaşamak için gerekli olan doğal bir kaynaktır. Sosyal olarak insan faaliyetlerini

geliştirmek için hassas bir temel olarak görünür, finansal olarak turizmi etkiler (Koskina ve Hasanagas 2013).

Yunan filozofları dünyanın kökenini analiz ederken, dünyanın başlangıcının ne olduğu sorusuna yanıt aramaya çalışmışlardır. Yunan filozof Thales'e göre her şeyin kaynağı sudur. Su, yoğunlaşma yoluyla katı cisimlere, buharlaşma yoluyla da havaya dönüşür. Hava da ateşi oluşturur (Stancius 2016).

Kendine şehirler inşa eden insanoğlu bu şehirlerde bir araya gelip kutlamalar yapabildiği, sosyalleşebileceği kentsel açık alanlar ile park ve bahçeler tasarlamıştır. Park ve bahçelerin toplumların yaşam biçimleri ve uygarlık düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır (Sarıkaya 2007). Kentsel açık alanlar sosyalleşme alanları olmalarının yanı sıra, aynı zamanda kişiler arasında ürün, bilgi ve deneyimlerin de paylaşıldığı kentsel odak noktalarıdır. Odak noktası olmasını etkileyen en önemli ögelerden biri de alanda yer alan su elemanlarıdır (Krkoğlu ve Akın 2013).

Yaşam sürekliliğinin devamındaki en önemli ögelerden biri olan su, bir kültür biçimi olarak da tanımlanabilir. Suyun varlığı bulunduğu alanın farklı şekil ve büyüklükte algılanmasını sağlar. Su, peyzaj tasarımında en önemli ögelerden biridir ve mekanda suyun varlığı alan kullanıcıları tarafından olumlu karşılanmaktadır. Ses, hareket, optik ve rekreasyon gibi özellikleriyle su, peyzaj mimarlığında çok yönlü bir tasarım ögesidir. Estetik ve fiziksel özellikleri sebebiyle de tarih boyunca farklı şekillerde kullanılmıştır (Yılmaz ve ark. 2013). Suyun peyzaj mimarisinde, yer şekilleri ve bitki örtüsü ile eşit derecede önemli bir malzeme olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir (Rychkov ve Lushnikova 2015). Mimari ve peyzaj tasarımında kullanılan su alanları, kuşaklar arası kültürel ve tarihi hatıraların yer aldığı bir sosyal ortam yaratır (Ruban 2018).

Suyun rekreasyonel kullanımı çok eski zamanlara kadar dayanmaktadır. Suyun peyzaj mimarlığında kolayca uygulanabilecek esnek bir malzeme olması, farklı formlarda kullanabilme imkanı vermiştir. Gerek iç gerekse dış mekanlarda; havuz, eşme, gölet gibi farklı kullanımlarda karşımıza çıkmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte suya dayalı rekreasyon kullanımları daha da artmıştır (Yılmaz ve ark. 2013).

Yoğun yapılaşmanın olduğu kentlerde doğaya hasret kalan ve doğaya özlem duyan insanoğlu, kentsel açık mekanları doğayı taklit ederek yeniden tasarlamış ve suyu en önemli tasarım elemanlarından biri olarak kullanmıştır. Su, bulunduğu mekana canlılık katarak, pasif ve aktif rekreasyon alanlarının oluşturulmasına imkan sağlar. Kentsel açık mekanlarda bulunan su, yoğun kent dokusunu kamufle ederek kent gürültüsünü engeller (Döner 2015).

2.3.1. İlk çağda suyun peyzajda kullanımı

Hemen hemen tüm medeniyetlerde su kullanımı ekonomik ve işlevsel yararları yanında tasarım amacıyla da kullanılmıştır. Suyun kullanım çeşitleri, ülkelerin yerleşim alanları, iklim, toplum istekleri ve kültürlerine göre şekillenmiştir (Muratoğlu 2010).

Mısır Uygarlığı

Nil Nehri, Mısırlıların yaşamına yön vermiştir. Başta tarım olmak üzere, astronomi, geometri, matematik, din ve bahçe sanatına şekil verilmesinde büyük rol oynamıştır. Nil Nehri'nin suları dikdörtgen formunda ve T şeklinde inşa edilen havuzlarda biriktirilmiştir. Başta bahçe sulama için kullanılan havuzlardaki sular, dekoratif ve rekreasyonel amacıyla kullanılan havuzlara dönüşmüştür. Kayıklarla yapılan gezilerde kullanılan bu havuzlar aynı zamanda cenaze törenleri için de kullanılmıştır. Havuzların çevresinde incir, palmye ve akasya gibi bitkiler belli aralıklarla muntazam bir şekilde dikilmiştir (Muratoğlu 2010). Su bahçesine dair en eski örnekler Eski Mısır'da görülmektedir. Firavunlara ait mezarlarda havuz ve kanallara ait freskler bulunmuştur. Bu bakımdan Eski Mısır'da su dinsel bir simge olarak da kullanılmıştır. Eski Mısır bahçeleri formal bir düzene sahiptir. Bahçe içindeki havuzlar dikdörtgen formundadır. Havuzlar aynı zamanda sıcak iklimde serinletici olarak da görev yapmışlardır. Serinletici özellikleri yanında firavunlar tarafından güç ve zenginlik göstergesi olarak su kullanılmıştır (Gedik 2003). Şekil 2.1'de firavun ve sıralı ağaçlar ile çevrelenen havuz görseli yer almaktadır.

Şekil 2.1. Firavun, eşi ve bahçede yer alan dikdörtgen havuzu gösteren görsel (Anonim 2018b)

Eski İnan (Pers) Uygarlığı

Yerleşim alanı ve iklimsel sebeplerle yağışların düzensiz olduğu ve dağlarda yer alan şehirlere suyun ulaştırılması kanallar ile mümkün olabilmektedir. İçme suyu ve temizlikte kullanılan sular daha sonra gösteri elemanı olarak da kullanılmaya başlamıştır (Muratoğlu 2010). Bahçe su kanallarıyla dört parçaya bölünür. Ortada formal boyutta havuz yer alır ve kanal havuzlarda fiskiyeler yer alır. İklimin de sıcak olduğu bu bölgede su, serinletme amacıyla kullanılmıştır (Kavaklı 1994).

Eski İnan'da su, ışığın ve saflığın temsilidir. Eğimli arazilerde inşa edilen havuzlarda, suların akışıyla oluşan ses ve güneşin yansımasıyla oluşan görüntülerle kurak alanlarda inşa edilen havuzlar ve etrafındaki bahçe adeta cenneti temsil etmektedir (Anonim 2018c). İnan bahçesinin temel unsurlarından biri olan su, hem kavramsal, hem işlevsel ve hem de güzellik yönü ile bahçede yerini alır. Birçok yerde kuyular veya pınarlar, bahçenin suyunu temin eden kaynaklar olmuştur. Geçmişte suyun miktarı ve paylaşımı, inşa edilecek bahçenin yüz ölçümünü belirleyen en önemli etkenlerden biri olarak bilinmektedir. İnanlı mimarların bahçelerde su unsurunu kullanma arzuları ve yetenekleri, suyu çeşitli fonksiyonlarda ve biçimde bahçede dolaştırıp estetik ve güzel mekanlar yaratmalarına olanak sağlamıştır (Pouya ve Demirel 2016).

Roma Uygarlığı

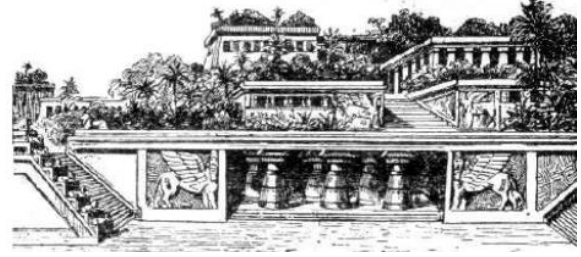
Çeşmelerin kutsal kabul edildiği eski Roma'da, su noktasına yakın kazılan bir delikten etkileyici bir şekilde dekore edilmiş yapılardan oluşan çeşmeler mevcuttur. Antik

Roma'da halk çeşmeleri vardır. Genellikle küçük bir kaide üzerinde dikdörtgen bir taştan yapılmışlardır ve suyun aktığı heykeltıraş insan ya da hayvan başı (örneğin aslan) vardır. Her geleneksel çeşmenin adı, konumu veya şekli yerel geleneğe göre belirlenirdi. Yaşam, sağlık ve uygarlığın simgesi olarak su, günlük yaşamda da önemli bir rol oynuyordu. İnsanlar, suyu dört ırmağın bulunduğu bir çiçek bahçesi olarak hayal ettikleri cennetin vazgeçilmez bir unsuru olarak görüyorlardı (Koskina ve Hasanagas 2013).

Mezopotamya

Mezopotamya'da ilk çağ uygarlıklarından bahçeleriyle ün yapan Babil aynı zamanda milattan önce 6. yüzyılda antik dünyanın en büyük ve en görkemli kentsel merkeziydi. İlk olarak milattan önce 3 000 yıl başlarında iskan gören kent, milattan önce yaklaşık 1750'lerde, Hammurabi'nin hükümdarlık dönemi sırasında imparatorluk başkenti ilan edilmiştir (Anonim 2018d). İnanışa göre, milattan önce 7. yüzyılda Babil Kralı Nebukadnezar'ın eşi memleket hasreti çekiyordu ve Babil Kralı Nebukadnezar eşini neşelendirmek için Mezopotamya'nın kurak topraklarının ortasına bahçelerle, göletlerle ve yeşilliklerle dolu asma bahçelerini inşa ettirmiştir. Antik dünyanın en önemli bahçelerinden biri olan Babil'in asma bahçeleri teraslardan oluşan çatı bahçeleri şeklinde düzenlenmişti. Bahçelerde meyve ağaçları ile palmiye gibi boylu ağaçlar da yetiştirilmiştir (Aklıbaşında ve ark. 2011).

Coğrafyacı Strabo bahçeleri şu şekilde betimler; “bahçeler birbiri üzerinde yükselen büyük direklerden oluşuyordu. Bunların içleri çukurdu. Büyük bitkilerin ve ağaçların yetişebilmesi için toprakla doldurulmuştu. Kubbeler, sütunlar ve taraçalar pişmiş tuğla ve asfalttan yapılmıştı. Yüksekteki bahçeleri sulamak için Fırat Nehri'nden zincir pompalarla su yukarılara çıkarılıyordu. Bu şekilde üst seviyelere taşınan su, bahçeleri sulayarak teraslardan aşağıya yukarı çıkarılıyordu”. Yunan tarihçi Diodorus'a göre ise bahçeler yaklaşık 120 metre genişlikte, 120 metre uzunluğunda ve 25 metre yüksekliğindeydi (Anonim 2018e). Babil'in asma bahçelerine ait temsili görseller Şekil 2.2'de gösterilmiştir.

Şekil 2.2. Babil'in asma bahçeleri temsili görselleri (Aklıbaşında ve ark. 2011)

2.3.2. Orta çağda suyun peyzajda kullanımı

Şato Bahçeleri

Avrupa'da yer alan şato bahçelerinde su, koruma amaçlı kullanılmıştır. Şatoların etrafını çevreleyen su kanallarıyla istenmeyen kişi veya gruplar için şatolara erişim engellenmiştir. Şatoların genellikle ulaşım bakımından zor dağ ve tepelerde yer alması ve suyun buralara getirilmesi de zor olduğundan bahçe sanatında suya yer verilememiştir (Bekiroğlu 1992). Mothe-Chandeniers şatosu çevresinde bulunan su kanalı Şekil 2.3'te gösterilmiştir.

Şekil 2.3. Mothe-Chandeniers şatosu, Fransa (Anonim 2018f)

İslam Bahçeleri

İslam dininin yoğun olarak yaygın olduğu coğrafyada sıcak ve kurak iklim şartları yaygındır. Suyun serinletici ve huzur verici özelliğinden dolayı peyzajda su kullanımı oldukça yaygındır. İslam bahçe sanatında Kuran’da bahsedilen cennet tasvir edilir. İran bahçelerinde genellikle bir bina, bahçenin merkezinde veya en yüksek yerinde inşa edilir ve karşısında da güzel bir manzara oluşturacak şekilde bir havuz yer alır. Bir bahçenin inşaatında en köklü ve temel ilke, bahçenin ortasına ve boyuna paralel olarak bir aks oluşturmaktır. Daha sonra bu aksın iki tarafında gölge yapan ağaçların dikilerek geometrik form daha da belirginleştirilir. Bahçe alanını alt mekanlara ayırma işi, genellikle geometrik bir biçimde planlanan esas alanı dört eşit parçaya bölmekle başlar (Pouya ve Demirel 2016).

İspanya İslam bahçelerinde suyun sakinleştirici etkisinden yararlanılarak tasarım yapılmıştır. Kanallarda sakince akan su huzuru simgeler. Aynı zamanda avlular içinde inşa edilen yapılarda su mekana genişlik ve aydınlık hissi verir (Bekiroğlu 1992). İspanya Elhamra Sarayı’nda yer alan süs havuzu Şekil 2.4’te gösterilmiştir.

Şekil 2.4. İspanya Elhamra Sarayı’nda yer alan süs havuzu (Anonim 2018g)

Hindistan'da Babür İmparatoru Şah Cihan tarafından vefat eden eşi için yapılan Tac Mahal en önemli eserlerden biridir. Tac Mahal bahçesi simetri esasına göre düzenlenmiştir. Yapı önünde yer alan yansıma havuzu sakinliği ve ölümü, çiçek parterleri ise yaşamı temsil eder. Havuz ve kanallardaki sular, yapının hemen yanında akan Yamuna Nehri'nden gelmektedir (Aklıbaşında ve ark. 2011).

Uzakdoğu bahçeleri

Çin'de bahçelerin tasarımını dini ve felsefi düşünceler etkilemiştir. Taoist felsefeye göre yaşamın kaynağı sudur. Sakinleştirici ve huzur verici etkisinden yararlanan su ile oluşturulan durgun havuzlarda doğa yansıtılır. Durgun su birikintilerinde su bitkileri yer alır. Yapay kayalar ile dağlar taklit edilir. Japon bahçelerinin tasarlanmasında da Çin'in etkileri olmuştur. Durgun sularla doğanın yansıtıldığı Japon bahçelerinde su önemli bir yer tutar. Yapay kaya ve adacıklar ile bahçe tasarımı tamamlanır (Muratoğlu 2010).

2.3.3. Yakın çağda suyun peyzajda kullanımı

Ortaçağ'ın skolastik tutumuna karşı, 14.yüzyıl sonlarında İtalya'da başlayan ve tüm Avrupa'ya yayılan sanat, edebiyat ve bilim alanında görülen gelişmeler Rönesans dönemi olarak adlandırılır (Çakır 2012). Bu dönemde mimaride ve sanatta görülen gelişmelere ek olarak bahçe sanatında da değişiklikler olmuştur. Bu dönemde mimari yapıtlarda su aktif bir gösteri elemanı ve güç sembolü olarak kullanılmıştır. Bunlara en iyi örneklerden Versay sarayı bahçesi ve İngiltere'de yer alan Chatsworth kaskatlarıdır. Şekil 2.5'te Versay sarayı bahçesinde yer alan geometrik formlardaki su ögesi tasarımları gösterilmiştir. Simetri ve düzen içinde oluşturulan bahçelerde, geniş düzlükler, bitki labirentleri, merdivenler, pergole ve çitler, budanarak şekil verilen bitkiler, havuzlar, kaskatlar ve fiskiyeler bahçe tasarımını oluşturan elemanlardır (Muratoğlu 2010).

Şekil 2.5. Fransa Versay Sarayı bahçesinde yer alan süs havuzları (Anonim 2018h)

Fransız bahçelerinin kurallı ve simetrik bahçe tasarımının tersine, İngiltere’de natüralizm etkisi farklı bir bahçe tasarımı sunmuştur. Formal bahçeler yerine informal bahçe tasarımı benimsenmiştir. Rönesans bahçelerindeki kesinleştirilmiş kurallar yerine doğayı takliti ve sadeliği benimseyen İngiliz bahçelerinde su, doğal akış formuyla akar ve bahçeyi dolaşır. 18. yüzyıl İngiliz bahçelerinde su sakinliği ifade eder (Gedik 2003). Informal bahçeye yaklaşım şöyledir: doğallık, çevrenin hiç insan eli değmemiş gibi gözükecek biçimde yeni baştan düzenlenmesiyle elde edilebilir. Bu adeta bir doğa resmini taklit eder. Doğa resimlerini taklit eden bu bahçe tasarım yaklaşımı pitoresk olarak adlandırılır (Evyapan 1988).

Türk bahçelerinde suyun kullanım amacı İslam bahçeleri ile benzerlik gösterir. Su, huzuru ve sakinliği ifade eden kutsal bir kavram niteliği taşır. Genellikle kubbeli şadırvan, çeşme ve havuzlarda kullanılan su, konut ölçeğinde avluda yer alan ve genellikle mermer havuzlarda kullanılır. Ayrıca bahçelerde ve avlularda hayvanların da yararlanabilmesi için kuşluk olarak tasarlanan yapılar mevcuttur (Kuş Şahin ve Erol 2009). Türk bahçelerinde hareketli su tercih edilmiştir. Havuz içinde konumlandırılan fıskiye veya kaskatlarla havuza hareketlilik kazandırılmıştır. İslam dini ile birlikte mahremiyet kavramıyla bahçe duvarları yüksek inşa edilmiştir. Suyun serinletici etkisinden yararlanabilmek için avlu merkezinde havuz konumlandırılmıştır. Günümüzde iklimin çok sıcak olduğu Diyarbakır, Şanlıurfa ve Hatay gibi illerde yer alan evlerin avlularında

bu amaçla oluşturulan havuzlar mevcuttur ve serinletme amacıyla kullanılır. Türk bahçesinin en önemli özelliklerinden biri, bahçede bulunan yapı elemanlarının simetriye dayalı tasarım oluşturmasıdır. Doğaya olan saygı bahçe tasarımı ile belirgin halde gözlemlenebilmektedir (Tazebay ve Akpınar 2010). 18. yüzyıla kadar yuvarlak ve formal şekilde olan havuzların yerini 19. Yüzyılda suni göl şeklini almıştır (Wallace 2007).

2.4. Peyzaj Tasarımında Su Kullanım Amaçları

Sanayi ve endüstrinin gelişimiyle kırsaldan kente göç hızlanmış ve kentlerin nüfusu artmıştır. Nüfus artışı barınma problemini de beraberinde getirmiştir. Konut sorunu, kentlerde yerel mimari özellikli yapıları yok ederken, yüksek yapılı betonarme yapıların inşa edilmesine neden olmuştur. Betonarme yapılarda yaşam süren insan, topraktan ve doğadan uzaklaşmıştır. Doğaya özlem duygusu ile kentlerde doğanın bir parçasını bulabileceği açık ve yeşil alanlar tasarlanmaya başlamıştır. Su, bu alanlarda kullanılan en önemli tasarım elemanlarından biridir.

Tasarım elemanı olarak su, bulunduğu ortamda güçlü bir manzara oluşturur. Hareketlilik özelliği ile yaşamı ve hayatın akışını simgeler. Su birçok doğal fonksiyona sahiptir. Su renksizdir, ancak tüm renkleri alabilir. Su şekilsizdir ancak herhangi bir forma uyum sağlayabilir (Bitar 2004). Bu özellikleri sebebiyle işlevsel ve estetik pek çok alanda tasarımlarda su kullanılır.

2.4.1. Fonksiyonel amaçlı kullanım

Peyzaj tasarımında su, estetik amaçlı olduğu kadar fonksiyonel amaçlı da kullanılmaktadır. Tasarımda kullanılan su yüzeyleri bulunduğu ortamda iklimi dengeler. Küçük havuzlarda bu etki kayda değer ölçülerde olmasa da oluşturulan geniş su yüzeylerinin iklim üzerinde etkileri vardır (Doğru 1995).

Kent içi açık mekanlarda oluşturulan su öğeleri ile odak noktası oluşturulur. Yaya ve araç sirkülasyonunda yönlendirici olarak kullanılır. Örneğin bir yapının girişi veya kent meydanında tasarımda kullanılan su yüzeyi ile insanların mekanı algılamasında kolaylık

sağlanır. Yine kanallar şeklinde tasarlanan su yüzeyleri yönlendirici olarak kullanılır (Gedik 2003).

En önemli kullanım alanlarından biri de gürültü perdesidir. Alışveriş merkezlerinde veya kavşaklarda konumlandırılan süs havuzları ile gürültü kontrolü sağlanabilir. Ayrıca kavşaklarda yer alan süs havuzları tozların tutulmasını da sağlar. Ancak kavşaklarda kullanılacak süs havuzları tasarlanırken, kullanılacak fiskiye atış yüksekliği ile havuz-fiskiye arasındaki boşluk, rüzgar gibi iklim özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve suyun araç yoluna sıçraması engellenmelidir. Ayrıca rüzgar sensörü eklenerek, aşırı rüzgarlı havalarda fiskiye sistemi otomatik olarak çalışmayı durdurabilir. Aksi takdirde kayganlaşan yol, trafik açısından tehlike arz edecektir (Ölmez Kalender ve Demiroğlu 2011). Kentsel alanlarda su kullanılarak yapılan tasarımlar serinletici olarak kullanılır.

2.4.2. Ekolojik amaçlı kullanım

Yeryüzündeki farklı malzemelerin güneş ışığını absorbe etmesi, cismin kalınlığı, kapsadığı nem miktarı ya da tekstürü gibi farklılıklar zemin sıcaklığına etki eder. Çim yüzey üzerinde, betonarme yapı üzerinde, asfalt yol üzerinde, gölgede ya da su yüzeyinde hava sıcaklığı farklıdır. Suyun canlıların yaşamındaki vazgeçilmez yerinin yanında, suyun fiziksel ve kimyasal özellikleri ile farklı yüzeylerdeki ısı değişimleri suya dinamik yapı kazandırır. Su yüzeyleri, suyun ısınma ısısının farklı olması sebebiyle toprak ya da kentsel alanlarda hissedilen sıcaklığa oranla daha az sıcaklık hissedilir.

Su yüzeyleri üzerindeki hava, yapısal alanların üzerindeki havaya oranla buharlaşmanın da etkisiyle yazın daha sıcak, kışın ise daha serin olur. Bunun yanında yüzeylerin üzerlerine gelen ışınları yansıtma oranlarının farklı olması sebebiyle mevsimlik ısı değişimleri ya da gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı deniz, göl, nehir gibi su yüzeylerine sahip olan kentlerde veya yerleşim alanlarında daha az olmaktadır (Doygun 1995).

Su yüzeylerinin iklim üzerindeki etkilerinin yanında, su varlığı önemli bir ekolojik ve biyolojik yaşam alanı oluşturur. Özellikle sulak alanlar pek çok göç eden ve kalıcı canlılar

için yaşam alanıdır. Göçmen kuşlar buralarda konaklayarak ya da kalarak, bulunduğu alanda biyolojik çeşitlilik oluşturur. Sulak alanlar tropikal ormanlardan sonra birim alanda en yüksek organik madde üreten alanlardır. Bunun yanında sayısız ekolojik ve ekonomik faydaları bulunmaktadır. Sulak alanlar büyük miktarda karbon içerirler ve karbonun atmosfere karbondioksit olarak karışmasını engellerler. Sulak alanlar doğal bir filtre görevi görerek yer altı sularının temizlenmesini sağlarlar (Yavuz 1995).

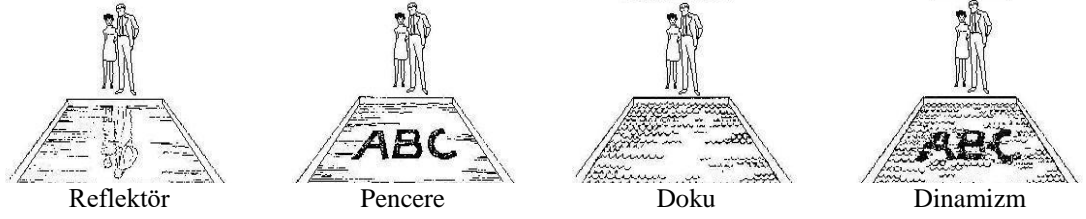
2.4.3. Görsellik ve işitsellik amaçlı kullanım

Dini bağlamdan ayrı olarak, su çeşitli sembolik ve basit anlamlar taşır. Suyun çeşitli biçimleri, sayısız sanatçıya ve büyük sanat eserleri yaratmalarına ilham vermiş, algılarını etkilemiştir. Suyu eklenen estetik anlam ve önem örneğin; peyzaj, bahçe, park, yapay göl, şelale, göletler veya sulak alanlar şeklinde kentleşmiş alanlarda olmak üzere suyun tasarım öğesi olarak kullanılması şeklinde ifade edilmiştir. Suyun sesi, manzaradaki görsel deneyimlerle birlikte önemli bir bileşendir (Bitar 2004).

Tasarımda kullanılan su, kentlerdeki yoğun yapılaşma ve sert görünümü yumuşatarak çekici bir görsellik sunar. Doğaya yakınlaşmaya çalışan insanoğluna elini uzatan bir aracı gibidir (Doygün 1995).

Su duyuları uyarır. Kentsel mekanda kullanılan su şehrin gürültüsünü bastırır. Suyun rekreasyon ve gündelik yaşam ortamlarına yaptığı katkılar, uzman gruplar tarafından yoğun bir şekilde araştırılmaktadır. Hareketli su, geniş mekanlarda görsel monotonluğu kıran dinamik bir izlenim yaratır (Koskina ve Hasanagas 2013).

Mimaride sunduğu zengin görsellik ve çekicilik sebebiyle hem işlevsel hem de estetik gereksinimlerle tasarımlarda kendine geniş yer bulur. Duyguları harekete geçirir ve akustik, yansıtıcı ve serinletici özellikleriyle bulunduğu mekana özgünlük kazandırır. Şekil 2.6'da su yansımalarının oluşturduğu görsel etkiler gösterilmiştir. Gündüz güneş ışığını yansıtarak görsellik ve bulunduğu mekana aydınlık verir. Geceleri ise su öğeleri, süs havuzları ve çeşmelerin aydınlatılmasıyla mekana çekicilik kazandırır. Yapay şelaleler, doğadaki şelalelerin görsel kalitesini sunmaya çalışır (Elinç ve ark. 2012).

Şekil 2.6. Suyun oluşturduğu görsel etkiler (Atça 2007)

Su hareketi ve sesiyle ortamdakilere hareketlilik veya sakinlik sunar. Mekana estetik değer katar. Rönesans döneminde İtalyan mimar ve mühendisler suya hareketlilik kazandıran sistemlerle, suyun görsel ve işitsel etkisini ön plana çıkarmışlardır. Günümüzde de teknolojinin gelişmesiyle birlikte, sular aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya istenildiği şekilde hareketlendirilebilmektedir. Görsel olarak kent meydanlarında kullanılan su öğeleri odak noktası sağlar. Yaya veya araç sirkülasyonunu yönlendirir. Su sesiyle trafik ve şehir gürültüsü bastırılabilir (Karaca 2018).

Su öğeleri kentsel açık alanlarda pek çok farklı biçimde kullanılır. Bilgisayar sistemleri ve müzik ile dans eden havuz sistemleri oluşturulur. Görüntü, ışık, müzik ve hareketle adeta dans ediyormuş gibi görünen sular, insanlar için ilgi çekici mekanlar oluşturur. Örneğin; Amerika Birleşik Devletleri Las Vegas'ta yer alan Bellagio, dans eden havuzlara örnek olarak gösterilebilecek en iyi tasarımlardan biridir. Roma çeşmesi, Dubai dans eden havuz da bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Su, çocuklar için de ilgili çekici alanlar oluşturulmasında önemli rol oynar. Çocuk oyun alanlarında yer alan heykel ve objelere göre, su varlığı çocuklar için daha dikkat çekicidir ve tercih edilir. Kuru havuz şeklinde tasarlanan su öğeleri çocuklar için oyun ve eğlence mekanları oluşturur (Bozkurt 2015). Kuru havuzlar da bilgisayar yazılımları ile belli bir kareografi ile düzenlenebilir. Seçilen fiskeye başlığına göre farklı su hareketi oluşturulabilir. Aydınlatma ile tasarımı tamamlanan kuru havuzlar, mekana özgünlük katar. Peyzaj tasarımlarında özellikle su öğeleriyle birlikte kullanılan heykel ve plastik objeler görsellik kalitesini artırarak, mekanın ilgi çekiciliğini artırır. Peyzaj mimarlığında plastik objelerin, insanın bakış açısını, duygu ve düşüncelerini değiştiren etkileri vardır (Alparslan 2001).

Tasarımda kullanılan suyun günün her saati algılanabilir ve görülebilir olması önemlidir. Karanlıkta görme eylemi ışık ile mümkün olabilir. Gündüz yeterli olan güneş ışığı yerine akşam yapay ışıklandırma ile nesnelere biçimsel ve renksel olarak algılanabilmesi sağlanır. Gelişen teknoloji ile birlikte istenilen renkte yapay ışık sağlanabilmektedir. Mekanların gece kullanılmasını etkileyen en önemli nedenlerden biri yapay ışıklandırma değildir. Yapay ışıklandırma ile istenen nesnelere ışıklandırılarak ön plana çıkarılabilir veya istenmeyen nesnelere karanlıkta bırakılarak aydınlatma tasarımı yapılabilir. Gece yapılan aydınlatma ile mekanlar daha güvenli alanlara dönüşür ve bu mekanların gündüz ve gece olmak üzere kullanım süreleri arttırılmış olur. Aydınlatmanın yapılmadığı mekanlar gece güvensiz bulunur ve insanlar tarafından bu mekanlarda bulunmak tercih edilmez. Park ve bahçelerde, insanları yönlendiren ve nesnelere belirgin şekilde algılanmasını sağlayan aydınlatma tasarımı yapılmalıdır (Çetindağ 2007). Su aydınlatılmasında armatür genellikle su içerisinde konumlandırılır. Armatürün mümkün olduğunca görünmemesi sağlanmalı, gündüz saatlerinde estetik olmayan görüntülerin oluşması engellenmelidir. Yapay şelalelerde aydınlatma elemanları suyun döküldüğü noktalara yerleştirilerek çekici görüntüler oluşturulabilir. Fıskiye sisteminin olduğu havuzlarda, fıskiye çevresine veya suyun döküldüğü noktalara yerleştirilen armatürler ile ilgi çekici ve göze hoş gelen ışıklı su gösteriler oluşturulabilir.

2.4.4. Psikolojik amaçlı kullanım

Yaşam ortamı değişen ve bu yeni düzene uyum sağlamada zorlanan insanoğlu bu değişimin neden olduğu etkilere maruz kalmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle iş yükü azalmak yerine artmış ve karmaşıklaşmıştır. Daha iyi bir yaşam sürdürebilmek için doğayı terk ederek kentlerde yaşamaya başlayan insan, yaşadığı ortamda mutlu olmadığı için zamanla toplumun diğer üyelerinden kendini soyutlamış ve daha bireysel bir hayat sürmeye başlamıştır (Algül 2006).

Kişinin kaybettiği yaşam enerjisini tekrar kazanmak için tasarımlarda insan psikolojisini olumlu etkileyen elemanlara yer verilmiştir. Kentsel açık alanlarda ve konut bahçelerinde tasarım elemanı olarak kullanılan suyun psikolojik olarak sakinleştirici, rahatlatıcı ve huzur verici etkisi vardır. Günümüzde pek çok konutta bahçe imkanı bulunmamaktadır.

Günümüzde inşa edilen çok katlı yapılarda sadece balkonlar mevcuttur. Bu durum açık alanların önemini daha da arttırmış ve buradaki düzenlemelerde insanlar üzerinde olumlu psikolojik etkileri olan tasarımların önemini öne çıkarmıştır. Yapılan çalışmalarda suyun bulunduğu alanda baskın bir tasarım elemanı olduğu ve insanlar üzerinde yararlı fiziksel ve psikolojik etkileri olduğu gözlemlenmiştir (Gedik 2003).

Su görsel ve sesiyle kişilerde pek çok duygu uyandırır. Suyun hızlı akışı heyecan, canlılık gibi duyguları sağlarken, suyun sakin akışı huzur duygusunu verir. Su ile mekanın özellikleri değiştirilerek, iyileştirilebilir. Özellikle belli noktada köpüren ve kaynayan sular insanların ilgisini çekmektedir. Köpürme ve kaynama doğada tehlikeyi anımsattığı için bu ses ve görüntüler kişide heyecan duygusunu tetikler. Suyun ses özelliğinden yararlanılarak yapılan tasarımlarda mekan boyutu göz önünde tutulmalıdır. Küçük mekanlarda sabit aralıklarla ve sürekli aynı seste akan su rahatsız edici olabilir. Büyük mekanlarda fiskiyelerle oluşturulan bir süs havuzu, alışveriş merkezi gibi alanlarda sıradan olarak algılanabilir ve insanlarda herhangi bir rahatsızlık duygusu oluşturmayabilir (Muratoğlu 2010).

Algısal temelli peyzaj çalışmalarında, suyun varlığının algılanan peyzaj çekiciliğine güçlü bir pozitif katkı sunduğu yapılan çalışmalarda bildirilmiştir. Su varlığı stres seviyesini düşürür (Bitar 2004). İnsan, doğaya dönmeye eğilimlidir. Bu yüzden ki ulaşım gibi sebepler dışında deniz, göl, dere gibi su kıyısında yaşamak çoğunluk tarafından tercih edilmektedir. Ya da doğal koşullarla su bulunmayan alanlara boru ve kanallarla su getirilmektedir (Muratoğlu 2010).

Su öğesinin açık mekanda sınırlandırıcı ve yönlendirici etkisi vardır. Araştırmalar sınırlayıcı öğelerin insanları psikolojik olarak rahatlattıklarını göstermiştir. İnsanların sınırlı bölgelerde kendilerini daha güvende hissettiği ve sığınma şansı veren alanları tercih ettiğini gözlemlenmiştir. Kişiler rahatsız edici seslerden uzak mekanları tercih ederler (Gedik 2003).

Kanallar veya çizgisel su öğeleri de mekanlarda yönlendirici etki yaratmaktadır. İnsan beyni tarafından bir sonraki adımın öngörülebildiği ve olası risklerin önceden fark

edilebildiği sınırlayıcı ve yönlendirici alanlar psikolojik olarak olumlu etkiler yaratmaktadır. Durgun su yüzeylerinin insanlar üzerinde sakinleştirici etkisi vardır. Sadece su sesinin duyulduğu mekanlarda, insan merak duygusuyla suya ulaşmaya çalışır. Aydınlatma, bitki, plastik obje ve peyzaj elemanları ile birlikte kullanılarak görsel özelliği arttırılabilir (Elinç ve ark. 2012).

2.4.5. Rekreatyonel amaçlı kullanım

Rekreasyon kelime kökeni olarak Latince re (yeniden, tekrar) ve creo (üretmek, yaratmak) kelimelerinin birleşimiyle oluşmaktadır. Canlandırmak, tazelemek ve yenilenmek gibi anlamlara gelmektedir (Karaca 2018). Türk Dil Kurumu rekreasyon kelimesini iki şekilde tanımlar. Bunlardan ilki; insanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikler olarak tanımlanır. İkincisi ise bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme olarak tanımlanmıştır (Anonim 2018).

Sanayi ve endüstrinin gelişimi kentlerde plansız gelişmeye neden olurken, insanlar üzerinde de fiziksel, ruhsal ve sosyokültürel sorunlara neden olmuştur. Bu sorunlar insanların rekreasyon faaliyetlerine yönelerek, yenilenme, dinlenme ve canlanma ihtiyaçlarını karşılayabilecek alanlara olan ihtiyacını arttırmıştır (Kıroğlu 2007).

Rekreasyon faaliyetlerinde su kullanımı pasif ve aktif rekreasyon faaliyetleri olmak üzere iki şekilde olmaktadır. Suyla doğrudan temasın bulunmadığı, sadece görsel veya işitsel olarak sudan faydalanılan rekreasyon pasif rekreasyondur. Daha çok dinlenme alanlarında yer alan ve kullanıcılara görsel olarak hizmet eden süs havuzları gibi yapılar pasif rekreasyonu oluşturur. Sörf, dalma, yüzme ve kano gibi suyla temasın bulunduğu rekreasyon aktif rekreasyon olarak adlandırılır (Karaca 2018).

Kentsel alanlardaki su varlığı kullanıcılar tarafından olumlu bir unsur olarak algılanmaktadır. Çünkü alana estetik bir nitelik kazandırmakta ve rekreasyon olanakları sunmaktadır. Bununla birlikte, su kaynaklı patojenlerin potansiyel varlığından dolayı artan sağlık riskleri de bulunmaktadır (Salles Ortells 2015). Pek çok kişi tarafından

rekreasyon amacıyla kullanılan su yüzeyleri uygun ve gerekli sürede filtrasyon sistemine tabi tutularak temizlenmelidir.

2.5. Gösteri Elemanı Olarak Peyzaj Tasarımında Suyun Kullanımı

2.5.1. Süs havuzları

Su, sınırsız şekil ve boyutta tasarım çeşitliliği sunar. Su gösterileri her zaman ilgi çekici ve seyir zevki veren gösteriler olmuştur. Süs havuzları, istenilen miktardaki suyun havuz içinde biriktirilmesi ile oluşturulur. Süs havuzları iç veya dış mekanlarda farklı form ve büyüklüklerde olabilir. Fıskiye veya kaskat formları ile su hareketlendirilebilir. Boyutu ve formu bulunduğu mekana göre belirlenir. Dar ve küçük alanlarda büyük ve ihtişamlı olarak tasarlanan süs havuzu istenilen etkiyi yaratmayacaktır. Süs havuzları ayak basma kotuna hem yüz olabileceği gibi, ayak basma kotundan itibaren yükselen yapıda da olabilir. Süs havuzları için su derinliği genellikle 50-60 cm arasında olabileceği gibi daha derin veya daha az derin olabilir. Su derinliği süs havuzu içinde kullanılacak fıskiye, kaskat veya objeye göre belirlenir.

Su gösterilerini izlerken suyun hareketine göre yarattığı heyecan, coşku, huzur ve sakinlik gibi duygular insanlar tarafından merakla ve ilgiyle izlenir. Yer çekimi etkisiyle sular yukardan aşağıya hareket eder. Pompa ve fıskiye gibi sistemlerle de hareket eden sular görsel etkiler yaratır. Aydınlatma ile desteklenen tasarımlarla gece saatlerinde de, süs havuzlarının bulunduğu mekanlar kullanıcılar tarafından tercih edilir.

Süs havuzları kent içi açık alanlarda odak noktası oluşturur. Çevresel olumsuzlukları gizler veya arka planda kalmasını sağlar. Su ögesi psikolojik olarak insanlara görsel ve zihinsel olarak rahatlama sağladığından, su sesi veya görüntüsü insanları kendisine çeker (Karaca 2018). Süs havuzları mekan düzenlemelerinde tek başına bile olumlu etkiler yaratır. Heykel ve plastik objelerle birlikte kullanılan süs havuzu odak noktası oluşturur. Heykel ve objelerin pasif görüntüsüne karşıt şuyun hareketli aktif görüntüsü kontrastlık oluşturur (Algül 2006).

İtalya’da yer alan Trevi çeşmesi her yıl binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Ülkemizde park ve bahçelerde inşa edilen süs havuzları bakım masrafı, bakım zorluğu ve bu konuda yetişmiş uzman personelin bulunmaması sebebiyle bir zaman sonra atıl hale gelmekte ve iptal edilmektedir. İnşa edilen çoğu süs havuzunda masraflı olması sebebiyle filtrasyon sistemi yapılmamaktadır. Özellikle açık alanda bulunan süs havuzlarında suyun yosunlaşması ve koku oluşturması gibi sorunlar sıkça karşılaşılan sorunlardır. Filtrasyon sistemi ile süs havuzlarındaki su otomatik olarak belli aralıklarda temizlenebilir. Günümüzde cep telefonu/tablet ile uygulama üzerinden tüm sistem kontrol edilerek, süs havuzu suyunun her zaman berrak ve kokusuz olması sağlanabilir. Filtrasyon sisteminde kullanılan kum filtresi ve filtre kumu görselleri Şekil 2.7’de gösterilmiştir. Filtre içerisinde farklı ebatlarda kum bulunur ve süs havuzu suyundaki partiküller filtre içindeki farklı ebatlardaki kumlar tarafından tutulur. Suyu berrak olan bir süs havuzu her zaman daha çekicidir ve ortam kalitesini artırır. Süs havuzlarındaki su devir daim olarak çalıştığından veya filtrasyon sistemi olmadığından, su içerisinde zamanla bakteriler çoğalmakta ve su ile temas eden özellikle çocuklar için sağlık sorunlarına neden olmaktadır.

Şekil 2.7. Süs havuzu filtrasyon ekipmanları (Anonim 2018i)

Süs havuzlarında fiskiye ve jetler kullanılarak havuz içindeki su hareketlendirilir. Seçilen fiskiye başlığı ve başlıklarına göre suya istenildiği şekilde form verilebilir. Pompalar aracılığıyla su fiskiyelere gönderilir. Seçilen fiskiye başlığı ve pompaya göre suyun istenilen yükseğe çıkması sağlanabilir. Bazı fiskiye başlıkları ve oluşturdukları şekiller Şekil 2.8’de gösterilmiştir.

Şekil 2.8. Fıskiye başlıkları ve su hareketleri (Anonim 2018j)

Süs havuzlarında kullanılan pompalar kuru ve dalgıç pompalar olmak üzere ikiye ayrılır. Kuru pompalar, kuru ortamda çalışan pompaları ifade eder. Pompa teknik hacimde bulunur ve süs havuzu veya denge deposundan aldığı suyu fıskiyelelere iletir. Dalgıç pompalar su içinde çalışan pompalardır. Bu pompalar süs havuzu içinde bulunur ve aldığı suyu direkt fıskiyelelere iletir.

Süs havuzu aydınlatmalarında tek renk veya çok renkli aydınlatma tercih edilebilir. Şekil 2.9'da süs havuzu ve fıskiye aydınlatmalarında kullanılan bazı spot ve çizgisel aydınlatma armatürleri gösterilmiştir.

Şekil 2.9. Süs havuzu ve fıskiye aydınlatmalarında kullanılan bazı spot ve çizgisel aydınlatma armatürleri (Anonim 2018k)

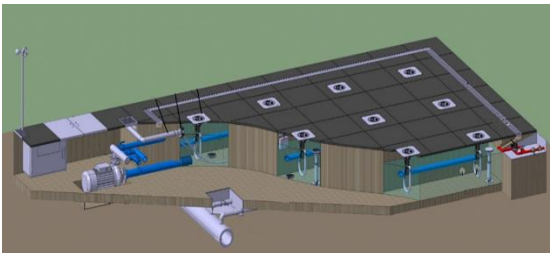
Fıskiyeli havuzlarda suyun döküldüğü noktalar aydınlatılarak, görsel etki artırılabilir. İyi aydınlatılmış bir süs havuzu ve çevresi gece saatlerinde de bulunduğu mekanın insanlar

tarafından kullanılmasını ve bu alanı tercih etmelerini sağlayacaktır. Şekil 2.10'da aydınlatma ile desteklenen su gösterisi mevcuttur.

Şekil 2.10. Aydınlatma ile desteklenen su gösterisi (Anonim 2018k)

Süs havuzları kuru havuzlar olarak da tasarlanabilir. Bu özellikteki havuzlar özellikle çocuklar için ilgi çekici olmaktadır. Suyun bir ızgara içinde yer alan fiskiye den çıkıp, tekrar ızgaradan geri dönmesi ve zeminde herhangi bir su birikintisi olmaması sebebiyle kuru havuz olarak adlandırılmaktadır. Fiskiye ler kapalı olduğunda alan kuru bir hacim olarak kullanılabilir. Ancak fiskiye lerin çalışmadığı zamanlarda bu alandan araç geçmesi engellenmelidir. Yükseltilmiş döşeme sisteminin kullanıldığı bu sistemlerde zemin araç yükünü kaldıramayacak ve çökecektir. Şekil 2.11'de kuru havuz sistem detayı Şekil 2.12'de kuru havuz görseli mevcuttur.

Şekil 2.11. Kuru havuz sistem detayı (Anonim 2018l)

Şekil 2.12. Kuru havuz örneği (Anonim 2018m)

2.5.2. Bitki havuzları

Suyun bitkilerle birlikte çevre peyzajına uygun bir biçimde tasarlanan ve kendi içinde flora ve faunası bulunan su birimi su bahçesi olarak tanımlanmaktadır. En küçük ölçekteki su ögesinden en büyük ölçekteki su ögesine kadar bu şekilde tanımlanan tüm ögeler su bahçesi adını almaktadır. Bunlar parklarda oluşturulan ve genellikle görsel amaçlı kullanılan su köşeleri olabildiği gibi yüzme havuzları gibi yapılar da su bahçesi olarak tanımlanabilir (Algül 2006).

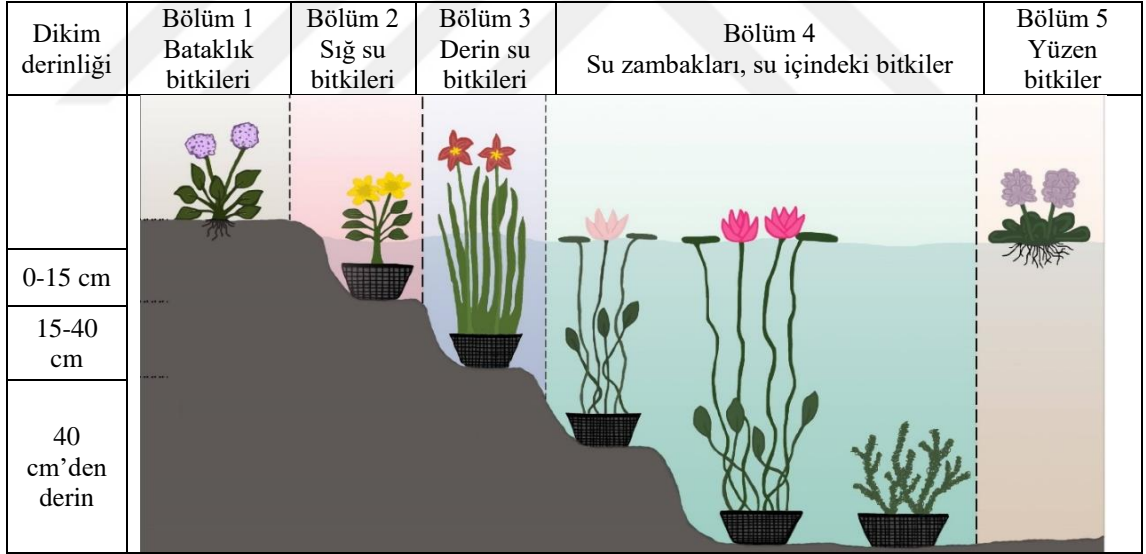
Su ögelerinin çekiciliğini arttıran ve tasarımı tamamlayan en önemli ögelerden biri de bitkilerdir. Su ögelerindeki bitkiler, aynı zamanda suyun doğal yollarla temizlenmesini de sağlayarak diğer canlıların varlıklarını sürdürebilmelerine yardımcı olurlar. Konuya büyük ölçekte baktığımızda sulak alanlarda yer alan bitkiler en önemli filtrasyon ögeleridir. Suyu ve toprağı temizlerler. Doğal sulak alanı bulunmayan alanlarda yapay sulak alanlar oluşturularak, doğal filtreleme yöntemiyle toprağın ve suyun temizlenmesi amaçlanır.

Bitkilendirme tasarımında çeşitli boyuttaki ve renkteki bitkilerle uyum veya zıtlık yaratılarak algılanabilirlik artırılır. Kentsel ortamlarda yapılan düzenlemelerle doğa taklit edilmeye çalışılır. Su ve bitkilerin birlikte kullanılması, insanlarda stresi azaltan ve rahatlamayı sağlayan etkiler yaratır. Serbest biçimli havuzlarda su ile toprağın birleştiği alanda bitkilerin kullanılması geçişi yumuşatır. Su içerisinde uygun bir şekilde saksı vb. yapıların içinde konumlandırılan bitkilerin suda yansımaları ile oluşan görüntüler insanlar için seyir zevki veren ve ilgi çeken görüntülerdir (Döner 2015). Şekil 2.13'te bitki havuzlarında kullanılan bazı bitki türleri Şekil 2.14'te bitki havuzlarında bitkisel tasarımda bitkilerin yerleşim sıralaması gösterilmiştir.

Şekil 2.13. Bitki havuzlarında kullanılan bazı bitki türleri (Anonim 2018n)

Şekil 2.14. Bitki havuzlarında bitkisel tasarımda bitkilerin yerleşim sıralaması (Anonim 2018o)

2.5.3. Su perdeleri

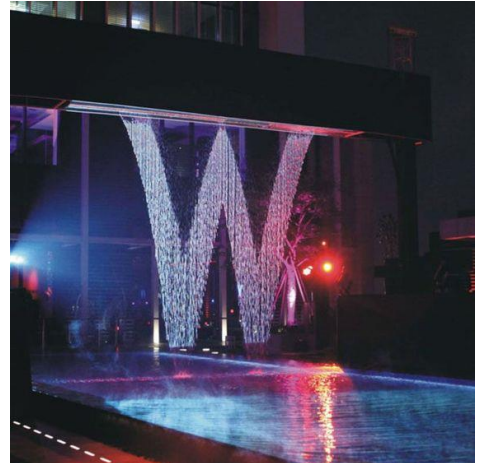
Su perdesi; suyun yapay bir şekilde şelale gibi görünmesini sağlayan sisteme verilen addır. Gelişen teknoloji ile birlikte su perdeleri, iç ve dış mekanlarda kullanılmaya

başlanmıştır. İç mekanlarda alanların ayrılmasını duvarla sağlamak yerine su perdesi kullanılarak mekanın daha geniş algılanması sağlanabilir. Su perdeleri mekanik su perdeleri ve dijital su perdeleri olarak ikiye ayrılır. Mekanik su perdeleri de; camlı su perdesi, sicimli su perdesi ve baloncuklu su perdesi olarak ayrılabilir. Su perdeleri portatif olarak imal edilebilir. Bu su perdelerinin sökülüp, farklı mekanlarda da kullanılabilir olması sağlar. Özellikle fuar stantlarında, sergi ve açılışlarda tercih edilen sistemler bu şekildedir.

Camlı su perdesi; bu sistemde su camın üzerinden akmaktadır. Kullanılan pompa ve vana sistemleri ile suyun akış hızı istenilen hızda ayarlanabilir. İç ve dış mekanda kullanılabilirler. Cam renkli veya desenli olarak imal edilebilir. Bu şekilde daha ilgi çekici hale getirilebilir. Sicimli su perdesi; cam yerine sicimlerin kullanıldığı ve suyun bu sicimler üzerinden akarak, su haznesine gittiği sistemdir. İç veya dış mekanlarda kullanılabilir. Sicimler üst ve alt bölgede yaylı sistemler ile sabitlenir. Dijital su perdesi; camlı veya sicimli su perdesi şeklinde imal edilen sistemlerde otomatik vana ve yazılımlar kullanılarak, suyun istenilen şekilde hareket ettirilmesine sağlayan sistemdir. Maliyet olarak mekanik su perdelerine oranla daha pahalı sistemlerdir. Şekil 2.15'te açık alanda kullanılan su perdesi ve Şekil 2.16'da dijital su perdesi görseli mevcuttur.

Şekil 2.15. Açık alanda kullanılan su perdesi (Anonim 2018ö)

Şekil 2.16. Dijital su perdesi (Anonim 2018p)

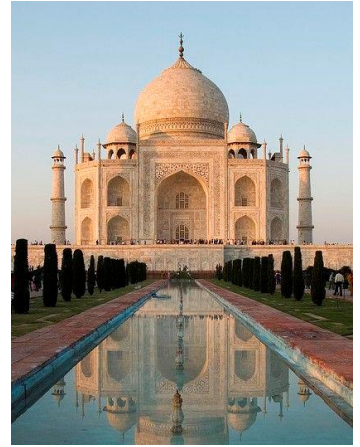
2.5.4. Yansıma havuzları

Herhangi bir şekilde kesintiye uğramadan ve dalgalanmanın olmadığı yüzeye sahip su yüzeylerinin sahip olduğu sistemler yansıma havuzlar olarak adlandırılır. Yansıma havuzların asıl amacı, bir yapı veya objeyi yansıtmaktır. Su derinliğinin 1 cm dahi olabildiği sistemlerdir. Havuz zemininde koyu renk tercih edilmesi istenilen yansımanın daha rahat algılanabilir olmasını sağlar.

Yansıma havuzlarının yüzeyinde su hareketi olmaması için özel olarak tasarlanan besleme nozulları tercih edilir. Malzeme olarak derz görüntüsünün en az olacağı kaplama tercih edilmesi daha etkili yansıma görüntüsü oluşmasını sağlayacaktır. Yansıma havuzları iç ve dış mekanlarda kullanılabilir. Ancak dış mekanda etkileri daha fazla hissedilebilir. Durgun su yüzeylerinin insanlar üzerinde sakinleştirici ve huzur verici etkileri vardır. Fıskiye ve jetlerle hareketlendirilen bir süs havuzu kadar, hiçbir su hareketinin olmadığı yansıma havuzları da dikkat çekicidir. Yansıma havuzları anıt havuzları olarak da tasarlanmaktadır. Şekil 2.17’de Almanya/Berlin’de yer alan ve 2. Dünya Savaşı sırasında öldürülen Sinti ve Roma grupları için yapılan bir yansıma havuzu görseli ile Şekil 2.18’de Hindistan/Agra şehrinde yer alan Tac Mahal önünde bulunan yansıma havuzu görseli mevcuttur.

Şekil 2.17. Almanya/Berlin’de yer alan yansıma havuzu (Anonim 2018r)

Şekil 2.18. Taj Mahal yansıma havuzu (Anonim 2018s)

2.5.5. Göletler

Antik Yunan döneminden bu yana var olan yapay gölet kavramı, tarih boyunca gerek su deposu ve sulama kaynağı olarak, gerekse de farklı kültürlerde farklı amaçlar için kullanılmıştır. Japon bahçelerinde Japon felsefesini yansıtan gölet örnekleri ile karşılaşırken Avrupa’da daha çok estetik kaygılarla tasarlanmışlardır (Anonim 2018ş).

Kentsel açık mekanlarda oluşturulan göletler, rekreasyon faaliyetleri ve serinletme amacıyla kullanılabilir. Ayrıca bulundukları yüksek hacimli su kütlesi sebebiyle, yangın anında su tedariki için de kullanılabilir. Göletler büyük ölçülerde olduğundan el ile temizlenmesi güçtür. Bu sebeple otomatik filtrasyon sistemleri kullanılır. Ancak bu sistemlerde çeşitli kimyasallar kullanıldığı için, gölette canlı bulundurulması tehlikelidir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle biyolojik filtrasyon sistemleri sayesinde biyolojik göletler yapılmaya başlanmıştır. Bu sistemlerde gölet içinde balık ve ördek gibi canlılar bulundurulabilir. Canlıların bulunduğu su ögeleri özellikle çocuklar tarafından daha ilgi çekici bulunmaktadır.

Göletlerde su ile toprağın birleştiği alanda çeşitli su bitkileri kullanılarak geçişler yumuşatılabilir. Farklı renkteki bitki ve çiçeklerle oluşturulan bitkisel tasarım, göletin görsel kalitesini arttıracaktır.

2.5.6. Yapay dere, kanal ve şelaleler

Hareketli sular, insanlar tarafından heyecan verici bulunur. Bulduğu mekan için baskın ve dikkat çekici bir öğedir. Bir yerden bir yere hareket eden suyun miktarı ve şiddeti tasarım konseptine göre düzenlenebilir. Hızlı ve coşkulu akan su mekanda heyecan ve dinamizm duyguları oluştururken, sakin akan veya sızıntı şeklinde akan sular huzur ve dinginlik duygularını yaşatır (Döner 2015). Çeşitli yapısal formlar kullanılarak suyun hareketlendirildiği sistemler oluşturdukları formlara göre adlandırılırlar.

Yapay derelerde, daha doğal tasarım çizgileri kullanılarak su ögesi oluşturulur. Su belli bir kaynaktan doğarak, yatayda bazı engeller, tepecik ve taşları aşarak hareket eder. Su yolu üzerindeki bu engeller suyun akışına hareket kazandırır. Yapay dereler tasarlanırken

mümkün olduğunca doğal bir görüntü oluşturması sağlanmalıdır. Zeminde doğal taşların kullanılması ve dere boyunca bitkisel tasarım ile desteklenmesi önerilir (Döner 2015). Uygun filtrasyon seçimi ile su filtrasyonu sağlanmalıdır. Bitkisel tasarımın yoğun olması sebebiyle biyolojik filtrasyon önerilmektedir.

Kanallar, yapay derelerin aksine daha formal ve düz çizgilerle tasarlanan su öğeleridir. Su belli bir kaynaktan doğarak, yatayda bazı engeller, tepecik ve taşları aşarak hareket eder. Su yolu üzerindeki bu engeller suyun akışına hareket kazandırır. Kanal içerisinde fiskiye ve jetler kullanılarak su istenildiği şekilde hareketlendirilebilir. Kentsel mekanlarda inşa edilen kanallar insanların suyla temas edebildiği alanlar olarak düzenlenerek, serinletici olarak kullanılabilir. Kanal sistemleri için uygun filtrasyon seçimi kullanılarak su temizlenmelidir. Aydınlatma kullanılacaksa gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.

Yapay şelaleler; yerçekiminin etkisiyle suyun yukardan aşağıya, bir nesne üzerinden farklı yüzeylere doğru aktığı sistemlerdir. Pompa sistemleri kullanılarak, aşağıdan yukarıya gönderilen sular burada bir alanda biriktirilerek tekrar aşağıya doğru akması sağlanır (Döner 2015). Aşağıya akan sular alt bölümde toplanır. Günümüz teknolojisiyle yüksek debili pompalar üretilmiştir. Bu pompalar ile istenilen yüksekliğe kadar su basılabilir. Yapay şelaleler iç ve dış mekanlarda kullanılabilir. Alışveriş merkezi, havalimanı gibi insan sirkülasyonunun ve gürültünün çok olduğu alanlarda tasarlanan yapay şelaleler gürültü kontrolünde önemli rol oynar. Dış mekanlarda kullanılan yapay şelalelerde su sesi ve hareketi ile ilgi çekici mekanlar tasarlanır. Suyun döküldüğü alan farklı biçimlerde tasarlanarak su akışı hareketlendirilebilir.

2.5.7. Dans eden havuzlar

Fıskiyeler, suyu basınç kullanarak yukarıya çıkaran ve başlığına göre suyun şekillenmesini sağlayan sistemlerdir. Fıskiyeler ile oluşturulan su kütleleri, aydınlatma ve müzik kullanılarak alanda odak noktası oluşturur. Dans eden havuz sistemlerinde, fıskiyelere farklı basınçlar uygulanarak su hareketlerinde hareketlilik ve çeşitlilik sağlanır (Döner 2015). Bu sistemlerde kollektör sistemi ile fiskiye yerleşimleri yapılır. Elektronik

vana, robotik motor hareketleri, aydınlatma, ses sistemleri ile bilgisayar yazılımı kullanılarak istenilen şekilde koreografiler oluşturularak, kontrol edilebilir. Her şeyin otomasyon sistemi ile kontrol edildiği dans eden havuz sistemleri maliyetlidir. Ancak güzel tasarlanan dans eden havuzlar önemli turizm getirisi sağlarlar. Amerika Las Vegas'ta yer alan Bellagio dans eden havuz, dünyanın en büyük dans eden havuz sistemlerinden biridir. 1998 yılında açılan 1 203 fiskiye ve 4 500 adet aydınlatmanın yer aldığı dans eden havuz, açıldığı günden bu yana her yıl binlerce turisti ağırlamaktadır (Anonim 2018t).

Dubai Mall dans eden havuzu dünyanın en büyük dans eden havuz sistemidir. Fiskiye kollektör uzunluğu 275 metredir. 6 000 adet aydınlatma vardır ve fiskiyelerin su atma yüksekliği 150 metredir (Anonim 2018u). Şekil 2.19'da Dubai dans eden havuz görseli mevcuttur.

Şekil 2.19. Dubai dans eden havuz görselleri (Anonim 2018u)

2.6. Dünya'da ve Türkiye'deki Parklarda Su Kullanımına Yönelik Örnekler

Central Park / Amerika Birleşik Devletleri

Central Park, Amerika Birleşik Devletleri New York eyaletinde yer alan ve 1853 yılında yapımına başlanan parktır. Park her yıl milyonlarca turist tarafından ziyaret edilmektedir. Bu bakımdan park, yerel ekonomiye de önemli katkılar sunmaktadır (Anonim 2019g). Central Park kuşbakışı görünümü Şekil 2.20'de mevcuttur.

Şekil 2.20. Central Park kuşbakışı görünümü (Anonim 2019h)

Gölet, Central Park'ta yer alan yedi doğal su kütesinden biridir. Gölet çevresinde doğal yaşam alanını taklit eden 3,5 dönümlük bir ekosistem oluşturulmuştur. Kuş, ördek gibi çeşitli canlılara yaşam alanı sunmaktadır (Anonim 2019g). Şekil 2.21'de parkta yer alan gölet görseli bulunmaktadır. Central Park'ta nisan ve ekim ayları arasında maket tekne yarışlarının yapıldığı su alanı, özellikle çocuklu aileler tarafından büyük ilgi görmektedir (Anonim 2019i). Şekil 2.22'de maket tekne yarışlarının yapıldığı gölet görseli mevcuttur.

Şekil 2.21. Central Park'ta yer alan gölet (Anonim 2019i)

Şekil 2.22. Tekne yarışlarının yapıldığı gölet (Anonim 2019i)

Loch, yapay bir şelale olarak tasarlanmıştır. Kayalar ile adeta doğal bir şelale görünümü sunmaktadır. Şekil 2.23'te Loch şelale görseli mevcuttur. Bethesda Çeşmesi, sular meleği heykelinin yer aldığı su ögesidir. 1842 yılında kente ilk temiz içme suyunun getirildiği Croton su kemeri sisteminin açılışını temsil eder. Heykelin sol elinde zambak bulunur. Bu koleranın yıkıcı etkisi sebebiyle temiz suyun önemini vurgular (Anonim 2019k). Şekil 2.24'te Loch çeşme görseli mevcuttur.

Şekil 2.23. Central Park'ta yer alan şelale (Anonim 2019j)

Şekil 2.24. Central Park'ta yer alan Bethesda çeşmesi (Anonim 2019k)

Hyde Park / İngiltere

Hyde Park, 1637 yılına kadar kraliyet ailesine ait özel avlanma alanı olarak kalmıştır. Kral Charles I tarafından park halka açılmıştır (Anonim 2019l). Şekil 2.25'te Hyde Park kuşbakışı görünümü bulunmaktadır.

Şekil 2.25. Hyde Park kuşbakışı görünümü (Anonim 2019m)

Hyde Park, Londra'nın merkezinde çeşitli bitki ve hayvan türlerinin çeşitliliği için eşsiz bir yaşam alanı sağlamaktadır. Pek çok kelebek, kuş ve ördek gibi canlılar için yaşam alanı sunmaktadır (Şekil 2.26).

Şekil 2.26. Hyde Park doğal yaşama ait görüntüler (Anonim 2019n)

Parkta süs havuzları bulunmaktadır. Bunlardan biri hayatın neşesi olarak adlandırılan, iki bronz figürün dans ettiği süs havuzudur (Şekil 2.27).

Şekil 2.27. Hayatın neşesi olarak adlandırılan süs havuzu (Anonim 2019o)

Bir diğer süs havuzu da avcı çeşmesidir (Şekil 2.28). Süs havuzunun ortasında yer alan figürün elinde ok ve yay bulunmaktadır (Anonim 2019p).

Şekil 2.28. Avcı çeşmesi (Anonim 2019p)

Diana anıt süs havuzu, 2004 yılında Galler Prensesi Diana için tasarlanan bir anıt havuzdur. Tasarım, Diana'nın hayatını yansıtmaktadır. Su en üst noktadan iki yönde akar ve alt kısımda sakin bir havuzda birikir (Anonim 2019l). Üst noktadaki hareketli su akışı Diana'nın yaşamını temsil ederken, alt noktada suların sakin bir havuzda birleşmesi de

Diana'nın ölümünü simgeler. Şekil 2.29'da süs havuzu üst görünümü ve havuz yakın görüntüleri mevcuttur.

Şekil 2.29. Diana Anıt Havuzu görünümleri (Anonim 2019r)

Ueno Park / Japonya

Ueno Park, Japonya'da Tokyo'nun en prestijli müzelerine, popüler bir hayvanat bahçesine, mart ayı sonlarında çiçek açan yüzlerce kiraz ağacına ve bir zamanlar yükselen Buda heykelinin kalıntıları da dahil olmak üzere pek çok ilgi çekici yerlere ev sahipliği yapmaktadır (Anonim 2019s). Şekil 2.30'da park planı incelenebilir.

Şekil 2.30. Ueno Park planı (Anonim 2019ş)

Gölet suları fıskiye sistemleri ile hareketlendirilir (Şekil 2.31). Parkta yer alan gölette gezintiler yapılarak kiraz çiçeklerinin oluşturduğu eşsiz manzara izlenir (Şekil 2.32).

Şekil 2.31. Ueno parkta yer alan gölet ve fıskiyeler (Anonim 2019t)

Şekil 2.32. Ueno parkta yer alan gölet ve kiraz çiçekleri (Anonim 2019u)

Gülhane Parkı / İstanbul

İstanbul'da Lale Festivali'ne ev sahipliği yapan Gülhane Parkı, kent halkı ve turistler için ilgi çekici alanlardan biridir. Serbest formda bulunan süs havuzunda fıskiyeli su gösterisi bulunmaktadır (Şekil 2.33). Köprü ve süs havuzu kenarlarında yer alan yürüyüş yolu ve basamak ile kullanıcıların suya erişimi ve su ile temas etmeleri mümkündür.

Şekil 2.33. Gülhane Parkı'nda yer alan su ögesi ve su gösterisi (Anonim 2019f)

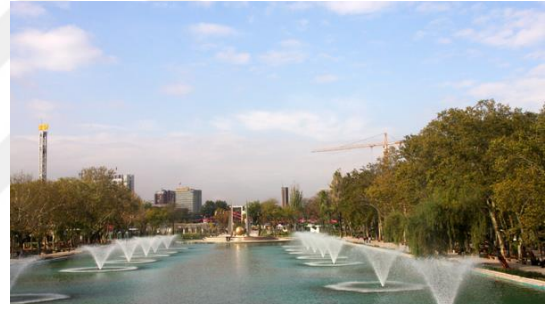
Gençlik Parkı / Ankara

Ankara Gençlik Parkı, kentin simge alanlarından biridir. 275 000 m² alan üzerine kurulmuş olup 2008 ve 2009 yıllarında revize edilen park içerisinde 44 296 m² havuz alanı ve 70 422 m² çim alan yer almaktadır (Anonim 2019c).

Parkta gölet ve göletle birleşen formal çizgilere sahip süs havuzu bulunmaktadır (Şekil 2.34). Gölette dans eden su gösterisi bulunmaktadır (Şekil 2.35). Geniş su yüzeyi serinletici etkisi ile alana ekolojik fayda sağlamaktadır. Süs havuzunun gar kapısı aksındaki ucunda hem bir anıt yapılmış hem havuzun içine doğru dairesel seyir-oturma terasları ve aktivasyon alanları yaratılmıştır. Bu oturma alanı ile havuz üstündeki su-ışık ve ses gösterilerinin izlenebilmesi planlanmıştır.

Şekil 2.34. Gölet ve su gösterisi (Anonim 2019d)

Şekil 2.35. Fıskiyeler ile oluşturulan su gösterisi (Anonim 2019e)

Sazova Parkı / Eskişehir

Sazova Parkı, Eskişehir’de yaklaşık 400 000 m² alana kurulmuş sanat ve kültür parkıdır (Anonim 2019a). Parkta yer alan gölette zaman zaman etkinlikler ve gezintiler düzenlenmektedir (Şekil 2.36). Fıskiye sistemleri ile durgun su yüzeyi hareketlendirilmektedir. Ayrıca gölet ördek gibi bazı canlılara yaşam alanı sunmaktadır. Bu canlıları yakından görebilmek özellikle çocuklar için ilgi çekicidir. Geniş su yüzeyi serinletici etkisi ile alana ekolojik fayda sağlamaktadır. Su altı dünyası olarak düzenlenen alan da farklı türdeki deniz canlılarının görülebilmesini sağlayan alandır (Şekil 2.37).

Şekil 2.36. Sazova parkında yer alan gölet
(Anonim 2019b)

Şekil 2.37. Sazova parkında yer alan su
altı dünyası (Anonim 2019b)

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Çalışmanın materyalini Kocaeli kent merkezi ve yakın çevresinde yer alan toplam on beş adet park (1 adet kent parkı, 3 adet mahalle parkı, 11 adet semt parkı) oluşturmaktadır. Parklar belirlenirken, kentte yer alan büyük parklar olması ve kentli tarafından yoğun olarak kullanılan alanlar olması göz önünde bulundurulmuştur.

3.1.1. Kocaeli hakkında genel bilgiler

Kocaeli ilinin konumu ve iklimsel özellikleri

Kocaeli İli, 40° 31' - 42° 42' enlemleri ile 29° 22' -31° 22' boylamları arasında yer alır. İstanbul, Yalova, Bursa ve Sakarya illeri ile komşudur. 3 505 km²'lik yüzölçümüne sahiptir. Bu alan içerisinde deniz seviyesinden 1 601 m rakıma kadar değişiklik gösteren yeryüzü şekillerine rastlanır. İlin güneyinde yer alan Samanlı Dağları sıradağ özelliğinde olup yaklaşık olarak 130 km'lik uzunluğa ve 30 km'lik genişliğe sahiptir. En yüksek dağ oluşumu 1 601 rakımlı Kartepe'dir. İlin genelinin coğrafik yapısı düz ve hafif engebeli tarım, sanayi ve yerleşim alanı niteliğindedir. İl içerisinde Sapanca Gölü'nün bir bölümünün de yer aldığı zengin sulak alan habitatları bulunmaktadır. İlin ayrıca Marmara Denizi ve Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır (Anonim 2019). Kocaeli ili konumu ve ilçeleri Şekil 3.1'de verilmiştir.

Şekil 3.1. Kocaeli ili konumu ve ilçeleri

Genel anlamda Karadeniz ile Akdeniz ikliminin kesiştiği bir iklim tipi bölgede egemendir. Yazlar sıcak ve az yağışlı, kışlar yağışlı ve Türkiye'nin pek çok yöresine oranla ılık geçer. İlin kuzey kesimlerinde Karadeniz kıyılarında yaşanan yaz mevsimi, ilin güney bölümlerinde yaşanan yaz mevsimine oranla daha serindir (Anonim 2019ü). Kocaeli uzun yıllar iklim değerleri Çizelge 3.1’de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Kocaeli ili uzun yıllar ortalama iklim değerleri (Anonim 2019y)

KOCAELİ	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ölçüm periyodu (1929-2018)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	6,2	6,9	8,8	13,2	17,7	21,9	23,9	23,8	20,4	16,1	12,0	8,3	14,9
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	9,6	10,5	13,2	18,5	23,3	27,4	29,5	29,7	26,1	20,9	16,4	11,7	19,7
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	3,1	3,4	4,8	8,5	12,8	16,5	18,9	19,1	15,9	12,4	8,6	5,3	10,8
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	2,5	3,0	4,0	5,7	7,3	8,9	9,6	9,1	7,1	4,8	3,6	2,6	68,2
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	17,1	14,9	13,8	11,3	9,8	8,2	5,7	5,1	7,2	11,5	12,3	16,3	133,2
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	93,7	71,7	72,6	53,7	49,3	54,0	38,5	44,4	54,0	89,4	81,6	114	816,9
Ölçüm Periyodu (1929–2018)													
En Yüksek Sıcaklık (°C)	24,9	26,7	30,8	35,0	37,2	40,7	44,1	42,9	40,2	36,2	29,1	26,0	44,1
En Düşük Sıcaklık (°C)	-13,1	-18,0	-6,5	-1,0	1,8	4,0	10,1	10,9	4,9	2,4	-3,4	-8,8	-18,0

Kocaeli nüfusu

Sanayi şehri olan Kocaeli, barındırdığı iş imkanları sebebiyle göç alan şehirler arasındadır. 2018 TÜİK verilerine göre Kocaeli nüfusu 1 906 391 kişidir (Anonim 2019v). 2013-2018 yılları arasındaki nüfus verileri Çizelge 3.2’de, çalışma alanlarının bulunduğu ilçelere ait 2013-2018 yılları arasındaki nüfus verileri de Çizelge 3.3’te verilmiştir.

Çizelge 3.2. 2008-2018 yılları arasındaki Kocaeli nüfus verileri (Anonim 2019ü)

Kocaeli Nüfusu					
Yıl	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek Nüfus Oranı (%)	Kadın Nüfus Oranı (%)
2018	1 906 391	963 326	943 065	50,53	49,47
2017	1 883 270	953 145	930 125	50,61	49,39
2016	1 830 772	927 157	903 615	50,64	49,36
2015	1 780 055	901 860	878 195	50,66	49,34
2014	1 722 795	872 403	850 392	50,64	49,36
2013	1 676 202	849 465	826 737	50,68	49,32

Çizelge 3.3. Çalışma alanlarının bulunduğu ilçelere ait 2013-2018 yılları arasındaki nüfus verileri (Anonim 2019ü)

Çalışma Alanlarının Bulunduğu İlçe Nüfusları						
İlçe	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Başiskele	97 817	93 988	88 910	84 235	79 625	76 605
Derince	140 982	140 800	138 050	136 742	133 739	130 657
Gölcük	162 584	161 117	156 901	152 607	149 238	145 805
İzmit	363 416	360 409	354 464	347 074	338 710	332 754

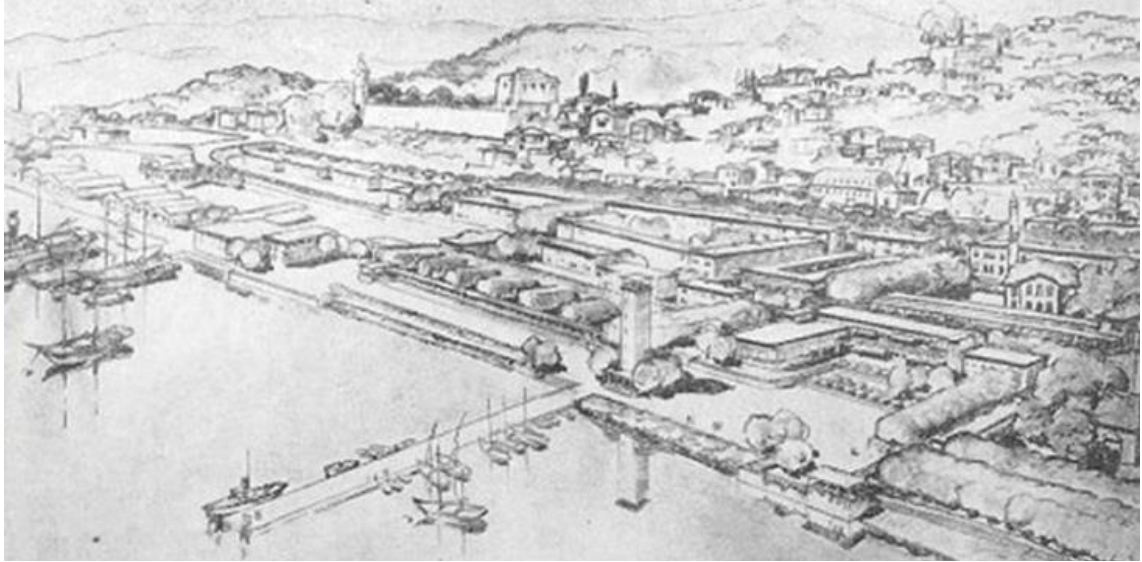
Kocaeli kıyıları

Kocaeli ilinin Marmara Denizi’nin doğusunda yer alan İzmit Körfezi, Karadeniz ve Sapanca Gölü’ne kıyısı bulunmaktadır. İzmit körfezine 129,70 km kıyı uzunluğu (Garipağaoğlu ve Uzun 2014), Karadeniz’e 52 km kıyı uzunluğu (Uzun 2015) ve Sapanca Gölü’ne ise 13 km kıyı uzunluğu (Anonim 2019z) olmak üzere toplam 194,70 km kıyı uzunluğu bulunmaktadır.

İzmit kenti, kentsel strüktürünün oluştuğu dönemden itibaren incelendiğinde, kıyının, kentsel kimliğin oluşmasında doğrudan etkisi olduğu görülecektir. Roma Dönemi’nin

önemli kentlerinden Nikomedyâ'nın bir liman kenti olarak önem kazandığı dönemden itibaren kıyı, kenti şekillendiren en önemli etmendir. Bu dönemde kazandığı etkin bir ticari liman olma özelliğini sonraki dönemlerde yitirse de, kıyının kentteki gündelik yaşamdaki etkisi devam etmiştir.

Osmanlı Dönemi'nde, coğrafi konumu ve İstanbul'a yakınlığı nedeniyle Anadolu'yla bağlantının önemli bir kapısı haline gelen kentin, kıyıya yakın inşa edilen Pertev Mehmet Paşa Külliyesi ve Fevziye Cami ile kıyı ilişkisi sağlanmıştır. İlk düzenli imar planlarının yapıldığı Cumhuriyet Dönemi'nde ise, Alman şehir plancısı Jansen kentin bir kıyı kenti olarak kimliğini sürdürmesini öngörmüştür (Özgen Kösten 2015). Jansen'in kentin kıyı ile ilişkisini gösterdiği çizimi Şekil 3.2'de verilmiştir.

Şekil 3.2. 20. yüzyılda Jansen'in İzmit'in kıyı ile ilişkisini gösterdiği görünüş (Özgen Kösten 2015)

İzmit kent merkezi kurulduğu antik dönemden 20. yüzyıl ortalarına kadar kıyı kenti kimliğini sürdürebilmiştir. Ancak 1960 sonrası kıyıya paralel olarak konumlandırılan D-100 karayolu ve demiryolu sebebiyle kıyı ile bağlantısı kopmuştur (Şekil 3.3). Şekil 3.4'te günümüzde kıyıda oluşturulan parçalı yeşil alanlar ile kentlinin yeniden kıyı ile bağlantı kurmaya çalıştığı görülmektedir (Anonim 2017).

Şekil 3.3. İzmit kent merkezi, ulaşım aksları ve kıyı (Anonim 2017)

Şekil 3.4. Kıyıda oluşturulan yeşil alanlar (Anonim 2017)

Kocaeli korunan alanları

Kocaeli ili; Ballıkayalar Tabiat Parkı, Beşkayalar Tabiat Parkı, Eriklitepe Tabiat Parkı, Kuzuyayla Tabiat Parkı, Suadiye Tabiat Parkı, Uzuntarla Tabiat Parkı, Gazilerdağı Tabiat Parkı ve Uzunkum Tabiat Parkı olmak üzere sekiz tabiat parkına sahiptir. Ayrıca Kandıra Seyrek Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ve İzmit Körfezi Sulak Alanı ile Sapanca Gölü Sulak Alanının bir kısmı Kocaeli il sınırları içerisinde yer almaktadır. Özellikle İzmit, Kartepe, Maşukiye, Sapanca Gölü ve çevresi, Kandıra ve yoğunlukla ilin kuzeyinde bulunan ormanlık alanlar biyolojik çeşitliliğin fazla olması beklenen potansiyel alanları oluşturmaktadır (Anonim 2019).

Kocaeli sulak alanları

17.05.2005 tarihli 25818 sayılı Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin 4. Maddesinde sulak alan; “doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri tanımlamaktadır” (Kutluca ve ark. 2012).

Sulak alanlar sahip olduğu biyolojik çeşitlilik sebebiyle dünyanın en önemli yaşam alanlarını oluşturmaktadır. Doğal işlevleri ve ekonomik değerleriyle yeryüzünün en önemli ekosistemleridir. Sulak alanların faydaları şu şekilde sıralanabilir: taban suyunu

dengeler, sel sularını depolayarak taşkınları kontrol ederler, kıyılarda deniz suyunun girişini engelleyerek kıyılarda deniz suyunun girişini önler ve böylece bulunduğu bölgenin su rejimini düzenlerler. Buldukları bölgede nem oranını yükselterek, yağış ve nem gibi yerel iklim özellikleri üzerinde olumlu etki yaparlar. Başta balık ve su kuşları olmak üzere pek çok canlıya yaşam alanı oluştururlar. Balıkçılık, tarım, hayvancılık ve turizm olanaklarıyla ülke ve bölge ekonomisine katkı sağlarlar (Kutluca ve ark. 2012).

Kocaeli sınırları içerisinde İzmit Körfezi Sulak Alanı ve Sapanca Gölü Sulak Alanı (bir kısmı) bulunmaktadır. Şekil 3.5'te İzmit Körfezi sulak alanı gösterilmiştir.

Şekil 3.5. İzmit Körfezi sulak alanı uydu görüntüsü

İzmit Körfezi Sulak Alanı, göç yolu üzerinde önemli bir istasyon niteliğindedir ve gelecekte göçmen kuşlar için daha da önem kazanacaktır. Gölcük sahil yolu üzerinde batıdan vapur iskelesi yolundan başlayarak sahili takiben doğuya, fuar alanının arkasından sahili takiben Outlet Center alışveriş merkezinin arkasından Gölcük yolunun sağında ve solunda bataklık bölgeyi de kapsayacak şekilde güneye doğru takip ederek son bulmaktadır. İzmit Körfezi Sulak Alanı, sulak alanlara bağımlı yaşayan göçmen su kuşlarının ihtiyacı olan, uluslararası kıyı sistemlerinin entegre yönetiminde özel önem taşıyan duraklardan biridir. İzmit Körfezi Sulak Alanı bu uluslararası göç zinciri

üzerindeki alanlardan biri olması nedeniyle; göçmen türlerin beslenme ve barınma ihtiyaçlarını gidererek yaşamını sürdürmesi açısından önem taşımaktadır (Anonim 2019).

Kocaeli parkları

Çalışma alanı olan İzmit ilçesi ve yakın çevresinde irili ufaklı pek çok mahalle parkı, semt parkı ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Bunların toplam sayısı yaklaşık olarak 199 adettir. Bunlardan 129 adeti 2 000 m²'den küçük, 70 adeti ise 2 000 m²'den büyüktür (Anonim 2018).

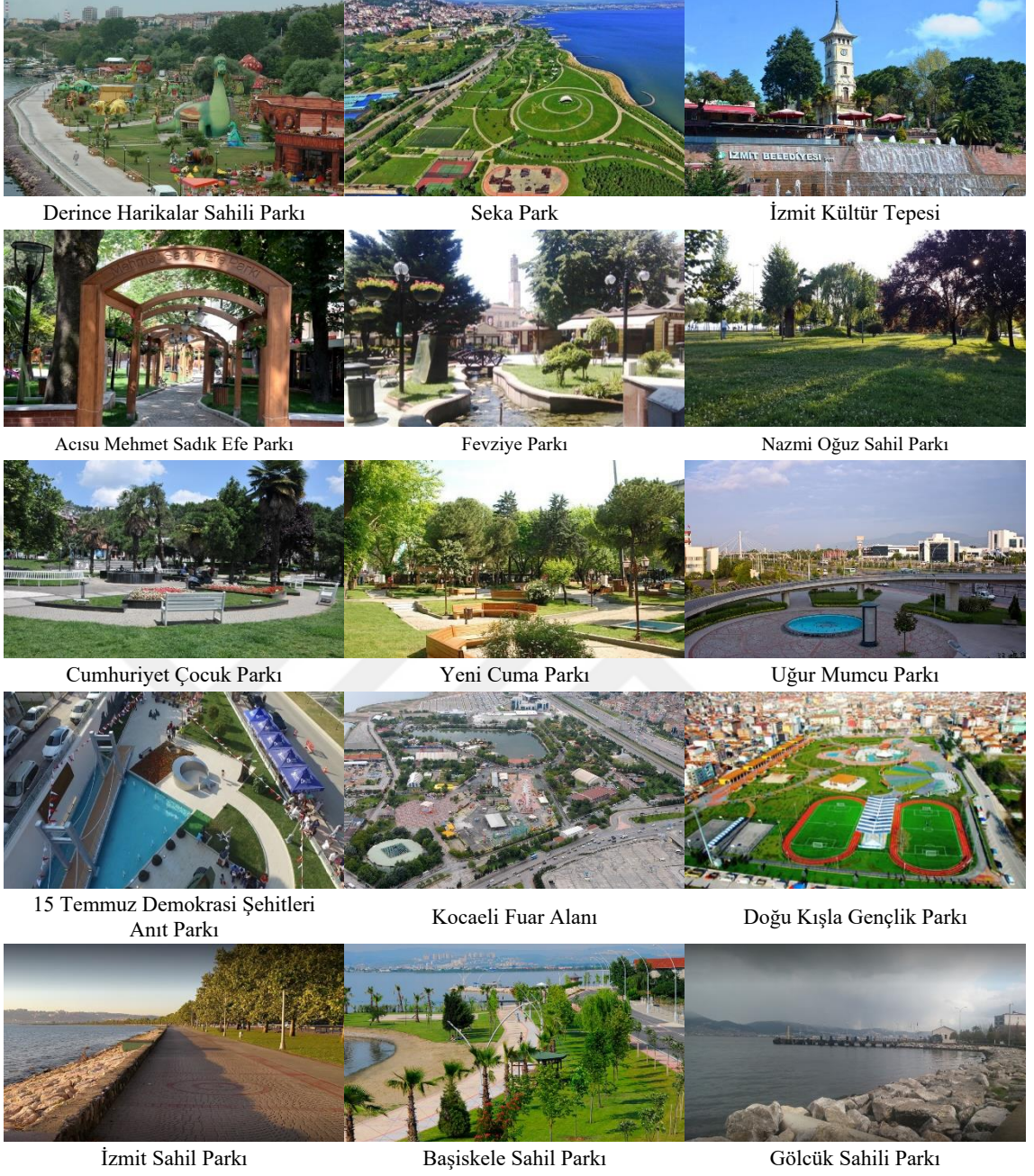
3.1.2. Çalışma alanı hakkında genel bilgiler

Çalışma alanı olarak Kocaeli kent merkezi ve yakın çevresinde yer alan toplam on beş adet kent, semt ve mahalle parkları seçilmiştir. Parklar belirlenirken kent merkezi ve yakın çevresinde yer alan, aynı zamanda kentli tarafından yoğun olarak kullanılan ve tercih edilen alanlar olması göz önünde bulundurulmuştur. Çalışma alanı olarak belirlenen parkların Kocaeli'deki konumları Şekil 3.6'da verilmiştir.

Şekil 3.6. Çalışma alanlarının Kocaeli'deki konumları - Derince Harikalar Sahil Parkı (1), Seka Park (2), İzmit Kültür Tepesi (3), Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı (4), Fevziye Parkı (5), Nazmi Oğuz Sahil Parkı (6), Cumhuriyet Çocuk Parkı (7), Yeni Cuma Parkı (8), Uğur Mumcu Parkı (9), 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı (10), Kocaeli Fuar Alanı (11), Doğu Kışla Gençlik Parkı (12), İzmit Sahil Parkı (13), Başiskele Sahil Parkı (14), Gölcük Sahil Parkı (15)

Çalışma alanı olarak belirlenen parkların genel görünümleri Şekil 3.7'de verilmiştir.

Şekil 3.7. Çalışma alanlarına ait genel görünüm

Çalışma alanı olarak belirlenen parklar, hizmet ettikleri birim ve buldukları mahalleler Çizelge 3.4.'te verilmiştir.

Çizelge 3.4. Çalışma alanında yer alan parkların hizmet grubu, Kocaeli’de bulunduğu ilçe ve mahalleler

Parkın Bulunduğu İlçe	İlçe Toplam Mahalle Sayısı	Parkın Adı	Parkın Bulunduğu Mahalle	Parkın Hizmet Grubu (Kent-Semt-Mahalle)
Derince	17	Derince Harikalar Sahili Parkı	Yavuz Sultan Mahallesi	Semt
İzmit	102	Seka Park	Yeni Doğan Mahallesi ve Kozluk Mahallesi	Kent
		İzmit Kültür Tepesi	Kemal Paşa Mahallesi	Mahalle
		Yeni Cuma Parkı	Karabaş Mahallesi	
		15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı	Topçular Mahallesi	
		Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı	Tepecik Mahallesi	Semt
		Fevziye Parkı	Tepecik Mahallesi	
		Nazmi Oğuz Sahil Parkı	Kemal Paşa Mahallesi ve Karabaş Mahallesi	
		Cumhuriyet Çocuk Parkı	Hacı Hızır Mahallesi	
		Uğur Mumcu Parkı	Karabaş Mahallesi	
		Kocaeli Fuar Alanı	Karabaş Mahallesi	
		Doğu Kışla Gençlik Parkı	Mehmet Ali Paşa Mahallesi	
		İzmit Sahil Parkı	Sanayi Mahallesi	
Başiskele	37	Başiskele Sahil Parkı	Seymen Mahallesi ve Körfez Mahallesi	Semt
Gölcük	50	Gölcük Sahil Parkı	Kavaklı Mahallesi	Semt

Derince ilçesinde Yavuz Sultan Mahallesinde yer alan 1 adet park çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Derince Harikalar Sahil Parkı, alanda yer alan en büyük park olma özelliğini taşıyan bir semt parkıdır ve ayrıca bir tema parktır.

İzmit ilçesinde yer alan 12 adet park çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Bu parklar kent merkezinde yer alan, büyük ve kentli tarafından yoğun olarak kullanılan parklardır. Bu parklardan bazıları alan olarak büyük olmaları sebebiyle iki mahalle sınırları içinde yer almaktadır. Bu şekilde İzmit ilçesinde yer alan 2 adet çalışma alanı vardır. Bunlardan kent parkı olan Seka Park; Yeni Doğan ve Kozluk Mahallelerinde, semt parkı olan Nazmi Oğuz Sahil Parkı; Kemal Paşa ve Karabaş Mahallelerinde yer almaktadır. 3 adet park Karabaş Mahallesinde yer almaktadır. Bunlar; mahalle parkı olan Yeni Cuma Parkı, semt parkı olan Uğur Mumcu Parkı ve yine bir semt parkı olan Kocaeli Fuar Alanıdır. 2 adet

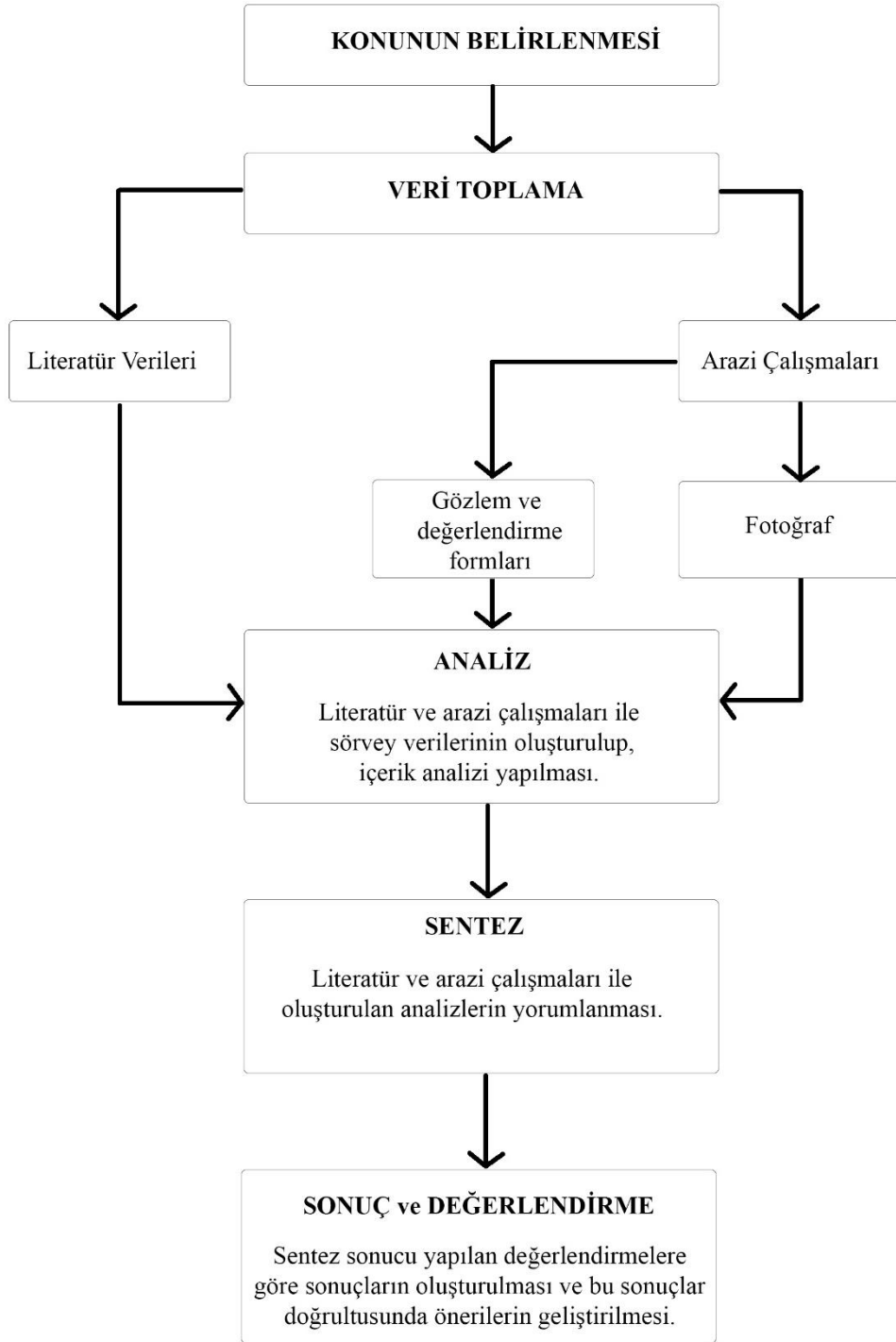
park Tepecik Mahallesinde yer almaktadır. Bunlar; semt parkı olan Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı ve yine bir semt parkı olan Fevziye Parkıdır. Bir mahalle parkı olan İzmit Kültür Tepesi; Kemal Paşa Mahallesinde, bir semt parkı olan Cumhuriyet Çocuk Parkı; Hacı Hızır Mahallesinde, bir mahalle parkı olan 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı; Topçular Mahallesinde, bir semt parkı olan Doğu Kışla Gençlik Parkı, Mehmet Ali Paşa Mahallesinde ve bir semt parkı olan İzmit Sahil Parkı Sanayi Mahallesinde yer almaktadır.

Başiskele ilçesinde yer alan 1 adet park çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Başiskele Sahil Parkı büyük ve kentli için denizle buluşma alanlarından biridir. Bir semt parkı olan Başiskele Sahil Parkı; Seymen ve Körfez Mahallelerinde yer almaktadır.

Gölcük ilçesinde yer alan 1 adet park çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Gölcük Sahil Parkı büyük ve kentli için denizle buluşma alanlarından biridir. Bir semt parkı olan Gölcük Sahil Parkı; Kavaklı Mahallesinde yer almaktadır.

3.2. Yöntem

Bu çalışmada Kocaeli ili İzmit ilçesi ve yakın çevresindeki kent, mahalle ve semt parklarında peyzaj tasarımı olarak kullanılan su yüzeyi ve su öğelerinin belirlenmesine yönelik araştırma ve bulgular değerlendirilmiştir. Çalışmanın yöntemi; veri toplama-analiz-sentez ve değerlendirmelerden oluşmaktadır. Çalışma yöntemi akış şeması Şekil 3.8'de verilmiştir.

Şekil 3.8. Yöntem akış şeması

Konuya ilişkin veriler literatür araştırması ve arazi çalışmaları ile elde edilmiştir. Arazi çalışmalarında kullanılmak üzere Çizelge 3.5, Çizelge 3.6, Çizelge 3.7 ve Çizelge 3.8’de verilen gözlem ve değerlendirme formları oluşturulmuştur.

Çizelge 3.5. Çalışma alanına ait park imaj özelliklerinin belirlenmesi için oluşturulan değerlendirme formu

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)		
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)		
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Parkin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)		

Çizelge 3.6. Çalışma alanında yer alan parklarda su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzei Varlığı (var - yok)		
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)		
Su Kullanım Çeşitliliği (Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer), süs havuzu, bitki havuzu, su perdesi, yansıma havuzu, gölet, yapay dere, kanal ve şelale, dans eden havuz, sulama amaçlı su kullanımı)		
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)		
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu, şehir suyu, dere suyu, diğer)		
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi-iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)		
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)		
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)		

Çizelge 3.6. Çalışma alanında yer alan parklarda su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)		
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)		
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)		
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)		
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)		
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)		
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)		
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)		
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)		
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)		
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)		
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)		
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)		
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)		
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)		

Çizelge 3.7. Çalışma alanında yer alan parklarda su öğelerinin bakım, temizlik ve yönetim bakımından değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)		
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)		
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)		
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)		
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)		
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok)		
Varsa Kim Tarafından?		

Çizelge 3.8. Çalışma alanında yer alan parklarda su öğelerinin tasarım ilkeleri ve tasarım öğeleri yönünden mevcut durum değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ		
Özellik	Özellik	Değerlendirme
Renk	Doku	
Ölçü	Form	
Çizgi		
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ		
Özellik	Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Ritm-Tekrar	
Uyum – Zıtlık	Koram-Hiyerarşi	
Oran - Proporsiyon	Denge	
Egemenlik	Birlik	

Arazi çalışmalarında fotoğraflama ile görüntüler toplanmıştır. Ayrıca alanda gözlem yapılmıştır. Değerlendirme çizelgeleri; arazi çalışmaları ve fotoğraflar yardımıyla yorumlanmıştır. Tüm veriler uzman bakış açısı ile analiz ve sentezlenerek sonuca ulaşılmıştır.

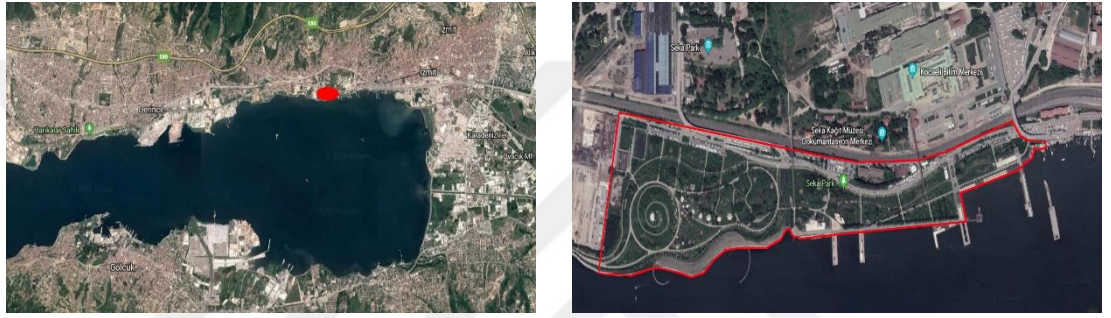

4. BULGULAR

4.1. Seka Parka İlişkin Bulgular

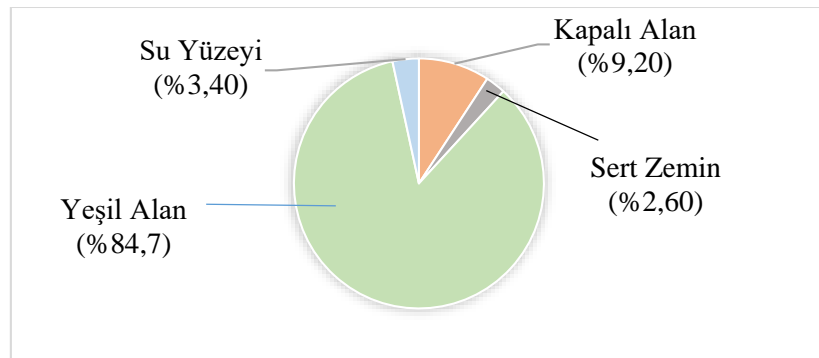
4.1.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Seka Park, Türkiye'nin en büyük endüstriyel dönüşüm alanlarından biridir. Seka Kağıt Fabrikası arazisi üzerinde konumlandırılmıştır ve adını da buradan almaktadır. Kocaeli ve Türkiye için prestijli alanlardan biridir. İzmit Körfezi'nin kuzey kıyı şeridinde yer almaktadır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.1'de gösterilmiştir.

Şekil 4.1. Seka Park uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 291 651 m²'dir. İzmit ilçesi, Yeni Doğan ve Kozluk Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan bir kent parkıdır. Parkta; su yüzeyi %3,40, kapalı alan %9,20, sert zemin %2,60 ve yeşil alan varlığı %84,70'dir (Şekil 4.2) (EK 1).

Şekil 4.2. Seka Park su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 2). Buna göre; park hem kentsel hem de doğal bir parktır. Kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunduğundan kentsel, deniz kenarında yer alması ve park içinde doğal bir dere bulunması sebebiyle de aynı zamanda doğal bir parktır. Parka ulaşım; kara yolu, bisiklet yolu, deniz yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak mümkündür. Park hafif ve düze yakın eğime sahiptir. Park erişilebilirlik yönünden değerlendirildiğinde, kaldırımlarda rampa bulunmaktadır. Ayrıca hissedilebilir zemin bulunmaktadır.

Park hizmet ettiği gruba göre değerlendirildiğinde bir kent parkıdır. Çocuk oyun alanları, spor alanları ve dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir. Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır. Parkta 2 adet basket sahası, 2 adet tenis sahası, 1 adet futbol sahasından oluşan spor kompleksi, 1 adet mini golf alanı, 3 adet mini basketbol sahası, kaykay pisti, kondisyon alanı, çocuk oyun alanları, bisiklet yolu, çim amfi, uçurtma tepesi, kumsal, suni tepeler, gül ve lale bahçeleri, çok amaçlı çim alanları, yürüyüş yolları, oturma alanları, kafe, büfe, iskele ve yeme – içme alanları bulunmaktadır. Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma, piknik alanı, seyir terası ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, bisiklet yolları, etkinlik alanları, çocuk oyun alanları ve spor alanları bulunmaktadır. Şekil 4.3'te bisiklet yolu ve bisiklet kiralama alanı görselleri, Şekil 4.4'te parkta bulunan kullanım alanları gösterilmiştir.

Bisiklet yolu

Bisiklet kiralama alanı

Şekil 4.3. Seka Parkta bulunan bisiklet yolu ve bisiklet kiralama alanı (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Çocuk oyun alanı

Piknik alanı

Kaykay pisti

Spor alanı

Amfi

Uçurtma tepesi

Şekil 4.4. Seka Parkta bulunan kullanımlara ait görünümler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Parkta; iğne yapraklı, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuştur. Yönlendirici, gölgeleyici ve perdeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. Seka Parkta bulunan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere yeterli oturma ve dinlenme alanı bulunmaktadır (Şekil 4.6). Ayrıca çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası, aydınlatma, tuvalet ve bebek bakım odası bulunmaktadır.

Şekil 4.6. Seka Parkta bulunan kapalı ve açık dinlenme alanları (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta yılın belli dönemlerinde düzenlenen festival, kutlama ve anma etkinlikleri mevcuttur. Bunlar; lale festivali, konserler, yaz dönemi boyunca çocuklar için çeşitli eğitici aktivite ve eğlenceler, spor müsabakaları, ramazan ayı etkinlikleri ve uçurtma uçurma şenliğidir.

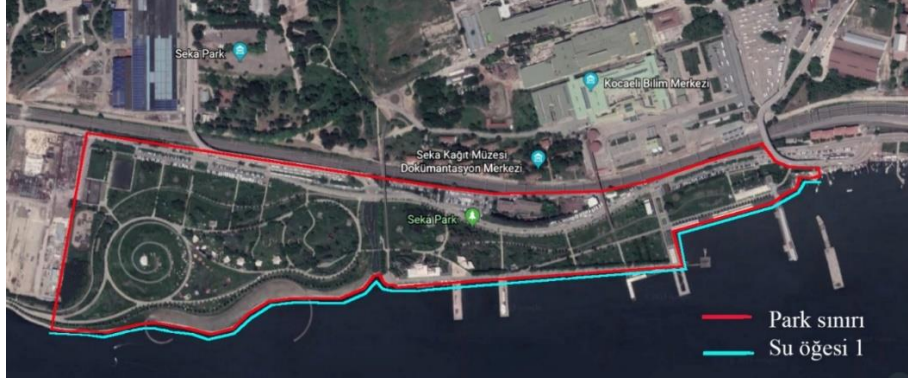
4.1.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Deniz (su ögesi 1),
- Ağa Deresi (su ögesi 2) bulunmaktadır.

Su ögesi 1: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 3). Deniz; İzmit Körfezi'nin kuzeyinde sahil boyunca devam etmektedir (Şekil 4.7).

Şekil 4.7. Seka Park su ögesi 1 konumu

Parkın hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür. Deniz üzerinde iskeleler mevcuttur (Şekil 4.8) ve buralarda üstü kapalı dinlenme alanları oluşturulmuştur. Böylece kış mevsiminde de denize yakın alanlarda vakit geçirilebilir. Bazı alanlarda denize sıfır konumda yer alan ticari işletmeler sebebiyle denize ulaşım engellenmektedir (Şekil 4.9).

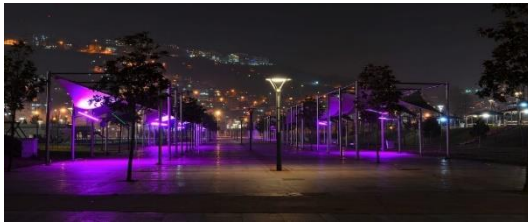

Şekil 4.8. Ahşap iskele (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Şekil 4.9. Deniz kenarında yer alan ticari işletme (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Deniz kenarında yer alan alçak ve yüksek aydınlatmalar ile alan gece kullanım için de uygundur (Şekil 4.10). Denize ulaşımında engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.

Şekil 4.10. Deniz kenarında yer alan aydınlatma uygulamaları (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır. Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşıdığından lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır. Park sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir ve geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Gece karşı kıyıda yerleşim yerlerinden deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır.

Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır. Kumsal alanda ve iskelelerde dalgaların kıyıya vurarak oluşturduğu ses dinlenebilir. Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlarken, denizin dalgalı olması da insanlarda öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesine de neden olabilir. Parkta deniz üzerinde yer alan ahşap oval iskeleler sayesinde deniz suyuna dokunmak mümkün olmaktadır.

Deniz kenarında sıralı olarak palmyeler ve geniş yapraklı çok yıllık bitkiler bulunmaktadır (Şekil 4.11). Denize ulaşımın mümkün olduğu alanlarda yer örtücü olarak çim bulunmaktadır.

Şekil 4.11. Deniz kenarında yer alan palmye ve geniş yapraklı ağaçlar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Deniz kenarında genellikle korkuluklar bulunmaktadır ancak; deniz üzerinde yer alan iskelede korkuluklar bulunmamaktadır. Deniz çevresinde bazı alanlarda güvenlik amacıyla alçak kuşatma betonu bulunmakta ve bu kuşatma elemanı üzerinde de ahşap oturma alanları oluşturulmuştur.

Su ögesi 1: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 4). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenlidir. Evsel ve endüstriyel katı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmekte, yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.

Su ögesi 1: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 5). Renk bakımından değerlendirildiğinde; deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk seçeneği sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Seka Park'tan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; Seka Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 5). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların kıyıya vurarak gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: deniz üzerinde yer alan oval iskeleler merkezi koram oluşturmaktadır. Oran – proporsiyon: deniz kenarında yer alan palmiyeler belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: deniz

üzerinde yer alan traslar denize en yakın hissedilen alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: deniz kenarında yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

Su ögesi 2: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 6). Seka Park'ta yer alan ve parkı ikiye bölen dere Ağa Deresi olarak adlandırılmaktadır. Dere Marmara Denizi'ne dökülmektedir (Şekil 4.12).

Şekil 4.12. Seka Park su ögesi 2 konumu

Park drenaj suları dereye dökülmektedir. Dere, parkı ikiye ayırmaktadır ve boyutu park büyüklüğü ile orantılıdır. Dere üzerinde veya yakınında herhangi bir kullanım yoktur. Yalnızca parkta geçiş alanı olarak kullanılmaktadır. Aydınlatma olmadığı için gece kullanıma uygun değildir. Derenin bir kenarında yer alan bitkiler sebebiyle su ögesine ulaşılabilirlik mümkün değildir. Derenin diğer kenarında su ögesine ulaşılabilirlik mümkündür (Şekil 4.13). Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur ancak; dere kenarında yer alan bitkiler sebebiyle suya erişim zordur. Geçiş köprüsü ile yaya sirkülasyonu devam etmektedir.

Şekil 4.13. Dere kenarında yer alan bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Gözlemler sırasında su içinde yüzen canlılar gözlemlenmiştir. Derenin yayalar ve parkı kullananlar için yönlendirici etkisi vardır ve dere içinde yer alan bitkilendirme ile görsel etki oluşturmaktadır (Şekil 4.14).

Şekil 4.14. Dere içinde yer alan bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Seka Parkın bulunduğu alanda dere akış hızının çok yavaş olması sebebiyle ses etkisi yoktur. Dere suyunun sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Su kötü yürüyüş yolu kotundan aşağıda bulunduğundan dokunsal etkisi yoktur.

Dere bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Dere içerisinde taş duvar ile inşa edilen bitkilendirme alanları doğal görünümü bozmaktadır. Dere kenarında bitkisel düzenleme mevcuttur. Dere kenarında herhangi bir güvenlik ögesi veya kuşatma elemanı yoktur ancak; dere üzerinde yer alan yaya köprüsü ve araç köprüsünde korkuluk mevcuttur (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. Park içinde yer alan yaya köprüsü (solda), araç-yaya köprüsü (sağda)
(Fotoğraf Ziyinet Yiğit 2018)

Su ögesi 2: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 7). Buna göre; dere kenarı bakımlıdır ancak gözlemler sırasında dere kenarında katı atıklar gözlemlenmiştir. Su renk ve berraklığı drenaj ve atık suların karışması sebebiyle kötüdür. Dere kenarında yer alan taş yüzeylerde yosunlaşmalar mevcuttur.

Su ögesi 2: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 8). Renk: dereye drenaj sularının karışması sebebiyle su rengi kahverengidir. Doku: dere yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünimleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan dere yüzeyinde sakin su akışı gözlemlenebilmektedir. Ölçü: dere boyutu park boyutuna göre büyüktür. Form: dere, denize ulaşan çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi: dere sınırları park genelinde yer alan informal çizgilere uyumlu olarak düzenlenmiştir.

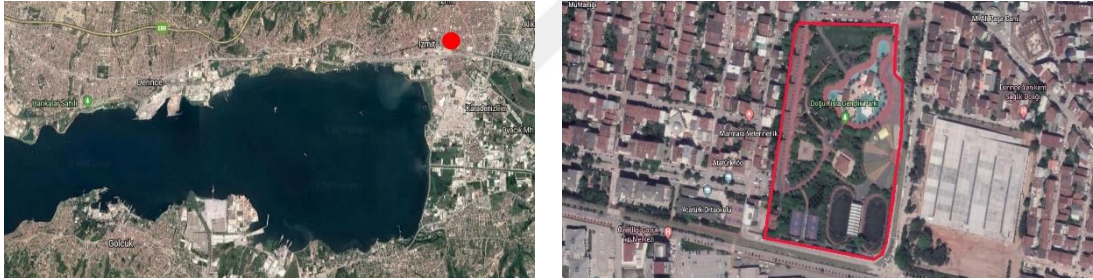
Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 8). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu – odak: dere üzerinde yer alan yaya ve araç köprüsü korkuluklarının canlı renge boyanması alanda vurgu oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: dere içerisinde inşa edilen bitkilendirme alanları belli bir sıralama ve sayı ile yerleştirilerek ritm ve tekrar oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: dere içerisinde inşa edilen bitkilendirme alanları doğal dere varlığı ile zıtlık oluşturmaktadır.

Koram – hiyerarşi: dere içerisinde yer alan bitki alanları belli bir koram oluşturmaktadır. Oran – proporsiyon: dere kenarında bitkilendirme belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: dere içerisinde yer alan bitki alanları belli bir sıralama ile yerleştirilerek denge oluşturulmuştur. Egemenlik: dere üzerinde yer alan yaya köprüsü canlı renklere boyanmış ve bu şekilde alanda egemenlik oluşturulmuştur. Birlik: dere kenarında ve içerisinde yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

4.2. Doğu Kışla Gençlik Parkına İlişkin Bulgular

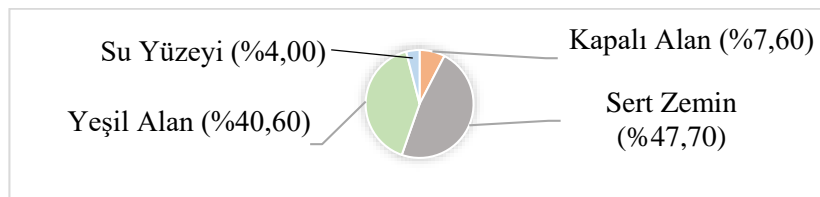
4.2.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Doğu Kışla Gençlik Parkı, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından Türk Silahlı Kuvvetleri'nden devraldığı doğu kışla arazisi üzerinde kurulmuştur ve adını da buradan almaktadır. Kentin bilinen ve en çok ziyaret edilen parklarından biridir. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.16'da gösterilmiştir.

Şekil 4.16. Doğu Kışla Gençlik Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 56 503 m²'dir. İzmit ilçesi, Mehmet Ali Paşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %4,00, kapalı alan %7,60, sert zemin %47,70 ve yeşil alan varlığı %40,60'dır (Şekil 4.17) (EK 1).

Şekil 4.17. Park su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 9). Buna göre; şehir merkezine yakın olması sebebiyle kentsel park olarak değerlendirilmiştir. Parkta; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Park yüzeyinin düze yakın eğime sahiptir. Çocuk oyun alanları, spor alanları, dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir. Parkta 17 adet ticari iş yeri, 2 adet futbol halı sahası ve 2 adet basketbol sahası, dinlenme alanı, yürüyüş yolu, çocuk oyun alanı ve yeme – içme alanları bulunmaktadır. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun ve spor alanları mevcuttur (Şekil 4.18).

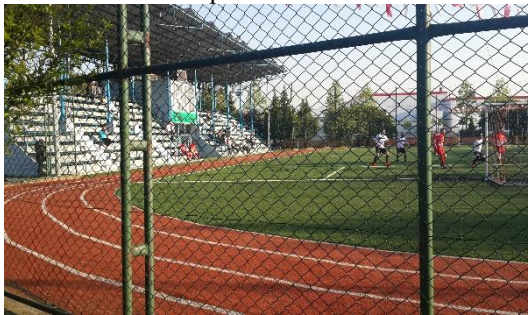
Çocuk oyun alanı

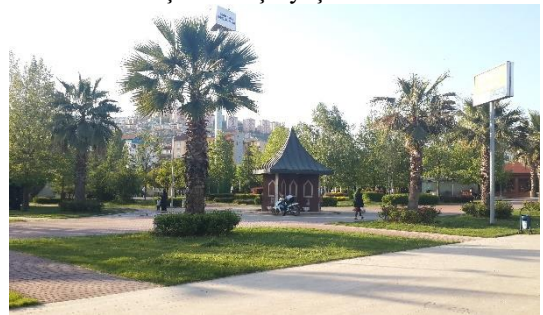
Üstü kapalı dinlenme alanı

Çok amaçlı yeşil alan

Spor alanı

Parktan genel görünüm

Şekil 4.18. Parkta bulunan kullanım alanlarından görünüm (Fotoğraf: Ziynet Yiğit 2018)

Parkta; iğne yapraklı, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Yönlendirici, gölgeleyici, perdeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur. Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere oturma alanı bulunmaktadır ancak; yeterli değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır. Tuvalet mevcuttur ancak kullanım dışıdır.

Parkta yılın belli dönemlerinde düzenlenen festival, kutlama ve anma etkinlikleri mevcuttur. Spor müsabakaları, ramazan ayı etkinlikleri, güreş müsabakaları ve tarım ürünleri festivali yapılmaktadır.

4.2.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;
- Süs havuzu bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 10). Su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır. Parkın kuzeydoğusunda konumlandırılmıştır. Su ögesi park içindeki konumu Şekil 4.19'da verilmiştir.

Şekil 4.19. Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi konumu

Süs havuzu şekil olarak yuvarlak hatlara sahiptir ve informal yapıdadır. Su yüzeyi durgundur ancak; fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir. Fıskiye sistemleri çalışmadığında su yüzeyi durgundur ve kış mevsiminde de kullanıma uygundur. Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında yeterli büyüklüktedir. Süs havuzu ortasında yeme-içme ve oturma alanı oluşturulmuştur (Şekil 4.20). Bu sebeple su ögesi etkin biçimde kullanılabilir.

Şekil 4.20. Süs havuzu orta alanda yer alan yeme-içme alanı (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu üzerinde inşa edilen toplam altı adet geçiş köprüsü ile yaya geçişi sağlanmakta ve süs havuzu ortasında yer alan yeme-içme alanına ulaşılabilir (Şekil 4.21).

Şekil 4.21. Süs havuzu üzerinde yer alan köprüler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu etrafında ve fıskiyelerde aydınlatma vardır. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Süs havuzu, park girişinin karşısında yer alması ve geniş su yüzey alanı ile algılanabilmekte, fıskiye sistemleri ile görsel etki ve su sesi oluşturulmaktadır (Şekil 4.22). Su yüzeyi yakın çevre için serinletici etki

oluşturmaktadır. Süs havuzu içerisinde yaşayan herhangi bir canlı bulunmamaktadır. Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe gibi pozitif duyguları uyandırırken, uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huzursuzluk, sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir.

Şekil 4.22. Süs havuzunda yer alan fıskiyeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Süs havuzu çevresinde belli aralıklarda palmiyeler mevcuttur (Şekil 4.23). Palmiyeler dışında süs havuzu çevresi sert zemin kaplıdır. Form ve yapısal olarak park peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir. Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür ve su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir. Gerekli güvenlik kontrollerinin belli aralıklarla yapılması gerekmektedir.

Şekil 4.23. Süs havuzu etrafındaki sert zemin ve palmiyeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 11). Buna göre; harpušta, iç kaplama ve yaya geçişı için kullanılan ahşap köprünün mevcut durumu göz önüne alındığında süs havuzu bakımı genel olarak iyi durumdadır. Su filtrasyon sistemi çalışmaktadır ancak su yüzeyinde yaprak vb. katı atıklar mevcuttur ve su yüzey temizliğinin yapılması gerekmektedir. Su renk ve berraklık kalitesi iyi olup, su ögesinin bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

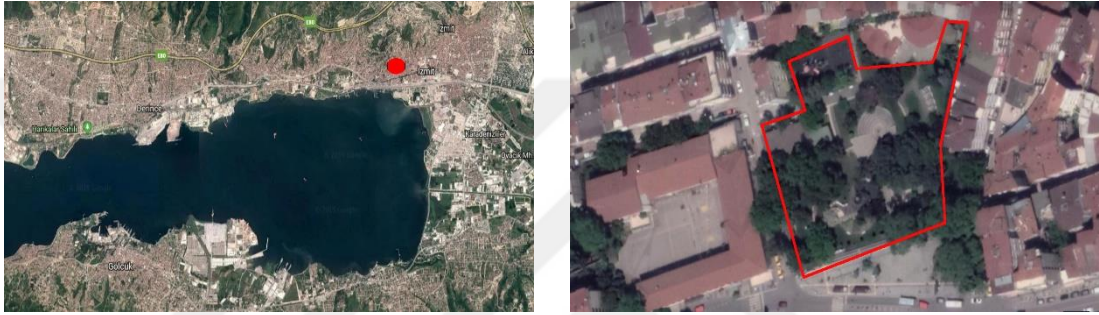
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 12). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplamasında mavi renk tercih edilmiştir. Bu materyal rengi ile doğal su rengi yansıtılmaya çalışılmıştır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu çevre peyzajı ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında uygundur. Form bakımından değerlendirildiğinde; yuvarlak ve informal çizgilerle doğal bir su formu yansıtılmaya çalışılmıştır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; yuvarlak sınır çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 12). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzu ortasında yer alan yeme-içme ve dinlenme alanı odak noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzu çevresinde belli aralıklarla aynı tür bitkinin yerleştirilmesiyle bir ritm ve tekrar oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: süs havuzu tasarım çizgileri ile park alanına uyum sağlanmıştır. Koram – hiyerarşi: su ögesi park girişinin karşısında yer alarak, alanda hiyerarşide ön plandadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu parkta boyut olarak orantılıdır. Denge: süs havuzu üzerinde yer alan yaya köprüsünün sağında ve solunda fiskeye yerleşimi yapılarak denge kurulmuştur. Egemenlik: süs havuzu kapladığı geniş yüzey alanı ile alanda egemen durumdadır. Birlik: süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılarak su ve bitki tasarımında birlik sağlanmıştır.

4.3. Cumhuriyet Çocuk Parkına İlişkin Bulgular

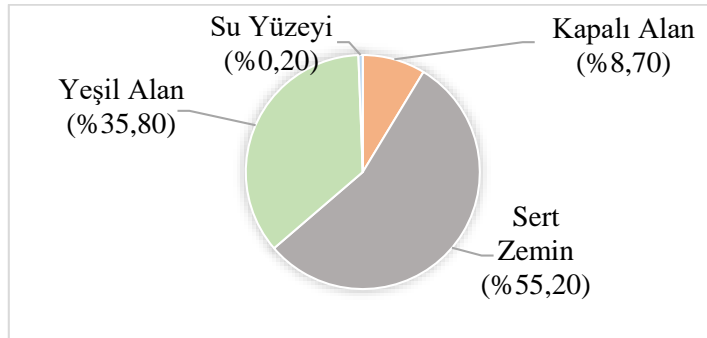
4.3.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Cumhuriyet Çocuk Parkı; kentin bilinen ve prestijli alanlarından biri olması yanında kent merkezinde yer alan önemli bir buluşma mekanıdır. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın aldığı kararla "Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak 25.01.2019 tarihinde ilan edilmiştir. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.24'te gösterilmiştir.

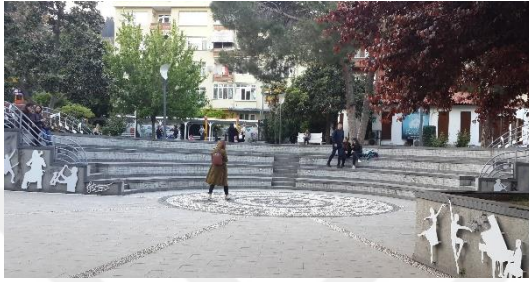
Şekil 4.24. Cumhuriyet Çocuk Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 8 542 m²'dir. İzmit ilçesi, Hacı Hızır Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %0,20, kapalı alan %8,70, sert zemin %55,20 ve yeşil alan varlığı %35,80'dir (Şekil 4.25). (EK 1).

Şekil 4.25. Cumhuriyet Çocuk Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

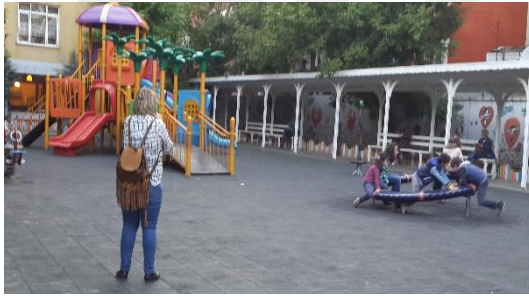
Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 13). Buna göre; park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunduğundan kentsel bir parktır. Parkta; kara yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Kot farkları merdiven ve rampalarla çözümlenmiştir. Parkta; dinlenme alanı, çocuk oyun alanı, amfi, yeme-içme alanı, sanat atölyesi ve tuvaletler mevcuttur. Parkta bulunan kullanımlara ait görüntüler Şekil 4.26'da verilmiştir.

Amfi

Oturma alanı

Çocuk oyun alanı

Sanat atölyesi

Yeme – içme alanı

Dinlenme ve bekleme alanı

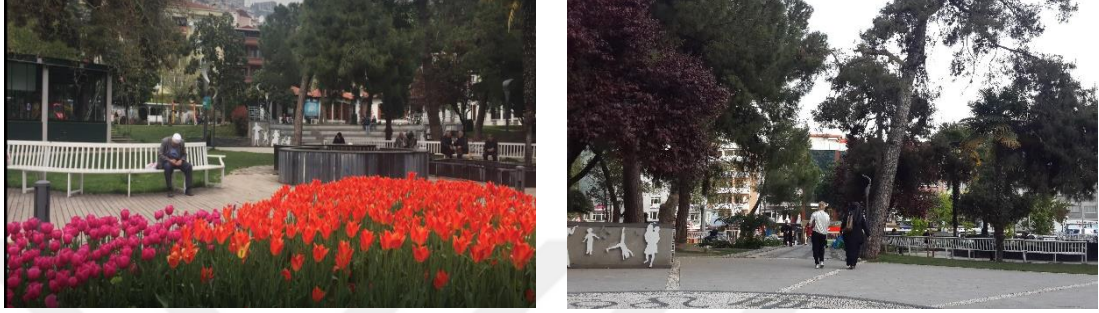
Pak içinde yer alan çocuk heykelleri

Şekil 4.26. Cumhuriyet Çocuk Parkında bulunan kullanımlar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta iğne, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuştur. Yönlendirici, gölgeleyici, perdeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır. Park bitkilendirmesine dair görüntüler Şekil 4.27’de verilmiştir.

Şekil 4.27. Parkta yer alan mevsimlik çiçekler ve bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur. Alanda üstü açık yeterli sayıda oturma alanı bulunmaktadır ancak; üstü kapalı oturma alanı mevcut değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır. Park içinde yönlendirici & bilgilendirme tabelaları mevcuttur.

Parkta yılın belli dönemlerinde konser, çocuklar için etkinlikler ve sanat atölyesinde çeşitli sanat etkinlikleri düzenlenmektedir.

4.3.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;
- Süs havuzu bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 14). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır ve parkın güneyinde konumlandırılmıştır. Süs havuzu konumu Şekil 4.28’de verilmiştir.

Şekil 4.28. Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi konumu

Süs havuzu geometrik formlardan oluşmaktadır ve kaskatlardan akan su alt havuzda toplanmaktadır. Fıskiye sistemleri ve kaskat sistemleri ile su hareketlendirilmektedir. Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; süs havuzunda herhangi bir şelale vb. yapı bulunmadığından rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasına neden olacak bir durum söz konusu değildir. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı bulunmamaktadır. Süs havuzuna ait genel görünüm Şekil 4.29’da verilmiştir.

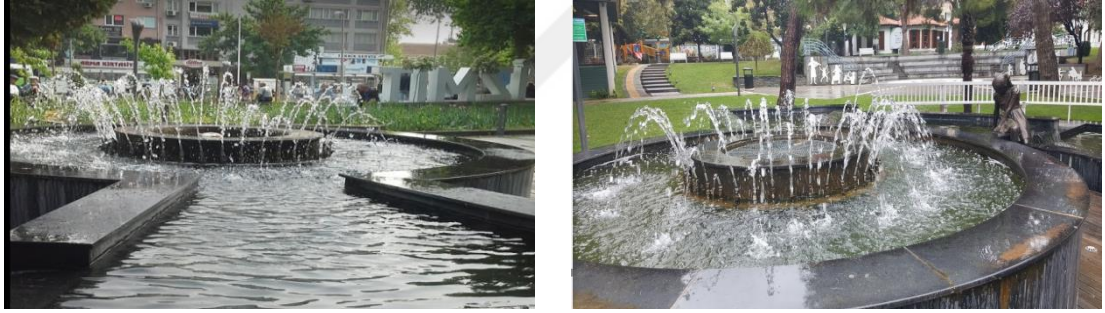
Şekil 4.29. Süs havuzu görselleri (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Havuz içerisinde yer alan fıskiyelerde aydınlatma bulunmaktadır. Fıskiyeler ile görsel etki ve su sesi oluşmaktadır. Süs havuzunun park merkezinde yer alması ve kaskatlı formu park peyzajına olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca havuz kenarında bulunan çocuk heykeli ile park adına gönderme yapılmaktadır. Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür ve yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Süs havuzu etrafında yürüyüş yolu mevcuttur ve yaya hareketini kısıtlayıcı herhangi bir etkisi yoktur. Aksine güzel bir tasarıma sahip olduğundan insanların ilgisini çekmekte ve insanlar süs havuzunun bulunduğu alana yönelmektedir. Süs havuzu kaskat yapısı Şekil 4.30’da verilmiştir.

Şekil 4.30. Süs havuzu kaskat yapısı (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Kaskatlardan suyun sakince havuzun diğer alanlarına düşüşü de insanlar üzerinde olumlu psikolojik etki oluşturmaktadır. Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu zeminden yaklaşık 50 cm yukarıdadır. Şekil 4.31’de fıskiye sistemine ait görüntüler verilmiştir.

Şekil 4.31. Süs havuzu fıskiye görselleri (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 15). Buna göre; süs havuzu iç-dış kaplama ve havuz içinde kullanılan ekipmanların mevcut durumu çok iyidir. İç ve dış kaplamanın koyu renk seçilmesi, su lekelerinin açıkça gözükmesine neden olmaktadır. Su renk ve berraklığı iyidir. Su ögesinin bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 16). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç ve dış kaplaması siyah renk seçilmiştir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu ile alanda dikkat çekicidir. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park boyutu ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu yuvarlak ve formal hatlara sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 16). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzu parkta odak noktasıdır. Ritm – tekrar: süs havuzunun yuvarlak bölümünde yer alan fiskiyeler ile ritm ve tekrar oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: süs havuzunun düzgün geometrik çizgileri ile doğal çevre ile zıtlık oluşturulmuştur. Koram – hiyerarşi: su ögesi park girişinin karşısında yer alarak alanda hiyerarşide ön plandadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: süs havuzu orta bölümünde yer alan fiskiyeler belli aralıklarla dizilerek denge oluşturmaktadır. Egemenlik: süs havuzu kenarında yer alan çocuk heykeli süs havuzunda vurgu noktası oluşturmaktadır. Birlik: süs havuzu geometrik formlarla ayrı ayrı havuzlar gibi görünse de kaskatlar ile birleştirilerek birlik sağlanmıştır.

4.4. Derince Harikalar Sahili Parkına İlişkin Bulgular

4.4.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

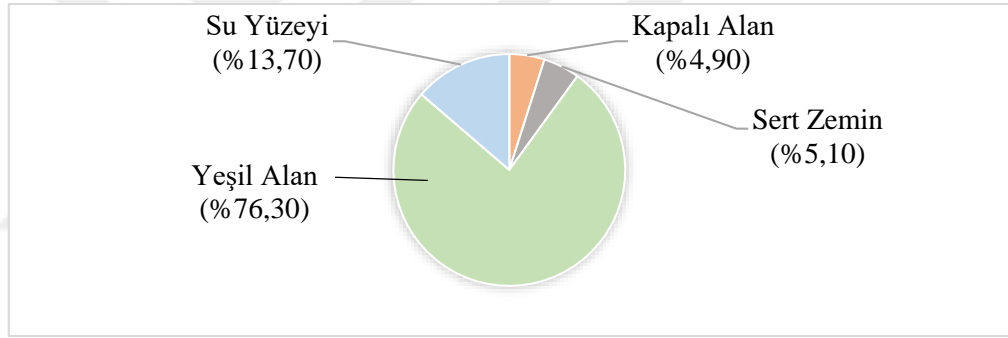
Derince Harikalar Sahili Parkı, Kocaeli’de yer alan bir tema parkıdır. Rapunzel, Külkedisi, Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler gibi dünyaca ünlü masal kahramanları ile Nasrettin Hoca ve Keloğlan gibi geleneksel masal kahramanlarının da yer aldığı bir parktır. İzmit Körfezi kuzey kıyı şeridinde yer almaktadır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.32’de gösterilmiştir.

Şekil 4.32. Derince Harikalar Sahili Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 30 000 m²'dir. Derince ilçesi Yavuz Sultan Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %13,70, kapalı alan %4,90, sert zemin %5,10 ve yeşil alan varlığı %76,30'dur (Şekil 4.33) (EK 1).

Şekil 4.33. Derince Harikalar Sahili Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 17). Buna göre; park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunduğundan kentsel, deniz kenarında yer alması sebebiyle de aynı zamanda doğal bir park konumundadır. Parka ulaşım; kara yolu, toplu taşıma, deniz yolu ve yaya olarak mümkündür. Park alanı düzdür ve rampa çözümlenmeleri ile engelliler için erişilebilirdir.

Çocuk oyun alanı, yürüyüş alanı ve dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir. Dinlenme alanı, piknik alanı, seyir alanı, çocuk oyun alanı, yeme-içme alanı ve amfi tiyatro mevcuttur. Pasif rekreasyon için dinlenme, oturma, seyir alanı ve yeme-

içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Parkta bulunan kullanımlara ait görüntüler Şekil 4.34’te verilmiştir.

Deniz üstü oturma alanı

Piknik alanı

Çocuk oyun alanı

Yeme – içme alanı

Şekil 4.34. Derince Harikalar Sahili Parkında bulunan kullanımlar (Fotoğraf ziynet Yiğit 2018)

Park çim yüzeyle kaplıdır ve alanda yüksek boylu bitki mevcut değildir. Palmiye ve çalılar ile estetik bitkilendirme, parkın kuzeyinde bulunan demir yolu görüntüsünü ve gürültüsünü engellemek için de çok yıllık bitkilerle perdeleyici ve gürültü engelleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Park bitkilendirmesi için genel görünüm Şekil 4.35’te verilmiştir.

Şekil 4.35. Parkta yer alan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur. Park içerisinde üstü açık yeterli sayıda oturma alanı bulunmaktadır ancak; üstü kapalı oturma alanı mevcut değildir. Uygun miktarda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır.

Parkta yılın belli dönemlerinde düzenlenen festival, kutlama ve anma etkinlikleri mevcuttur. Konser ve çocuklar için etkinlikler düzenlenmektedir.

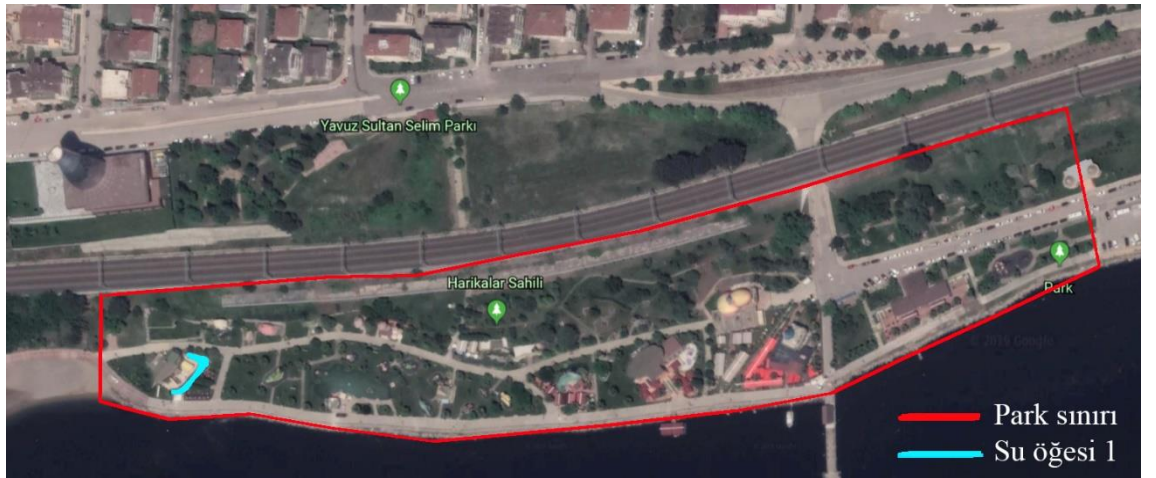
4.4.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Restaurant önü süs havuzu (su ögesi 1)
- Mayalı göl süs havuzu (su ögesi 2)
- Kuru kafa süs havuzu (su ögesi 3)
- Gölet (su ögesi 4)
- Deniz (su ögesi 5) bulunmaktadır.

Su ögesi 1: su kullanımına yönelik değerlendirme

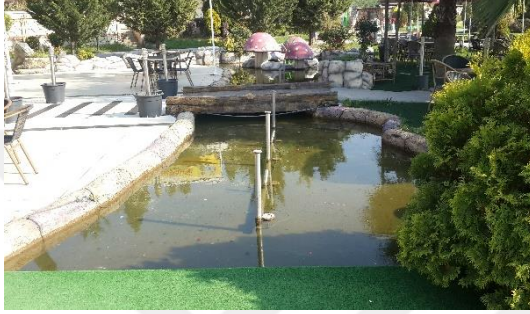
Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 18). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır. Parkın güney batısında konumlandırılmıştır. Süs havuzunun park içindeki konumu Şekil 4.36'da verilmiştir.

Şekil 4.36. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 konumu

İnformal yapıda ve kanal şeklinde bulunan süs havuzu restaurant önünde yer almaktadır. Su ögesi boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında küçüktür; ancak hizmet ettiği restaurant ve çevresi için yeterli büyüklüktedir. Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir (Şekil 4.37). Fıskiye sistemleri çalışmadığında su yüzeyi durgundur ve kış mevsiminde de kullanıma uygundur. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.

Şekil 4.37. Süs havuzunda yer alan fıskiyeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Süs havuzu içerisinde aydınlatma bulunduğundan gece kullanımına uygundur. Ayrıca restaurant için de yeterli aydınlatma bulunduğundan süs havuzu da aydınlanmaktadır. Süs havuzunda fıskiyeler ve mantar şeklinde objeler ile görsel etki ve su sesi oluşturulmaktadır (Şekil 4.38).

Şekil 4.38. Süs havuzunda yer alan mantar objeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2019)

Süs havuzu yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak; yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı gözlemlenmemiştir. Süs havuzu üzerinde geçiş köprüsü bulunması sebebiyle yaya

hareketini kısıtlayıcı herhangi bir etkisi yoktur. Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Alçak su efekti rahatsızlık verici ses oluşturmamaktadır.

Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır ve etrafından herhangi bir kuşatma elemanı yoktur ancak; perde duvarı zeminden yaklaşık 10 cm yüksektedir.

Su öğesi 1: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su öğesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 19). Süs havuzu harpuştalarında derz dolguların bozulduğu gözlemlenmiştir. Filtrasyon sisteminin yeterli çalışmaması sebebiyle su renk ve berraklığı kötüdür. Yosun önleyici kimyasalın kullanılmaması sebebiyle havuz içerisinde yosunlaşmalar gözlemlenmiştir. Su öğesinin bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su öğesi 1: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su öğesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 20). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal rengi çevre ile uyumludur. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında küçüktür ancak hizmet ettiği restaurant için boyutu uygundur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu formu doğal bir su birikintisi formundadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları yuvarlak ve doğal çizgilere sahiptir.

Su öğesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 20). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzu restaurant girişinde vurgu noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzunda belli aralıklarla fıskiye kullanılması ile belli bir ritm ve tekrar sağlanmıştır. Uyum – zıtlık: su öğesi korsan gemisi olarak tasarlanan bir restaurant önünde yer almaktadır. Ve su öğesi

ile deniz teması yansıtılarak, yapı ile uyum sağlanmıştır. Koram – hiyerarşi: alan tasarımında su ögesi restaurant girişine alınarak, su ögesi ön plana taşınmıştır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: süs havuzu üzerinde yer alan köprünün sağında ve solunda fiskiye yerleşimi yapılarak denge kurulmuştur. Egemenlik: süs havuzu kapladığı yüzey alanı ile alanda egemen durumdadır. Birlik: süs havuzu içerisinde yer alan mantar şeklindeki objeler ile su ögesi tasarımı ve plastik obje birlikte kullanılması ile birlik sağlanmıştır.

Su ögesi 2: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 21). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır ve parkın merkezine yakın konumlandırılmıştır. Süs havuzunun park içindeki konumu Şekil 4.39’da verilmiştir.

Şekil 4.39. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 konumu

Su ögesi, Nasreddin Hoca'nın göle maya vermesini simgelemektedir ve informal çizgilere sahiptir. Boyutu park ile karşılaştırıldığında uygun büyüklüktedir. İçinden su akan küp ve içinden su akan objeler ile su hareketlendirilmektedir (Şekil 4.40). Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; herhangi bir şelale vb. yapı bulunmadığından rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasına neden olacak bir durum söz konusu değildir. Bu yüzden tüm yıl boyunca kullanıma uygundur. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Alan engelli kullanıcılar açısından değerlendirildiğinde uygundur.

Şekil 4.40. Süs havuzunda yer alan su hareketlendiriciler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Süs havuzunu aydınlatacak şekilde çevrede alçak aydınlatma mevcuttur. Ayrıca havuz iç duvarlarında da aydınlatma bulunmaktadır (Şekil 4.41). Bu yüzden gece kullanıma uygundur.

Şekil 4.41. Süs havuzunda yer alan aydınlatmalar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2019)

Nasrettin Hoca'nın göle maya vermesi figürü ile süs havuzu parkta ön plana çıkmaktadır (Şekil 4.42). Süs havuzunda su ile temas etmek mümkün değildir. Yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak; yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı gözlemlenmemiştir. Yaya geçişini kısıtlayacak bir konumda yer almamaktadır. Su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Süs havuzu çevresinde bitkisel çit ile güvenlik sağlanmaktadır. Bunun dışında kuşatma elemanı varlığı yoktur.

Şekil 4.42. Süs havuzunda yer alan Nasreddin Hoca figürü (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2019)

Süs havuzu, insanların psikolojileri üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Küp şeklindeki objeden akan su, neşe, canlılık gibi olumlu duyguların hissedilmesini sağlamaktadır. Su akışı sakin olduğundan rahatsızlık verici etkisi yoktur.

Su ögesi 2: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 22). Buna göre; süs havuzu harpuştalarında derz dolguların bozulduğu gözlemlenmiştir. Filtrasyon sisteminin yeterli çalışmaması sebebiyle su renk ve berraklığı iyi değildir. Yosun önleyici kimyasalın kullanılmaması sebebiyle havuz içerisinde yosunlaşmalar gözlemlenmiştir. Su ögesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi 2: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 23). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplama rengi mavidir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu formu doğal bir su birikintisi formundadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları yuvarlak ve doğal çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 23). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzu Nasrettin Hoca'nın göle maya çalması esinlenerek düzenlenmiştir ve göle maya çalan Nasrettin Hoca heykeli süs havuzunda vurgulanmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzunda birbirini tekrar eden öğeler bulunmamaktadır. Uyum – zıtlık: süs havuzu çevresinde Nasrettin Hoca'nın göle maya çalışmasına şaşıran heykeller eklenerek uyum yakalanmıştır. Koram – hiyerarşi: Nasrettin Hoca heykeli ön planda tutulmuştur. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: süs havuzunda benzer ve tamamlayıcı objeler kullanılarak denge sağlanmıştır. Nasrettin Hoca'nın göle maya vermesi figürü, çömlek vb. Egemenlik: Nasrettin Hoca heykeli süs havuzu tasarımında

odak noktası oluşturarak egemenlik sağlamaktadır. Birlik: süs havuzunda kullanılan Nasreddin Hoca figürü, çömlek gibi objelerle tasarımda birlik sağlanmıştır.

Su ögesi 3: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 24). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır ve parkın batısında konumlandırılmıştır. Süs havuzunun park içindeki konumu Şekil 4.43'te verilmiştir.

Şekil 4.43. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 konumu

Süs havuzunda yaklaşık 8 m boyutunda iskelet kafası bulunmaktadır. Ağız, burun ve göz deliklerinden su akışı olmaktadır (Şekil 4.44). Kaskatlı bir havuz tasarımı vardır. Su hareketlendirmesi kaskatlardan su akışı ve iskelet kafasında göz, ağız ve burun deliklerinden su akışı ile sağlanmıştır. Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; kuru kafa şeklindeki objenin gözlerinden su akışı yavaş olduğundan, su sıçraması vb. riskleri ortadan kaldırmaktadır. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Süs havuzunda aydınlatma bulunmadığından gece kullanıma uygun değildir. İskelet kafası ve kaskatlar ile su hareketlendirmesi sağlayarak görsel etki ve su sesi oluşturmaktadır İskelet kafasının ilginç olması sebebiyle park kullanıcılarını bulunduğu yöne doğru yönlendirmektedir. Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür. Yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı gözlemlenmemiştir. Süs havuzu yaya geçişini kısıtlayacak bir konumda yer almamaktadır.

Şekil 4.44. Kuru kafa figürü (solda) ve kaskat sistemi (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu, insanların psikolojileri üzerinde olumlu ve olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Kaskatlar ile hareketlendirilen su canlılık ve hareket gibi olumlu duygular uyandırırken, kuru kafa objesi insanlar tarafından korkutucu ve rahatsızlık verici olarak algılanabilir. Kaskatlardan ve iskelet kafasından akan su debisi az olduğundan rahatsızlık verici bir ses oluşturmamaktadır.

Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Çevresinde bitkilendirme yapılmıştır. Bunun dışında kuşatma elemanı varlığı yoktur. Şekil 4.45'te süs havuzu etrafından bulunan sınırlandırıcı bitkilendirme gösterilmiştir.

Şekil 4.45. Süs havuzu etrafında yer alan sınırlandırıcı bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi 3: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 25). Buna göre; mekanik tesisat boruları havuz içinde gözükmekte ve bu estetik görüntüyü bozmaktadır. Filtrasyon sisteminin yeterli çalışmaması sebebiyle su renk ve berraklığı iyi değildir. Yosun önleyici kimyasalın kullanılmaması sebebiyle süs havuzu zemininde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur. Ayrıca iskelet kafasında su akışının olduğu yüzeylerde yosunlaşmalar mevcuttur ve bu durum kötü görüntü oluşturmaktadır. Su ögesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi 3: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 26). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplama rengi mavidir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu formu kaskatlı havuz olarak tasarlanmıştır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları yumuşak çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 26). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzunda yer alan yaklaşık sekiz metre boyutundaki iskelet kafası süs havuzunda odak noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzunda kaskatlardan akan su ile ritm oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: park temasında masal kahramanları yer aldığından süs havuzu çevresi ile uyum içindedir. Koram – hiyerarşi: iskelet kafası ön planda tutulmuştur. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: kaskatlardan akan su alt havuzda birikir ve su akışı burada durgunlaşarak denge sağlanır. Egemenlik: iskelet kafası süs havuzu tasarımında odak noktası oluşturarak egemenlik sağlamaktadır. Birlik: süs havuzunda kullanılan kuru kafa objesi ve su ögesi tasarımı birlik oluşturmaktadır.

Su ögesi 4: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 27). Parkta su ögesi gölet olarak bulunmaktadır ve parkın güney batısında konumlandırılmıştır. Göletin park içindeki konumu Şekil 4.46’da verilmiştir.

Şekil 4.46. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 konumu

Gölet yüzeyinde mini botlarla gezinti yapılmaktadır (Şekil 4.47). Boyutu park ile karşılaştırıldığında uygun büyüklüktedir. Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; gölet gezinti amaçlı kullanıldığından yağışlı havalarda ve kış mevsiminde kullanıma uygun değildir. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı bulunmamaktadır.

Şekil 4.47. Gezinti botları (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Gölet çevresinde aydınlatma mevcuttur. Bu sebeple gece kullanıma uygun sayılabilir ancak; güvenlik sebebiyle kullanılmaması uygun olacaktır. Gölette yapılan gezinti

etkinliği sebebiyle kullanıcılar tarafından ilgi çekici bulunmaktadır. Ayrıca görsel olarak denizle bütünleşik bir manzara sunmaktadır. Gölet ortasında heykel vardır ve bu gölet içinde gezinti yapanları yönlendirmektedir (Şekil 4.48). Su öğesi yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak; yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı da mevcut değildir.

Şekil 4.48. Gölet ortasında yer alan dans eden çift figürü (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Gölet, insanların psikolojileri üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Gölet üzerinde gezinti yapılabilmesi rekreasyonel aktivite sunmakta, insanların rahatlamalarını ve iyi vakit geçirmelerini sağlamaktadır.

Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır. Ayrıca alçak tel örgü ile gölet etrafında koruma önlemi alınmıştır. Şekil 4.49'da gölet etrafındaki bitkilendirme ile tel örgüler gözükmemektedir.

Şekil 4.49. Gölet etrafında yer alan bitkiler (solda), gölet etrafında yer alan tel örgü (sağda) (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi 4: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 28). Buna göre; mevcut bakım durumu çok iyi seviyededir. Filtrasyon sistemi çalışmaktadır. Su renk kalitesi çok iyi düzeydedir. Gerekli temizlik sağlandığından su berraklığı iyi düzeydir. Yosun önleyici kimyasal kullanılmaktadır. Gölette gezinti ücretlidir ve işletmeci tarafından bakım yapılmaktadır.

Su ögesi 4: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 29). Renk bakımından değerlendirildiğinde; gölet materyal rengi çevre ile uyumludur. Doku bakımından değerlendirildiğinde; gölet materyal dokusu çevre ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; gölet gezinti amacıyla kullanıldığından bu ihtiyaca cevap verecek büyüklüktedir. Form bakımından değerlendirildiğinde; gölet şekil olarak oval formundadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; gölet sınırları oval çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 29). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: gölet ortasında yer alan ve geleneksel dans figürleri sergileyen heykeller odak noktasıdır. Ritm – tekrar: gölette ritm ve tekrar oluşturan bir oluşum gözlemlenmemiştir. Uyum – zıtlık: park temasında masal kahramanları yer aldığından, gölet içerisinde yer alan dans eden figürler ile uyum içindedir. Koram – hiyerarşi: gölette mini botlarla gezinti yapılabilmesi göleti eğlenceli bir alan olarak ön plana çıkarmaktadır. Oran – proporsiyon: gölet bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: gölet çevresinde bitkisel tasarım yapılarak geniş su yüzeyi ve yeşil alan dengelenmiştir. Egemenlik: gölette mini botlarla gezinti yapılabilmesi alanda egemenlik sağlamaktadır. Birlik: gölet içinde plastik objelerin de kullanılmasıyla su tasarımı ile birlik oluşturulmuştur.

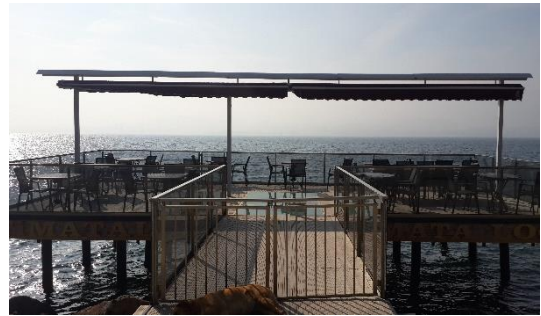
Su ögesi 5: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 30). Deniz; İzmit Körfezi'nin kuzeyinde sahil boyunca devam etmektedir. Denizin parka göre konumu Şekil 4.50'de verilmiştir.

Şekil 4.50. Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 konumu

Parkin hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür. Parkta bulunan açık ve kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur. Ayrıca denize yakın konumda yer alan yeme – içme alanlarının açık ve kapalı alanları mevcuttur (Şekil 4.51). Deniz üzerinde yer alan iskeleler ile seyir alanları oluşturulmuştur (Şekil 4.51). Sahil boyunca yer alan aydınlatmalar ile gece kullanımı uygundur.

Şekil 4.51. Deniz kenarında yer alan ticari işletme (solda), deniz üzerinde yer alan oturma alanı (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır. Ayrıca kumsal alanda ve iskelelerde dalgaların kıyıya vurarak oluşturduğu ses dinlenebilir. Şekil 4.52'de kumsal

alana ait görseller mevcuttur. Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.

Şekil 4.52. Kumsal alan görselleri (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlarken, denizin dalgalı olması da insanlarda öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesine neden olabilir.

Deniz kenarında sıralı olarak palmyeler bulunmaktadır. Deniz çevresinde güvenlik amacıyla alçak kuşatma betonu bulunmaktadır. Bu beton üzerinde oturma alanları oluşturulmuştur (Şekil 4.53).

Şekil 4.53. Deniz kenarında yer alan palmyeler (solda), deniz kenarında yer alan oturma alanları (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi 5: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 31). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenlidir. Evsel ve endüstriyel katı atıklar sebebiyle Marmara

Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir. Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.

Su ögesi 5: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

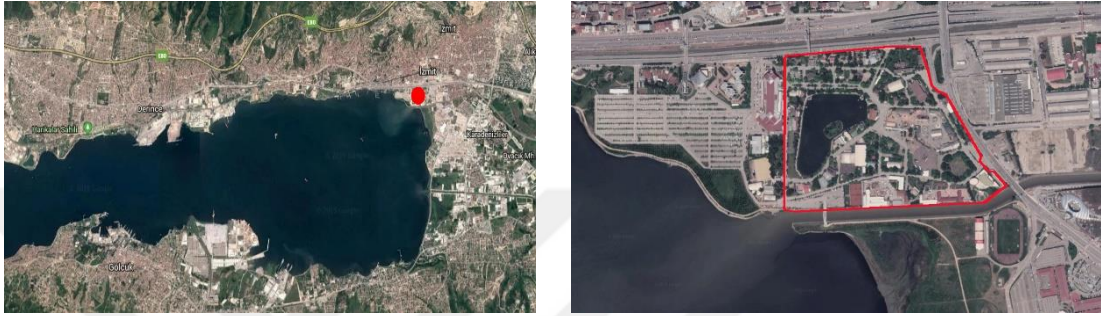
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 32). Renk bakımından değerlendirildiğinde; deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 32). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların kıyıya vurarak gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: deniz üzerinde yer alan seyir terası alanda ön plana çıkmaktadır. Oran – proporsiyon: deniz kenarında yer alan palmyeler belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: deniz üzerinde yer alan teraslar denize en yakın hissedilen alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: deniz kenarında yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

4.5. Kocaeli Fuar Alanına İlişkin Bulgular

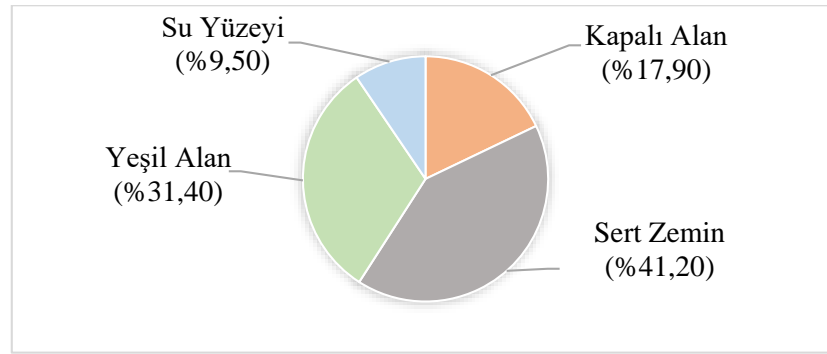
4.5.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Kocaeli Fuar Alanı, 1966'da mevcut sanayi ve endüstri ürünlerinin sergilenmesi amacıyla kurulmuştur. 1980'li yıllardan itibaren ise halkın en önemli gezinti, dinlenme ve eğlence alanı haline almıştır. Alanın il içerisindeki konumu Şekil 4.54'te gösterilmiştir.

Şekil 4.54. Kocaeli Fuar Alanı uydu görünümü

Alan hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: alanı 356 158 m²'dir. İzmit ilçesi, Karabaş Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %9,50, kapalı alan %17,90, sert zemin %41,20 ve yeşil alan varlığı %31,40'tır (Şekil 4.55) (EK 1).

Şekil 4.55. Kocaeli Fuar Alanı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 33). Kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel, deniz kenarında yer alması sebebiyle de doğal bir parktır. Alana; kara yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Çocuk oyun alanı, spor alanları, dinlenme alanları ve eğlence

alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir. Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo-kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır. Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, özel kullanıma ait tenis sahası, sergi binası, konser alanı, eğlence alanı, yeme içme alanı, kafe ve büfe bulunmaktadır. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, etkinlik alanları, eğlence alanları ve spor alanları mevcuttur. Şekil 4.56’da alanda yer alan kullanımlar gösterilmiştir.

Yürüyüş yolu

Oturma ve dinlenme alanı

Eğlence alanı

Gölet kenarında yer alan bazı ticari yapılar

Şekil 4.56. Kocaeli Fuar Alanında bulunan kullanımlar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Parkta iğne yapraklı ve geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur ancak bakımsız durumdadır. Gölet kenarında çim kullanılmıştır (Şekil 4.57)

Şekil 4.57. Gölet çevresinde yer alan bitkiler ve çim alan (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur. Alanda üstü açık oturma elemanı bulunmakta ancak; yeterli sayıda kapalı oturma birimi bulunmamaktadır. Çöp kutusu ve yönlendirme & bilgilendirme tabelası mevcuttur ancak; kentsel donatılar açısından yeterli değildir. Parkta yılın belli dönemlerinde düzenlenen festival, kutlama ve anma etkinlikleri mevcuttur. Bunlar; konserler, yaz dönemi eğlence etkinlikleri, spor müsabakaları ve ramazan ayı etkinlikleridir.

4.5.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Gölet bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 34). Su ögesi gölet olarak bulunmaktadır ve alanın batısında yer almaktadır. Göletin alan içindeki konumu Şekil 4.58’de verilmiştir.

Şekil 4.58. Kocaeli Fuar Alanı su ögesi konumu

Göletin oluşumu, denizin bir kısmının doldurulması ve iç alanda denizden ayrılan bölümde yer alan su ile gölet oluşmuştur. Gölet oluşumunun aşamaları Şekil 4.59’da verilmiştir.

Şekil 4.59. Fuar göletinin oluşumu, 1900'ü yılların başlangıcı (solda), 1960'lı yıllar (ortada), 2019 yılındaki görünümü (sağda)

Gölet yüzeyi fiskiyeler ile hareketlendirilmekte (Şekil 4.60) ve gölet yüzeyinde mini botlarla gezinti yapılmaktadır.(Şekil 4.61)

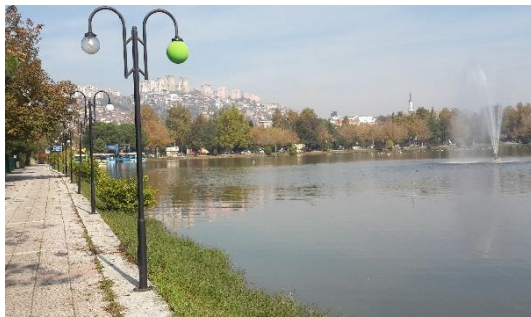
Şekil 4.60. Gölette bulunan fiskiyeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Şekil 4.61. Gezinti botları (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; gölet gezinti amaçlı kullanıldığından yağışlı havalarda ve kış mevsiminde kullanıma uygun değildir.

Gölet kenarında sıralı olarak konumlandırılan alçak ve yüksek aydınlatmalar mevcuttur (Şekil 4.62).

Şekil 4.62. Gölet kenarında yer alan aydınlatmalar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Gölette su ile temas etmek mümkündür. Gölet, yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ve yüzey alanı bulunduğu yakın çevrenin yerel iklim özellikleri üzerinde etki edebilecek boyuttadır. Ayrıca gölet pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Kaplumbağa, ördek gibi canlılar görülebilir (Şekil 4.63).

Şekil 4.63. Gölet çevresinde yaşayan canlılar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Gölet üzerinde gezinti yapılabilmesi rekreasyonel aktivite sunmakta ve insanların rahatlamalarını ve iyi vakit geçirmelerini sağlamaktadır. Fıskiyelerin göletin merkezinde yer alması ve göletin geniş yüzey alana sahip olması sebebiyle fıskiyelerin oluşturduğu ses rahatsızlık verici boyutta değildir.

Alanda ara ara bitkilendirme yapılmıştır ve gölet çevresinde güvenlik amacıyla oluşturulan sınırlandırıcı vb. yoktur. Şekil 4.64'te gölet çevresindeki bitkilendirme gösterilmiştir.

Şekil 4.64. Gölet çevresinde yer alan bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 35). Buna göre; mevcut bakım durumu temizlik vb. sebeplerle orta seviyededir. Su yüzeyinde yosunlaşma ve katı atık birikintileri gözlemlenmiştir. Su renk kalitesi orta düzeydedir. Gerekli temizlik sağlanmadığından su berraklığı orta seviyededir. Gölet içerisinde canlı yaşamı olduğundan kimyasal kullanımı yoktur.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 36). Renk bakımından değerlendirildiğinde; Gölet, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk seçeneği sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; gölet yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; gölet gezinti amacıyla kullanıldığından, bu ihtiyaca cevap verecek büyüklüktedir. Form bakımından değerlendirildiğinde; gölet şekil olarak doğal görünümlüdür. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; gölet sınırları oval çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 36). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: su yüzeyi olarak bulunan gölet alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: gölette yer alan fiske sistemleri ile bir ritm oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: göletin bulunduğu alandan şehir görünmektedir. Burada göletin oluşturduğu sakinlik ile şehir karmaşıklığının zıtlığı hissedilebilmektedir. Koram– hiyerarşi: gölet içerisinde yer alan kaplumbağa, ördek gibi canlılar ön plandadır. Oran – proporsiyon: gölet bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: gölette yaşayan ördek gibi canlılarla doğal yaşam dengesi sağlanmıştır. Egemenlik: gölette mini

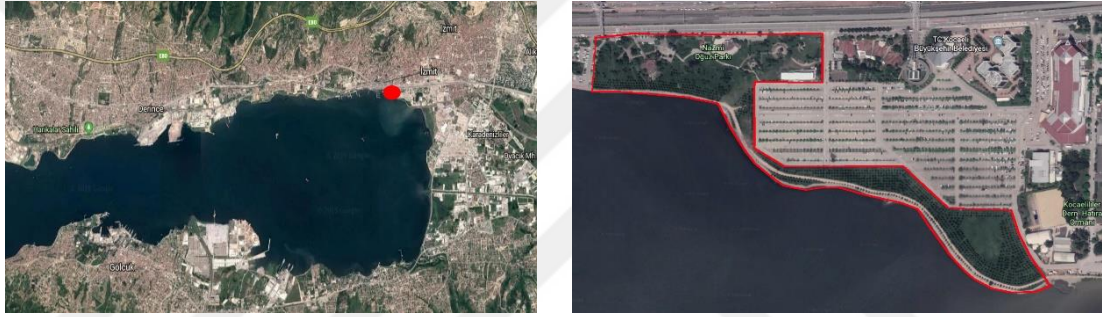

botlarla gezinti yapılabilmesi alanda egemenlik sağlamaktadır. Birlik: gölet çevresindeki bitkilendirme tasarımı ile su ve bitki tasarımında birlik sağlanmıştır.

4.6. Nazmi Oğuz Sahil Parkına İlişkin Bulgular

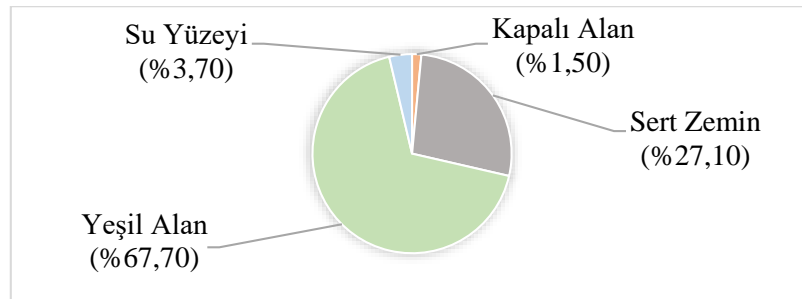
4.6.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Nazmi Oğuz Sahil Parkı, eski milletvekili olan Nazmi Oğuz adını taşıyan bir parktır. İzmit Körfezi kuzeyinde sahil boyunca devam etmektedir. Kıyı kenti olan İzmit'te D-100 karayolu ve demiryolu sebebiyle kıyıya ulaşamayan kentli için, denize yeniden ulaşabilme alanıdır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.65'te gösterilmiştir.

Şekil 4.65. Nazmi Oğuz Sahil Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park alanı 111 883 m²'dir. İzmit ilçesi, Karabaş Mahallesi ve Kemal Paşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %3,70, kapalı alan %1,50, sert zemin %27,10 ve yeşil alan varlığı 67,70'dir (Şekil 4.66) (EK 1).

Şekil 4.66. Nazmi Oğuz Sahil Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 37). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel, deniz kenarında yer alması sebebiyle de doğal bir parktır. Alana kara yolu, deniz yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Alan düzdür. D-100 karayolu üzerinde yer alan rampalı üst geçit sayesinde, şehir merkezinden parka ulaşım bisikletli ve tekerlekli sandalye kullanıcıları için mümkündür.

Dinlenme alanları ve yeme-içme alanları ile farklı yaş gruplarına hizmet vermektedir. Ancak çocuklar için oyun alanı bulunmadığından çok çeşitli yaş gruplarına hizmet etme durumu yeterli değildir. Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları bulunmaktadır. Parkta bulunan kullanımlara ait görünümler Şekil 4.67’de verilmiştir.

Yürüyüş yolu

Dinlenme alanı

Çim alanlar

Parkta yer alan iptal edilen süs havuzu

Şekil 4.67. Parkta yer alan bazı kullanımlar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta; çalılar, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler, ibrelî bitkiler ve palmiye mevcuttur. Bitkilendirmede gölgeleyici ve yönlendirici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çok amaçlı geniş çim alanlar bulunmaktadır (Şekil 4.68).

Şekil 4.68. Parkta yer alan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur. Donatı elemanı olarak çöp kutusu, çeşme ve aydınlatma bulunmaktadır. Parkta herhangi bir festival, kutlama veya anma etkinlikleri yoktur.

4.6.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak; deniz bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 38). Su ögesi deniz olarak bulunmaktadır ve İzmit Körfezi'nin kuzeyinde sahil boyunca devam etmektedir. Denizin parka göre konumu Şekil 4.69'da verilmiştir.

Şekil 4.69. Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi konumu

Parkın hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür. Parkta ticari faaliyet gösteren yeme-içme alanları dışında kapalı alan bulunmadığından tüm yıl kullanıma uygun değildir. Denize sıfır olarak yer alan yürüyüş yolları ve geniş çim alanlar ile su ögesi etkin kullanılabilir. Şekil 4.70’de deniz kenarında yer alan yürüyüş yolu gösterilmiştir. Sahile yakın alanda alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur. Ancak parkın iç kısımlarında aydınlatma yeterli değildir. Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.

Şekil 4.70. Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolu (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Nazmi Oğuz Sahil Parkı sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir. Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır (Şekil 4.71). Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır. Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır.

Şekil 4.71. Deniz manzara görselleri (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir. Deniz dikkat çekici bir öğedir ve çok amaçlı geniş çim yüzeyler manzarayı izlemek isteyenler için

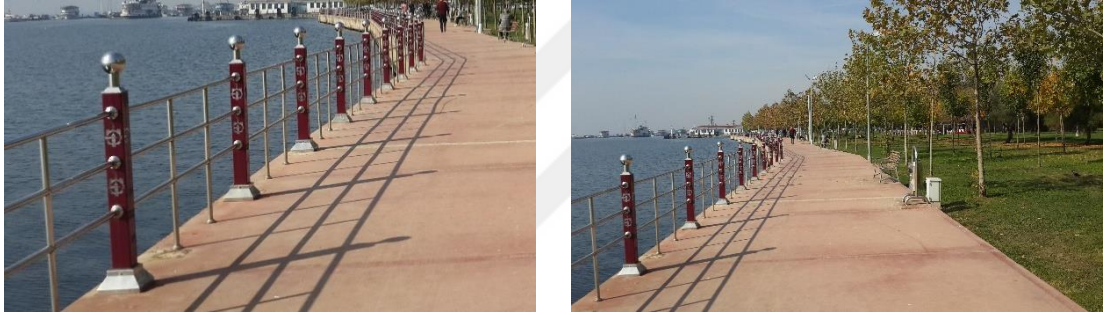

deniz görülebilecek şekilde düzenlenmiştir (Şekil 4.72). Ayrıca bu alanlarda gölge yapıcı yüksek geniş yapraklı bitkiler bulunmaktadır.

Şekil 4.72. Deniz seyri için oluşturulan yeşil alanlar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı vardır (Şekil 4.73).

Şekil 4.73. Deniz kenarında yer alan kuşatma elemanı (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 39). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenlidir. Evsel ve endüstriyel katı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir. Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 40). Renk bakımından değerlendirildiğinde; deniz, gökyüzünün

rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan bakıldığında sonsuz görünümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 40). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların kıyıya vurarak gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: denizi izlemenin mümkün olduğu alanlarda bulunan oturma alanları alanda ön plandadır. Oran-proporsiyon: çim alanda ağaçlar belli bir oranda dikilmiştir. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: Geniş çim alanlar denizin izlenebildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: geniş çim yüzeyler ile tasarımda deniz ve yeşil alan birliği sağlanmıştır.

4.7. Uğur Mumcu Parkına İlişkin Bulgular

4.7.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

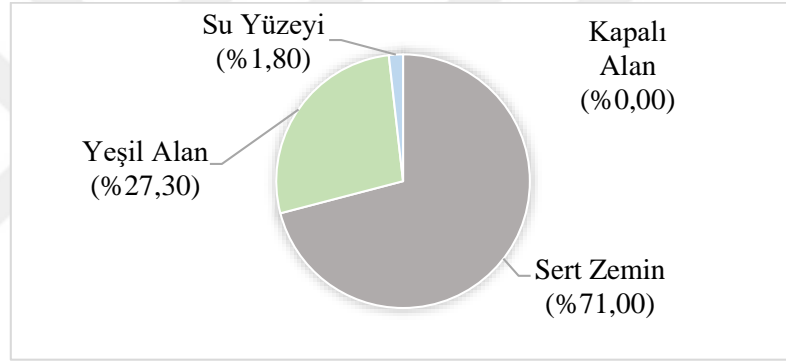
Uğur Mumcu adını taşıyan bir parktır. Ayrıca parktan Mimar Sinan eseri olan Pertev Mehmet Paşa Cami görülebilmektedir. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.74'te gösterilmiştir.

Şekil 4.74. Uğur Mumcu Parkı uydu görünümü

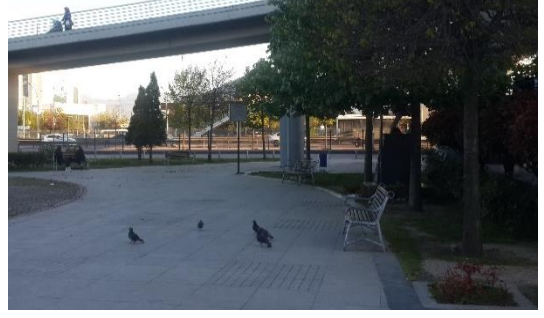
Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park alanı 3 295 m²'dir. İzmit ilçesi, Karabaş Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %1,80, sert zemin %71,00 ve yeşil alan varlığı 27,30'dur (Şekil 4.75) (EK 1).

Şekil 4.75. Uğur Mumcu Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 41). Buna göre; park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel bir parktır. Alan düzdür ve kara yolu, deniz yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma, hafif raylı sistem ve yaya olarak ulaşım mümkündür.

Yalnızca oturma alanları bulunduğundan çok çeşitli yaş gruplarına hizmet etme durumu söz konusu değildir. Yaya geçiş noktasında bulunması ile park algılanabilir. Dinlenme alanı ve geçiş alanı olarak kullanılmaktadır. Şekil 4.76'da parkta bulunan oturma birimleri gösterilmiştir.

Şekil 4.76. Parkta yer alan oturma birimleri (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur ve çalılar ile estetik bitkilendirme yapılmıştır (Şekil 4.77).

Şekil 4.77. Parkta yer alan bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2017)

Yüksek aydınlatma ile alan gece kullanımı için uygundur. Donatı elemanı olarak; çöp kutusu, çeşme ve üstü açık oturma alanı bulunmaktadır. Parkta Uğur Mumcu'nun büstü vardır ve anma etkinlikleri düzenlenmektedir (Şekil 4.78).

Şekil 4.78. Uğur Mumcu büstü (solda), anma etkinliği (sağda)

4.7.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Süs havuzu bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 42). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır ve parkın merkezinde konumlandırılmıştır. Süs havuzunun park içindeki konumu Şekil 4.79’da verilmiştir.

Şekil 4.79. Uğur Mumcu Parki su ögesi konumu

Fıskiyeler ile su hareketlendirmesi sağlanarak görsel etki ve su sesi oluşturulmaktadır. Fıskiyeler çalışmadığında su sıçraması vb. sorunlar oluşmadığından su ögesi tüm yıl boyunca kullanıma uygundur. Ancak su ögesi etrafında kapalı alanlar bulunmaması su ögesinin tüm yıl boyunca kullanımını mümkün kılmamaktadır. Fıskiye sistemine ait görüntüler Şekil 4.80’de verilmiştir. Park genellikle otobüs ve tramvay duraklarının bulunduğu alanda geçiş alanı olarak kullanılmaktadır. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur. Süs havuzu çevresi yaya hareketine tamamen açıktır.

Şekil 4.80. Süs havuzu fıskiye sistemi (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Fıskiyelerde nozul geçişli aydınlatmalar kullanılarak, su ögesinin gece de kullanıma uygunluğu sağlanmıştır. Şekil 4.81’de aydınlatma görselleri verilmiştir. Süs havuzunun park merkezinde ve yuvarlak formda olması sebebiyle algılanabilir. Yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak; yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı bulunmamaktadır. Süs havuzu yaya geçişini kısıtlayacak bir konumda yer almamaktadır

Şekil 4.81. Havuz aydınlatma sistemi (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzunun park merkezinde ve yuvarlak formda olması sebebiyle algılanabilir. Süs havuzu, insanların psikolojileri üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Fıskiyelerin belli aralıklarla çalıştırılması ile rahatsızlık verici su sesi bulunmamaktadır.

Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Su ögesi çevresi tamamen sert zemindir ve perde betonu zeminden yaklaşık 40 cm yukardadır (Şekil 4.82).

Şekil 4.82. Süs havuzu perde betonu (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 43). Buna göre; genel bakım durumu iyidir. Temizlik durumu, su renk kalitesi ve berraklığı da iyidir. Su temizliği için kimyasal kullanımı mevcuttur. Su ögesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 44). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplama rengi mavi renk seçilmiştir. Dış yüzeyi ise koyu renktir. Bu şekilde alanda algılanabilirliği artmıştır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzunda fiskiyeler çalışmadığı zaman sakin su yüzeyi, fiskiyeler çalıştığı zaman ise dalgalı ve hareketli su yüzeyi oluşmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu yuvarlak formdadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları düzgün geometrik şekle sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 44). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: yoğun sert zemin varlığının ortasında yer alan süs havuzu alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: süs havuzunun yuvarlak formuna uygun olarak yerleştirilen fiskiye sistemleri ile ritm oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: park üzerinde yaya geçidi yer almaktadır ve yuvarlak formlu rampa ortasında yer alan süs havuzu alan ile uyum içindedir. Koram – hiyerarşi:

park merkezinde konumlandırılan süs havuzu alanda ön plana çıkmaktadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: yoğun sert zemin yüzeyi su varlığı ile dengelenmiştir. Egemenlik: süs havuzu park alanında egemen durumdadır. Birlik: yaya geçidi rampa sistemi ile şekil bakımından birlik oluşturmaktadır.

4.8. Fevziye Parkına İlişkin Bulgular

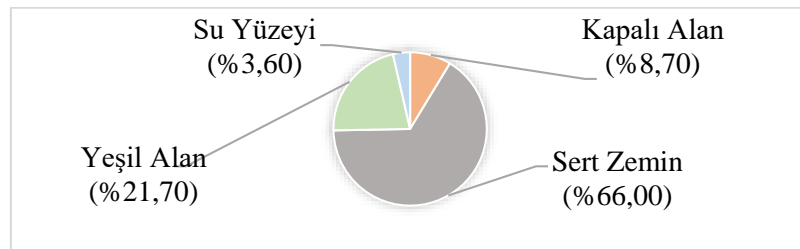
4.8.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Fevziye Parkı adını hemen yakınında yer alan Fevziye Camii'nden alır. Fevziye Camii İzmit merkezde bulunan ve 16. Yüzyıl Osmanlı dönemi eseridir. İlk yapımı Mimar Sinan'a ait olduğu düşünülen yapı 1884 ve 1999 depremlerinde tümüyle yıkılmış ve aslına uygun olarak yenisi inşa edilmiştir. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.83'te gösterilmiştir.

Şekil 4.83. Fevziye Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park alanı 4 529 m²'dir. İzmit ilçesi, Tepecik Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %3,60, sert zemin %66,00, kapalı alan %8,70 ve yeşil alan varlığı 21,70'dir (Şekil 4.84) (EK 1).

Şekil 4.84. Fevziye Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 45). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel bir parktır. Kara yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma, hafif raylı sistem ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Alan düzdür. Kaldırımlarda rampalar bulunmaktadır.

Yaya geçiş noktasında bulunması sebebiyle park algılanabilir. Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları bulunmaktadır. Üstü kapalı oturma alanı ve yeme-içme alanı görselleri Şekil 4.85'te verilmiştir.

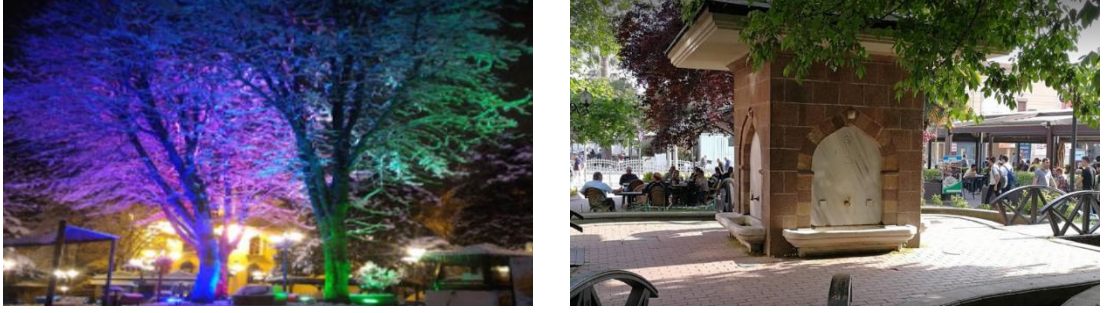
Şekil 4.85. Üstü kapalı oturma alanı (solda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2016), yeme-içme alanı (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler, ibrelili bitkiler ile çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Gölgeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır. Şekil 4.86'da parkta bulunan bazı bitkiler gösterilmiştir.

Şekil 4.86. Parkta bulunan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2017)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur. Şekil 4.87’de park gece aydınlatması görseli mevcuttur. Donatı elemanı olarak, çöp kutusu, aydınlatma, oturma birimi ve çeşme bulunmaktadır. Şekil 4.87’de çeşme görseli verilmiştir.

Şekil 4.87. Parkta estetik aydınlatma (solda), çeşme (sağda) (Fotoğraf Ziyinet Yiğit 2018)

4.8.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Süs havuzu (su ögesi 1)
- Dijital su perdesi (su ögesi 2) bulunmaktadır.

Su ögesi 1: su kullanımına yönelik değerlendirme

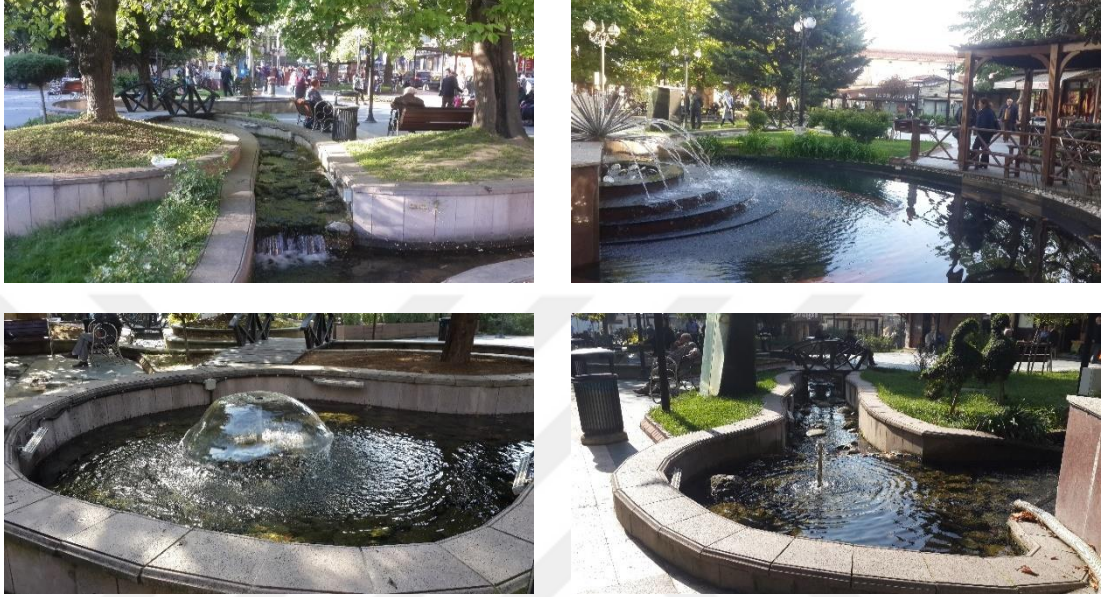
Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 46). Parkta su ögesi yuvarlak süs havuzu ve buna bağlı kanal şeklinde bulunmaktadır. Parkın batısında kuzey-güney doğrultusunda konumlandırılmıştır. Süs havuzunun park içindeki konumu Şekil 4.88’de verilmiştir.

Şekil 4.88. Fevziye Parkı su ögesi 1 konumu

Süs havuzu kaskatlıdır. Fıskiye sistemleri ve kaskat sistemi ile su hareketlendirilmekte ve görsel etki sunmaktadır. Su kanal içinde yer aldığından rüzgar vb. iklim koşullarından etkilenmeyecek şekilde tasarlanmıştır. Süs havuzuna ait görüntüler Şekil 4.89’da verilmiştir.

Şekil 4.89. Süs havuzu kaskat sistemi ve fıskiyeler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2019)

Süs havuzu etrafında yer alan oturma birimleri ile süs havuzu ve bulunduğu alan etkin kullanılmaktadır (Şekil 4.90). Ayrıca süs havuzunun hemen yanında yer alan Fevziye Cami önemli yaya geçiş ve buluşma mekanlarından biri olduğundan etkin biçimde kullanılmaktadır. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Kanal şeklinde ilerleyen süs havuzu yaya geçişine engel olsa da kanal üzerinde yer alan köprüler ile yaya geçişleri sağlanmaktadır (Şekil 4.90).

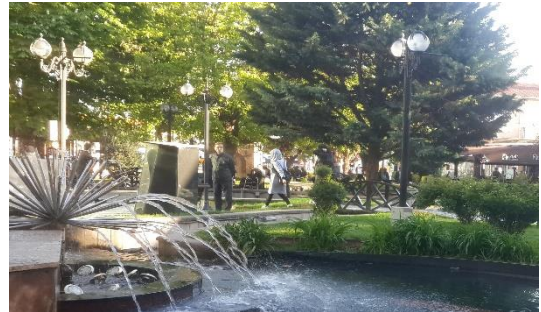
Şekil 4.90. Süs havuzu kenarında yer alan oturma birimleri (solda), kanal üzerinde yer alan yaya köprüsü (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu kenarında ve fiskiyelerde aydınlatma bulunmaktadır (Şekil 4.91).

Şekil 4.91. Süs havuzu kenarında ve süs havuzunda yer alan aydınlatmalar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır ancak; su yüzeyi ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları, kaskatlardan suyun sakince havuzun diğer alanlarına düşüşü de sakinlik ve huzur duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Süs havuzunun kanal şeklinde ilerlemesi ve zeminde kayaların bulunması ile doğal bir görünüm sunması amaçlanmıştır. Çevresinde geniş yapraklı bitkiler ve palmiyeler bulunmaktadır. Şekil 4.92’de süs havuzu çevresinde bulunan bitkilendirmeler gösterilmiştir.

Şekil 4.92. Süs havuzu kenarında yer alan bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu kaskatlı formu ve kanal şeklinde ilerleyerek alanda belli bir süre ilerlemesi park peyzajına olumlu katkı sağlamaktadır. Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu zeminden yaklaşık 30 cm yukarda

olduğu alanlar mevcuttur. Bazı alanlarda yürüyüş yolu kotu ile süs havuzu harpušta kotu aynıdır.

Su ögesi 1: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 47). Buna göre; genel bakım durumu iyidir. Süs havuzunun bulunduğu alanda ağaçların olması sebebiyle su yüzeyinde yaprak, dal vb. atıklar bulunmaktadır. Su renk kalitesi ve berraklığı iyidir. Su temizliği için kimyasal kullanımı mevcuttur. Kanal şeklinde ilerleyen bölümlerde kayaların yer alması zemin temizliğini zorlaştırmaktadır. Bu alanlarda yosunlaşmalar gözlemlenmiştir. Su ögesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi 1: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

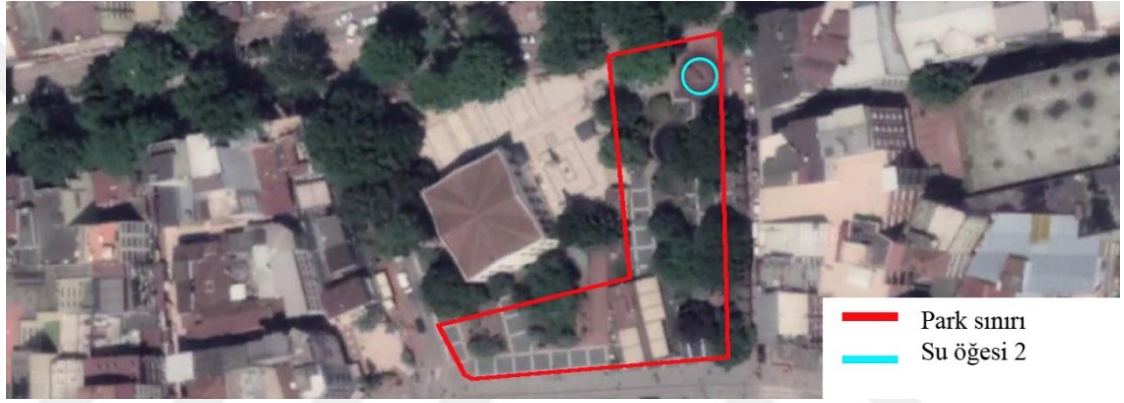
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 48). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç ve dış kaplaması çevre sert zemin kaplaması ile aynı renk seçilmiştir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzunda fiskiyeler çalışmadığı zaman sakin su yüzeyi, fiskiyeler çalıştığı zaman ise dalgalı ve hareketli su yüzeyi oluşmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; yuvarlak formda başlayan süs havuzu merdiven ile kaskat oluşturarak kanal şeklinde ilerlemektedir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik ve informal çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 48). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzunun yuvarlak bölümünün ortasında yer alan su safiri olarak adlandırılan fiskiye odak noktasıdır. Ritm- tekrar: süs havuzunun kanal şeklinde alanda ilerlemesi bir ritm oluşturmaktadır. Uyum - zıtlık: süs havuzu kanal şeklinde alanda dolaşarak park peyzajı ile uyum içindedir. Koram- hiyerarşi: süs havuzunun yuvarlak ve suyun hareketlendiği kaskatlı bölümü ön plana çıkmaktadır. Oran - proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: kaskatta hareketlenen su kanal bölümünde yavaşlayarak

dengeye ulaşmaktadır. Egemenlik: kaskat sistemi süs havuzunda öne çıkmaktadır. Birlik: yuvarlak şeklinde başlayan ve kanal olarak ilerleyen süs havuzu kendi içerisinde birlik sağlamaktadır.

Su ögesi 2: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 49). Parkta su ögesi olarak dijital olarak tanımlanan su perdesi bulunmaktadır. Parkın kuzey doğusunda konumlandırılmıştır. Su perdesinin park içindeki konumu Şekil 4.93'te verilmiştir.

Şekil 4.93. Fevziye Parkı su ögesi 2 konumu

Alt havuz, su perdesinden düşen suyu toplamak için 15-20 cm genişliğinde ve yuvarlak formdadır. Su perdesi ayaklarının bulunduğu yerde oluşturulan yuvarlak formlu alanda, şekle uygun yerleştirilmiş fiskiye bulunmaktadır. Fiskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır. Şekil 4.94'te su perdesinden düşen suyu toplamak için oluşturulan kanal gözükmemektedir.

Şekil 4.94. Su perdesinden düşen suyu toplamak için oluşturulan kanal (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2019)

Pompalar aracılığıyla denge deposundan alınan su, su perdesi üst kollektöre iletilir ve su buradan aşağıya doğru akar. Rüzgarlı havalarda su sıçraması olacağından tüm yıl boyunca kullanıma uygun değildir. Su sıçraması gibi sorunların önüne geçmek için su perdesinin bulunduğu alt havuz geniş tutulmuş olsa da, su perdesi yüksekliği sebebiyle yine de su sıçraması olmaktadır. Su perdesi ana cadde üzerinde bir buluşma mekanı oluşturduğundan etkin biçimde kullanılmaktadır. Ayrıca su perdesi etrafında merdiven şeklinde oturma alanı ile seyir alanı oluşturulmuştur.

Su perdesi üst ve alt bölümlerde çizgisel aydınlatma kullanılmıştır (Şekil 4.95). Su atışının şekillendirilebilmesi için elektronik vanalarla nozulların açılıp-kapanması kontrol edilmektedir. Bu da su akışı ve kesintisi sırasında rahatsızlık verici ses oluşturmaktadır.

Şekil 4.95. Su perdesin üst kısmında yer alan çizgisel aydınlatma (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2019)

Fıskiye sistemleri ve şekilli su akışı ile görsel etki oluşturulmaktadır. Su perdesi insanların psikolojileri üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Şekilli olarak akan su insanlarda merak ve heyecan gibi olumlu duyguların hissedilmesini sağlamaktadır. Diğer süs havuzlarından farklı olması sebebiyle çevre peyzajına olumlu katkı sunarken, farklılığı ile cazibe noktası oluşturmaktadır. Su perdesine ulaşım alt havuz sebebiyle mümkün değildir. Su ögesi etrafında zeminden yaklaşık 60 cm yukarda konumlandırılmıştır. Şekil 4.96’da su perdesi görselleri verilmiştir.

Şekil 4.96. Su perdesi görselleri (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi 2: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 50). Buna göre; u perdesi bakımı genel olarak iyi durumdadır. Ancak alt havuzda yer alan kaplama derzlerinde bozulmalar gözlemlenmiştir. Su perdesi temizlik, su renk kalitesi ve berraklığı iyidir. Su temizliği için kimyasal kullanımı mevcuttur. Sicimli su perdesinde su akışı minik nozullar aracılığıyla sağlanır ve bunların yosun vb. sebeplerle tıkanmaması için uygun kimyasalların kullanılması gerekir. Su perdesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi 2: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

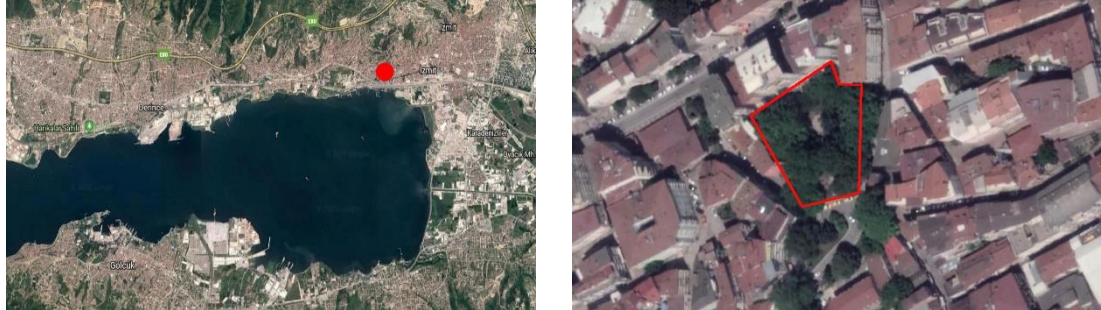
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 51). Renk bakımından değerlendirildiğinde; su perdesi alt havuz iç ve dış kaplaması çevre sert zemin kaplamasına uygun renk seçilmiştir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; su perdesi alt havuz materyal dokusu çevresi ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; su perdesi alt havuz boyutu çevre ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; su perdesi alt havuzu yuvarlak, su perdesi dikdörtgen formdadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 51). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: su perdesi su

öğesindeki odak noktasıdır. Ritm – tekrar: su perdesinden suyun belli şekiller ve yazılar oluşturarak akması bir ritm oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: su perdesinin dikdörtgen, alt havuzunun ise yuvarlak formda olması zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: su perdesi ön plana çıkmaktadır. Oran – proporsiyon: su perdesi alt havuzu bulunduğu alanda boyut olarak büyüktür. Ancak su sıçramaması için alt havuzun geniş olması gerekliliği mevcuttur. Denge: su perdesinde yukardan aşağı hızla akan suyun, alt havuzda birikerek durgun su haline dönüşmesi denge oluşturmaktadır. Egemenlik: su perdesi süs havuzunda öne çıkmaktadır. Birlik: su perdesinden akan suyun hızı ile caddenin kalabalık yaya sirkülasyonu birliği temsil etmektedir.

4.9. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkına İlişkin Bulgular

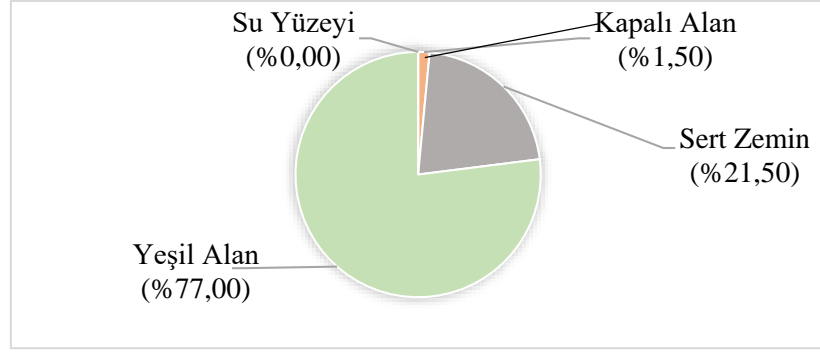
Acısu Parkı İzmit merkezde yer alan 2. Derece doğal sit alanı üzerinde bulunan bir parktır. Yıllara meydan okuyan ağaçları ile kentin en yeşil alanlarından ve nefes aldığı yerlerinden biridir. Acısu Parkı adını, eskiden parkın güneyinde yer alan çeşmeden tadı acımtırak akan sudan alır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.97’de gösterilmiştir.

Şekil 4.97. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 2 440 m²’dir. İzmit ilçesi, Tepecik Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; sert zemin %21,50, kapalı alan %1,50 ve yeşil alan varlığı %77,00’dir. Parkta su yüzeyi varlığı bulunmamaktadır (Şekil 4.98) (EK 1).

Şekil 4.98. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 52). Alana kara yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Alan içi düzdür ancak rampa ve merdivenler sebebiyle engelliler için erişilebilir değildir. Şekil 4.99’da park girişi ve içinde yer alan merdiven ve rampa gösterilmiştir.

Şekil 4.99. Parkın girişinde yer alan merdiven ve rampa (solda), park içi merdiven (sağda) Fotoğraf Ziyet Yiğit 2019)

Parkın kent merkezinde yer alması ve yoğun yeşil dokusuyla park algılanabilir. Dinlenme alanı, spor alanı, çocuk oyun alanı ve yeme-içme alanı bulunmaktadır. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; çocuk oyun alanı, spor alanı ve yürüyüş yolu mevcuttur. Şekil 4.100’de parkta yer alan kullanımlara ait görseller bulunmaktadır.

Spor alanı

Çocuk oyun alanı

Yeme – içme alanı

Yürüyüş yolu

Şekil 4.100. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2019)

Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler, palmye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır. Şekil 4.101’de parkta bulunan bitkilendirmeler gösterilmiştir.

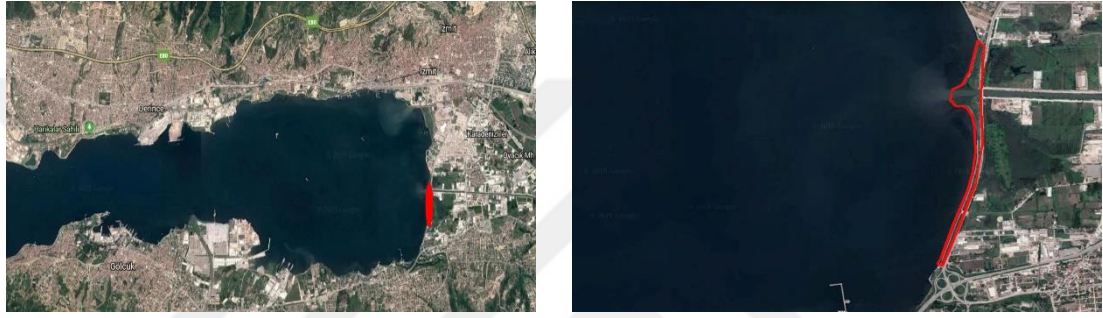
Şekil 4.101. Parkta yer alan bitki ve mevsimlik çiçeklerden görünüm (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2019)

Alanda üstü açık oturma alanı, çöp kutusu, çeşme ve oturma birimleri bulunmaktadır. Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.

4.10. İzmit Sahil Parkına İlişkin Bulgular

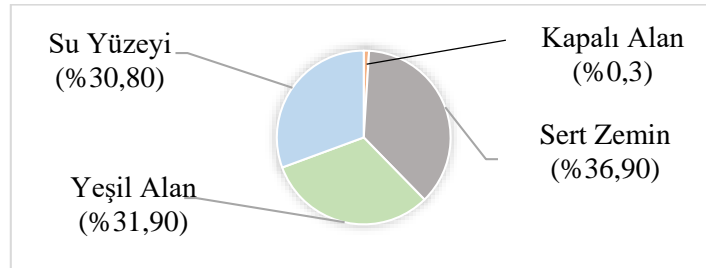
4.10.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

İzmit Sahil Parkı, en önemli ekolojik alanlardan biri olan sulak alanın küçük bir kısmına ev sahipliği yapmaktadır. Sulak alanlar dünyanın en önemli rezerv alanlarından biridir ve pek çok canlı için yaşam alanı oluşturmalarının yanı sıra, yer altı sularının temizlenmesinde de doğal filtre görevi görürler. Park, İzmit Körfezi doğusunda sahil boyunca devam etmektedir Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.102’de gösterilmiştir.

Şekil 4.102. İzmit Sahil Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 144 686 m²'dir. İzmit ilçesi, Sanayi Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; su yüzeyi %30,80, sert zemin %36,90, kapalı alan %0,30 ve yeşil alan varlığı %31,90'dır. (Şekil 4.103) (EK 1).

Şekil 4.103. İzmit Sahil Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 53). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel, deniz kenarında yer alması ve bulundurduğu sulak alan ile doğal bir parktır. Kara yolu, bisiklet yolu ve

yaya olarak alana ulaşım mümkündür. Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, piknik alanları ve kuş gözlem alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma, piknik alanı, ve kuş gözlem kulesi, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları ve bisiklet yolları bulunmaktadır. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller Şekil 4.104’te verilmiştir.

Bisiklet yolu ve yürüyüş yolu

Kapalı piknik alanı

Kuş gözlem kulesi

Oturma birimleri

Şekil 4.104. Parkta bulunan kullanımlar

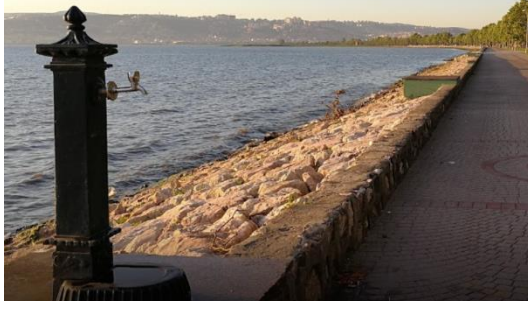
Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ve palmye bulunmaktadır. Bitkilendirme tasarımında perdeleyici ve gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Park bitkilendirmesine ait görüntüler Şekil 4.105’te verilmiştir.

Şekil 4.105. Parkta yer alan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Alanda üstü açık ve kapalı oturma alanları, sulak alanda yaşayan veya göç zamanı sulak alana gelen canlılar ile ilgili bilgilendirme tabelaları, çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır.

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur. Çeşme ve bilgilendirme tabelasına ait görüntüler Şekil 4.106’da verilmiştir. Parkta kuş gözlem ve doğal hayatı izleme çalışmaları yapılmaktadır.

Şekil 4.106. Çeşme ve bilgilendirme tabelası (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

4.10.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Deniz (su ögesi 1)
- Kiraz dere (su ögesi 2) bulunmaktadır.

Su ögesi 1: su kullanımına yönelik değerlendirme

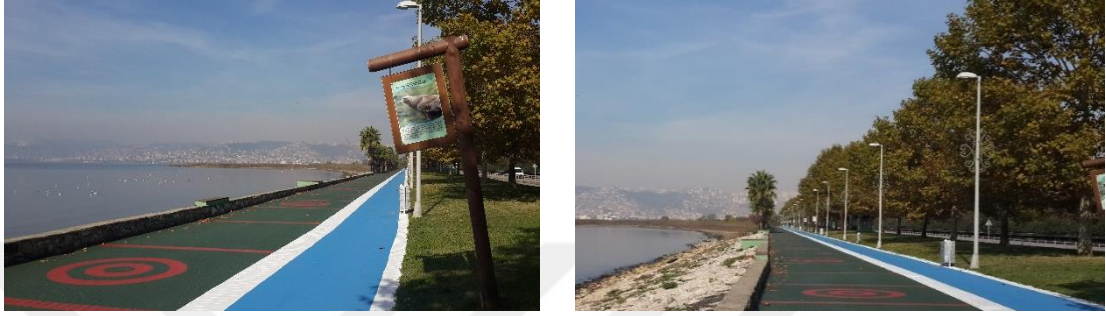
Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 54). Parkta su ögesi olarak deniz bulunmakta, İzmit Körfezi’nin doğusunda sahil boyunca devam etmektedir. Denizin parka göre konumu Şekil 4.107’de verilmiştir.

Şekil 4.107. İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 konumu

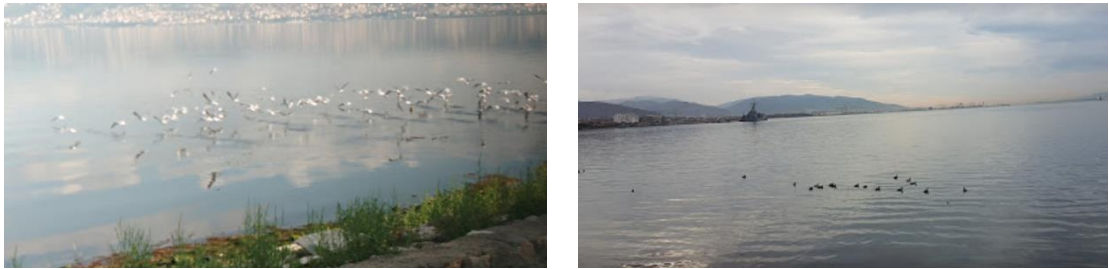

Parkın her yerinden denizi görmek mümkündür. Açık ve yarı kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur. Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları, oturma alanları ve bisiklet yolu ile etkin kullanım sunmaktadır. Yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur. Denize ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı öge yer almamaktadır. Parkta bulunan kullanımlara ait görüntüler Şekil 4.108’de verilmiştir.

Şekil 4.108. Bisiklet yolu ve yürüyüş yolu (solda), sahil boyunca yer alan yüksek aydınlatmalar (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır. Şekil 4.109’da denizde gözlemlenen canlılara ait görüntüler yer almaktadır.

Şekil 4.109. Denizde görülen canlılar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

İzmit sahil parkı sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir. Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır. Özellikle gün batımı için güzel fotoğrafların çekilebileceği bir alandır.

Denizin dalgalı olması insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de neden olabilir. Deniz kenarında sıralı olarak geniş yapraklı bitkiler kullanılmıştır ve piknik alanlarının bulunduğu alanda yer örtücü olarak çim bulunmaktadır (Şekil 4.110). Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı vardır ve üzerinde ahşap oturma alanları oluşturulmuştur (Şekil 4.111).

Şekil 4.110. Sahil boyunca yer alan geniş yapraklı bitkiler ve çim yüzey (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Şekil 4.111. Sahil boyunca devam eden güvenlik betonu (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi 1: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 55). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir. Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır. Bu sebeple temizlik durumu orta kalitededir. Su renk kalitesi orta kalitededir. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir. Su berraklığı iyidir. Ancak yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.

Su ögesi 1: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 56). Renk bakımından değerlendirildiğinde; deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve

yağışlı havalarda farklı doku görünimleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan bakıldığında sonsuz görünümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyıların görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 56). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır. Oran – proporsiyon: deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: deniz kenarında bulunan sıralı bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

Su ögesi 2: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 57). İzmit Sahil Parkında yer alan ve parkı ikiye bölen dere, Kiraz Dere olarak adlandırılmaktadır ve Marmara Denizi'ne dökülmektedir. Derenin parka göre konumu Şekil 4.112'de verilmiştir.

Şekil 4.112. İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 konumu

Dere doğal akışı ile su yüzeyi hareketlidir. Dere kenarında kapalı dinlenme alanları mevcut değildir, ancak sulak alanı ikiye bölmeleri sebebiyle canlı çeşitliliğine gözlemlemek isteyenler için tüm yıl boyunca kullanıma uygun bir alandır. Dere kenarı sakin ve huzurlu ortamı ile sahilde yürüyüş yapanlar tarafından etkin biçimde kullanılmaktadır. Aydınlatma olmadığı için gece kullanıma uygun değildir. Dereye ulaşmada herhangi bir engel yoktur, engelli kullanıcılar için de uygundur. Dere, parkı ikiye bölmektedir ve araçların kullandığı geçiş köprüsünde yayalar için de yaya geçidi bulunmaktadır (Şekil 4.113).

Şekil 4.113. Dere üzerinde yer alan araç ve yaya köprüsü (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Gözlemler sırasında su kenarında kuş vb. canlı varlığı gözlemlenmiştir. Sulak alan varlığı sebebiyle de alan pek çok kalıcı ve göçer kuşa yaşam alanı sunmaktadır. Alanda ayrıca kuş gözlem kulesi bulunmaktadır. Şekil 4.114'te sulak alan ile ilgili görseller verilmiştir.

Sulak alan tabelası

Kuş gözlem kulesi

Sulak alanda gözlemlenen bazı canlılar

Sulak alan görseli

Şekil 4.114. Sulak alan ile ilgili görseller (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Fırtınalı havalarda hareketlenen su ses etkisi oluşturmaktadır. Dere suyunun sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Su kotu yürüyüş yolu kotundan aşağıdadır. Bu yüzden dokunsal etkisi yoktur. Dere bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Dere kenarında bitkisel düzenleme mevcuttur ve bunun dışında herhangi bir kuşatma elemanı yoktur.

Su ögesi 2: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 58). Buna göre; parkın içinde yer alan dere kenarı bakımı ve temizlik durumu çok iyidir. Dere kenarı bakımı çok iyidir. Ancak D-100 kara yolunun diğer tarafında kalan dere kenarı bakımsızdır. Çim yüzey oluşturulmuş ve yabancı otlar düzenli olarak temizlenmektedir. Su renk kalitesi orta düzeydedir. Yağışlı havalarda dere suyu bulanıklaşmaktadır. Dere kenarında yer alan taş yüzeylerde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur.

Su ögesi 2: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 59). Renk: dereye sanayi atıklarının karışması sebebiyle su rengi kahverengidir. Doku: dere yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakın havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan dere yüzeyinde sakın su akışı gözlemlenebilmektedir. Ölçü: dere boyutu park boyutuna göre büyüktür. Form: dere, denize ulaşan çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi: dere sınırları park genelinde yer alan informal çizgilere uyumlu olarak düzenlenmiştir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 59). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu – odak: dere yüzeyinde görülen canlılar odak noktasıdır. Ritm – tekrar: derenin sağında ve solunda devam eden sulak alan bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dere ve araç trafiğinin birbirine bu kadar yakın oluşu doğal hayat ile zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: dere çevresindeki bitkiler belli bir hiyerarşik düzende konumlandırılmıştır. Oran – proporsiyon: dere kenarında bitkilendirme belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: derenin sağında ve solunda devam eden sulak alan aynı zamanda denge oluşturmaktadır. Egemenlik: yaya geçidinden görülen dere ve deniz birleşim manzarası alanda egemen durumdadır. Birlik: denizle birleşen dere ve deniz görüntüsü birlik oluşturmaktadır.

4.11. Başiskele Sahil Parkına İlişkin Bulgular

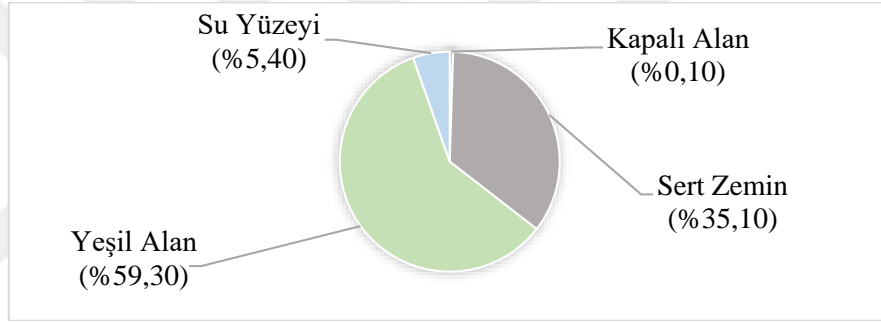
4.11.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Başiskele Sahil Parkı, kentli için nefes alma ve deniz ile buluşma mekanlarından biridir. İzmit Körfezi'nin güneyinde sahil boyunca devam etmektedir Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.115'te gösterilmiştir.

Şekil 4.115. Başiskele Sahil Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 89 961 m²'dir. İzmit ilçesi, Seymen Mahallesi ve Körfez Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; sert zemin %35,10, kapalı alan %0,10, yeşil alan varlığı %59,30 ve su yüzeyi varlığı %5,40'tır (Şekil 4.116) (EK 1).

Şekil 4.116. Başiskele Sahil Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 60). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel, deniz kenarında yer alması sebebiyle de doğal bir parktır. Parkta; kara yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Park hafif ve düze yakın eğime sahiptir. Pasif rekreasyon için; dinlenme, oturma, piknik alanı, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun alanı ve spor alanları mevcuttur. Parkta bulunan fonksiyonlara ait görseller Şekil 4.117'de verilmiştir.

Çocuk oyun alanı

Yürüyüş yolu

Oturma alanı

Üstü kapalı dinlenme alanı

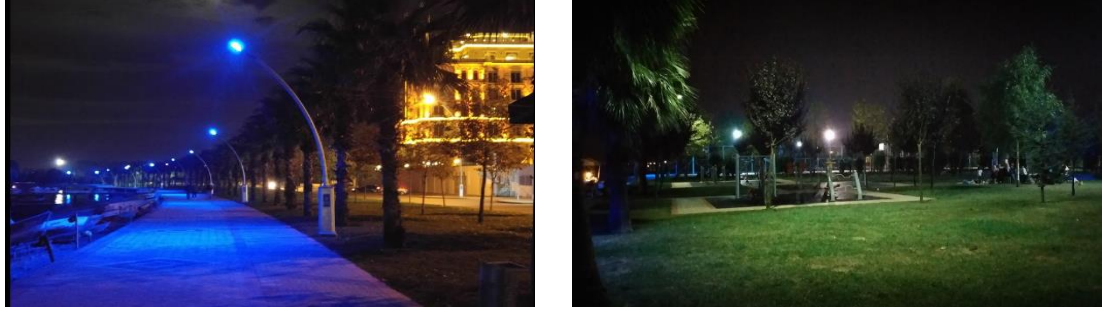
Şekil 4.117. Başiskele Sahil Parkında bulunan kullanımlar (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye bulunmaktadır (Şekil 4.118). Bitkilendirme tasarımında perdeleyici ve gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır.

Şekil 4.118. Başiskele Sahil Parkında bulunan bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere yeterli oturma ve dinlenme alanı bulunmaktadır. Yeterli sayıda çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası ve aydınlatma bulunmaktadır. Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur (Şekil 4.119).

Şekil 4.119. Park gece aydınlatma (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

4.11.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Deniz bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 61). Parkta su ögesi olarak deniz bulunmakta, İzmit Körfezi'nin güneyinde sahil boyunca devam etmektedir. Denizin parka göre konumu Şekil 4.120'de verilmiştir.

Şekil 4.120. Başiskele Sahil Parkı su ögesi konumu

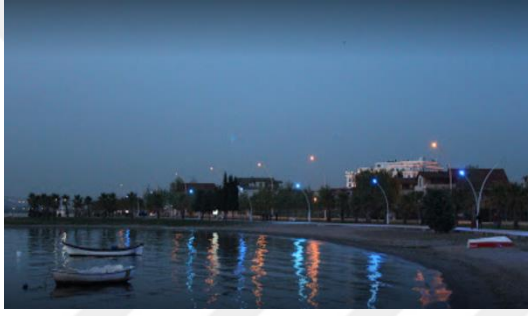
Parkın hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür. Parkta bulunan açık ve yarı kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur. Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları, oturma alanları ve bisiklet yolu ile etkin kullanım sunmaktadır. Şekil 4.121'de fonksiyonlara ait görseller verilmiştir.

Şekil 4.121. Yürüyüş ve bisiklet yolu (solda), oturma alanı (sağda) (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur (Şekil 4.122).

Şekil 4.122. Sahil gece aydınlatma (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

İzmit sahil parkı sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir. Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır. Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.

Deniz kenarında sıralı olarak palmiyeler bulunmaktadır (Şekil 4.123). Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır. Deniz kenarında yer alan alçak boyutlu betonarme kuşatma elemanı ile güvenlik sağlanmaktadır.

Şekil 4.123. Deniz kenarında yer alan palmyeler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 62). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir. Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır. Bu sebeple temizlik durumu orta kalitededir. Su renk kalitesi orta kalitededir. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir. Su berraklığı iyidir. Ancak yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

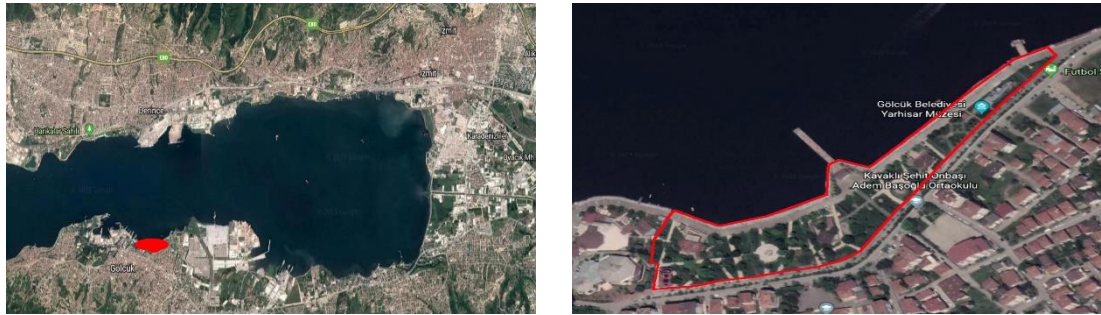
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 63). Renk bakımından değerlendirildiğinde; deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyıların görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 63). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır. Oran – proporsiyon: deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: deniz kenarında yapılan sıralı palmiyeler ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

4.12. Gölcük Sahil Parkına İlişkin Bulgular

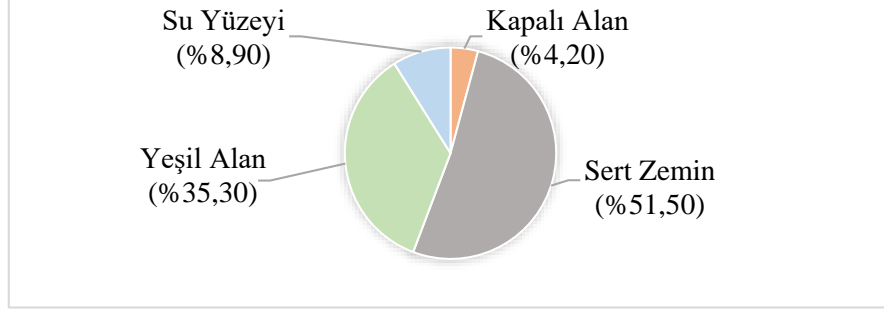
4.12.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Gölcük Sahil Parkı kentli için nefes alma ve deniz ile buluşma mekanlarından biridir. İzmit Körfezi'nin güney kıyı şeridinde yer almaktadır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.124'te gösterilmiştir.

Şekil 4.124. Gölcük Sahil Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 51 737 m²'dir. Gölcük ilçesi, Kavaklı mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir semt parkıdır. Parkta; sert zemin %51,50, kapalı alan %4,20 ve yeşil alan varlığı %35,30 ve su yüzeyi varlığı %8,90'dır (Şekil 4.125) (EK 1).

Şekil 4.125. Gölcük Sahil Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 64). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel, deniz kenarında yer alması sebebiyle de doğal bir parktır. Parkta; kara yolu, deniz yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Alan içi düz olması sebebiyle erişilebilirdir. Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, çocuk oyun alanı, yeme-içme alanı, spor alanları, deniz üstü seyir alanı ve gemi müzesi mevcuttur. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller Şekil 4.126’da verilmiştir.

Deniz üstü seyir alanı

Yarhisar Gemi müzesi

Üstü kapalı oturma alanı

Amfi

Şekil 4.126. Gölcük Sahil Parkında bulunan kullanımlar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye, çalı ve mevsimlik çiçekler bulunmaktadır (Şekil 4.127). Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur. Yeterli sayıda çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası, aydınlatma ve tuvalet mevcuttur.

Şekil 4.127. Parkta bulunan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta 17 Ağustos Marmara depreminde hayatlarını kaybedenler için anma törenleri düzenlenmektedir.

4.12.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;
- Deniz bulunmaktadır.

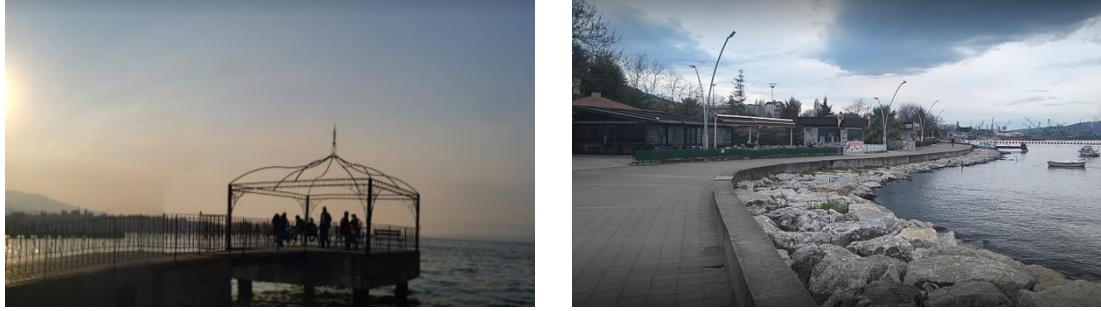
Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 65). Parkta su ögesi olarak deniz bulunmakta, İzmit Körfezi'nin güneyinde sahil boyunca devam etmektedir. Denizin parka göre konumu Şekil 4.128'de verilmiştir.

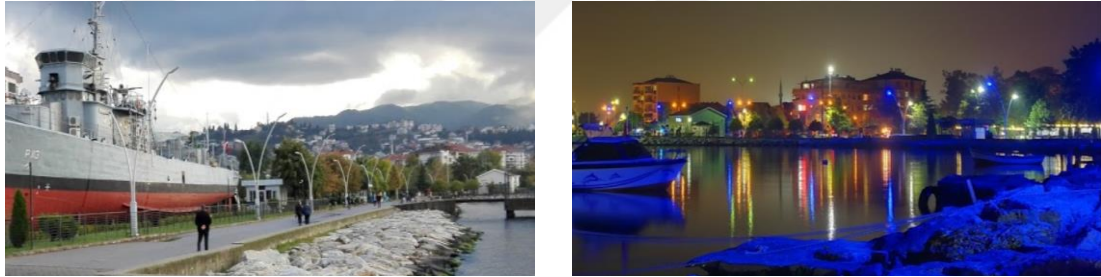
Şekil 4.128. Gölçük Sahil Parkı su ögesi konumu

Parkta bulunan açık ve yarı kapalı alanlar, deniz üstü seyir alanı ve iskele sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur (Şekil 4.129). Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları ve oturma alanları ile etkin kullanım sunmaktadır.

Şekil 4.129. Deniz üstü seyir alanı (solda), yürüyüş yolu ve deniz kenarı oturma alanı (sağda) (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur (Şekil 4.130). Denize ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı öge yer almamaktadır.

Şekil 4.130. Park aydınlatma (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

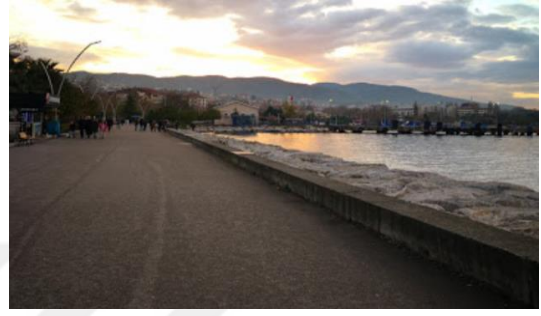
Gölcük Sahil Parkı sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir. Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır. Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de neden olabilir.

Yürüyüş yolu deniz kenarı boyunca devam etmektedir. Bu yüzden su ile direkt bitki arasında ilişki bulunmamaktadır (Şekil 4.131). Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır. Deniz kenarında yer alan alçak boyutlu betonarme kuşatma elemanı ile güvenlik sağlanmaktadır (Şekil 4.132). Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı ve üzerinde ahşap oturma alanları vardır.

Şekil 4.131. Deniz kenarında yer alan bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Şekil 4.132. Sahilde yer alan kuşatma varlığı (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 66). Buna göre; sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir. Katı atıklar sebebiyle temizlik durumu orta kalitededir. Su renk kalitesi orta kalitededir. Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir. Su berraklığı iyidir.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 67). Renk bakımından değerlendirildiğinde; Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümüleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile

karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan bakıldığında sonsuz görünümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyıların görülebildiği bir manzara vardır. Form bakımından değerlendirildiğinde; park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 67). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: deniz varlığı alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır. Uyum – zıtlık: parkta yer alan Yarhisar Gemi Müzesi deniz ile bir uyum oluşturmakta, ancak geminin karada yer alması sebebiyle de bir zıtlık oluşturmaktadır. Koram – hiyerarşi: deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır. Oran – proporsiyon: deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır. Denge: parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir. Egemenlik: deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır. Birlik: karada bulunan Yarhisar Gemi Müzesi ile deniz varlığı birlik oluşturmaktadır.

4.13. Yeni Cuma Parkına İlişkin Bulgular

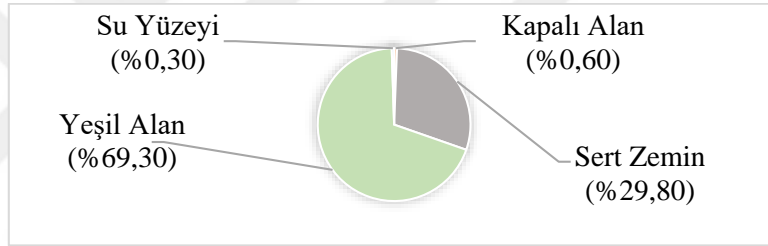
4.13.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Yeni Cuma Parkı adını parkın hemen yanında yer alan Yeni Cuma Cami'nden almaktadır. Diğer adıyla Pertev Mehmet Paşa Cami, Padişah II. Selim'in 2. veziri Pertev Mehmet Paşa adına, ölümünden sonra vasiyeti üzerine yaptırılmış ve cami kitabesine göre miladi 1579 yılında tamamlanmıştır. Park Yeni Cuma Cami'nin kuzeyinde yer almaktadır Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.133'te gösterilmiştir.

Şekil 4.133. Yeni Cuma Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 4 473 m²'dir. İzmit ilçesi, Karabaş Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir mahalle parkıdır. Parkta; su yüzeyi %0,30, sert zemin %29,80, kapalı alan %0,60 ve yeşil alan varlığı %69,30'dur (Şekil 4.134) (EK 1).

Şekil 4.134. Yeni Cuma Parkı su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 68). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel bir parktır. Parkta; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Kot farkları merdiven ve rampa ile çözümlenmiştir. Parkta oturma alanı ve yeme-içme alanı bulunmaktadır ancak tüm yaş gruplarına hizmet edememektedir. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller Şekil 4.135'te verilmiştir.

Şekil 4.135. Oturma alanı (solda), çay bahçesi (sağda) (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler, palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Gölgeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır. Parkta yer alan bazı bitkiler Şekil 4.136'da verilmiştir.

Şekil 4.136. Parkta yer alan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur (Şekil 4.137).

Şekil 4.137. Park gece aydınlatma (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

4.13.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Süs havuzu bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 69). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır. Süs havuzu parkın hemen hemen merkezinde. 4 adet

kare şeklinde bulunan süs havuzu ile bir grup oluşturulmuştur. Süs havuzunun parktaki konumu Şekil 4.138’de verilmiştir.

Şekil 4.138. Yeni Cuma Parkı su ögesi konumu

Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmesi planlanmış ancak; fıskiye başlıkları sökülmüş olarak bulunmaktadır. Süs havuzu boyutu iklim özelliklerinin dikkate alınmasını gerektirecek boyutta değildir. Etrafında bulunan oturma alanları ile süs havuzu etkin kullanılmaktadır ve su ögesine ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır. Süs havuzu görselleri Şekil 4.139’da verilmiştir.

Şekil 4.139. Süs havuzu görselleri (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Süs havuzu içerisinde spot aydınlatma yoktur. Süs havuzlarının bulunduğu alanda aydınlatma vardır (Şekil 4.140).

Şekil 4.140. Süs havuzu çevresi aydınlatma (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Süs havuzu yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Fıskiye başlıkları olmadığından herhangi bir ses etkisi yoktur. Süs havuzu, insanların psikolojileri üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Su yüzeyi varlığı insanlarda sakinlik ve huzur gibi pozitif duyguları uyandırmaktadır. Su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir. 2013 yılında süs havuzundan su içmek isteyen bir köpek elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetmiştir.

Süs havuzlarının ortasında mevsimlik çiçekler bulunmaktadır (Şekil 4.141).

Şekil 4.141. Süs havuzları merkezinde bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu perde betonu zeminden yaklaşık 30 cm yukardadır.

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 70). Buna göre; süs havuzu bakımı genel olarak orta durumdadır. Havuz iç kaplama derz dolgularında bozulmalar gözlemlenmiştir. Temizlik durumu, su renk kalitesi ve berraklığı da iyidir. Su temizliği için kimyasal kullanımı mevcuttur. Su ögesi bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 71). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplama rengi mavi renk seçilmiştir. Harpušta için bej mermer kullanılmıştır. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzunda fıskiyeler çalışmadığı için durgun bir su dokusu vardır. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu bulunduğu parka göre küçüktür. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzları kare formdadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 71). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: yürüyüş yolu ortasında yer alan süs havuzu alanda odak noktasıdır. Ritm – tekrar: dört adet aynı boyuttaki ve şekildeki süs havuzunun kullanılmasıyla tekrar oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: süs havuzu, parkın formal tasarım çizgileri le uyum içindedir. Koram – hiyerarşi: park merkezinde konumlandırılan süs havuzu alanda ön plana çıkmaktadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır. Denge: bir merkez etrafında konumlandırılan dört adet süs havuzu ile tasarım dengelenmiştir. Egemenlik: süs havuzu park alanında egemen durumdadır. Birlik: dört adet süs havuzu ve mevsimlik çiçek alanıyla birlik oluşturmakta ve parça parça bulunan süs havuzları bir bütün olarak algılanmaktadır.

4.14. İzmit Kültür Tepesine İlişkin Bulgular

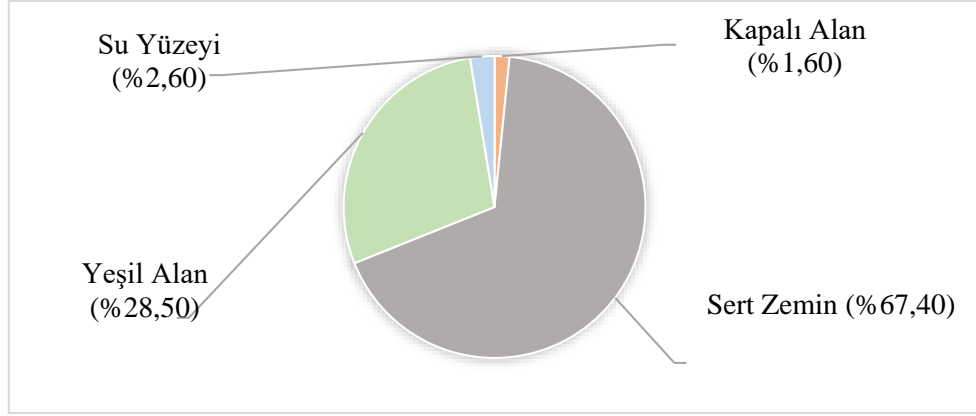
4.14.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Park, İzmit Körfezi'nin kuzeyinde, İzmit'in simgelerinden biri olan Saat Kulesi'nin hemen yanında bulunmaktadır. İzmit Saat Kulesi, Mimar Vedat Tek'in eseridir. Saat kulelerinin esas işlevi halka zamanı göstermektir. Sultan II. Abdülhamit, Osmanlı tahtına çıkışının 25. yıldönümünde saat kulelerinin yaygınlaşması konusunda bir çalışma başlatmış ve valilere gönderdiği bir fermanla Anadolu kentlerinde saat kuleleri yapımını teşvik etmiştir. Bu tarihe kadar Osmanlı'da lüks bir eşya olarak algılanan saat halka ulaşmıştır. Parkta ayrıca Atatürk heykeli yer almaktadır. Cumhuriyetin 10. Yıldönümü törenine yetiştirilecek şekilde, 1933 yılında, bronz malzemedен, Mimar-heykeltıraş Nijat SİRER'e yaptırılmıştır. Saray yokuşunda, Saat kulesinin bulunduğu parkın önündedir. Mermer Kaidesi üzerinde Atatürk'ün İzmit konuşmalarından bölümler yer almaktadır. Parkın il içerisindeki konumu Şekil 4.142'de gösterilmiştir.

Şekil 4.142. İzmit Kültür Tepesi uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 9 358 m²'dir. İzmit ilçesi, Kemal Paşa Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir mahalle parkıdır. Parkta; su yüzeyi %2,60, sert zemin %67,40, kapalı alan %1,60 ve yeşil alan varlığı %28,50'dir (Şekil 4.143) (EK 1).

Şekil 4.143. İzmit Kültür Tepesi su yüzeyi, kapalı alan, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 72). Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumda bulunması sebebiyle kentsel bir parktır. Parkta; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür. Park içi düzdür ancak saat kulesine ulaşmak için merdivenler vardır. Merdivenler sebebiyle alan engelliler için erişilebilir değildir. Parkta bulunan merdivenlere ait görüntüler Şekil 4.144'te verilmiştir.

Şekil 4.144. Parkta yer alan merdivenler (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Önemli ve belirgin kültür varlıklarının yer aldığı bir park olması sebebiyle park algılanabilir. Pasif rekreasyon için; dinlenme alanı, seyir terası ve yeme-içme alanları, aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun alanı mevcuttur. Parkta bulunan fonksiyonlara ait görseller Şekil 4.145'te verilmiştir.

Çocuk oyun alanı

Oturma birimleri

Yeme – içme alanı

Seyir terası

Şekil 4.145. Parkta bulunan fonksiyonlara ait görseller (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile çalılar mevcuttur (Şekil 4.146).

Şekil 4.146. Parkta yer alan bazı bitkiler (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Parkta yer alan alçak ve yüksek aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur. Ayrıca saat kulesi için zeminde çizgisel aydınlatma yapılmıştır (Şekil 4.147).

Şekil 4.147. Parkta bulunan aydınlatmalar (Fotoğraf Ziyinet Yiğit 2018)

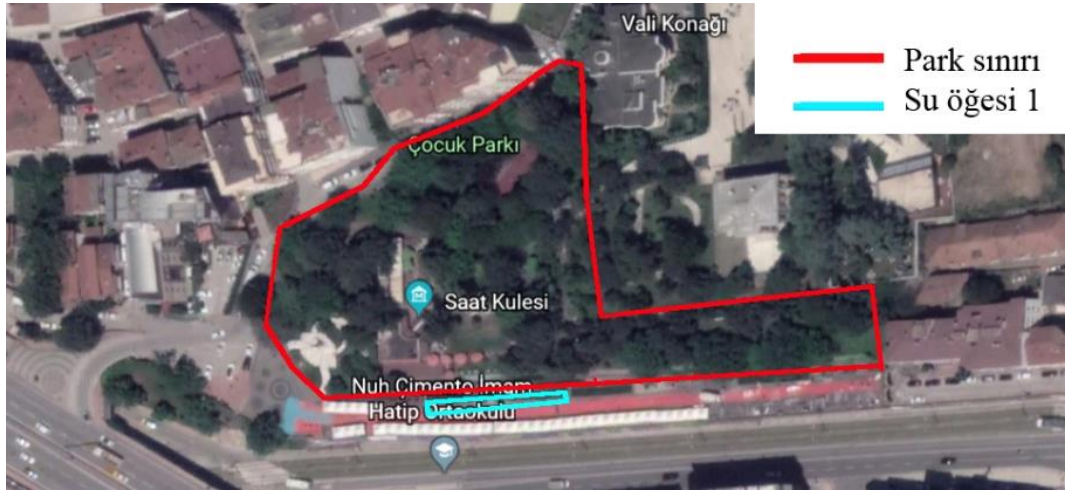
4.14.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Yapay şelale (su ögesi 1)
- Süs havuzu (su ögesi 2) bulunmaktadır.

Su ögesi 1: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 73). Parkta su ögesi yapay şelale olarak bulunmaktadır. Şelalenin parktaki konumu Şekil 4.148’de verilmiştir.

Şekil 4.148. İzmit Kültür Tepesi su ögesi 1 konumu

Alanda yaklaşık 10 m yüksekliğinde yapay şelale bulunmaktadır (Şekil 4.149).

Şekil 4.149. Yapay şelale (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

İklim koşullarına uygun tasarlanmadığından şelale kısmının tüm yıl boyunca kullanımı yeterli değildir. Suyun döküldüğü alt havuz kullanım için uygundur. Rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçraması sebebiyle şelale sistemi çalıştırılmamaktadır. Park kullanıcıları için görüş alanında olmadığından etkin kullanım sunmamaktadır. Su akışı ile görsel etki ve ses etkisi vardır. Alt havuzda fiskiyeler ve kaskat sistemi ile su hareketlendirilmektedir. Şekil 4.150’de fiskiye ve kaskat sistemi görüntüleri mevcuttur.

Fiskiye nozulları

Alt havuz kaskat sistemi

Şelale ve fiskiyeler

Şekil 4.150. Yapay şelale fiskiye ve kaskat sistemi (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Alt havuz içerisinde fiskiyelerde spot aydınlatma vardır (Şekil 4.151).

Şekil 4.151. Alt havuzda fiskiyelerde bulunan aydınlatma (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Şelale, insanların psikolojileri üzerinde olumlu ve olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Şelaleden akan su görüntüsü ile canlılık, neşe ve hareketlilik gibi olumlu duygular uyandırmaktadır. Ancak uzun süre duyulan su sesi zamanla rahatsızlık verici boyuta ulaşabilmektedir. Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır. Şelalenin üst noktasına ulaşmak için kullanılan merdivenlerde korkuluk bulunmaktadır (Şekil 4.152).

Şekil 4.152. Merdivenlerde bulunan korkuluklar (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Yapılan bitkilendirme ile şelalenin etkisi güçlendirilmiştir (Şekil 4.153).

Şekil 4.153. Şelale ve bitkilendirme (Fotoğraf Ziyet Yiğit 2018)

Su ögesi 1: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 74). Buna göre; şelale mevcut bakım durumu iyidir. Filtrasyon sistemi yetersiz çalıştığından su renk kalitesi ve berraklığı orta seviyededir. Suyun aktığı yüzeylerde ve su toplanan alt havuzlarda yosunlaşmalar gözlemlenmiştir. Su ögesinin bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

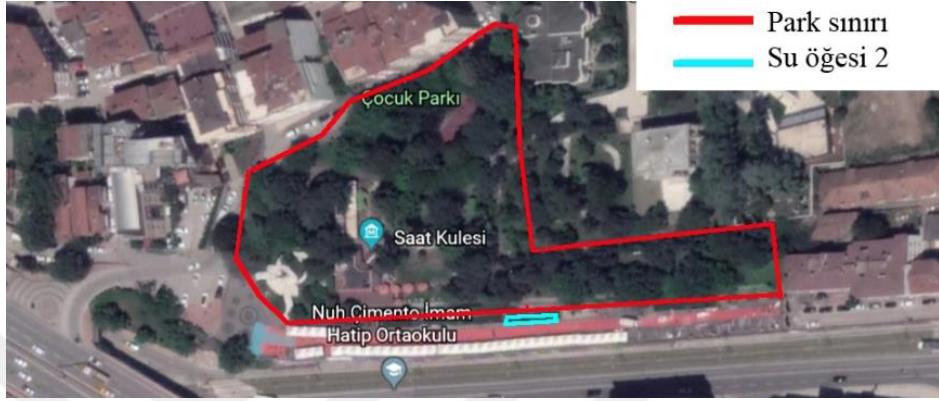
Su ögesi 1: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 75). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal rengi çevre yapısal peyzajı ile uyumludur. Doku bakımından değerlendirildiğinde; şelalede su akışı olduğundan hareketli bir dokuya sahiptir. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; şelale boyutu parka göre çok büyüktür. Form bakımından değerlendirildiğinde; su ögesi formu şelale görüntüsü sunacak şekilde tasarlanmıştır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; şelale sınırları formal çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 75). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: şelaleden akan su görüntü ve ses olarak odak noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: şelalede kaskatlı olarak düzenlenmiş ve tekrar oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: şelale istinat duvarı boyunca oluşturularak, alan ile uyum sağlanmıştır. Koram – hiyerarşi: şelale yapısı ön planda tutulmuştur. Oran – proporsiyon: şelale bulunduğu alanda boyut olarak büyük görünmektedir. Denge: alt havuzda belli aralıklarla konumlandırılan fiskiyeler ile denge sağlanmıştır. Egemenlik: şelaleden akan su sesi alanda egemenlik sağlamaktadır. Birlik: şelale sisteminde alt havuzda fiskiyeler ile hareketlenme sağlanarak şelale su akışı ile birlik oluşturulmuştur.

Su ögesi 2: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 76). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır. Süs havuzunun parktaki konumu Şekil 4.154'te verilmiştir.

Şekil 4.154. İzmit Kültür Tepesi su ögesi 2 konumu

Süs havuzu dikdörtgendir ve fiskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir. Fiskiye sistemleri çalışmadığında su yüzeyi durgundur ve kış mevsiminde de kullanıma uygundur. Şekil 155'te fiskiye sistemine ait görüntüler mevcuttur. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.

Şekil 4.155. Süs havuzu fiskiye sistemi (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Süs havuzu içinde yer alan fıskiyelerde aydınlatma mevcuttur. Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huzursuzluk, sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir. Su ögesi su kotu zeminden yaklaşık 90 cm yukardadır. Üst terasta bulunan bitkiler ile görsel etkisini arttırmaktadır (Şekil 4.156).

Şekil 4.156. Süs havuzu ve üst terasta yer alan bitkilendirme (Fotoğraf Ziynet Yiğit 2018)

Su ögesi 2: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 77). Buna göre; süs havuzu iç-dış kaplama ve havuz içinde kullanılan ekipmanların mevcut durumuna göre değerlendirme yapıldığında bakım durumu çok iyidir. Süs havuzu temizlik durumu, su rengi ve berraklığı orta kalitededir. Su ögesinin bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi 2: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

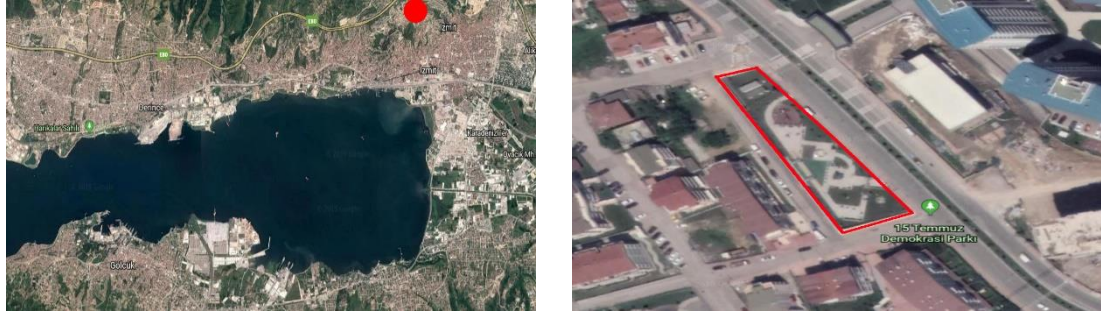
Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (Ek 78). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu kaplama rengi istinat duvarı ve zemin kaplama rengi ile uyumludur. Doku bakımından değerlendirildiğinde; fıskiyeler çalışmadığında su yüzeyi durgundur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park boyutu ile uyumludur. Form bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu dikdörtgen formdadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (Ek 78). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzunda yer alan fiskiyeler ile oluşturulan su hareketi odak noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzunda benzer fiskiyelerin tekrarı ile ritm oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: süs havuzu çizgileri ile park alanında uyum sağlanmıştır. Koram – hiyerarşi: süs havuzu merkezinde yer alan fiskiye hiyerarşide ön plandadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak küçüktür. Denge: süs havuzunda merkezinde yer alan fiskiyenin sağında ve solunda aynı su hareketi oluşturan fiskiyeler kullanılarak denge sağlanmıştır. Egemenlik: fiskiyeler süs havuzunda egemen durumdadır. Birlik: süs havuzu kaplaması ile bulunduğu çevre ile birlik oluşturmaktadır.

4.15. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkına İlişkin Bulgular

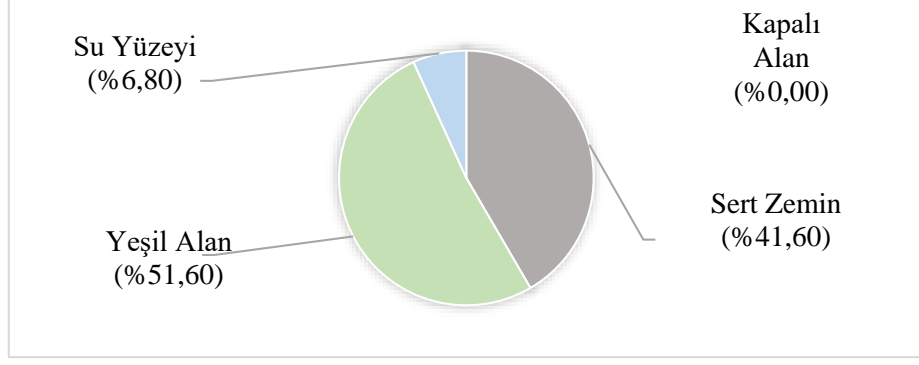
4.15.1. Park imaj özelliklerine yönelik bulgular

Parkin il içerisindeki konumu Şekil 4.157’de gösterilmiştir.

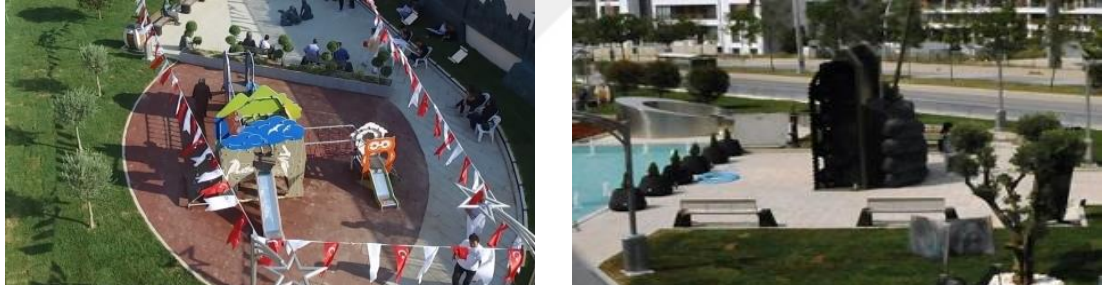
Şekil 4.157. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı uydu görünümü

Park hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir: park toplam alanı 1 920 m²’dir. İzmit ilçesi, Topçular Mahallesi sınırları içerisinde yer alan bir mahalle parkıdır. Parkta; su yüzeyi %6,80, sert zemin %41,60 ve yeşil alan varlığı %51.60’dır (Şekil 4.158) (EK 1).

Şekil 4.158. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su yüzeyi, sert zemin ve yeşil alan dağılımı

Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 79). Park yerleşim alanlarına yakın bir alanda konumlandırılmış olması sebebiyle kentsel bir parktır. Parka; kara yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür ve park alanı düzdür. Pasif rekreasyon için; dinlenme ve oturma alanları, aktif rekreasyon için; çocuk oyun alanı mevcuttur. Parkta bulunan kullanımlara ait görseller Şekil 4.159’da verilmiştir.

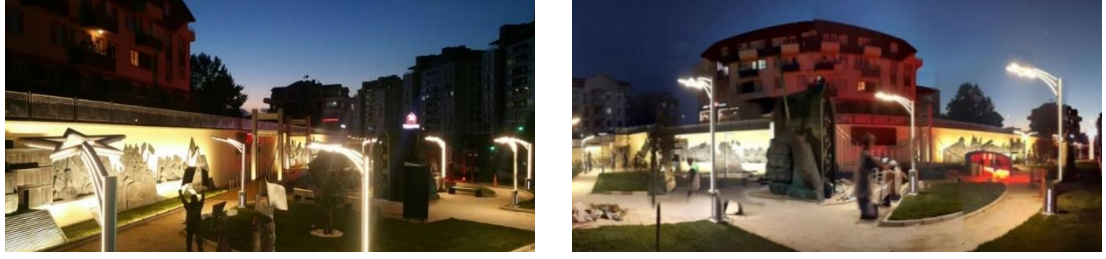
Şekil 4.159. Çocuk oyun alanı (solda), oturma alanı (sağda)

Park çim yüzeyle kaplıdır. Park içerisinde yüksek boylu bitki mevcut değildir. Çalılar ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır (Şekil 4.160).

Şekil 4.160. Park bitkilendirme

Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur (Şekil 4.161).

Şekil 4.161. Park gece aydınlatma

Alanda üstü açık yeterli sayıda oturma alanı bulunmakta ancak; üstü kapalı oturma alanı mevcut değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme yer almaktadır.

4.15.2. Su kullanımına yönelik bulgular

Parkta su ögesi varlığı olarak;

- Süs havuzu bulunmaktadır.

Su ögesi: su kullanımına yönelik değerlendirme

Su ögesi için su kullanımına yönelik değerlendirme yapılmıştır (EK 80). Parkta su ögesi süs havuzu olarak bulunmaktadır ve parktaki konumu Şekil 4.162’de verilmiştir.

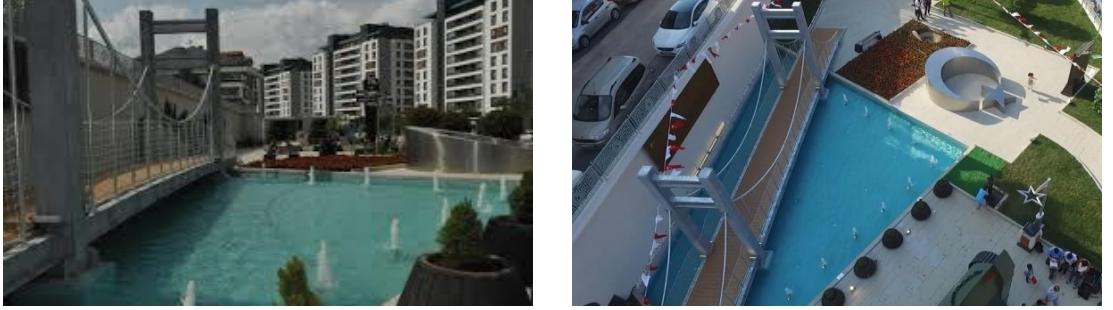

Şekil 4.162. 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi konumu

Su ögesi tüm yıl kullanım açısından değerlendirildiğinde; fıskiyeler süs havuzu içerisinde kenara çok yakın yerleştirildiğinden, rüzgarlı havalarda süs havuzu dışına su sıçraması

olacaktır. Şekil 4.163’de fiskiye sistemine ait görüntüler verilmiştir. Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.

Şekil 4.163. Süs havuzu fiskiye sistemi

Süs havuzunda fiskiyeler ile görsel etki ve su sesi oluşmaktadır. Süs havuzu, insanların psikolojileri üzerinde hem olumlu hem olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Fiskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Uzun süre çalışan fiskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huzursuzluk, sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir. Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür ve yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür.

Süs havuzu çevresinde saksılara yerleştirilmiş ara ara bitkiler mevcuttur. Bunun dışında kuşatma elemanı bulunmamaktadır (Şekil 4.164).

Şekil 4.164. Süs havuzu etrafında yer alan saksı ve bitkilendirme

Su ögesi: bakım ve temizlik yönünden değerlendirme

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirilmiştir (Ek 81). Buna göre; süs havuzu bakımı genel olarak çok iyidir. Temizlik durumu, su renk kalitesi ve berraklığı çok iyidir. Süs havuzu bakımı belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

Su ögesi: tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme

Su ögesi tasarım ilkeleri olan; renk, doku, ölçü, form ve çizgi bakımından değerlendirilmiştir (EK 82). Renk bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu iç kaplama rengi mavidir. Doku bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur. Ölçü bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında uygundur. Form bakımından değerlendirildiğinde; Süs havuzu üçgen formundadır. Çizgi bakımından değerlendirildiğinde; süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.

Su ögesi tasarım öğeleri yönünden değerlendirilmiştir (EK 82). Bu değerlendirme sırasında dikkate alınan özellikler; vurgu - odak, ritm - tekrar, uyum - zıtlık, koram - hiyerarşi, oran- proporsiyon, denge, egemenlik ve birliktir. Vurgu - odak: süs havuzu üzerinde yer alan Boğaziçi köprüsü şeklindeki geçiş köprüsü odak noktası oluşturmaktadır. Ritm – tekrar: süs havuzunda benzer fiskiyelerin tekrarı ile ritm oluşturulmuştur. Uyum – zıtlık: süs havuzu formunda üçgen yeşil alanların oluşturulması ile park genelinde uyum sağlanmıştır. Koram – hiyerarşi: süs havuzu üzerinde yer alan geçiş köprüsü hiyerarşide ön plandadır. Oran – proporsiyon: süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak uygundur. Denge: süs havuzu formunu takip eden çizgide yerleştirilen fiskiyeler ile denge sağlanmıştır. Egemenlik: fiskiyeler ve geçiş köprüsü süs havuzunda egemen durumdadır. Birlik: süs havuzu boğaz köprüsü, geçiş köprüsü de Boğaziçi köprüsü şeklinde inşa edilmiş ve bu iki öge arasında birlik oluşturulmuştur.

5. SONUÇ

Bu çalışma kapsamında Kocaeli ili İzmit, Derince, Gölcük ve Başiskele ilçelerinde yer alan on beş adet parkta su ögesi tasarımları ve su yüzeyi varlıklarının mevcut durumları analiz edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda da farklı ve kent kimliğine uygun su ögesi tasarım önerileri sunulmuştur. Bu kapsamda elde edilen park imaj özellikleri sonuçları, su ögesi sörvey sonuçları, su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme sonuçları aşağıda verilmiştir.

Park imaj özelliklerine yönelik sonuçlar

Çalışma kapsamında öncelikle su ögelerinin bulunduğu parklar ile ilgili imaj özelliklerinin değerlendirildiği bir çalışma yapılmıştır (EK 83). Bu çalışma kapsamında 15 adet park için değerlendirmeye alınan kriterler ve değerlendirme sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

Alan formu: uydu fotoğrafları ile park parsel formunun formal ya da informal olma durumu değerlendirilmiştir. Geometrik formlara yakın olan parklar formal, düzgün olmayan şekillerde bulunan parklar ise informal olarak değerlendirilmiştir. Buna göre 10 adet (%66,67) park formal, 5 adet (%33,33) park informal alana sahiptir.

Karakter: parkların kentsel, kırsal, doğal veya sanayi alanında bulunmasına göre değerlendirilmiştir. Kent merkezine yakın olan parklar kentsel, herhangi bir doğal alanda (deniz kıyısı, dere kenarı vb.) bulunan parklar doğal olarak değerlendirilmiştir. Hem kent merkezine hem de deniz kıyısı, dere kenarı vb. alanlara sınırı olan parklar ise hem kentsel hem de doğal olarak değerlendirilmiştir. Buna göre 8 adet (%53,33) park kentsel, 7 adet park (%46,67) hem kentsel hem de doğal park olarak değerlendirilmiştir.

Kalite: parklar hizmet ettikleri yaş grupları, tüm yıl boyunca kullanıma uygunluğu durumu, ulaşılabilirlik, erişilebilirlik, alan kullanım çeşitliliği, rekreasyon çeşitliliği, bitkilendirme, alanın gece kullanıma uygunluğu, donatı elemanlarının yeterliliği ve uygunluğu bakımından değerlendirilmiştir. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi,

orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 13 adet (%86,67) park çok iyi, 2 adet (%13,33) park iyi olarak değerlendirilmiştir.

Algılanabilirlik: hem şehir içi hem de şehir dışından gelenler için parkın bilinirlik, fark edilebilirlik, tercih edilme durumu ve gerekli bilgilendirme ve yönlendirme tabelalarının varlığı değerlendirilmiştir. Park hakkında yerel belediye internet sitelerinde ve kurumlarda parka ulaşım bilgisi ve park hakkında genel bilgilerin varlığı da değerlendirmede göz önünde bulundurulmuştur. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 12 adet (%80,00) park çok iyi, 3 adet (%20,00) park iyi olarak değerlendirilmiştir.

Ulaşılabilirlik: parka ulaşımında kara yolu, deniz yolu, bisiklet yolu, hafif raylı ulaşım sistemi ile yaya, toplu taşıma araçları ve özel araç ile ulaşılma seçenekleri değerlendirilmiştir. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 13 adet (%86,67) park çok iyi, 2 adet (%13,33) park iyi olarak değerlendirilmiştir.

Erişilebilirlik: parkın engelli kullanıcılar tarafından parka ve park içi kullanımlara ulaşılabilirliği, kullanımların uygunluğu ve park genelindeki çözümlerinin varlığı ile rampa, yol eğimlerinin ve donatı elemanlarının uygunluğu değerlendirilmiştir. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 12 adet (%80,00) park çok iyi, 2 adet (%13,33) park iyi, 1 adet (%6,67) park orta olarak değerlendirilmiştir.

Çok çeşitli yaş gruplarına hizmet: her yaş grubundaki insanların rekreasyonel faaliyetlere ihtiyacı vardır ve bu ihtiyaçlar yaş, sağlık durumu vb kriterlere göre farklılık gösterir. Parklarda çocuklar, gençler, orta yaşlılar ve yaşlılar için kullanım alanlarının varlığı, uygunluğu ve yeterliliği değerlendirilmiştir. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 3 adet (%20,00) park çok iyi, 7 adet (%46,67) park iyi, 4 adet (%26,67) park orta ve 1 adet (%6,67) park yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Kullanıcı profil çeşitliliği: park kullanıcıları için profil çeşitliliği alanında yapılan yaş, cinsiyet ve fiziksel yapı gözlemlerine göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 8 adet (%53,33) park çok iyi ve 7 adet (%46,67) park iyi olarak değerlendirilmiştir.

Alan kullanım çeşitliliği: parkta yer alan çocuk oyun alanı, spor alanı, dinlenme ve oturma alanı, yürüyüş yolu, bisiklet yolu, kültür – sanat alanı, yeme ve içme alanı gibi farklı yaş gruplarına hitap edebilecek kullanım alanları bakımından değerlendirme yapılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 2 adet (%13,33) park çok iyi, 5 adet (%33,33) park iyi, 7 adet (%46,67) park orta ve 1 adet (%6,67) park yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Rekreasyonel çeşitlilik: her yaş grubunda insanın rekreasyona ihtiyacı vardır ve rekreasyon aktiviteleri enerji ve çaba sarf edip etmeme durumuna göre aktif ve pasif rekreasyon olarak sınıflandırılır. Aktif rekreasyon faaliyeti sunan alanlar yanında dinlenme ve seyir odaklı pasif rekreasyon alanlarına da ihtiyaç vardır. Parklar sundukları rekreasyonel çeşitliliğe göre incelenmiş ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 4 adet (%26,67) park çok iyi, 5 adet (%33,33) park iyi, 5 adet (%33,33) park orta ve 1 adet (%6,67) park yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Estetik ve fonksiyonel bitkilendirme: parklar kent kimliğine olumlu katkılar sunan alanlardır. Parklardaki bitkiler de kentin akciğerlerini oluşturur. Kent merkezinde yer alan parklarda, trafik ve kent gürültüsünü kesmek, toz perdeleyici ve gölgeleyici olarak görev yapmak için fonksiyonel bitkilendirme önemlidir. Bunun yanında farklı renk ve kokularıyla mevsimlik çiçekler, çalılar ve ağaçlar ile de estetik bitkilendirme yapılabilir. Parklarda mevcut bitkilendirme; estetik ve fonksiyonel açıdan incelenmiş ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 5 adet (%33,33) park çok iyi, 9 adet (%60,00) park iyi ve 1 adet (%6,67) park orta olarak değerlendirilmiştir.

Parkın gece kullanıma uygunluğu: gündüz kullanılan kentsel alanların akşam ve gece saatlerinde de güvenle kullanılabilmesi kentin güvenliği hakkında bizlere bilgi verir. Aynı şekilde parkların da akşam ve gece saatlerinde rahatlıkla kullanılabilmesi için; gerekli güvenlik koşullarını sağlaması gerekir. Aydınlatma bu kriterin sağlanmasında önemli bir etkidir. Alçak ve yüksek aydınlatmalar için parkın yeterli ışık ile aydınlatılması ve tenha alanların kalmaması gerekir. Alan kullanım çeşitliliğinin fazla olması da parkların gece de kullanılabilmesini ve atıl kalmamasını sağlar. Bu kriterlere göre parklarda inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 10 adet (%66,67) park çok iyi ve 5 adet (%33,33) park iyi olarak değerlendirilmiştir.

Donatı elemanlarının yeterliliği ve uygunluğu: donatı elemanlarının insan ölçüleri dikkate alınarak, ergonomik olarak tasarlanmış olması önemlidir. Ayrıca sağlık açısından uygun malzeme seçimi, gerekli işlevi sağlayabilmesi ve bunun yanında estetik kaygının da göz önüne alındığı tasarımların olması gerekir. Park kullanıcı sayısına göre sayı bakımından yeterli olması ve ihtiyaca cevap verebilmesi beklenir. Bu kriterlere göre parklarda inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 2 adet (%13,33) park çok iyi, 7 adet (%46,67) park iyi, 4 adet (%26,67) orta ve 2 adet (%13,33) park yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Parkta düzenlenen festival, kutlama ve anma törenleri: parklar kentteki farklı sosyal grupların bir araya gelip bilgi alışverişinde bulunabildiği, tanıştığı ve sosyalleştiği alanlardır. Parklarda düzenlenen festival, kutlama ve anma törenleri insanları bir araya getiren önemli sosyalleşme fırsatları sunduğu için önemlidir. Bu duruma göre parklarda inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 8 adet (%53,33) parkta bu tür etkinlikler var iken, 7 adet (%46,67) parkta herhangi bir festival, kutlama ya da anma töreni yoktur.

Su ögesi sörvey sonuçları

Çalışma kapsamında parklarda bulunan su ögeleri için sörvey değerlendirmesi yapılmıştır (EK 84). Bu çalışma kapsamında 14 adet parkta yer alan toplam 22 adet su ögesi için

değerlendirmeye alınan kriterler ve değerlendirme sonuçları aşağıda belirtilmiştir. Her parkta çeşme bulunmaktadır. Ancak çeşmeler, su ihtiyacının karşılanması için kullanıldığından değerlendirme dışı tutulmuştur.

Su yüzeyi varlığı: parklarda doğal ya da yapay su yüzeyi ve ögesinin varlığı için değerlendirme yapılmıştır. Bu duruma göre parklarda inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 14 adet parkta toplam 22 adet su yüzeyi ve ögesi var iken 1 adet parkta herhangi bir su yüzeyi varlığı yoktur. Parklarda bulunan su yüzey alanı m² ve yüzdelik dilim olarak Çizelge 5.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.1. Parklarda bulunan su yüzey alanı metrekare ve yüzdelik dilim gösterimi

Parklar	Su Yüzey Alanı	
	Alan (m ²)	Yüzde (%)
Seka Park	9 959	3,40
Doğu Kışla Gençlik Parkı	2 287	4,0
Cumhuriyet Çocuk Parkı	21	0,20
Derince Harikalar Sahili Parkı	4 124	13,70
Kocaeli Fuar Alanı	33 918	9,50
Nazmi Oğuz Sahil Parkı	4 085	3,70
Uğur Mumcu Parkı	58	1,80
Fevziye Parkı	163	3,60
Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı	-	-
İzmit Sahil Parkı	44 577	30,80
Başiskele Sahil Parkı	4 875	5,40
Gölcük Sahil Parkı	4 620	8,90
Yeni Cuma Parkı	12	0,30
İzmit Kültür Tepesi	242	2,60
15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı	131	6,80

Su kullanma türü: parklarda su yüzeyi varlığı her zaman ilgi çekicidir. Deniz veya dere varlığı gibi doğal su yüzeyleri hareketli olabildiği gibi, süs havuzlarında pompa ve kaskat sistemleri ile su hareketlendirilebilir. Hareketli su yüzeyleri daha çok ilgi çekse de iyi tasarlanan durgun yüzeyli bir su ögesi de ilgi çekici olabilir. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak su yüzeyi için hareketli ve durgun ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 17 adet (%77,27) su ögesi hareketli, 5 adet (%22,73) su ögesi ise durgun olarak değerlendirilmiştir.

Su kullanım çeşitliliği: peyzaj mimarlığında su, en önemli tasarım elemanlarından biridir. Pek çok duyu organına hitap eden su ögesinin varlığı bulunduğu alanda her zaman dikkat çekici olmaktadır. Su ögesi, tasarımcının hayal gücüne göre farklı şekillerde tasarlanabilir. Aynı zamanda alanda doğal bir su varlığı (deniz, göl, dere vb) bulunabilir. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak; doğal su varlığı (deniz, dere, diğer), süs havuzu, bitki havuzu, su perdesi, yansıma havuzu, gölet, yapay dere, kanal ve şelale, dans eden havuz ve sulama amaçlı su kullanımı ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 8 adet (%36,36) doğal su varlığı mevcuttur. Bunu da 6 adet (%27,27) deniz, 2 adet (%9,09) dere oluşturmaktadır. Ayrıca 10 adet (%45,45) süs havuzu, 1 adet (%4,55) sicimli su perdesi, 1 adet (%4,55) yapay şelale, 2 adet (%9,09) gölet olarak değerlendirilmiştir. Parklarda tasarım elemanı olarak su kullanım tipleri Çizelge 5.2’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.2. Parklarda tasarım elemanı olarak su kullanım tipleri

Parklar	Doğal su varlığı		Süs havuzu	Bitki havuzu	Su perdesi	Yansıma havuzu	Gölet	Yapay dere, kanal ve şelale	Dans eden havuz	Sulama amaçlı kullanım
	Deniz	Dere								
Sekapark	1	1								
Doğu Kışla Gençlik Parkı			1							
Cumhuriyet Çocuk Parkı			1							
Derince Harikalar Sahili Parkı	1		3				1			
Kocaeli Fuar Alanı							1			
Nazmi Oğuz Sahil Parkı	1									
Uğur Mumcu Parkı			1							
Fevziye Parkı			1		1					
Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı										
İzmit Sahil Parkı	1	1								
Başiskele Sahil Parkı	1									
Gölcük Sahil Parkı	1									
Yeni Cuma Parkı			1							
İzmit Kültür Tepesi			1				1			
15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı			1							

Fıskiye ile su hareketlendirmesi: fıskiye başlığının tasarımına göre su farklı şekillerde hareketlendirilebilir. Pek çok farklı fıskiye başlığı mevcuttur. Fıskiyeler tek başlarına kullanılabilir gibi kollektör kullanılarak grup olarak da kullanılabilir. Bu duruma göre

su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 11 adet (%50,00) su öğesinde fıskiye ile su hareketlendirmesi var, 11 adet (%50,00) su öğesinde fıskiye ile su hareketlendirmesi yoktur.

Kullanılan suyun kaynağı: parklarda bulunan su öğeleri için mutlaka bir su kaynağının bulunması gerekir. Sistemde kullanılan su kaynağı için su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak; deniz suyu, dere suyu, şehir suyu ve diğer ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 7 adet (%31,82) su öğesinde deniz suyu, 2 adet (%9,09) su öğesinde dere suyu ve 13 adet (%59,09) su öğesinde şebeke suyu kullanılmaktadır.

Su öğesinin park büyüklüğü ile ölçü ilişkisi: parkta kullanılan su ögesi ve diğer tasarım öğelerinin büyüklüğünün park büyüklüğüne göre orantılı olmasına dikkat edilmelidir. Fazla büyük olarak bulunan su ögesi alanda fazla dikkat çekici olabilir veya küçük olması durumunda istenilen görsel etkiyi verme konusunda yeterli olmayabilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 12 adet (%54,55) su ögesi çok iyi, 9 adet (%40,91) su ögesi iyi, 1 adet (%4,55) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su öğesinin tüm yıl kullanıma uygunluğu: su öğesinden tüm yıl boyunca yararlanabilmek için değişen iklim koşullarına göre alanda düzenlemelerin yapılması gerekir. Özellikle kış mevsimi ve yağışlı havalarda su öğesinin etrafında veya yakın alanlarında kapalı dinlenme ve oturma alanlarının oluşturulması, alanı sadece güzel havalarda tercih edilen bir mekandan tüm yıl boyunca yaşayan ve canlı bir mekana dönüştürebilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 8 adet (%36,36) su ögesi çok iyi, 6 adet (%27,27) su ögesi iyi, 6 adet (%27,27) su ögesi orta ve 2 adet (%9,09) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su öğesinin tasarımında iklim özelliklerinin dikkate alınması durumu: su öğeleri tasarımında büyük ya da küçük farketmeksizin tasarımların iklim özellikleri dikkate alınarak uygulanması gerekir. Şelale şeklindeki bir su öğesinin alt havuzunun su sıçramalarını engelleyecek şekilde geniş olması gerekir. Fıskiye sistemi bulunan bir süs

havuzunda rüzgar sensörü bulunması uygun olacaktır. Böylece belirli bir seviyeden sonra rüzgarın şiddetinin artması durumunda fiskiye sistemi otomatik olarak duracak ve dış alana su sıçramaları engellenecektir. Bu şekilde hem su tasarrufu sağlanacak hem de ıslak zeminden kaynaklanan kayıp düşme vb. riskler azaltılmış olacaktır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak evet ve hayır ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 11 adet (%50,00) su öğesinde iklim özellikleri dikkate alınırken, 2 adet (%9,09) su öğesinde dikkate alınmamıştır. Kalan 9 adet (%40,91) su öğesi doğal bir su varlığı olan deniz veya dere olduğundan bu değerlendirme dışında tutulmuştur.

Su öğesinin etkin kullanım durumu: farklı ve dikkat çekici bir tasarıma sahip su öğesi insanlar için ilgi çekici bulunacaktır. Ya da dolaylı yoldan su öğesinin çevresinde ve etrafında yürüyüş yolu, bisiklet yolu ve dinlenme alanı gibi kullanımların bulunması da insanları bu alana çekerek su öğesinin etkin kullanılabilmesini sağlayacaktır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 12 adet (%54,55) su öğesi çok iyi, 7 adet (%31,82) su öğesi iyi, 6 adet (%27,27) su öğesi orta ve 2 adet (%9,09) su öğesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su öğesinin gece kullanıma uygunluğu: aydınlatma, su öğeleri tasarımında önemli bir kriterdir. İyi bir aydınlatma tasarımı ile su öğeleri gündüz görüldüğünden daha ilgi çekici hale getirilebilir. Aydınlatma için tek renk veya çoklu renk tercihi yapılabilir ve kumanda sistemi ile renk geçişleri kontrol edilebilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 10 adet (%45,45) su öğesi çok iyi, 8 adet (%36,36) su öğesi iyi ve 4 adet (%18,18) su öğesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su öğesine ulaşılabilirlik: insanlar ilgi çekici buldukları nesnelere incelemek ve yakından görmek isterler. Su öğelerine ulaşmayı kolaylaştıracak yürüyüş yolu ve bisiklet yolu gibi kullanımlar park içindeki su öğesine ulaşılabilirliği artırır. Bitkisel çit, çiçek parteri ve çalı gibi bitkilerin varlığı su öğesine ulaşmayı engelleyebilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve

yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 16 adet (%72,73) su ögesi çok iyi, 5 adet (%22,73) su ögesi iyi ve 1 adet (%4,55) su ögesi orta olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesinin engelli kullanıcılara uygunluk durumu: su ögesine ulaşmanın engelli kullanıcılar için uygunluğu incelenmiştir. Yürüme engelli bireyler için tekerlekli sandalye ile uygun eğimle su ögesine ulaşma, tekerlekli sandalyenin rahat ilerleyebilmesi için su ögesi çevresinde uygun sert zemin malzemesi kullanılması, görme engelli bireyler için zeminde hissedilir zemin kullanılması ve fıskiyele ile su hareketlendirilmesi yapılarak yön bulma konusunda yardımcı olma durumları değerlendirilmiştir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 17 adet (%77,27) su ögesi engelli kullanıcılara yönelik uygunluk durumu var olarak değerlendirilirken, 5 adet (%22,73) su ögesi engelli kullanıcılara yönelik uygunluk durumu yok olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesinin yaya hareketini kısıtlayıcı etkisi: park içinde yaya hareketinin kesintisiz olarak devam etmesi önemlidir. Su ögesinin bu yaya hareketini kısıtlayacak şekilde tasarlanması veya konumlandırılması yaya sirkülasyonunu olumsuz etkileyecektir. Su ögesinin kanal şeklinde tasarlanması ve yaya geçişi için köprülerin bulunmaması da yaya hareketini kısıtlayacaktır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 2 adet (%9,09) su ögesinin yaya hareketini kısıtlayıcı etkisi var olarak değerlendirilirken, 20 adet (%90,01) su ögesinin yaya hareketini kısıtlayıcı etkisi yok olarak değerlendirilmiştir.

Yaşanabilirlik (canlı çeşitliliği): su öğelerinde bitki ve hayvan olarak canlı kullanılması su öğelerine ilgiyi arttıracak bir etkidir. Ancak canlı varlığı bakım, temizlik, dikkat ve çaba gerektirir. Deniz, dere ve göl gibi doğal alanlar canlı çeşitliliği bakımından zenginken, parklarda düzenlenen su öğelerinde belirtilen zorluklardan dolayı canlı kullanımı tercih edilmez. Deniz doğal bir su kaynağı olduğundan buralarda canlı çeşitliliği çok iyi olarak değerlendirilmiştir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 7 adet (%31,82) su ögesi çok iyi, 2 adet (%9,09) su ögesi iyi ve 13 adet (%59,09) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Suyun fonksiyonel çeşitliliği: su öğeleri aktif rekreasyon aktiviteleri için kullanılabilir. Ulaşım, yüzme, rehabilitasyon, yelken sporları, mini botlarla gezinti yapma ve maket tekne yarışı gibi aktiviteler için fırsat yaratır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 9 adet (%40,91) su ögesi çok iyi, 5 adet (%22,73) su ögesi iyi, 6 adet (%27,27) su ögesi orta ve 2 adet (%9,09) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi algılanabilirlik: parklarda veya bir alanda bulunan su yüzeyi varlığı insanlar tarafından ilgi çekici bulunur. Su yüzeyi varlığı, fiske ile su gösterileri veya rekreasyon faaliyetleri bulunması su ögesinin algılanabilirliğini artırır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 20 adet (%90,91) su ögesi için algılanabilirlik varken, 2 adet (%9,09) su ögesi için algılanabilirlik yok olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi yönlendirme etkisi: parklarda yaya yolu ve bitkisel tasarım ile kullanımlara yönlendirme sağlanır. Su öğeleri ile de bu etki sağlanabilir. Kanal veya yapay dere olarak tasarlanan su öğeleri yaya sirkülasyonunu yönlendirebilir. Park merkezinde veya yaya yollarının kesiştiği noktada konumlandırılan su ögesi de yönlendirmede etkili olabilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 3 adet (%13,64) su ögesi için yönlendirme etkisi varken, 19 adet (%86,36) su ögesi için yönlendirme etkisi yok olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi görsel etki: su yüzeyi varlığı bulunduğu alanda önemli bir görsel etki sunar ve odak noktası oluşturur. Deniz, dere veya göl gibi doğal su yüzeyleri sundukları manzara etkisi sebebiyle insanları kendine çeker. Durgun bir su yüzeyine sahip yansıma havuzunda objelerin yansıması, fiske sistemleri ile su dans gösterileri de görsel etki sunarlar. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 22 adet (%100,00) su ögesi de su yüzeyi bulundurması sebebiyle görsel etkisi var olarak değerlendirilmiştir.

Su kullanımı ses etkisi: su ögesinde kaskat sistemleri ile ses etkisi oluşturulabilir. Üst kottan alt kota dökülen su miktarına göre ses etkisi oluşur. Fıskiye sistemlerinde hareketlenen su ses etkisi oluşturur. Süs havuzlarında pompalar aracılığıyla üst kota iletilen su da düşerken ses etkisi oluşturacaktır. Şelale gibi su ögelerinde yukardan aşağıya akan su ses oluşturur. Su perdesi sisteminde de yine yukardan aşağı akan su ses oluşturacaktır. Kısaca durgun su yüzeyi ve sızıntı şeklinde akan su haricinde ses etkisi oluşacaktır. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 19 adet (%86,36) su ögesi için ses etkisi varken, 3 adet (%13,64) su ögesi su kullanım ses etkisi yoktur.

Su sesi rahatsızlık verici etkisi: yüksek debilerde yüksek yerlerden coşkulu bir biçimde dökülen su, fazla ses çıkaracağından rahatsızlık verici bulunabilir. Fıskiye sistemlerinin de sürekli çalışması yakın çevrede bulunan kişiler tarafından rahatsızlık verici olarak bulunabilir. Denizde oluşan dalga sesleri ve derenin çok hızlı akması da bazı kişiler tarafından rahatsızlık verici olarak bulunabilir. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 4 adet (%18,18) su ögesi için su sesi rahatsızlık verici etkisi varken, 18 adet (%81,82) su ögesi için su sesi rahatsızlık verici etkisi yoktur.

Su ögesi aydınlatma sistemi: aydınlatma, su ögeleri tasarımında önemli bir kriterdir. İyi bir aydınlatma tasarımı ile su ögeleri gündüz görüldüğünden daha ilgi çekici hale getirilebilir. Su ögelerinde çizgisel aydınlatma, su düşüşünün aydınlatılması veya fıskiye aydınlatması varlığı bakımından değerlendirme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 13 adet (%59,09) su ögesi için su aydınlatma sistemi varken, 9 adet (%40,91) su ögesi için aydınlatma sistemi yoktur.

Su ögesi müzik sistemi: iyi tasarlanan ve yeterli büyüklükte bulunan müzikli dans eden su gösterileri yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeker ve bulunduğu çevre için ekonomik gelir elde edilir. Dünyada bu sistemin uygulandığı Amerika Birleşik Devletleri'nde yer alan Bellagio dans eden havuz iyi bir örnektir. Çalan müziğe göre fıskiye sistemleri robotik motorlar aracılığıyla müzik ritmine uygun olarak hareket ettirilir. Bu duruma göre

su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. İncelenen su öğelerinin hiçbirinde müzik sistemi bulunmamaktadır.

Su ögesi müzikli-aydınlatma sistemi: hem müzik hem de aydınlatma sistemlerinin birbiriyle uyumlu şekilde çalıştığı su öğelerinde, gerekli yazılım ve ayarlamalar ile müziğe göre aydınlatma renkleri değiştirilebilir veya sabit kalabilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. İncelenen su öğelerinin hiçbirinde müzikli aydınlatma sistemi bulunmamaktadır.

Su kullanımı ekoloji etkisi: su ögesinin bulunduğu alan için yerel iklim koşullarında farklılık oluşturacak etkiyi sağlayabilmesi için çok geniş su yüzeyi varlığının bulunması gerekir. Bu ancak deniz, dere veya göl gibi büyük ölçekli su yüzeyleri için geçerli olabilir. Ayrıca bu doğal alanlarda yer alan bitki ve hayvan canlı çeşitliliği ile ekolojik etki değerlendirilebilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 10 adet (%45,45) su kullanımı ekolojik etkisi varken, 12 adet (%54,55) su ögesi için su kullanımı ekolojik etkisi yoktur.

Su kullanımı psikolojik etkisi: rekreasyonel aktivite sunma, insanların rahatlamaları ve iyi vakit geçirmeleri su kullanımının olumlu psikolojik etkisi olarak yorumlanabilir. Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak olumlu ve olumsuz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 11 adet (%50,00) su ögesi için su kullanımı psikolojik etkisi olumlu olarak değerlendirilmiş, 11 adet (%50,00) su ögesi için de su kullanımı psikolojik etkisi hem olumlu hem de olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesinin dokunsal etkisi: suya dokunabilme durumu değerlendirilmiştir. Bunun için su ögesine ulaşılabilirlik ve su kotu gibi etmenler belirleyici olmuştur. Denizin bulunduğu alanlarda sahil olduğundan genellikle suya dokunsal etki vardır. Bu duruma göre su

öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 10 adet (%45,45) su ögesi için su ögesinin dokunsal etkisi varken, 12 adet (%54,55) su ögesi için su ögesinin dokunsal etkisi yoktur.

Su kullanımının serinletici etkisi: su yüzeyleri yakın çevresi için serinletici etki oluştururlar. Su yüzeyinin alanı büyüdükçe serinletici etkisi de artacaktır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 22 adet (%100,00) su ögesi su kullanımını serinletici etkisi var olarak değerlendirilmiştir.

Su kullanımının doğal yapı ile uyumu: su öğeleri bulunduğu park tasarımına göre doğal yapı ile uyumlu olabilir veya geometrik formlarda tasarlanabilir. Su öğeleri tasarımlarında kullanılan renk, malzeme ve su ögesi sınırları doğal yapı ile uyumda değerlendirme yapılırken göz önünde bulundurulmuştur. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 9 adet (%40,91) su ögesinde su kullanımının doğal yapı ile uyumu varken, 13 adet (%59,09) su ögesinde su kullanımının doğal yapı ile uyumu yoktur olarak değerlendirilmiştir.

Su bitki ilişkisi: su öğelerinde bitkilerin kullanılması görsel etkinin artırılmasını sağlar. Su ögesinin yanında, içinde veya yakın çevresinde bitki varlığı gözlemlenmiştir. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 3 adet (%13,64) su ögesinde su bitki ilişkisi varken 19 adet (%86,36) su ögesinde su bitki ilişkisi yok olarak değerlendirilmiştir.

Su kullanımının çevre peyzajına katkısı: su yüzeyi varlığı bulunduğu alana estetik değer kazandırır ve çevre peyzajına olumlu katkı sağlar. Çevre peyzaj tasarımına göre düzenlenen su öğeleri tasarım konusunda alanda birlik oluşturulmasını sağlar. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 21 adet (%95,45) su ögesi için su kullanımının çevre peyzajına katkısı varken, 1 adet (%4,55) su ögesi için su kullanımının çevre peyzajına katkısı yoktur.

Su ögesi güvenliği: su ögeleri tasarlanırken su derinlikleri herhangi bir kaza olması durumunda can kaybını önleyecek şekilde düzenlenmelidir. Özellikle çocuklar ve hayvanlar için su derinliğinin minimum seviyede tutulması uygun olacaktır. Ayrıca su ögelerinde kullanılan aydınlatma armatürlerinde oluşan elektrik akımı kaçakları, suya dokunmada elektrik çarpmasına neden olabilir. Bu yüzden belli aralıklarla su ögelerinin güvenlik kontrollerinin yapılması gerekir. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 2 adet (%9,09) su ögesi çok iyi, 12 adet (%54,55) su ögesi iyi, 5 adet (%22,73) su ögesi orta ve 3 adet (%13,64) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi etrafında kuşatma elemanı varlığı: oluşacak herhangi bir düşme vb. kazalarda istenmeyen sonuçların önüne geçilmesinde etkili olacaktır. Bunun için çit veya betonarme malzemedeki yapılan kuşatma elemanı uygulanabilir. Su ögesi tasarımına uygun olarak düzenlenen kuşatma elemanı varlığı ile güvenlik sağlanabilir. Bu duruma göre su ögelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre; 11 adet (%50,00) su ögesi için kuşatma elemanı varken, 11 adet (%50,00) su ögesi için kuşatma elemanı varlığı yok olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme sonuçları

Çalışma kapsamında parklarda bulunan su ögeleri için bakım, temizlik ve yönetim durumlarına dair değerlendirme yapılmıştır (EK 85). Bu çalışma kapsamında 14 adet parkta yer alan toplam 22 adet su ögesi için değerlendirmeye alınan kriterler ve değerlendirme sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

Su ögesi mevcut bakım durumu: su ögesi yapısal mevcut durumunda; kaplama ve malzeme durumu göz önünde bulundurularak inceleme yapılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 2 adet (%9,09) su ögesi çok iyi, 12 adet (%54,55) su ögesi iyi, 11 adet (%50,00) su ögesi çok iyi, 5 adet (%22,73) su ögesi iyi, 5 adet (%22,73) su ögesi orta ve 1 adet (%4,55) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesi temizlik durumu: su ögesi kaplama materyalinin temizlik durumu ve su yüzeyinde katı atıklarının varlığı göz önünde bulundurularak inceleme yapılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve yetersiz ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 3 adet (%13,64) su ögesi çok iyi, 3 adet (%13,64) su ögesi iyi, 13 adet (%59,09) su ögesi orta ve 3 adet (%13,64) su ögesi yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Suyun renk kalitesi: su renginde temizlik durumu göz önünde bulundurularak inceleme yapılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve kötü ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 3 adet (%13,64) su ögesi çok iyi, 3 adet (%13,64) su ögesi iyi, 13 adet (%59,09) su ögesi orta ve 3 adet (%13,64) su ögesi kötü olarak değerlendirilmiştir.

Suyun berraklık kalitesi: su renginin berrak ve bulanık olması durumu göz önünde bulundurularak inceleme yapılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak çok iyi, iyi, orta ve kötü ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 1 adet (%4,55) su ögesi çok iyi, 13 adet (%59,09) su ögesi iyi, 6 adet (%27,27) su ögesi orta ve 2 adet (%9,09) su ögesi kötü olarak değerlendirilmiştir.

Su temizliği için kimyasal kullanımı: yapay su öğelerinde su devir daim yapar ve aynı su kullanılır. Bu yüzden suyun temizlenmesi için bazı kimyasalların kullanılması gerekir. Bu kimyasallar suyun berrak olmasını ve yosun oluşmasını engeller. Belediye kurumunda sözlü yapılan görüşmelerde bu konuda bilgi alınmıştır. Buna göre 10 adet (%45,45) su ögesinde su temizliği için kimyasal kullanılırken, 12 adet (%54,55) su ögesinde su temizliği için kimyasal kullanılmamaktadır.

Suyun yosunlaşma durumu: su öğeleri periyodik olarak temizlenmediğinde ve güneş ışığının da etkisiyle yosunlaşma oluşur. Yosun oluşmasını engellemek için yosun önleyici kimyasallar kullanılır. Bu duruma göre su öğelerinde inceleme yapılmış ve değerlendirme kriterleri olarak var ve yok ölçütleri kullanılmıştır. Buna göre 10 adet (%45,45) su ögesinde yosunlaşma var olarak değerlendirilirken, 12 adet (%54,55) su ögesinde yosunlaşma yok olarak değerlendirilmiştir.

Su ögesinin profesyonel bakım durumu: su ögeleri bakım ve temizlik sebebiyle maliyet oluştururlar. Su ögelerinin bakımının eğitilmiş teknik personel tarafından yapılması gerekir. Ancak oluşan maliyetler sebebiyle su ögeleri zamanla atıl duruma düşebilir ve iptal edilebilir. Belediye kurumunda sözlü yapılan görüşmelerde bu konuda bilgi alınmıştır. Buna göre 13 adet (%59,09) su ögesi için bakım yapılırken, 9 adet (%40,91) su ögesi için bakım yapılmamaktadır.

ÇALIŞMA ALANINDAKİ SU ELEMANLARININ GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Kocaeli ilinde yürütülen bu çalışma kapsamında, çalışma alanındaki parklarda bulunan su yüzeyi ve su ögeleri incelenmiştir. Parklarda yer alan su ögeleri çoğunlukla benzer tasarımlara sahiptir ve tasarımlarda herhangi bir özgünlük yoktur. Süs havuzlarında su, sadece havuz içinde sergilenen, dokunulması istenmeyen bir gösteri elemanıdır. Gözlemlenen eksiklikler doğrultusunda Kocaeli ili için peyzajda su tasarımına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Su esnek bir tasarım elemanı olması ve pek çok farklı tasarım sunmasına karşın, bundan yeterince yararlanılmadığı görülmüştür. Parklarda doğal su varlığı dışında su ögesi olarak tasarımlar çok kısıtlı tutulmuş ya da bakımsızlık sebebiyle atıl duruma düşmüş ve iptal edilmişlerdir. Genellikle birbirinin aynı, şehir kimliğini yansıtmayan, kişilerde ilgi ve merak duygusu uyandırmayan su ögesi tasarımları mevcuttur. Günümüzde teknolojiye de faydalanılarak ilginç ve farklı tasarımlar uygulama fırsatı vardır. Dünyanın farklı yerlerinde su, ışık ve müzik sistemlerinin birlikte olduğu tasarımlar insanlar tarafından heyecanla karşılanmakta ve aynı zamanda turistleri çeken bu uygulamalar ekonomik getiri de sağlamaktadır.

Su; sesi, görüntüsü ve dokusu ile bulunduğu ortamda odak noktası oluşturur. Yansıma özelliği sayesinde dar alanların daha geniş hissedilmesini sağlar. Trafik veya şehir seslerinin engellenmesi için gürültü perdeleyici olarak tasarlanabilir. Plastik objeler, aydınlatmalar, fiskiyeler, kaskat sistemleri ve bitkiler ile birlikte kullanılarak görsel etki artırılabilir. Aydınlatma ve müzik sistemleri ile oluşturulan dans eden havuz sistemleri ile eşsiz görsel şölenler düzenlenir. Hareketli olarak tasarlanan su yüzeyi dinamik bir görsel

sunarken, durgun olarak tasarlanan su yüzeyi de ortam atmosferinin dingin ve huzurlu hissedilmesini sağlar.

Su; tasarımda görsel, işitsel ve dokunsal sunduğu özellikler yanında fiziksel özellikleriyle de tasarımda ön plana çıkar. Su sesi görme engelli bireyler için yönlendiricidir. Bulunduğu ortamda serinlik hissi verir ve yüzey alanı büyüklüğüne bağlı olarak da mikro klima etkisi oluşturur.

Su ögesi tasarımları aynı zamanda afet ve acil durum gibi zamanlarda da işlevsel olarak kullanılabilir. Süs havuzları ve bunlara ait denge depoları gerekli durumlarda su depolarına çevrilerek içme suyu temininde kullanılabilir. Ya da ilgili sistemin kurulması ile yangın gibi acil durumlarda buradaki sudan yararlanılabilir.

Kocaeli bulundurduğu doğal su varlığı bakımından çok şanslıdır. Deniz suyu kullanımıyla oluşacak ekstra maliyetler bulunmamaktadır. Deniz suyunun kullanılmadığı alanlarda uygun su filtrasyon sistemleri kullanılarak, suyun temizlenmesi ve devir daim sistemi ile süs havuzlarındaki suyun uzun süre kullanılması sağlanabilir.

Su ögesi boyutunun bulunduğu çevre ile orantılı olması önemlidir. Gereğinden büyük boyutlarda olan su öğeleri ortamdaki dengeyi bozabilir ya da gereğinden küçük boyutta olan su öğeleri istenen görsel etkiyi sunmada yetersiz olacaktır. Bu yüzden tasarımlarda oran-proporsiyon dengesinin sağlanması gerekmektedir.

Yüksek debilerle yukardan aşağı akan sular veya sürekli çalışan fiskiye sistemleri bir süre sonra rahatsızlık verici olabilir. Bu sistemlerde su akış debilerinin rahatsızlık verici etki oluşturmayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Alanda yapılan incelemeler sonunda parklar için öneriler aşağıda belirtilmiştir.

Müzikli dans eden havuz sistemi: Seka Park, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük Sahil Parkı ve Kocaeli Fuar Alanı için uygundur. Sistem deniz suyunu kullanacak ve dubalar ile kollektör sistemi deniz üzerinde yer alacaktır.

Sistem bilgisayar yazılımı ile kontrol edilecek, su ve ışık oyunları ile görsel bir şölen düzenlenecektir. Sistem çalışma saatleri yurt dışındaki örneklerde olduğu gibi belli saatlerde olacak şekilde düzenlenebilir. Bu şekilde insanlarda daha fazla merak ve ilgi uyandırılabilir. Şekil 5.1 ve 5.2’de dans eden havuzlar için örnek görseller mevcuttur.

Şekil 5.1. Müzikli dans eden sistem – Dubai (Anonim 2019aa)

Şekil 5.2. Müzikli dans eden sistem – Filipinler (Anonim 2019ab)

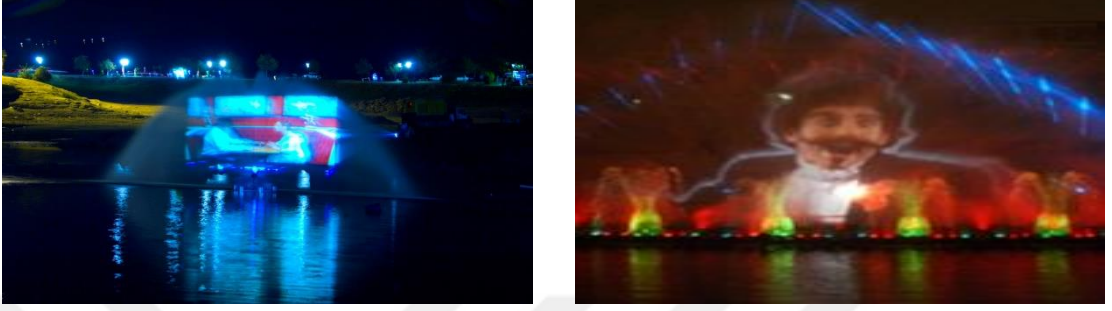
Kuru havuz: Kuru havuz sisteminde klasik süs havuzlarından farklı olarak zeminde su bulunmaz. Su, fiskiyelerin altında bulunan havuzda veya teknik hacimde yer alan denge deposunda bulunur. Bu sistem özellikle çocuklar tarafından ilgi çekici bulunmaktadır. Derince Harikalar Sahili Parkı, Seka Park, Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Yeni Cuma Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı ve Kocaeli Fuar Alanı için kuru havuz sistemi önerilmiştir. Şekil 5.3’te kuru havuz için örnek görseller mevcuttur.

Şekil 5.3. Kuru havuz örnek görseller (Anonim 2019ac)

Su sineması: Bir su perdesi üzerine projeksiyonla görüntülerin aktarıldığı sistemlerdir. Genellikle göl ve deniz üzerinde uygulanır. Yükseklikte 10 metreye, genişlikte 20 metreye kadar ulaşılır. Daha geniş alanlar elde etmek için ünite sayısı artırılır. Rüzgarsız ve

yağmursuz havalarda kullanım için uygundur. Bu sistem Kocaeli Fuar Alanında gölette, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı ve Gölcük Sahil Parkı için denizde konumlandırılacak şekilde önerilmiştir. Şekil 5.4'te su sineması için örnek görseller mevcuttur.

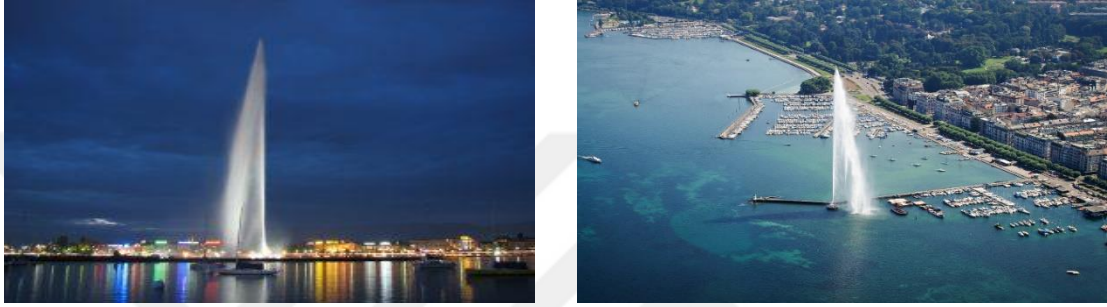
Şekil 5.4. Su sineması örnek görseller (Anonim 2019ad, ae)

Plastik obje, heykel ve bitkilerle desteklenen süs havuzu: Klasik süs havuzlarının aksine plastik objeler ve bitkilerin de kullanıldığı süs havuzlarında ilgi çekici tasarımlar oluşturulabilir. Şekil 5.5'te Amerika Birleşik Devletleri, Teksas'ta yer alan bir süs havuzu bulunmaktadır. Koşan at heykellerinin ayakları altına yerleştirilen fiskiyeler ile gerçekten atların koştuğu hissi yaratılmıştır. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Fevziye Parkı, Yeni Cuma Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük Sahil Parkı, İzmit Kültür Tepesi ve Kocaeli Fuar Alanı için bu şekilde daha ilgi çekici tasarıma sahip süs havuzları önerilmiştir.

Şekil 5.5. Koşan atlar süs havuzu görselleri (Anonim 2019 af)

Yüksek Fıskiye: Deniz ve göl gibi geniş su yüzeyinin bulunduğu alanlarda kullanılan ve çok yükseğe su atabilen bu fıskiyeler ilgi çekicidir. İsviçre Cenevre Gölü'nde yer alan ve Cenevre'nin simgelerinden biri olan Jet d'eau 140 metreye kadar su atabilmektedir (Anonim 2019ag). Şekil 5.6'da görselleri verilmiştir. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük Sahil Parkı ve Kocaeli Fuar Alanı için parkından görülecek yüksek fıskiye önerilmektedir. Sistem deniz ve gölet suyunu kullanacaktır ve aydınlatma sistemi bulunacaktır.

Şekil 5.6. Cenevre Gölü'nde yer alan Jet D'eau görselleri (Anonim 2019ag)

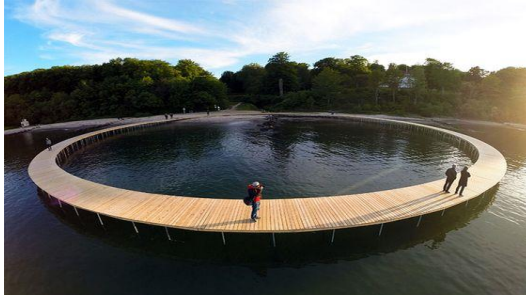
Yansıma havuzu: Yansıma havuzlarında birkaç cm su bulunması yeterlidir. Bu sistemde suyun çok yavaş hareket etmesi istenir. Böylece yüzeyde yansıma elde edilebilir. Havuz kaplama materyali olarak, daha iyi yansıma yapabilmesi için koyu renk malzeme tercih edilir. Dünyadaki örneklere baktığımızda bu tür havuzların genellikle anıt havuz olarak inşa edildiği görülür. Gölcük sahil parkına 17 Ağustos 1999 yılındaki depremde hayatını kaybedenler için anıt havuz olarak bir yansıma havuzu yapılması önerilmiştir. Şehir merkezinde ve şehir merkezine çok yakın bulunan Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Fevziye Parkı, Yeni Cuma Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı, İzmit Kültür Tepesi ve Kocaeli Fuar Alanı için de yansıma havuzu önerilmiştir. Böylece şehrin yoğun ve hareketli yapısı ile yansıma havuzunun durgun yüzeyi ile kontrastlık oluşturulabilir. Şekil 5.7'de yansıma havuzu görselleri verilmiştir.

Şekil 5.7. Almanya’da bulunan Sinti Roma anıt havuzu (Anonim 2019ah)

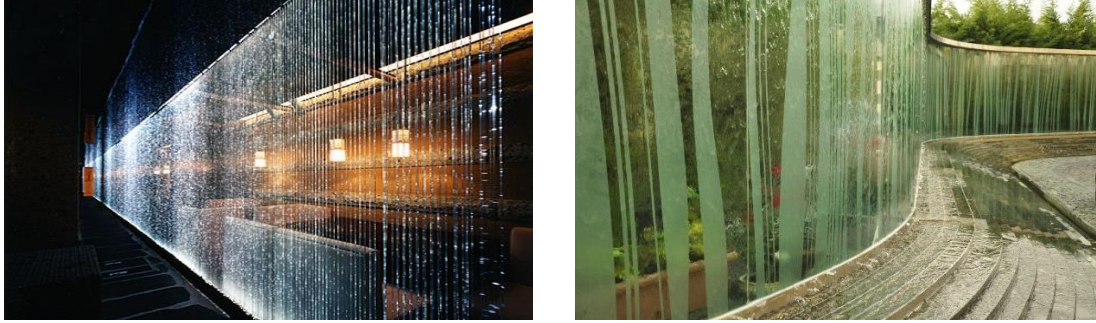
Deniz üzeri iskeleler: İnsanlar suya her zaman yakın olmak isterler. Bu yüzden deniz kenarında yürümek yerine denize daha yakın hissedebilecekleri deniz üzerinde yer alan platformlar önerilebilir. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük Sahil Parkı, ve Kocaeli Fuar Alanı bu şekilde suya yaklaşma için iskele önerilmiştir. Örnek görseller Şekil 5.8’de verilmiştir.

Şekil 5.8. Ahşap iskele görselleri (Anonim 2019a1)

Su perdesi: Su perdeleri sicimli veya camlı olarak imal edilebilirler. Sicimli su perdesinde su sicimi takip ederek alt havuza iner ve buradan tekrar pompalar aracılığıyla üst kollektöre iletilerek sistem çalışmaya devam eder. Camlı su perdesinde ise su cam üzerinden akarak alt havuza iner ve bundan sonra sicimli su perdesinde bahsedilen sistem ile aynı şekilde çalışmaya devam eder. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Fevziye Parkı, Yeni Cuma Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük

Sahil Parkı, İzmit Kültür Tepesi ve Kocaeli Fuar Alanı için değişik form ve büyüklüklerde uygulanacak su perdesi önerilmiştir. Şekil 5.9’da örnek görsel verilmiştir.

Şekil 5.9. Su perdesi görselleri (Anonim 2019ai)

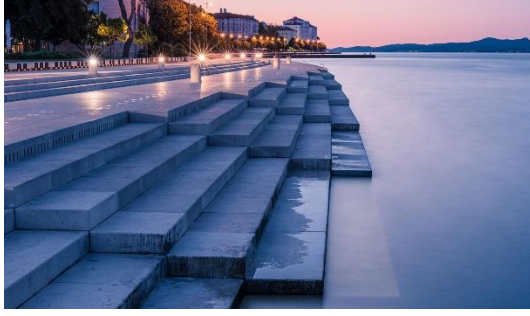
Koi göleti: İlk Japonya’da evcilleştirilen koinin yabani atası sazandır. Koi balıkları kırmızı, beyaz, siyah veya gümüş beyazı olabilir. Koi göletleri, biyolojik filtrasyon sistemi ile çalışır. İçinde canlı olduğu için ekstra özen gösterilmesi gerekir. Koi balıkları canlı renkleri ile ilgi çekicidir. Kocaeli Fuar Alanında oluşturulacak bir koi göleti önerilmiştir. Şekil 5.10’da örnek görsel verilmiştir.

Şekil 5.10. Koi göleti (Anonim 2019aj)

Deniz kenarı seyir terası: Deniz kenarı gibi alanlarda insanların suya yaklaşabildiği alanlarda inşa edilen seyir terasları, manzara izlemek ve dinlenmek için ideal tasarımlardır. Çizgisel aydınlatmalar ile desteklenen tasarım, daha da ilgi çekici olacaktır. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı ve Gölcük Sahil Parkı için bazı alanlarda denizin izlenebildiği basamak şeklinde seyir terası önerilmiştir. Şekil 5.11’de örnek görseller bulunmaktadır.

Şekil 5.11. Deniz kenarında seyir terası görselleri (Anonim 2019ak, al)

Kentsel su öğeleri: Kent merkezinde yer alan alanlarda insanların dinlenebileceği ve su ile temas ederek serinleyebileceği alanlar, sıradan bir su öğesine göre daha dikkat çekicidir. Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Fevziye Parkı, Yeni Cuma Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı, İzmit Kültür Tepesi ve Kocaeli Fuar Alanı için kentsel alanlarda Şekil 5.12’de temsili görselleri verilen su öğesi önerilmiştir.

Şekil 5.12. Kentsel alan su öğesi (Anonim 2019am)

Su kanalı: Genellikle kentsel alanlarda küçük bir kanal içinde ilerleyen su öğesi, insanların su ile temas edebilmesine olanak verir. Alanda süreklilik sağlar ve yönlendiricidir. Seka Park, Derince Harikalar Sahili Parkı, Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı, Fevziye Parkı, Yeni Cuma Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Cumhuriyet Çocuk Parkı, Doğu Kışla Gençlik Parkı, 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı, Nazmi Oğuz Sahil Parkı, İzmit Sahil Parkı, Başiskele Sahil Parkı, Gölcük Sahil Parkı, İzmit Kültür Tepesi ve Kocaeli Fuar Alanı için Şekil 5.13’te temsili görselleri verilen su kanalı önerilmiştir.

Şekil 5.13. Su kanalı görselleri (Anonim 2019an)

Özetle; yerel yönetimlerde ilgili birimlere uzman ve eğitimli personelin katılımı sağlanarak, şehir kimliği ve estetiğine uygun su ögesi tasarımları uygulanabilir. Böylece parklarda bulunan birbirinin aynı ve kimliksiz tasarımların da önüne geçilebilir. Bu çalışma kapsamında parklar ve bu parklarda bulunan su ögeleri incelenmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Parklar için uygun ve farklı olabilecek öneriler sunulmuştur. Kentteki su ögesi tasarımları gözden geçirilerek mevcut süs ögelerinin iyileştirilmesi, revizelerin yapılması ve ilave olarak uygun su ögesi tasarımlarının yapılması gerektiği ortaya konulmuştur.

KAYNAKLAR

- Aklıbaşında, M., Atabeyoğlu, Ö., Bulut, Y. 2011.** Tarihte kadınlara adanmış bahçeler. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 2: 954-962.
- Aksoy, Y. 2001.** İstanbul kenti yeşil alan durumunun irdelenmesi. *Doktora Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Aksoy, Y. 2014.** Türkiye’de yeşil alanlarla ilgili yasal düzenlemeler. İstanbul Ticaret Üniversitesi, *Fen Bilimleri Dergisi*, 26(13): 1-20.
- Algül, H. 2006.** Aquaparkların tasarım ve planlama ilkeleri ve ülkemizdeki örnek aquaparkların değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Konya.
- Alparslan, İ. 2001.** Heykel parkları. *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Altaban, Ö. 1994.** Büyükşehirlerde ilköğretimin mekânsal sunum biçimleri konusunda bir araştırma-örnekleme: Ankara. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.
- Anonim, 2017.** Kıyı kenti İzmit. <http://www.arkitera.com/gorus/1064/kiyi-kenti-izmit> (Erişim Tarihi: 12.03.2017).
- Anonim, 2018.** Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü.
- Anonim, 2018a.** Mevzuat bilgi sistemi. <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.aspx?MevzuatKod=1.5.3194&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=imar&Tur=1&Tertip=5&No=3194> (Erişim tarihi: 12.10.2018).
- Anonim, 2018b.** Egyptian gardens. https://www.gardenvisit.com/history_theory/garden_landscape_design_articles/west_asia/egyptian_gardens (Erişim tarihi: 15.10.2018).
- Anonim, 2018c.** The role of water in Persian garden. <http://docplayer.net/58947081-The-role-of-water-in-persian-gardens.html> (Erişim tarihi: 15.10.2018).
- Anonim, 2018d.** Babil’in asma bahçeleri. <http://www.aktuelarkeoloji.com.tr/babilin-asma-bahceleri-0-0-1> (Erişim tarihi: 15.10.2018).
- Anonim, 2018e.** Tarihi olaylar. <http://www.tarihiolaylar.com/tarihi-olaylar/babil-in-asma-bahceleri-211>(Erişim tarihi: 19.10.2018).
- Anonim, 2018f.** De La Mothe Chandeniers. <https://www.mothe-chandeniers.com/photos> (Erişim tarihi: 19.10.2018).
- Anonim, 2018g.** Spain is culture. http://www.xn--espaescultura-tnb.es/es/monumentos/granada/el_generalife.html (Erişim tarihi: 19.10.2018).
- Anonim, 2018h.** The Gardens, the art of perspective. <http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/gardens> (Erişim tarihi: 19.10.2018).
- Anonim, 2018i.** http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5bf30bed079fb3.07095609 (Erişim tarihi: 25.10.2018).
- Anonim, 2018i.** Ürünler. <https://www.tumplastik.com/tr-TR/urun.asp> (Erişim tarihi: 18.11.2018).
- Anonim, 2018j.** Water garden products. https://www.oase-livingwater.com/tr_TR/water-garden/products/s/fountains-fountain-pumps.1000170334.html (Erişim tarihi: 18.11.2018).
- Anonim, 2018k.** Ürünler. <https://www.fiberli.com.tr/TR/Urunler> (Erişim tarihi: 12.12.2018).

Anonim, 2018l. Installation dry deck fountain communicated canals. <http://www.saferain.com/en/blog/instalation-dry-deck-fountain-communicated-canals-1.html> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018m. Stainless steel dry fountain. <https://www.indiamart.com/proddetail/dry-fountain-8099643173.html> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018n. Ten popular pond plants. <https://www.aquascapeinc.com/water-gardening/plants/10-popular-pond-plants> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018o. How to grow pond plants. <https://www.unwins.co.uk/how-to-grow-pond-plants-ggid138.html> (Erişim tarihi: 12.12.2018).

Anonim, 2018 ö. Rain curtain custom fountain. <https://www.fountains.com/rain-curtain-custom-fountain> (Erişim tarihi: 12.05.2019).

Anonim, 2018p. <https://tr.pinterest.com/pin/362469470005468018/> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018r. Memorial for Sinti and Roma in Berlin. <http://jewish-voice-from-germany.de/cms/memorial-for-sinti-and-roma-in-berlin/> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018s. <https://tr.pinterest.com/pin/207939707767414907/> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018ř. Computers are the balanchine machine behind those dancing fountains. <https://www.nytimes.com/1999/10/21/technology/computers-are-the-balanchinebehind-those-dancing-fountains.html> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018t. Dubai fountain. <https://www.dubai-online.com/sights/dubai-fountain/> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2018u. Dubai delights. <https://roundaboutlondon.wordpress.com/tag/dubai/> (Erişim tarihi: 15.11.2018).

Anonim, 2019. Kocaeli İli 2016 Çevre Durum Raporu, Kocaeli.

Anonim, 2019a. Sazova parkı. <https://gezipgordum.com/sazova-parki-bilim-sanat-ve-kultur-parki/> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019b. Sazova parkı Eskişehir. <http://www.anadolugazetesi.com/sazova-parki-eskisehir--nerede--adresi--telefonu--104320.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019c. Gençlik parkı. <https://www.ankara.bel.tr/cevre/peyzaj-uygulama/prestij-parklari/genclik-parki> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019d. <https://mapio.net/pic/p-2622277/> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019 e. <http://www.mimdap.org/?p=28423> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019f. Gülhane parkında lale zamanı. <http://muhteremlegeziye.blogspot.com/2015/05/gulhane-parki.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019g. Park history. <http://www.centralparknyc.org/visit/park-history.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019h. Central park's long forgotten design alternative. <https://archinect.com/news/article/150095282/central-park-s-long-forgotten-design-alternative> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019ı. The pond at central park. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Pond_at_Central_Park,_New_York_City_-_panoramio.jpg (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019i. Conservatory water. <http://www.centralparknyc.org/things-to-see-and-do/attractions/conservatory-water.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019j. Loch. <http://www.centralparknyc.org/things-to-see-and-do/attractions/loch.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019k. Bethesda fountain. <http://www.centralparknyc.org/things-to-see-and-do/attractions/bethesda-fountain.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019l. History and architecture. <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park/about-hyde-park/history-and-architecture> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019m. Hyde park. <http://www.reidsengland.com/places/london/see/hyde-park/> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019n. Wildlife. <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park/things-to-see-and-do/wildlife> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019o. Joy of life fountain. <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park/things-to-see-and-do/memorials,-fountains-and-statues/joy-of-life-fountain> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019p. The huntress fountain. <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park/things-to-see-and-do/memorials,-fountains-and-statues/the-huntress-fountain> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019r. Diana memorail fountain. <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park/things-to-see-and-do/memorials,-fountains-and-statues/diana-memorial-fountain> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019s. Tokyo metropolitan ueno park. <https://www.gotokyo.org/en/spot/482/> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019ř. Ueno park. <https://www.japan-guide.com/e/e3019.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019t. The history of ueno park. <http://sanpai-japan.com/2017/07/06/the-history-of-ueno-park/> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019u. Ueno sakura festival. <https://festivalgo.huber-japan.com/events/events/cherry-blossoms-ueno-onshi-park> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019ü. Coğrafya. <http://www.kocaelikulturturizm.gov.tr/TR-69186/cografya.html> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019v. <http://www.tuik.gov.tr> (Erişim tarihi: 07.01.2019).

Anonim, 2019y. İllerimize ait genel istatistik verileri. <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/ilveilceleristatistik.aspx?k=A&m=KOCAELI> (Erişim tarihi: 12.03.2019).

Anonim, 2019z. Sapanca Gölü. <https://www.sapanca.com.tr/sapanca-golu-bilgileri/sapanca-golu/kategorisi> (Erişim tarihi: 15.03.2019).

Anonim, 2019aa. Best things to do in Dubai. <https://blog.headout.com/dubai-guide-things-to-do/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019ab. Faciliies & Landmarks. <https://www.binalonan.gov.ph/project/dancing-fountain/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019ac. <https://tr.pinterest.com/pin/506584658069097483/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019ad. Su üzerinde sinema. <http://www.adanahabermerkezi.com/sanat-magazin/su-uzerinde-sinema-h2444.html> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019ae. Su sineması. <http://www.teknohavuz.com/tr/urunler-su-sinemas%C4%B1-66-16-1.html> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019af. Texas. <https://www.rickwillis-photos.com/Texas/Texas/i-jBhzBqD> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

Anonim, 2019ag. <https://geneva-intercontinental.com/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).

- Anonim, 2019ah.** The contrast between life and death. <https://urbanlabsce.eu/the-contrast-between-life-and-death/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019ai.** <https://tr.pinterest.com/pin/432416001719029946/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019ai.** Su perdeleri. <https://sevamuhendislik.com.tr/su-perdeleri/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019aj.** <https://pixabay.com/vi/photos/c%C3%A1-koi-%C4%91%E1%BB%99ng-v%E1%BA%ADt-c%C3%A1-b%C6%A1i-d%C6%B0%E1%BB%9Bi-n%C6%B0%E1%BB%9Bc-1868779/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019ak** <https://croatia.hr/hr-HR/morske%20orgulje-i-pozdrav-suncu> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019al.** <https://www.google.com/imgres?imgurl=http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2017/03/Pernille->(Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019am.** Flowing water public bench. <https://housetodecor.com/2015/20-incredible-benches-for-public-park/flowing-water-public-bench/> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Anonim, 2019an.** <https://pikove.com/media/302726406194648873> (Erişim tarihi: 15.05.2019).
- Atça, E. 2007.** Peyzaj tasarımı kapsamında yüzme havuzlarının inşası ve kullanımı (Kuşadası örneğinde). *Yüksek Lisans Tezi*, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir.
- Aydemir, E.S. 2004.** Kentsel açık ve yeşil alanlar, rekreasyon, kentsel alanların planlanması ve tasarımı, Akademi Kitabevi, s: 285-337, Trabzon.
- Aytaş, İ. 2017.** Çankırı kentsel açık-yeşil alan sisteminin belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Çankırı.
- Bakan, K., Konuk, G. 1985.** Türkiye’de kentsel dış mekanların düzenlenmesi, Yayınlanmamış rapor, TÜBİTAK.
- Bayçın Korkut, A., Özyavuz, M., Şişman, E.E. 2010.** Peyzaj Mimarlığı, Verda Yayıncılık.
- Bekiroğlu, Z.D. 1992.** Tarihsel süreç içerisinde su ögesinin peyzaj planlamada kullanımı. *Yüksek Lisans Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bitar, H. 2004.** Public aesthetic preferences and efficient water use in urban parks. *Phd Thesis*, The University of Melbourne Faculty of Architecture, Building and Planning, Melbourne.
- Bozkurt, M. 2015.** Water play in urban open spaces in Sheffield: children’s experiences, parental and Professional understanding and controls. *Phd Thesis*, The University of Sheffield Department of Landscape, Sheffield.
- Coşaner, M. 2009.** İstanbul ili Şişli ilçesinde bulunan bazı parkların peyzaj tasarım ilkeleri açısından irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Çakır, T. 2012.** Rönesans resminde mimarının kullanılışı. *Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Resim Anasanat Dalı, Erzurum.

- Çalışkan, A.M. 1990.** 3194 Sayılı imar yasası açısından kentlerimizde açık-yeşil alan sisteminin geleceği ve Ankara-Çankaya ilçesi örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Çetindağ, K. 2007.** Işık ve renk kullanımının mekan algılamasına etkisi üzerine bir araştırma (Sultan Ahmet meydanı örneği). *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Çetiner, A. 1979.** Şehir planlamasında çalışma yöntemleri ve ifade teknikleri. *İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Yayınları*, İstanbul.
- Çulha, K. 2013.** Kırklareli kent merkezi açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Edirne.
- Daloğlu, G. 2017.** Isparta kent merkezinin bazı açık-yeşil alan standartları açısından değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Isparta.
- Doygun, H. 1995.** Kentsel mekanlarda suyun peyzaj mimarlığı yönünden kullanımı üzerinde bir araştırma. *Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Adana.
- Döner, S. 2015.** Kentsel alanlarda kullanılan su öğelerinin görsel kalite değerlendirmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Düzce.
- Elinç, Z.K., Elinç, H., Kaya, L.G. 2012.** Antalya Atatürk kültür parkı örneğinde; kentsel yeşil alanların önemli parçası olan su elemanları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi* 4(2): 37-46.
- Emür, S. H., Onsekiz, D. 2007.** Kentsel yaşam kalitesi bileşenleri arasında açık ve yeşil alanların önemi – Kayseri / Kocasinan ilçesi park alanları analizi. Erciyes Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1): 367-396.
- Evyapan, G.A. 1988.** İngiliz bahçe anlayışına kısa bir bakış. *Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi* 8(2): 189-194.
- Garipağaoğlu, N., Uzun, S.M. 2014.** İzmit Körfezi kıyılarında kıyı alanı kullanımı. *Türk Coğrafya Dergisi*, 63:9-22.
- Gedik, T. 2003.** Farklı su öğelerinin psikolojik etkileri ve mekânsal etkinliklerle bütünleşmesi açısından incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Trabzon.
- Gökalp, A. 2006.** Körfez depremi sonrası Adapazarı kentsel yerleşim düzeninde açık ve yeşil alan sisteminin peyzaj mimarlığı açısından irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın.
- Gökalp, D.D., Yazgan, M. E. 2013.** Kentsel tasarımda kent estetiği, *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 6(1): 28-31.
- Grahn, P., Stigsdotter, U. K. 2010.** The relation between perceived sensory dimensions of urban green space and stress restoration. *Landscape and Urban Planning*, 94: 264-275.
- Kaplan, S. 1987.** Mental fatigue and the designed environment. *Public Environment*, 55-60.
- Karaca, B. 2018.** Başarılı bir su parkı için olması gereken planlama ve tasarım kriterleri. *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.

- Kavaklı, K. 1994.** Su elemanlarının kullanımı ve İstanbul çevre düzenlemelerindeki su elemanlarının araştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Keleş, R. 1998.** Kent bilim terimleri sözlüğü, İmge Yayıncılık, Ankara.
- Kıroğlu, E. 2007.** Erzurum kenti ve yakın çevresindeki bazı rekreasyon alanların görsel peyzaj kalitesi yönünden değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Erzurum.
- Kısar Koramaz, E., Türkoğlu, H. 2014.** İstanbul'da kentsel yeşil alan kullanımı ve kentsel yeşil alanlardan memnuniyet. TMMOB Şehir Plancıları Odası, *Planlama Dergisi*, 24(1): 26-34.
- Koskina, A., Hasanagas, N. 2013.** The water element as aesthetic factor in landscape design. *1 Decembrie 1918 University of Alba Iulia, RevCAD*, 14: 21-26.
- Kömür Ardalı, Z. 2018.** Beylikdüzü ilçesi açık-yeşil alan sisteminin mevcut durumunun değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Kuo, F., Sullivan, F., W.C. 2001.** Environment and crime in the inner city. Does vegetation reduce crime? *Environment and Behaviour*, 33(3): 343-367.
- Kutluca, A. K., Mert Peksoy, Z. G. Koç, E. 2012.** İzmit Havzası ve Sulak Alan Gerçekliği Üzerinden İzmit Yeni İş Alanı (MİA) Yerleşiminin Yeniden Düşünülmesi. *KMİM: Mimarlar Odası Kocaeli Şubesi*, 15: 85-87.
- Kutter, W., Strassburger, A. 1999.** Air quality measurements in urban green areas – a case study. *Atmospheric Environment*, 33: 4101-4108.
- Kuş Şahin, C., Erol, U.E. 2009.** Türk bahçelerinin tasarım özellikleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 2: 170-181.
- Kürkçüoğlu, E., Akın, O. 2013.** The effects of water elements in urban space perception: a case study in Uskudar municipality square. *Istanbul Technical University Journal of Faculty of Architecture*, 1(10): 159-175.
- Muratoğlu, G. 2010.** Peyzaj mimarlığında su kullanımı. *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Mutlu, F. 2006.** 19. Yüzyıl Osmanlı saray bahçelerinde batılılaşmanın tasarma etkilerinin peyzaj tasarım ilkeleri açısından irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Tasarımı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Müftüoğlu, V. 2008.** Kentsel açık-yeşil alan karar ve uygulamalarının imar mevzuatı kapsamında Ankara kenti örneğinde irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Ölmez Kalender, S., Demiroğlu, D. 2011.** Tarihi süreç içerisinde Sivas kent meydanının irdelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi* 3(1): 355-365.
- Önder, S. 1997.** Konya kenti açık ve yeşil alan sisteminin saptanması üzerinde bir araştırma. *Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Önder, S., Polat, A. T. 2012.** Kentsel açık-yeşil alanların kent yaşamındaki yeri ve önemi. Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri, 19 Mayıs 2012, Konya.
- Önen, E. 2015.** Kentsel açık yeşil alan stratejilerinin belirlenmesi: Güzelbahçe (İzmir) ilçesi örneği. *Doktora Tezi*, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir.

- Ören, Ö. 2015.** Kent parklarının engelli standartları açısından değerlendirilmesi (Recep Yazıcıoğlu ve Adalet Parkları). *Dönem Projesi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Denizli.*
- Özcan, K. 2000.** Kırıkkale kenti mevcut alan kullanım kararları ve açık-yeşil alan verilerinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. *Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.*
- Özdamar, U. 2006.** Açık-yeşil alan kullanımlarının imar planlarındaki dağılımları ve uygulama sorunları – Bursa / Osmangazi örneği. *Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir Planlama Anabilim Dalı, İzmir.*
- Özgen Kösten, E.Y., 2015.** Kentsel kimliğin değişen görüntüleri: Eski kent, Yeni merkez-İzmit. *E-Journal of New World Sciences Academy, 10(1): 1-19.*
- Özkır, A. 2007.** Kent parkları yönetim modelinin geliştirilmesi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.*
- Öztan, Y. 1991.** Ankara kentinin 2000’li yıllar için açık ve yeşil alan sistemi olanakları, 2000’li yıllar için Ankara kentinin açık ve yeşil alan sistemi ne olmalıdır. *Peyzaj Mimarlığı Dergisi, 91 (2).*
- Öztürk, S., Özdemir, Z. 2013.** Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi Kastamonu örneği. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 13(1): 109-116.*
- Öztürk Kurtaslan, B., Yazgan, M. E. 2005.** Kayseri kent bütününe açık ve yeşil alanlarının sistem yaklaşımı ile değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi, 20(1): 69-80.*
- Polat, T.A. 2001.** Kent parkı ve Konya için örnek bir çalışma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Konya.*
- Pouya, S., Demirel, Ö. 2016.** İran bahçe sanatının ve tasarım özelliklerinin araştırılması. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 1(17): 96-105.*
- Rakhshandehroo, M., Mohdyusof, M.J., Tahirholder, O.M., Yunos, M.Y.M., 2015.** The social benefits of urban open green spaces: a literature review. *Management Research and Practice, 7(4): 60-71.*
- Ruban, L. 2018.** Principles of architectural and landscape design. *Architecture and Urban Planning, 6: 29-40.*
- Rychkov, P., Lushnikova, N., 2015.** Natural materiality: water as an active element of the gardens by Denis McClair at Volhynia. *Teka Kom. Arch. Urb. Stud. Krajobr-Ol Pan, 2: 52-62.*
- Salles Ortells, H. 2015.** Health impact assessment of new urban water concepts, Gilgeprint Drukkerijen, The Netherlands.
- Sarı, D., Karasah, B. 2018.** Bitkilendirme tasarımı öğeleri, ilkeleri ve yaklaşımlarının peyzaj tasarımı uygulamalarında tercih edilirliliği üzerine bir araştırma. *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi e-dergisi, Megaron, 13(3): 470-479.*
- Sarıkaya, M. 2007.** Göksu parkının (Eryaman-Ankara) mevcut kullanımını ve kullanıcı beklentilerinin irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.*
- Shashua Bar, L., Hoffman, M.E. 2000.** Vegetation as a climatic component in the design of an urban street an empirical model for predicting the cooling effect of urban green areas with trees. *Energy and Buildings, 31: 221-235.*

- Singh, V.S., Pandey, D.N., Chaudry, P. 2010.** Urban forests and open green spaces: lessons for Jaipur, Rajasthan, India. Rajasthan State Pollution Control Board, Working Papers, Jaipur, Rajasthan, India.
- Stancius, A. 2016.** The changing urban culture and the role of water in an urban environment – the case of Vilnius. *Kultura i Wartosci*, 20: 71-94.
- Şengün, M.T., Üstündağ, Ö. 2009.** Elazığ şehir merkezinde yeşil alan kullanımlarının dağılımına coğrafi bir bakış. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22): 46-62.
- Tanrıverdi, K. 1987.** Peyzaj mimarlığı bahçe sanatının temel ilkeleri ve uygulama metodlar. Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum.
- Tazebay, İ., Akpınar, N. 2010.** Türk kültüründe bahçe. *Ahmet Yesevi Üniversitesi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi* 54: 243-253.
- Turgut, H. 2011.** Erzurum büyükşehir belediye binası ön bahçe peyzaj tasarım çalışmasının tasarım ilkeleri bağlamında değerlendirilmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 12(2): 185-198.
- Uzun, G. 1998.** Temel Tasarım, *Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları*, No: 196, Adana.
- Uzun, M. 2015.** Kocaeli ili Karadeniz kıyılarının jeomorfoturizm özellikleri ve kıyı kullanımına etkisi açısından değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 32: 339-366.
- Wallace, M. 2007.** Geçmişten günümüze Türk kültüründe ev bahçesi anlayışı üzerine araştırmalar. *Yüksek Lisans Tezi*, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir.
- Wang, R., Li, F., Paulussen, J., Liu, Xusheng. 2005.** Comprehensive concept of urban greening based on ecological principles: a case study in Beijing, China. *Landscape and Urban Planning*, 72: 325-336.
- Wolch, J.R., Byrne, J., Newell, J.P. 2014.** Urban green space, public health and environmental justice: the challenge of making cities 'just green enough'. *Landscape and Urban Planning*, 125: 234-244.
- Yavuz, L. 1995.** Çevre açısından sulak alanların önemi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1995 (1): 80-86.
- Yeşil, A. 2006.** Ankara metropoliten alanının yeşil alan sisteminin analizi. *Yüksek Lisans Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Yılmaz, B. G. 2016.** İstanbul/Sancaktepe ilçesi kentsel açık yeşil alan sistemlerinin irdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Yılmaz Bayram, Z. 2011.** Toplumsal cinsiyet bağlamında kentsel açık yeşil alan kullanım talebini etkileyen etmenler. *Doktora Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Trabzon.
- Yılmaz, T., Zırhhoğlu, B., Olgun, R. 2013.** Üniversite yerleşke alanlarında su kullanımlarının incelenmesi: Akdeniz Üniversitesi örneği. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 7(3): 13-21.

EKLER

- EK 1** Çalışma alanları hakkında genel bilgiler
- EK 2** Seka Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 3** Seka Park su ögesi 1 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 4** Seka Park su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 5** Seka Park su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 6** Seka Park su ögesi 2 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 7** Seka Park su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 8** Seka Park su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 9** Doğu Kışla Gençlik Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 10** Doğu Kışla Gençlik Parkı su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 11** Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 12** Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 13** Cumhuriyet Çocuk Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 14** Cumhuriyet Çocuk Parkı su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 15** Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 16** Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 17** Derince Harikalar Sahili Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 18** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 19** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 20** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 21** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 22** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 23** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 24** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 25** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 26** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

- EK 27** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 28** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 29** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 30** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 31** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 32** Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 33** Kocaeli Fuar Alanı park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 34** Kocaeli Fuar Alanı su ögesi su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 35** Kocaeli Fuar Alanı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 36** Kocaeli Fuar Alanı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 37** Nazmi Oğuz Sahil Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 38** Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 39** Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 40** Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 41** Uğur Mumcu Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 42** Uğur Mumcu Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 43** Uğur Mumcu Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 44** Uğur Mumcu Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 45** Fevziye Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 46** Fevziye Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 47** Fevziye Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 48** Fevziye Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 49** Fevziye Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 50** Fevziye Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 51** Fevziye Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 52** Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu

- EK 53** İzmit Sahil Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 54** İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 55** İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 56** İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 57** İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 58** İzmit Sahil Parkı 2 su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 59** İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 60** Başiskele Sahil Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 61** Başiskele Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 62** Başiskele Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 63** Başiskele Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 64** Gölcük Sahil Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 65** Gölcük Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 66** Gölcük Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 67** Gölcük Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 68** Yeni Cuma Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 69** Yeni Cuma Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 70** Yeni Cuma Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 71** Yeni Cuma Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 72** İzmit Kültür Tepesi Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 73** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 74** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 75** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 76** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu
- EK 77** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 78** İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

- EK 79** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu
- EK 80** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu
- EK 81** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu
- EK 82** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu
- EK 83** Park imaj özellikleri karşılaştırma listesi
- EK 84** Su kullanımına yönelik karşılaştırma listesi
- EK 85** Parklarda bulunan su öğelerinin bakım ve temizlik yönünden karşılaştırma listesi

EKLER

EK 1 Çalışma alanları hakkında genel bilgiler

Parkın Adı	Bulunduğu Mahalle	Parkın Hizmet Grubu (Kent-Semt-Mahalle)	Alan (m ²)				Toplam Alan (m ²)
			Kapalı Alan (m ²)	Açık Alan (m ²)			
				Sert Zemin (m ²)	Yeşil Alan (m ²)	Su Yüzeyi (m ²)	
Seka Park	Yeni doğan ve Kozluk	Kent Parkı	26 952	7 612	247 128	9 959	291 651
Doğu Kışla Gençlik Parkı	Mehmet Ali Paşa	Semt Parkı	4 302	26 953	22 961	2 287	56 503
Cumhuriyet Çocuk Parkı	Hacı Hızır	Semt Parkı	746	4 714	3 061	21	8 542
Derince Harikalar Sahili Parkı	Yavuz Sultan	Semt Parkı	1 465	1 521	22 890	4 124	30 000
Kocaeli Fuar Alanı	Karabaş	Semt Parkı	63 695	146 587	111 918	33 918	356 158
Nazmi Oğuz Sahil Parkı	Kemal Paşa ve Karabaş	Semt Parkı	1 727	30 375	75 696	4 085	111 883
Uğur Mumcu Parkı	Karabaş	Semt Parkı	-	2 338	899	58	3 295
Fevziye Parkı	Tepecik	Semt Parkı	392	2 990	984	163	4 529
Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı	Tepecik	Semt Parkı	36	524	1 880	-	2 440
İzmit Sahil Parkı	Sanayi	Semt Parkı	493	53 435	46 181	44 577	144 686
Başiskele Sahil Parkı	Seymen ve Körfez	Semt Parkı	98	31 616	55 027	4 875	89 961
Gölcük Sahil Parkı	Kavaklı	Semt Parkı	2 181	26 663	18 273	4 620	51 737
Yeni Cuma Parkı	Karabaş	Mahalle Parkı	26	1 335	3 100	12	4 473
İzmit Kültür Tepesi	Kemal Paşa	Mahalle Parkı	147	6 306	2 663	242	9 358
15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı	Topçular	Mahalle Parkı	-	799	990	131	1 920

EK 2**Seka Park imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu**

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	İnformal	Park; kara yolu ve sahil sınırları arasında konumlandırılmıştır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Seka Park Türkiye'nin en büyük endüstriyel dönüşüm alanlarından biridir. Seka Kağıt Fabrikası arazisi üzerinde konumlandırılmıştır ve adını da buradan almaktadır.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ve bilgilendirme / yönlendirme tabelaları ile park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kara yolu, bisiklet yolu, deniz yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak parka ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini artırmaktadır. Görme engelliler için hissedilebilir zemin mevcuttur.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çocuk oyun alanı, spor alanları, dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	2 adet basket sahası, 2 adet tenis sahası, 1 adet futbol sahasından oluşan spor kompleksi, 1 adet mini golf alanı, 3 adet mini basketbol sahası, kayak pisti, kondisyon alanı, çocuk oyun alanları, bisiklet yolu, çim amfi, uçurtma tepesi, kumsal, suni tepeler, gül ve lale bahçeleri, çok amaçlı çim alanları, yürüyüş yolları, oturma alanları, kafe, büfe, iskele ve yeme – içme alanları bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma, piknik alanı, seyir terası ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, bisiklet yolları, etkinlik alanları, çocuk oyun ve spor alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta iğne yapraklı, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Yönlendirici, gölgeleyici ve perdeleyici olarak fonksiyonel, çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur. Ayrıca ritim ve uçurtma tepesinde estetik aydınlatma yapılmıştır.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere yeterli oturma ve dinlenme alanı bulunmaktadır. Çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası, aydınlatma, tuvalet ve bebek bakım odası bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Etkinlikler (var - yok)	Var	Lale festivali, konserler, uçurtma uçuşma şenliği düzenlenmektedir.

EK 3

Seka Park su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Park, İzmit Körfezi'nin kuzey yönünde sahil boyunca devam etmektedir.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz; İzmit Körfezi'nin kuzeyinde sahil boyunca devam etmektedir. Parkın hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta bulunan açık ve kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur. İskeleler üzerinde yer alan dinlenme ve oturma alanlarında üstü kapalı alanlar oluşturulmuştur. Böylece kış mevsiminde de denize yakın alanlarda vakit geçirilebilir. Ayrıca denize sıfır konumda yer alan yeme – içme alanları mevcuttur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz üzerinde yer alan iskeleler ile seyir alanları oluşturulmuştur.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park genelinde yer alan alçak ve yüksek aydınlatmalar ile gece kullanımı uygundur. Ayrıca rıhtımda ve uçurtma tepesinde estetik aydınlatma yapılmıştır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarına sıfır konumda yer alan ticari işletmeler sebebiyle bazı alanlarda denize ulaşım engellenmektedir. Diğer alanlarda denize iskele, seyir terasları ile ulaşım mümkündür.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Su ögesine ulaşmada engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.

EK 3 Seka Park su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Deniz tüm medeniyetler boyunca ilgi çekici bulunmuştur. Seka Park sahil boyunca devam etmektedir ve parkın hemen hemen her alanından deniz görülebilir ve algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Seka Park sahil boyunca devam etmektedir. Deniz bu anlamda yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır. Özellikle şehrin önemli panoramik fotoğraf çekim alanlarından biridir.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır. Ayrıca kumsal alanda ve iskelelerde dalgaların kıyıya vurarak oluşturduğu ses dinlenebilir.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Parkta deniz üzerinde yer alan iskelelerin bulunduğu alanda deniz suyuna dokunmak mümkündür.

EK 3 Seka Park su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Deniz kenarında sıralı olarak palmiyeler kullanılmıştır. Ayrıca denize ulaşımın mümkün olduğu alanlarda yer örtücü olarak çim bulunmaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır. Parkın özenle düzenlenen bitkisel tasarımını da güçlendirmektedir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında genellikle korkuluklar bulunmaktadır ancak; deniz üzerinde yer alan iskelede korkuluklar bulunmamaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz çevresinde bazı alanlarda güvenlik amacıyla alçak kuşatma betonu bulunmaktadır. Bu kuşatma elemanı üzerinde de ahşap oturma alanları oluşturulmuştur.

EK 4 Seka Park su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 5 Seka Park su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Seka Park'tan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Seka Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritim ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Deniz üzerinde yer alan oval iskeleler merkezi koram oluşturmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Deniz kenarında yer alan palmiyeler belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Deniz üzerinde yer alan teraslar, denize en yakın ulaşım alanı ve denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Deniz kenarında yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

EK 6

Seka Park su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Ağa Deresi Seka Parkı ikiye ayırıyor.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Dere doğal akışı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (dere)	Marmara Denizi'ne dökülüyor.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Dere suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dere, parkı ikiye ayırmaktadır ve boyutu park büyüklüğü ile orantılıdır.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dere üzerinde veya yakınında herhangi bir kullanım yoktur. Yalnızca parkta geçiş alanı olarak kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dere sadece izleme ve park kullanıcıları için geçiş olarak kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Aydınlatma olmadığı için gece kullanıma uygun değildir.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Derenin bir kenarında, bitkiler sebebiyle su ögesine ulaşılabilirlik mümkün değildir. Derenin diğer kenarında su ögesine ulaşılabilirlik mümkündür.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Geçiş köprüsü ile yaya sirkülasyonu devam etmektedir.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gözlemler sırasında su içinde yüzen canlılar gözlemlenmiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	

EK 6 Seka Park su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Hem kara yolunda hem de parkı kullananlar için su varlığı ve boyutu sebebiyle ile algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Yayalar ve parkı kullananlar için yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Dere içinde yer alan bitkilendirme ile görsel etki sunmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Yok	Seka Parkın bulunduğu alanda dere akış hızı çok yavaştır. Bu sebeple ses etkisi yoktur.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Dere yüzey alanı dere etrafı için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Dere suyunun sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	Su kotu yürüyüş yolu kotundan aşağıdadır.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Dere bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Yok	Dere içerisinde taş duvar ile inşa edilen bitkilendirme alanları doğal görünümü bozmaktadır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Dere kenarında bitkisel düzenleme mevcuttur. Ayrıca dere ortasında yükseltilecek oluşturulan alanlarda bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Dere kenarında yapılan bitkisel düzenleme ile çevre peyzajına katkı sağlamaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dere kenarında herhangi bir güvenlik ögesi bulunmamaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Dere etrafında herhangi bir kuşatma elemanı yoktur ancak; dere üzerinde yer alan yaya köprüsü ve araç köprüsünde korkuluk mevcuttur.

EK 7

Seka Park su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dere kenarı bakımlıdır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Gözlemler sırasında dere kenarında katı atıklar gözlemlenmiştir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Kötü	Su renk kalitesi drenaj sularının karışması sebebiyle kötüdür.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Kötü	Dere akış hızının yavaş olması ve drenaj sularının karışımı sebebiyle su berraklık kalitesi kötüdür.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Dere kenarında yer alan taş yüzeylerde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 8

Seka Park su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Dereye drenaj sularının karışması sebebiyle su rengi kahverengidir.
Doku	Dere yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakın havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan dere yüzeyinde sakın su akışı gözlemlenebilmektedir.
Ölçü	Dere boyutu park boyutuna göre büyüktür.
Form	Dere, denize ulaşan çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Dere sınırları park genelinde yer alan informal çizgilere uyumlu olarak düzenlenmiştir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Dere üzerinde yer alan yaya ve araç köprüsü korkuluklarının canlı renge boyanması alanda vurgu oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Dere içerisinde inşa edilen bitkilendirme alanları belli bir sıralama ve sayı ile yerleştirilerek ritm ve tekrar oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Dere içerisinde inşa edilen bitkilendirme alanları doğal dere varlığı ile zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Dere içerisinde yer alan bitki alanları belli bir koram oluşturmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Dere kenarında bitkilendirme belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Dere içerisinde yer alan bitki alanları belli bir sıralama ile yerleştirilerek denge oluşturulmuştur.
Egemenlik	Dere üzerinde yer alan yaya köprüsü canlı renklere boyanmış ve bu şekilde alanda egemenlik oluşturulmuştur.
Birlik	Dere kenarında ve içerisinde yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

EK 9

Doğu Kışla Gençlik Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park alanı düzgün dikdörtgen formundadır. Park çevresinin dört tarafında da araç yolu vardır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından Türk Silahlı Kuvvetleri'nden devraldığı Doğu kışla arazisi üzerinde kurulmuştur ve adını da buradan almaktadır. Kentin bilinen ve en çok ziyaret edilen parklarından biridir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Bilgilendirme / yönlendirme tabelaları ile park kentliler ve kent dışından gelenler için algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park hafif ve düze yakın eğime sahiptir. Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini arttırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çocuk oyun parkı, spor alanları, dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	17 adet ticari iş yeri, 2 adet futbol halı sahası ve 2 adet basketbol sahası, dinlenme alanı, yürüyüş yolu, çocuk oyun alanı bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun ve spor alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta iğne yapraklı, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmiye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuş ancak yeterli değildir. Yönlendirici, gölgeleyici, perdeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımı için uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi-iyi-orta – yetersiz)	Orta	Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere oturma alanı bulunmaktadır ancak yeterli değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır. Tuvalet mevcuttur ancak kullanım dışıdır. Park içinde yönlendirici & bilgilendirme tabelaları mevcut değildir.
Parkta Düzenlenen Etkinlikler (var-yok)	Var	Spor müsabakaları, ramazan ayı etkinlikleri, güreş müsabakaları, tarım ürünleri festivali yapılmaktadır.

EK 10 Doğu Kışla Gençlik Parkı su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Durgun	Su yüzeyi durgundur ancak fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu informal yapıdadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Fıskiye sistemleri çalışmadığında su yüzeyi durgundur ve kış mevsiminde de kullanıma uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Süs havuzunda herhangi bir şelale vb. yapı bulunmadığından rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasına neden olacak bir durum söz konusu değildir.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Süs havuzu ortasında yeme-içme ve oturma alanı oluşturulmuştur. Bu sebeple su ögesi etkin biçimde kullanılabilir.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzu etrafında aydınlatma mevcuttur. Ayrıca fıskiye aydınlatması da vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu üzerinde inşa edilen geçiş köprüsü ile yaya geçişi sağlanmaktadır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunun yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzu park girişinin karşısında yer alması ve geniş yüzey alanı ile algılanabilir.

EK 10 Doğu Kışla Gençlik Parkı su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Kullanıcıları süs havuzu ortasında yer alan yeme-içme alanına yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu ortasında dinlenme ve oturma alanı bulunmaktadır. Bu yüzden uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilmektedir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Fıskiye armatürleri altında aydınlatma bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu yüzey alanı yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Süs havuzu içerisinde yaşayan herhangi bir canlı bulunmamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu – Olumsuz	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huzursuzluk sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde belli aralıklarda palmyeler mevcuttur. Palmyeler dışında süs havuzu çevresi sert zemin kaplıdır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak park peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir. Gerekli güvenlik kontrollerinin belli aralıklarla yapılması gerekmektedir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	

EK 11 Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu harpuşta, iç kaplama ve yaya geçişi için kullanılan ahşap köprünün mevcut durumu göz önüne alındığında süs havuzu bakımı genel olarak iyi durumdadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Su filtrasyon sistemi çalışmaktadır ancak su yüzeyinde yaprak vb. kirlenmeler mevcuttur. Su yüzey temizliğinin yapılması gerekmektedir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Filtreleme süresinin yeterli olmaması ve yeterli kimyasal kullanımı olmamasıyla sebebiyle ara ara yosunlaşmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 12 Doğu Kışla Gençlik Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplamasında mavi renk tercih edilmiştir. Bu materyal rengi ile doğal su rengi yansıtılmaya çalışılmıştır.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu çevre peyzajı ile uyumludur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında uygundur.
Form	Yuvarlak ve informal çizgilerle doğal bir su formu yansıtılmaya çalışılmıştır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları yuvarlak çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzu ortasında yer alan yeme-içme ve dinlenme alanı odak noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzu çevresinde belli aralıklarla aynı tür bitkinin yerleştirilmesiyle bir ritim ve tekrar oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu tasarım çizgileri ile park alanında uyum sağlanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Su ögesi park girişinin karşısında yer alarak, alanda hiyerarşide ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu parkta boyut olarak orantılıdır.
Denge	Süs havuzu üzerinde yer alan yaya köprüsünün sağında ve solunda fiskiye yerleşimi yapılarak denge kurulmuştur.
Egemenlik	Süs havuzu kapladığı yüzey alanı ile alanda egemen durumdadır.
Birlik	Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılarak su ve bitki tasarımında birlik sağlanmıştır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine ve yerleşim alanlarına çok yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kentin bilinen ve prestijli alanlarından biri olması yanında kent merkezinde yer alan önemli buluşma mekanlarından biridir. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığının aldığı kararla “Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” olarak 25.01.2019 tarihinde ilan edilmiştir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Bilgilendirme / yönlendirme tabelaları ile park kentliler ve kent dışından gelenler için algılanabilir. Ayrıca şehir içi ulaşım otobüslerinin kent merkezindeki önemli duraklarından biri bu alanda bulunmaktadır.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park orta eğime sahiptir. Kot farkları merdiven ve rampalarla çözümlenmiştir. Bu durum erişilebilirlik derecesini artırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çocuk oyun alanı, amfi, oturma ve dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dinlenme alanı, çocuk oyun alanı, amfi, yeme-içme alanı, sanat atölyesi ve tuvaletler mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları ve çocuk oyun alanı mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta iğne, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye, çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuştur. Yönlendirici, gölgeleyici, perdeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık yeterli sayıda oturma alanı bulunmaktadır ancak; üstü kapalı oturma alanı mevcut değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır. Park içinde yönlendirici & bilgilendirme tabelaları mevcuttur.
Parkta Düzenlenen Etkinlikler (var - yok)	Var	Konser, çocuklar için etkinlikler ve sanat atölyesinde çeşitli sanat etkinlikleri düzenlenmektedir.

EK 14 Cumhuriyet Çocuk Parkı su kullanımına yönelik sörvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SÖRVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ve kaskat sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu kaskatlıdır. Kaskatlardan akan su alt havuzda toplanmaktadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Fıskiye sistemleri çalışmadığında su yüzeyi durgundur ve kış mevsiminde de kullanıma uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Süs havuzunda herhangi bir şelale vb. yapı bulunmadığından rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasına neden olacak bir etken yoktur.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Süs havuzu etrafında yer alan oturma birimleri ile süs havuzu ve bulunduğu alan etkin kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Ok iyi	Süs havuzu etrafında aydınlatma mevcuttur. Ayrıca havuz içerisinde yer alan fıskiyelerde de aydınlatma vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu etrafında yürüyüş yolu mevcuttur. Yaya hareketini kısıtlayıcı herhangi bir etkisi yoktur. Aksine güzel bir tasarıma sahip olduğundan insanların ilgisini çekmekte ve insanlar yürüyüş güzergahlarını süs havuzunun bulunduğu alan doğrultusunda yapmaktadır.

EK 14 Cumhuriyet Çocuk Parkı su kullanımına yönelik sörvey değerlendirmeye formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SÖRVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunun yaya hareketini yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzunun kaskatlı yapısı ve havuz kenarındaki çocuk heykeli ile algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fiskiye sistemleri ile görsel etki oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fiskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Fiskiye sistemleri az su hareketi sağlayacak şekilde düzenlendiğinden rahatsız edici ses yoktur.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Havuz içerisinde yer alan fiskiye altlarında aydınlatma armatürleri bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Fiskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Kaskatlardan suyun sakince havuzun diğer alanlarına düşüşü de insanlar üzerinde olumlu psikolojik etki oluşturmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Süs havuzunda su ile temas etmek mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Var	Kaskat sistemi ile yukardan aşağıya düşen su, doğal bir su ögesini anımsatmaktadır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde bitkiler bulunmaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Süs havuzu kaskatlı formu ile park peyzajına olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca havuz kenarında bulunan çocuk heykeli ile park adına gönderme yapmaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fiskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu zeminden yaklaşık 50 cm yukardadır.

EK 15 Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzu iç-dış kaplama ve havuz içinde kullanılan ekipmanların mevcut durumuna göre değerlendirme yapıldığında bakım durumu çok iyidir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu kaplamasının koyu renk seçilmesi, su lekelerinin açıkça gözükmesine neden olmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir, süs havuzu zemini gözle görülebilmektedir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından her gün kontrol edildiği belirtilmiştir.

EK 16 Cumhuriyet Çocuk Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç ve dış kaplaması siyah renk seçilmiştir.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu ile alanda dikkat çekicidir.
Ölçü	Süs havuzu boyutu park boyutu ile uyumludur.
Form	Süs havuzu yuvarlak ve formal hatlara sahiptir.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzu park alanında odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunun yuvarlak bölümünde yer alan fiskiyeler ile ritim ve tekrar oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzunun düzgün geometrik çizgileri ile doğal çevreye bir zıtlık oluşturulmuştur.
Koram – Hiyerarşi	Su ögesi park girişinin karşısında yer alarak, alanda hiyerarşide ön plandadır.
Oran Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Süs havuzu orta bölümünde yer alan fiskiyeler belli aralıklarla dizilerek denge oluşturmaktadır.
Egemenlik	Süs havuzu kenarında yer alan çocuk heykeli süs havuzunda vurgu noktası oluşturmaktadır.
Birlik	Süs havuzu geometrik formlarla ayrı ayrı havuzlar gibi görünse de kaskatlar ile birleştirilerek birlik sağlanmıştır.

EK 17 Derince Harikalar Sahili Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park sahil ve demiryolu arasında konumlandırılmıştır ve sahil boyunca yer almaktadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park yerleşim alanlarına çok yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kocaeli’de yer alan bir tema parkıdır. Rapunzel, Külkedisi, Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler gibi dünyaca ünlü masal kahramanları ile Nasrettin Hoca ve Keloğlan gibi geleneksel masal kahramanlarının da yer aldığı bir parktır.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Tema parkı olması ve diğer parklardan farklı olması sebebiyle algılanabilirliği yüksektir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, toplu taşıma, deniz yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park alanı düzdür ve rampa çözümlenmeleri ile engelliler için erişilebilirdir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çocuk oyun alanı, yürüyüş alanı ve dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dinlenme alanı, seyir alanı, çocuk oyun alanı, yeme-içme alanı ve amfi tiyatro mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma, seyir alanı ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları ve çocuk oyun alanı mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park çim yüzeyle kaplıdır. Park içerisinde yüksek boylu bitki mevcut değildir. Palmiye ve çalılar ile estetik bitkilendirme yapılmıştır. Parkın kuzeyinde bulunan demir yolu görüntüsünü ve gürültüsünü engellemek için çok yıllık bitkiler perdeleyici ve gürültü engelleyici olarak kullanılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık yeterli sayıda oturma alanı bulunmaktadır ancak; üstü kapalı oturma alanı mevcut değildir. Yeterli sayıda çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır. Park içinde yönlendirici & bilgilendirme tabelaları mevcuttur.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Konser ve çocuklar için etkinlikler düzenlenmektedir.

EK 18**Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeği Varlığı (var-yok)	Var	Su yüzeği süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Durgun	Su yüzeği durgundur ancak fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu informal yapıda ve kanal şeklindedir.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında küçüktür. Ancak hizmet ettiği restaurant ve çevresi ile karşılaştırıldığında boyut olarak yeterlidir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Kış mevsiminde fıskiye sistemi çalıştırılmamaktadır.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasını engelleyecek şekilde tasarlanmıştır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Restaurant kullanıcıları ve yürüyüş yolunu kullananlar için etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu içerisinde aydınlatma bulunduğu için gece kullanımına uygundur. Ayrıca restaurant için de yeterli aydınlatma bulunduğu için süs havuzu da aydınlanmaktadır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu üzerinde inşa edilen geçiş köprüsü ile yaya geçişi sağlanmaktadır.

EK 18

Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Kimyasal ile su temizliği yapıldığı için canlı yaşamı için uygun değildir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzunun yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Restaurant kullanıcıları için algılanabilir ancak genel park kullanıcıları için algılanabilir değildir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Restaurant girişine yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Fıskiye sistemi alçak su efekti sağladığından rahatsızlık verici ses oluşturmamaktadır.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Süs havuzu içerisinde yer alan fıskiyelerde aydınlatma armatürleri bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. İçerisinde canlı veya bitki yaşamı da mevcut değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi restaurantın bahçesini kullanan kullanıcılar için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Süs havuzu perde duvarı zeminden yaklaşık 10 cm yüksektedir.

EK 19 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzu harpuştalarında derz dolguların bozulduğu gözlemlenmiştir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Filtrasyon sistemi çalışmamaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Kötü	Suyun filtre edilmemesi sebebiyle su renk kalitesi kötüdür.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Kötü	Suyun filtre edilmemesi sebebiyle su berraklık kalitesi kötüdür.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Suyun filtre edilmemesi ve yosun önleyici kimyasalların kullanılmaması sebebiyle yosunlaşma mevcuttur.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 20 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDEN SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu materyal rengi çevre ile uyumludur.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında küçüktür ancak hizmet ettiği restaurant için boyutu uygundur.
Form	Süs havuzu formu doğal bir su birikintisi formundadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları yuvarlak ve doğal çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDEN SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzu restaurant girişinde vurgu noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunda belli aralıklarla fiskiye kullanılması ile belli bir ritm ve tekrar sağlanmıştır.
Uyum – Zıtlık	Su ögesi korsan gemisi olarak tasarlanan bir restaurant önünde yer almaktadır. Ve su ögesi ile deniz teması yansıtılarak, yapı ile uyum sağlanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Alan tasarımında su ögesi restaurant girişine alınarak, su ögesi ön plana taşınmıştır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Süs havuzu üzerinde yer alan köprünün sağında ve solunda fiskiye yerleşimi yapılarak denge kurulmuştur.
Egemenlik	Süs havuzu kapladığı yüzey alanı ile alanda egemen durumundadır.
Birlik	Süs havuzu içerisinde yer alan mantar şeklindeki objeler ile su ögesi tasarımı ve plastik obje bitlikte kullanılması ile birlik sağlanmıştır.

EK 21

Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Durgun	Su yüzeyi durgundur ancak içinden su akan objeler ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu yumuşak hatlara sahip informal yapıdadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	İçinden su akan küp ve içinden su akan objeler ile su hareketlendirilmektedir.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygun büyüklüktedir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasını engelleyecek şekilde tasarlanmıştır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Yeme içme alanı kullanıcıları ve yürüyüş yolunu kullananlar için etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzunu aydınlatacak şekilde alçak aydınlatma mevcuttur. Süs havuzu duvarlarında da aydınlatma mevcuttur. Bu yüzden gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı bulunmamaktadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunun yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzu kenarında bulunan Nasrettin Hoca'nın göle maya vermesi figürü ile algılanabilir.

EK 21 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Su ögesi insanları yeme içme alanına yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Küp şeklindeki objeden su akışı ile su görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Küp şeklindeki objeden su akışı ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Rahatsızlık verici ses oluşturmamaktadır.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Süs havuzu içindeki duvarlarda aydınlatma bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı yerel iklim üzerinde ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Gözlemler sırasında herhangi bir canlı yaşamı gözlemlenmemiştir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Küp şeklindeki objeden akan su, neşe, canlılık gibi olumlu duyguların hissedilmesini sağlamaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	Süs havuzu yapı malzemesi seçimi ile doğal görünüm sunmamaktadır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde bitkisel çit oluşturulmuştur.

EK 22 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzu harpuşalarında derz dolguların bozulduğu gözlemlenmiştir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Filtrasyon sistemi yetersiz çalışmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Gerekli temizlik sağlanmadığından su berraklığı orta düzeydedir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Süs havuzu zemininde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 23 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplama rengi mavidir.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzu, doğal bir su birikintisi formunda tasarlanmıştır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları doğal çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzu Nasrettin Hoca'nın göle maya çalması esinlenerek düzenlenmiştir ve göle maya çalan Nasrettin Hoca heykeli süs havuzunda vurgulanmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunda birbirini tekrar eden öğeler bulunmamaktadır.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu çevresinde Nasrettin Hoca'nın göle maya çalmasına şaşıran heykeller eklenerek uyum yakalanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Nasrettin Hoca heykeli ön planda tutulmuştur.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Süs havuzunda benzer ve tamamlayıcı objeler kullanılarak denge sağlanmıştır. Nasrettin Hoca'nın göle maya vermesi figürü, çömlek vb.
Egemenlik	Nasrettin Hoca heykeli süs havuzu tasarımında odak noktası oluşturarak egemenlik sağlamaktadır.
Birlik	Süs havuzunda kullanılan Nasreddin Hoca figürü, çömlek gibi objelerle tasarımda su ögesi ve plastik objeler ile birlik sağlanmıştır.

EK 24**Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Süs havuzunda yaklaşık 8 m boyutunda iskelet kafası bulunmakta ve ağız, burun ve göz deliklerinden su akışı olmaktadır.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Kaskatlı süs havuzu tasarımına sahiptir.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	Su hareketlendirmesi kaskatlardan su akışı ve iskelet kafasında göz, ağız ve burun deliklerinden su akışı ile sağlanmıştır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygun büyüklüktedir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kuru kafa şeklindeki objenin gözlerinden su akışı yavaş olmaktadır. Bu da su sıçraması vb. riskleri ortadan kaldırdığından, su ögesi tüm yıl kullanıma uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçraması alt kotta yer alan su toplama havuzu sayesinde engellenir.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda yürüyüş yapanlar için görsel etki oluşturmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzunda su içinde aydınlatma bulunmamaktadır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı bulunmamaktadır.

EK 24

Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda hem iskelet kafasından hem de kaskatlardan su akışı sağlanarak fonksiyonel çeşitlilik oluşturulmuştur.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	İskelet kafası ile ilgi çekicidir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	İskelet kafasının ilginç olması sebebiyle park kullanıcılarını bulunduğu yöne doğru yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	İskelet kafası ve kaskatlar ile su hareketlendirmesi sağlayarak görsel etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Kaskatlardan su akışı ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Kaskatlardan ve iskelet kafasından akan su debisi azdır ve rahatsızlık verici bir ses oluşturmamaktadır.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı yakın çevresi için iklim özelliklerinde ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Süs havuzu içerisinde canlı ve bitki yaşamı da bulunmamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu ve Olumsuz	Kaskatlar ile hareketlendirilen su canlılık ve hareket gibi olumlu duygular uyandırmaktadır. Kuru kafa objesi insanlar tarafından korkutucu ve rahatsızlık verici olarak algılanabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	Süs havuzu yapı malzemesi seçimi ile doğal görünüm sunmamaktadır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde bitkisel çit oluşturulmuştur.

EK 25 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Mekanik tesisat boruları havuz içinde gözükmekte ve bu estetik görüntüyü bozmaktadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Filtrasyon sistemi yetersiz çalışmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Gerekli temizlik sağlanmadığından su berraklığı orta düzeydedir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Süs havuzu zemininde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur. Ayrıca iskelet kafasında su akışının olduğu yüzeylerde yosunlaşmalar mevcuttur ve kötü görüntü oluşturmaktadır.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından rutin bakımı yapılmaktadır.

EK 26 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 3 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplama rengi mavidir.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu çevre ile uyumludur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu park boyutu ile uyumludur.
Form	Süs havuzu formu kaskatlı havuz olarak tasarlanmıştır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları yumuşak çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzunda yer alan yaklaşık sekiz metre boyutundaki iskelet kafası süs havuzunda odak noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunda kaskatlardan akan su ile ritm oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Park temasında masal kahramanları yer aldığından süs havuzu çevresi ile uyum içindedir.
Koram – Hiyerarşi	İskelet kafası ön planda tutulmuştur.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Kaskatlardan akan su alt havuzda birikir ve su akışı burada durgunlaşarak, denge sağlanır.
Egemenlik	İskelet kafası süs havuzu tasarımında odak noktası oluşturarak egemenlik sağlamaktadır.
Birlik	Süs havuzunda kullanılan kuru kafa objesi ve su ögesi tasarımı birlik oluşturmaktadır.

EK 27**Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi gölet olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Durgun	Su yüzeyi gezinti amacıyla kullanılmaktadır.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Gölet	Su yüzeyinde mini botlarla gezinti yapılmaktadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park boyutu ile karşılaştırıldığında uygun büyüklüktedir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Üstü açık olduğundan yağışlı mevsimlerde kullanıma uygun değildir.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Hayır	Rüzgar vb. iklim koşullarında su yüzeyinde hareketlendirme olacaktır ve gölet gezinti amacıyla kullanılamayacaktır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park kullanıcıları için ilgi çekicidir.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çevre aydınlatması ile gece kullanımına uygun sayılabilir.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gölete ulaşımında herhangi bir engelleyici bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Alan engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Gölet içerisinde canlı bulunmamaktadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gölet mini botlarla gezinti amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca görsel olarak denizle bütünleşik bir manzara sunmaktadır.

EK 27

Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Eğlenceli aktivite sunması sebebiyle algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Evet	Gölet ortasında heykel vardır ve bu gölet içinde gezinti yapanları yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile görsel etki sunmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Yok	
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Gölet çevresinde aydınlatma vardır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Var	Ses sistemi ile müzik yayını yapılmaktadır.
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı yerel iklim özellikleri üzerinde ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Gölet içinde canlı veya bitki yaşamı gözlemlenmemiştir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Gölet üzerinde gezinti yapılabilmesi rekreasyonel aktivite sunmakta ve insanların rahatlamalarını ve iyi vakit geçirmelerini sağlamaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	Süs havuzu yapı malzemesi seçimi itibari ile doğal görünüm sunmamaktadır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gölet çevresinde sınırlandırıcılar ile güvenlik sağlanmaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Alçak tel örgü ile gölet etrafında koruma önlemi alınmıştır.

EK 28 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Mevcut bakım durumu çok iyi seviyededir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Filtrasyon sistemi çalışmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Çok iyi	Su renk kalitesi çok iyi düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Gerekli temizlik sağlandığından su berraklığı iyi düzeydedir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	Yosun önleyici kimyasal kullanılmaktadır.
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Gölette gezinti ücretlidir ve işletmeci tarafından bakım yapılmaktadır.

EK 29 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 4 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDEN SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Gölet iç kaplama rengi mavidir.
Doku	Gölet materyal dokusu çevre ile uyumludur.
Ölçü	Gölet gezinti amacıyla kullanıldığından, bu ihtiyaca cevap verecek büyüklüktedir.
Form	Gölet şekil olarak oval formundadır.
Çizgi	Gölet sınırları oval çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDEN SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Gölet ortasında yer alan ve geleneksel dans figürleri sergileyen heykeller odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	
Uyum – Zıtlık	Park temasında masal kahramanları yer aldığından, gölet içerisinde yer alan dans eden figürler ile uyum içindedir.
Koram – Hiyerarşi	Gölette mini botlarla gezinti yapılabilmesi, göleti eğlenceli bir alan olarak ön plana çıkarmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Gölet bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Gölet çevresinde bitkisel tasarım yapılarak geniş su yüzeyi ve yeşil alan dengelenmiştir.
Egemenlik	Gölette mini botlarla gezinti yapılabilmesi alanda egemenlik sağlamaktadır.
Birlik	Gölet içinde plastik objelerin de kullanılmasıyla su tasarımı ile birlik oluşturulmuştur.

EK 30**Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Park, güney yönünde sahil boyunca devam etmektedir.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu, Bitki havuzu, Su perdesi, Yansıma havuzu, Gölet Yapay dere, kanal ve şelale, Dans eden havuz, Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park kıyı çizgisi boyunca devam etmektedir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta bulunan açık ve kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur. Ayrıca denize yakın konumda yer alan yeme – içme alanlarının açık ve kapalı alanları mevcuttur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz üzerinde yer alan iskeleler ile seyir alanları oluşturulmuştur.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park genelinde yer alan alçak ve yüksek aydınlatmalar ile gece kullanımı uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Denize ulaşım güvenlik sebebiyle alçak sınırlayıcı ile engellenmiştir ancak; denize ulaşım mümkündür.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonlere sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca alanda bulunan iskele ile deniz ulaşımı sağlanmaktadır.

EK 30**Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Deniz tüm medeniyetler boyunca ilgi çekici bulunmuştur. Park sahil boyunca devam etmektedir ve parkın hemen hemen her alanından deniz görülebilir ve algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Evet	Sahil yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır. Özellikle şehrin önemli panoramik fotoğraf çekim alanlarından biridir.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır. Ayrıca kumsal alanda ve iskelelerde dalgaların kıyıya vurarak oluşturduğu ses dinlenebilir.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlarken, Denizin dalgalı olması öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Kumsal alanda denize dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Deniz kenarında sıralı olarak palmyeler kullanılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır. Parkın özenle düzenlenen bitkisel tasarımını da güçlendirmektedir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz kenarında korkuluk ve kuşatma elemanları ile güvenlik sağlanmaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz çevresinde güvenlik amacıyla alçak kuşatma betonu bulunmaktadır.

EK 31 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 32 Derince Harikalar Sahili Parkı su ögesi 5 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Seka Park'tan bakıldığında sonsuz görünümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Deniz üzerinde yer alan seyir terası alanda ön plana çıkmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Deniz kenarında yer alan palmiyeler belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Deniz üzerinde yer alan teraslar, denize en yakın ulaşım alanı ve denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Deniz kenarında yapılan bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Alan kare formuna yakındır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park kent merkezine yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kocaeli Fuar Alanı, 1966'da mevcut sanayi ve endüstri ürünlerinin sergilenmesi amacıyla kurulmuştur. 1980'li yıllardan itibaren ise halkın en önemli gezinti, dinlenme ve eğlence alanı haline almıştır.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ve önemli eğlence ve dinlenme alanı olduğu için
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alana kara yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alan düzdür. Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini arttırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çocuk oyun alanı, spor alanları, dinlenme alanları ve eğlence alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, özel kullanıma ait tenis sahası, sergi binası, konser alanı, eğlence alanı, yeme içme alanı, kafe ve büfe bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, etkinlik alanları , eğlence alanları ve spor alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta iğne yapraklı, geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur ancak bakımsız durumdadır. Bitkilendirmede gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Alanda estetik bitkilendirme bulunmamaktadır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda yer alan yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Alanda üstü açık oturma elemanı bulunmakta ancak; yeterli sayıda kapalı oturma birimi bulunmamaktadır Alanda çöp kutusu ve yönlendirme & bilgilendirme tabelası mevcuttur. Ancak kentsel donatılar açısından alan yeterli değildir.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Konserler, yaz dönemi eğlence etkinlikleri, spor müsabakaları, ramazan ayı etkinlikleri düzenlenmektedir.

EK 34**Kocaeli Fuar Alanı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi gölet olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Durgun	Su yüzeyi fiskiyeler ile hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Gölet	Su yüzeyinde mini botlarla gezinti yapılmaktadır.
Fiskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	Marmara Denizi. Göletin oluşumu, denizin doldurulması ve iç alanda denizden ayrılan kısım ile gölet oluşmuştur.
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Gölet boyutu park ile karşılaştırıldığında çok büyüktür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Gölet etrafında yeterli kapalı alan bulunmadığından, kış mevsiminde su ögesinin kullanımı uygun değildir.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi etrafında yer alan yürüyüş yolları ve etkinlik alanları ile su ögesi etkin kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çevre aydınlatması ile gece kullanımına uygun sayılabilir.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Gölete ulaşımında herhangi bir engelleyici bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Gölete ulaşım engelli kişiler için uygun değildir.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Gölet etrafında yer alan yürüyüş yolları ile yaya hareketi kısıtlanmamaktadır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gölet içerisinde ve çevresinde kaplumbağa, ördek gibi canlılar yaşamaktadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Gölet mini botlarla gezinti amacıyla kullanılmaktadır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ve fiskiyeler ile oluşturulan su gösterisi ile algılanabilir.

EK 34 Kocaeli Fuar Alanı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Evet	Gölet etrafında yürüyüş yolları vardır. Gölet insanları etraftaki kullanım alanlarına yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile görsel etki sunmaktadır. Gölet
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi çalıştığında ses etkisi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Fıskiyelerin göletin merkezinde yer alması ve göletin geniş yüzey alana sahip olması sebebiyle fıskiyelerin oluşturduğu ses rahatsızlık verici boyutta değildir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Gölet çevresinde aydınlatma vardır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Gölet yüzey alanı bulunduğu yakın çevrenin yerel iklim özellikleri üzerinde etki edebilecek boyuttadır. Gölet pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ayrıca sulak alana çok yakın konumda yer almaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Gölet üzerinde gezinti yapılabilmesi rekreasyonel aktivite sunmakta ve insanların rahatlamalarını ve iyi vakit geçirmelerini sağlamaktadır. Su yüzeyi varlığının olumlu etkisi de psikolojik açıdan olumlu etki sunmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Suya dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde ara ara bitkilendirme yapılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Gölet çevresinde güvenlik amacıyla oluşturulan sınırlandırıcı vb. yoktur.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	

EK 35 Kocaeli Fuar Alanı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Mevcut bakım durumu temizlik vb. sebeplerle orta seviyededir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Su yüzeyinde yosunlaşma ve katı atık birikintileri gözlemlenmiştir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Gerekli temizlik sağlanmadığından su berraklığı orta seviyededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	Gölet içerisinde canlı yaşamı olduğundan kimyasal kullanımı yoktur.
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 36 Kocaeli Fuar Alanı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Gölet, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Gölet yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakın havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakın havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Gölet gezinti amacıyla kullanıldığından, bu ihtiyaca cevap verecek büyüklüktedir.
Form	Gölet doğal görünümlüdür.
Çizgi	Gölet sınırları oval çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Gölet, alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Gölette yer alan fıskiye sistemleri ile bir ritm oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Göletin bulunduğu alandan şehir görünmektedir. Burada göletin oluşturduğu sakinlik ile şehir karmaşıklığının zıtlığı hissedilebilmektedir.
Koram – Hiyerarşi	Gölet içerisinde yer alan kaplumbağa, ördek gibi canlılar ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Gölet bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Gölette yaşayan ördek gibi canlılarla doğal yaşam dengesi sağlanmıştır.
Egemenlik	Gölette mini botlarla gezinti yapılabilmesi alanda egemenlik sağlamaktadır.
Birlik	Gölet çevresinde bitkilendirme yapılarak su ve bitki tasarımında birlik sağlanmıştır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	İnformal	Alan sahil boyunca yer alan çizgisel formdadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park kent merkezine yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kıyı kenti olan İzmit'te D-100 karayolu ve demiryolu sebebiyle kıyıya ulaşamayan kentli için, denize yeniden ulaşım noktası olduğu için önemli bir alandır.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ile park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alana kara yolu, deniz yolu, bisiklet yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alan düzdür. Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini arttırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanları ve yeme-içme alanları ile farklı yaş gruplarına hizmet vermektedir. Ancak çocuklar için oyun alanı bulunmadığından çok çeşitli yaş gruplarına hizmet etme durumu yeterli değildir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, yeme-içme alanı mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur. Bitkilendirmede gölgeleyici ve yönlendirici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çok amaçlı geniş yeşil alanlar mevcuttur.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alçak ve yüksek aydınlatmalar ile park gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Alanda üstü açık oturma alanı bulunmaktadır. Alanda üstü örtülü oturma alanı bulunmamaktadır. Alanda çöp kutusu, çeşme ve aydınlatma bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

EK 38**Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Park, güney yönünde sahil boyunca devam etmektedir.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu, Bitki havuzu, Su perdesi Yansıma havuzu, Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz, Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fısıkiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park, güney yönünde sahil boyunca devam etmektedir. Parkın her yerinden denizi görmek mümkündür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Parkta ticari faaliyet gösteren yeme-içme alanları dışında kapalı alan bulunmadığından tüm yıl kullanıma uygun değildir.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Denize sıfır olarak yer alan yürüyüş yolları ve geniş çim alanlar ile su ögesi etkin kullanılabilir.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Sahile yakın alanda alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur. Ancak parkın iç kısımlarında aydınlatma yeterli değildir.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Denize ulaşmada herhangi bir kısıtlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Alanda engelli kullanıcılar uygun değildir.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır. Parka yakın konumda yer alan iskele ile deniz ulaşımı da yapılabilmektedir.

EK 38 Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Deniz tüm medeniyetler boyunca ilgi çekici bulunmuştur. Park sahil boyunca devam etmektedir ve parkın hemen hemen her alanından deniz görülebilir ve algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Evet	Kıyı çizgisi yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır. Özellikle şehrin önemli panoramik fotoğraf çekim alanlarından biridir.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda hareketlenen su ses etkisi oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularını, denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Bazı alanlarda deniz suyuna dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumunu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Deniz dikkat çekici bir öğedir ve çok amaçlı geniş çim yüzeyler manzarayı izlemek isteyenler için deniz görülebilecek şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca bu alanlarda gölge yapıcı yüksek geniş yapraklı bitkiler bulunmaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda bazı alanlarda kuşatma elemanı vardır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı vardır.

EK 39 Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 40 Nazmi Oğuz Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Park'tan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Denizi izlemenin mümkün olduğu alanlarda bulunan oturma alanları alanda ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Çim alanda ağaçlar belli bir oranda dikilmiştir.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Geniş çim alanlar denizin izlenebildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Geniş çim yüzeyler ile tasarımda deniz ve yeşil alan birliği sağlanmıştır.

EK 41

Uğur Mumcu Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park D-100 kara yolu kenarında yer almakta ve formal alana sahiptir.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Ünlü gazeteci Uğur Mumcu adını taşıyan bir parktır. Ayrıca parktan Mimar Sinan eseri olan Pertev Mehmet Paşa Cami görülebilmektedir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yaya geçiş noktasında bulunması ile park algılanabilirlik.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alana kara yolu, bisiklet yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alan düzdür. Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini arttırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Yalnızca oturma alanı mevcuttur.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alan farklı profillerden oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Dinlenme alanı ve geçiş alanı olarak kullanılmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Pasif rekreasyon için oturma alanı bulunmaktadır.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur. Çalılar ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek aydınlatma ile alan gece kullanımı için uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Alanda çöp kutusu ve üstü açık oturma alanı mevcuttur.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

EK 42

Uğur Mumcu Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzunda fıskiye sistemleri yer almaktadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Su ögesi etrafında kapalı alanlar bulunmadığından su ögesinin tüm yıl boyunca kullanımı uygun değildir.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Fıskiye sistemi kış mevsiminde çalıştırılmamaktadır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Park genellikle otobüs ve tramvay duraklarının bulunduğu alanda geçiş alanı olarak kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu fıskiye sistemlerinde aydınlatma vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu çevresi yaya hareketine tamamen açıktır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunun yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzunun park merkezinde ve yuvarlak formda olması sebebiyle algılanabilir.

EK 42 Uğur Mumcu Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Var	Uzun süre çalışan fıskiye sistemi oluşturduğu ses sebebiyle rahatsızlık verici olabilmektedir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Fıskiye altında aydınlatma armatürler bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Süs havuzu içerisinde canlı yaşamı da gözlemlenmemiştir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Suya dokunabilmek mümkündür. Ancak su içerisinde aydınlatma yer aldığı için elektrik çarpması vb. riskler bulunmaktadır.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Yok	Su ögesi çevresi tamamen sert zemindir.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Yoğun sert zemin görüntüsünü yumuşatmaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu perde betonu zeminden yaklaşık 40 cm yukardadır.

EK 43 Uğur Mumcu Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu bakımı genel olarak iyi durumdadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu temizliği genel olarak iyi durumdadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 44 Uğur Mumcu Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplama rengi mavi renk seçilmiştir. Dış yüzeyi ise koyu renktir. Bu şekilde alanda algılanabilirliği artmıştır.
Doku	Süs havuzunda fiskiyeler çalışmadığı zaman sakin su yüzeyi, fiskiyeler çalıştığı zaman ise dalgalı ve hareketli su yüzeyi oluşur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzu yuvarlak formdadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Yoğun sert zemin varlığının ortasında yer alan süs havuzu alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunun yuvarlak formuna uygun olarak yerleştirilen fiskiye sistemleri ile ritm oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Park üzerinde yaya geçidi yer almaktadır ve yuvarlak formu rampa ortasında yer alan süs havuzu alan ile uyum içindedir.
Koram – Hiyerarşi	Park merkezinde konumlandırılan süs havuzu alanda ön plana çıkmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Yoğun sert zemin yüzeyi su varlığı ile dengelenmiştir.
Egemenlik	Süs havuzu park alanında egemen durumdadır.
Birlik	Yaya geçidi rampa sistemi ile şekil bakımından birlik oluşturmaktadır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park alanı dikdörtgen formundadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine, yerleşim ve iş alanlarına çok yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Fevziye Parkı adını Fevziye Cami'nden alır. Fevziye Camii İzmit merkezde bulunan ve 16. Yüzyıl Osmanlı dönemi eseridir. İlk yapımı Mimar Sinan'a ait olduğu düşünülen yapı 1884 ve 1999 depremlerinde tümüyle yıkılmış ve aslına uygun olarak yenisi inşa edilmiştir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	İzmit için önemli bir yapı olan Fevziye Cami'ne bitişik bir alan olduğundan algılanabilirlik.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park düzdür ve kaldırımlar rampa ile çözümlenmiştir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Oturma, dinlenme alanları ve yeme-içme alanları ile tüm yaş gruplarına hizmet edememektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı ve yeme-içme alanı bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için yürüyüş alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuştur. Gölgeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Alanda üstü açık oturma alanı ve çöp kutusu bulunmaktadır ancak; yeterli sayıda değildir.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

EK 46 Fevziye Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ve kaskat sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu kaskatlıdır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi her zaman çalışmamakta, bazen çalıştırılmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su kanal içinde yer aldığından rüzgar vb. iklim koşullarından etkilenmeyecek şekilde tasarlanmıştır.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Süs havuzunda herhangi bir şelale vb. yapı bulunmadığından rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçramasına neden olacak bir etken yoktur.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Süs havuzu etrafında yer alan oturma birimleri ile süs havuzu ve bulunduğu alan etkin kullanılmaktadır. Ayrıca süs havuzunun hemen yanında yer alan Fevziye Cami sayesinde ve önemli yaya geçiş ve buluşma mekanlarından biri olduğundan etkin biçimde kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzu etrafında aydınlatma mevcuttur. Ayrıca fıskiye ve süs havuzu aydınlatması da vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlandırıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Kanal üzerinde yer alan yaya geçişleri tekerlekli sandalye için uygun değildir.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Kanal şeklinde ilerleyen süs havuzu yaya geçişine engel olsa da kanal üzerinde yer alan köprüler ile yaya geçişleri sağlanmaktadır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.

EK 46 Fevziye Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzunun yayaları yönlendirici etkisi vardır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzunun kanal şeklinde ilerlemesi, fıskiye ile oluşturulan su gösterileri ile su ögesi algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Kanal şeklinde ilerleyen süs havuzu yaya hareketini yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzunda kullanılan fıskiye sistemleri rahatsız edici ses oluşturmamaktadır.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Fıskiye altında aydınlatma armatürleri ve süs havuzu çevresinde bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir. Gözlemlerde canlı yaşamına da rastlanmamıştır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Kaskatlardan suyun sakince havuzun diğer alanlarına düşüşü de insanlar üzerinde olumlu psikolojik etki oluşturmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	Süs havuzunun kanal şeklinde ilerlemesi ve zeminde kayaların bulunması ile doğal bir görünüm sunması amaçlanmıştır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde geniş yapraklı bitkiler ve palmyeler bulunmaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Süs havuzu kaskatlı formu ve kanal şeklinde ilerleyerek alanda belli bir süre ilerlemesi park peyzajına olumlu katkı sağlamaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu zeminden yaklaşık 30 cm yukarıda olduğu alanlar mevcuttur. Bazı alanlarda yürüyüş yolu kotu ile süs havuzu harpuşa kotu aynıdır.

EK 47 Fevziye Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu bakımı genel olarak iyi durumdadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunun bulunduğu alanda ağaçların olması sebebiyle su yüzeyinde çokça yaprak, dal vb. bulunmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Kanal şeklinde ilerleyen bölümlerde kayaların yer alması zemin temizliğini zorlaştırmaktadır. Bu alanlarda yosunlaşmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 48 Fevziye Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç ve dış kaplaması çevre sert zemin kaplaması ile aynı renk seçilmiştir.
Doku	Süs havuzunda fiskiyeler çalışmadığı zaman sakin su yüzeyi, fiskiyeler çalıştığı zaman ise dalgalı ve hareketli su yüzeyi oluşur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu park boyutu ile uyumludur.
Form	Yuvarlak formda başlayan süs havuzu merdiven ile kaskat oluşturarak kanal şeklinde ilerler.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik ve informal çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzunun yuvarlak bölümünün ortasında yer alan su safiri olarak adlandırılan fiskiye odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunun kanal şeklinde alanda ilerlemesi bir ritm oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu kanal şeklinde alanda dolaşarak park peyzajı ile uyum içindedir.
Koram – Hiyerarşi	Süs havuzunun yuvarlak ve suyun hareketlendiği kaskatlı bölümü ön plana çıkmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Kaskatta hareketlenen su kanal bölümünde yavaşlayarak dengeye ulaşmaktadır.
Egemenlik	Kaskat sistemi süs havuzunda öne çıkmaktadır.
Birlik	Yuvarlak şeklinde başlayan ve kanal olarak ilerleyen süs havuzu kendi içerisinde birlik sağlamaktadır.

EK 49 Fevziye Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzei Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzei varlığı su perdesinden düşen suyu toplamak için 15-20 cm genişliğinde ve yuvarlak formdadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Su perdesi (Sicimli ve dijital)	Pompalar aracılığıyla denge deposundan alınan su, su perdesi üst kollektöre iletilerek su buradan aşağıda doğru akar.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Su perdesi ayaklarının bulunduğu yerde oluşturulan yuvarlak formlu alanda, şekle uygun yerleştirilmiş fıskiyeler bulunmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su perdesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Rüzgarlı havalarda su sıçraması olacağından tüm yıl boyunca kullanıma uygun değildir.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Su sıçraması gibi sorunların önüne geçmek için su perdesinin bulunduğu alt havuz geniş tutulmuş olsa da, su perdesi yüksekliği sebebiyle yine de su sıçraması olmaktadır. Su perdesi çevresinde yer alan yürüme ve bekleme alanında su sıçramasından kaynaklanan ıslanmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Su perdesi ana cadde üzerinde bulunduğundan aynı zamanda bir buluşma mekanıdır. Ve bu yüzden etkin biçimde kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Çizgisel aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su perdesi etrafında merdiven şeklinde oturma alanı oluşturulmuştur.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.

EK 49 Fevziye Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su perdesi seyir amaçlı ve buluşma mekanı olarak işlev vermektedir.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Dikey olarak düzenlenmesi ve yazılımla su akışının şekillendirilmesi sebebiyle ilgi çekicidir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Yaya hareketini yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ve şekilli dikey su akışı ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Su atışının şekillendirilebilmesi için elektronik vanalarla nozulların açılıp-kapanması kontrol edilmektedir. Bu da su akışı ve kesintisi sırasında ses oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Su perdesi üst ve alt bölümlerde çizgisel aydınlatma kullanılmıştır. Fıskiye aydınlatmaları için spot aydınlatmalar kullanılmıştır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Şekilli olarak akan su insanlarda merak ve heyecan gibi olumlu duyguların hissedilmesini sağlamaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Su ögesi yakın çevresinde parka ait ağaçlar yer almaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Diğer süs havuzlarından farklı olması sebebiyle çevre peyzajına olumlu katkı sunarken, farklılığı ile cazibe noktası oluşturmaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su perdesine ulaşım alt havuz sebebiyle mümkün değildir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu zeminden yaklaşık 60 cm yukarıda konumlandırılmıştır.

EK 50 Fevziye Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Su perdesi bakımı genel olarak iyi durumdadır. Ancak alt havuzda yer alan kaplama derzlerinde bozulmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su perdesi temizlik durumu iyidir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	Sicimli su perdesinde su akışı minik nozullar aracılığıyla sağlanır ve bunların yosun vb. sebeplerle tıkanmaması için uygun kimyasalların kullanılması gerekir.
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 51 Fevziye Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Su perdesi alt havuz iç ve dış kaplaması çevre sert zemin kaplamasına uygun renk seçilmiştir.
Doku	Su perdesi alt havuz materyal dokusu çevresi ile uyumludur.
Ölçü	Su perdesi alt havuz boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Su perdesi alt havuzu yuvarlak, su perdesi dikdörtgen formdadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik ve informal çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖĞELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Su perdesi su ögesindeki odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Su perdesinden suyun belli şekiller ve yazılar oluşturularak akması bir ritm oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Su perdesinin dikdörtgen, alt havuzunun ise yuvarlak formda olması zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Su perdesi ön plana çıkmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Su perdesi alt havuzu bulunduğu alanda boyut olarak büyüktür. Ancak su sıçramaması için alt havuzun geniş olması gerekliliği mevcuttur.
Denge	Su perdesinde yukardan aşağı hızla akan suyun, alt havuzda birikerek durgun su haline dönüşmesi denge oluşturmaktadır.
Egemenlik	Su perdesi süs havuzunda öne çıkmaktadır.
Birlik	Su perdesinden akan suyun hızı ile caddenin kalabalık yaya sirkülasyonu birliği temsil etmektedir.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park formal sınır çizgilerine sahiptir.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine, yerleşim ve iş alanlarına çok yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Acısu Parkı İzmit merkezde yer alan 2. Derece doğal sit alanı üzerinde bulunan bir parktır. Yıllara meydan okuyan ağaçları ile kentin en yeşil alanlarından ve nefes aldığı yerlerinden biridir. Acısu Parkı adını, eskiden parkın güneyinde yer alan çeşmeden tadı acımtırak akan sudan alır. Bu sudan atların içmesi için yalak bulunmaktaydı. Ayrıca suyun şifalı olduğuna dair inanış bulunmaktaydı. Ancak günümüzde bu çeşme ve su artık park içinde bulunmamaktadır.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkın kent merkezinde yer alması, sakin ve yoğun yeşil dokusuyla park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park düzdür ve kaldırımlar rampa ile çözümlenmiştir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Oturma, dinlenme alanları, spor alanı, çocuk oyun alanı ve yeme-içme alanları ile farklı yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı, spor alanı, çocuk oyun alanı ve yeme-içme alanı bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Pasif ve aktif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için çocuk oyun ve spor alanı mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık oturma alanı ve çöp kutusu bulunmaktadır ancak; yeterli sayıda değildir.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park sahil boyunca kıyı çizgisini takip etmektedir.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park kent merkezine yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	En önemli ekolojik alanlardan biri olan sulak alana ev sahipliği yapmaktadır. Sulak alanlar dünyanın en önemli rezerv alanlarından biridir ve pek çok canlı için yaşam alanı oluşturmalarının yanı sıra, yer altı sularının temizlenmesinde de doğal filtre görevi görürler.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ile park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, bisiklet yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alan düz olması sebebiyle erişilebilirdir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme ve oturma alanları ile tüm yaş gruplarına hizmet verememektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, piknik alanları ve kuş gözlem alanları mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma, piknik alanı, ve kuş gözlem kulesi mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları ve bisiklet yolları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye bulunmaktadır. Bitkilendirme tasarımında perdeleyici ve gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda yeterli aydınlatma vardır.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık ve kapalı oturma alanları, sulak alanda yaşayan veya göç zamanı sulak alana gelen canlılar ile ilgili bilgilendirme tabelaları, çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Kuş gözlem ve doğal hayatı izleme çalışmaları yapılmaktadır.

EK 54**İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Park, Marmara Denizi'nin doğu yönünde sahil boyunca devam etmektedir.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park kıyı çizgisi boyunca belli ölçüde devam etmektedir. Parkın her yerinden denizi görmek mümkündür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta bulunan açık ve yarı kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları, oturma alanları ve bisiklet yolu ile etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Denize ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı öge yer almamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır. Arıca sulak alan pek çok kalıcı ve göçer kuşa ve canlıya ev sahipliği yaptığı için zengin canlı çeşitliliğine sahiptir.

EK 54 İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Deniz oluşturduğu geniş su yüzeyi ile algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Kıyı çizgisi yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır. Özellikle gün batımı için güzel fotoğrafların çekilebileceği bir alandır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda dalgalar su ses etkisi oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Bazı alanlarda deniz suyuna dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında yer alan alçak boyutlu betonarme kuşatma elemanı ile güvenlik sağlanmaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı vardır ve üzerinde ahşap oturma alanları oluşturulmuştur.

EK 55 İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 56 İzmit Sahil Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Park'tan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyıların görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Deniz kenarında yapılan sıralı bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

EK 57 İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Kiraz dere İzmit sahili ikiye ayırıyor.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Dere doğal akışı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (dere)	Marmara Denizi'ne bağlantıdır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Dere suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dere, parkı ikiye ayırmaktadır ve boyutu park büyüklüğü ile orantılıdır.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dere kenarında kapalı dinlenme alanları mevcut değildir, ancak sulak alanı ikiye bölmesi sebebiyle canlı çeşitliliğine gözlemek isteyenler için tüm yıl boyunca kullanıma uygun bir alandır.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dere kenarı sakin ve huzurlu ortamı ile sahilde yürüyüş yapanlar tarafından etkin biçimde kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Dere kenarında aydınlatma yoktur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dereye ulaşmada herhangi bir engel yoktur.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Derenin bulunduğu alana ulaşım engelli kullanıcılar için uygun değildir.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Var	Dere sahili ikiye bölmektedir ve araçların kullandığı geçiş köprüsünde yayalar için de yaya geçidi bulunmaktadır. Ancak kara yolu kenarında geçiş yapılabildiği için yaya sirkülasyonunu kısıtlayıcı etkisi vardır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Gözlemler sırasında su kenarında kuş vb. canlı varlığı gözlemlenmiştir. Sulak alan varlığı sebebiyle de alan pek çok kalıcı ve göçer kuşa yaşam alanı sunmaktadır.

EK 57 İzmit sahil parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Yok	Park içinde dereye ulaşım ön plana alınmadığından algılanabilir değildir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Sahil parkını ikiye ayırdığı için yönlendirme etkisi vardır.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Dere bulundurduğu su yüzeyi ile görsel etki sunmaktadır. Özellikle dereye yüzen canlılar ve kuş varlığı kent merkezinde insanların doğa ile bütünleşebilecekleri ender yerlerden birini oluşturmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda hareketlenen su ses etkisi oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Dere varlığı canlılar için yaşam alanı sunarak ekolojik katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Dere suyunun sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Dere bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Dere kenarında bitkisel düzenleme mevcuttur.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dere kenarında herhangi bir güvenlik ögesi bulunmamaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Dere kenarında herhangi bir kuşatma elemanı yoktur.

EK 58 İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dere kenarı bakımı çok iyidir. Çim yüzey oluşturulmuş ve yabancı otlar düzenli olarak temizlenmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dere çevresi temizlik durumu çok iyidir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Yağışlı havalarda dere suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Dere kenarında yer alan taş yüzeylerde ara ara yosunlaşmalar mevcuttur.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 59 İzmit Sahil Parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Dereye sanayi atıklarının karışması sebebiyle su rengi kahverengidir.
Doku	Dere yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan dere yüzeyinde sakin su akışı gözlemlenebilmektedir.
Ölçü	Dere boyutu park boyutuna göre büyüktür.
Form	Dere, denize ulaşan çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Dere sınırları park genelinde yer alan informal çizgilere uyumlu olarak düzenlenmiştir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Dere yüzeyinde görülen canlılar odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Derenin sağında ve solunda devam eden sulak alan bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dere ve araç trafiğinin birbirine bu kadar yakın oluşu zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Dere çevresindeki bitkiler belli bir hiyerarşik düzende konumlandırılmıştır.
Oran - Proporsiyon	Dere kenarında bitkilendirme belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Derenin sağında ve solunda devam eden sulak alan aynı zamanda denge oluşturmaktadır.
Egemenlik	Yaya geçidinden görülen dere ve deniz birleşim manzarası alanda egemen durumdadır.
Birlik	Denize birleşen dere ve deniz görüntüsü birlik oluşturmaktadır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	İnformal	Park sahil boyunca kıyı çizgisini takip etmektedir.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park yerleşim alanlarına yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Kentli için nefes alma ve deniz ile buluşma mekanlarından biridir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ile park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parka; kara yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park hafif ve düze yakın eğime sahiptir. Kaldırımlarda yer alan rampalar ile erişilebilirlik derecesini arttırmaktadır.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Çocuk oyun alanı, spor alanları, dinlenme alanları ile çeşitli yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dinlenme alanı, çocuk oyun alanı, yürüyüş yolu, piknik alanları ve spor alanları mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma, piknik alanı mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun alanı ve spor alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye bulunmaktadır. Bitkilendirme tasarımında perdeleyici ve gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere yeterli oturma ve dinlenme alanı bulunmaktadır. Yeterli sayıda çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası ve aydınlatma bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Ramazan ayında etkinlikler düzenlenmektedir.

EK 61 Başıskele Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park İzmit körfezi güney kıyısında belli bir uzunlukta devam etmektedir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta bulunan açık ve kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları, oturma alanları ve bisiklet yolu ile etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesine ulaşılabilirlikte herhangi bir engel yoktur.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Parkın her alanından deniz görülebilmektedir.

EK 61 Başiskele Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Kıyı çizgisi yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyıda deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda dalgalar ses etkisi oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Bazı alanlarda deniz suyuna dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Deniz kenarında sıralı olarak palmyeler kullanılmıştır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında yer alan alçak boyutlu betonarme kuşatma elemanı ile güvenlik sağlanmaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı vardır.

EK 62 Başiskele Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 63 Başiskele Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Park'tan bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyıların görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Dalgaların sahile vuruşu bir uyum oluşturmakta aynı zamanda dalgaların gidip gelmesi zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Deniz kenarında yapılan sıralı bitkilendirme ile tasarımda su ve bitki birliği sağlanmıştır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park sahil boyunca kıyı çizgisini takip etmektedir.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel: Park yerleşim alanlarına yakın konumdadır. Doğal: Deniz kenarında yer alması sebebiyle aynı zamanda doğal bir park konumundadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Kentli için nefes alma ve deniz ile buluşma mekanlarından biridir. Parkta yer alan Yarhisar Müze Gemisi de ilgi çekici alanlardan biridir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çevre yoluna çok yakın konumda bulunması ile park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, deniz yolu ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alan içi düz olması sebebiyle erişilebilirdir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dinlenme, oturma alanları, çocuk oyun alanları, spor alanları ve kültür alanı ile çeşitli yaş gruplarına hizmet vermektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Dinlenme alanı, yürüyüş yolu, çocuk oyun alanı, yeme-içme alanı, spor alanları ve gemi müzesi mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme ve oturma alanı mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun alanı ve spor alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda geniş yapraklı çok yıllık bitkiler ile palmye, çalı ve mevsimlik çiçekler bulunmaktadır. Bitkilendirme tasarımında gölgeleyici gölgeleyici olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık ve kapalı olmak üzere yeterli oturma ve dinlenme alanı bulunmaktadır. Yeterli sayıda çöp kutusu, çeşme, yönlendirme & bilgilendirme tabelası, aydınlatma ve tuvalet bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Spor etkinlikleri ve ramazan ayında etkinlikler düzenlenmektedir. 17 Ağustos Marmara Depreminde hayatlarını kaybedenler için anma törenleri düzenlenmektedir.

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzei Varlığı (var - yok)	Var	Park, İzmit Körfezi güney yönünde sahil boyunca belli bir uzunlukta devam etmektedir.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Deniz varlığı ile su yüzeyi hareketlidir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Marmara Denizi
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park kıyı çizgisi boyunca belli ölçüde devam etmektedir. Parkın hemen hemen her yerinden denizi görmek mümkündür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta bulunan açık ve kapalı alanlar sebebiyle alanın tüm yıl boyunca kullanımı uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)		
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolları ile etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alçak ve yüksek aydınlatma sistemleri ile gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alanda engelli kullanıcılar için engelleyici herhangi bir kısıtlayıcı yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz doğal bir su ögesi olduğundan pek çok canlıya yaşam alanı sunmaktadır. Ancak evsel ve endüstriyel atıklar sebebiyle deniz canlıları tehlike altındadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Deniz, ulaşım alanında önemli fonksiyonele sahiptir. Ayrıca İzmit Körfezi doğal bir liman olma özelliği taşımaktadır. Bu da lojistik anlamında bölgeyi ön plana çıkarmaktadır.

EK 65**Gölcük Sahil Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Deniz tüm medeniyetler boyunca ilgi çekici bulunmuştur. Park sahil boyunca devam etmektedir ve parkın hemen hemen her alanından deniz görülebilir ve algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Kıyı çizgisi yönlendiricidir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Geniş su yüzeyi ile manzara etkisi sunmaktadır. Ayrıca gece karşı kıyından deniz yüzeyine yansıyan ışıklar ile birlikte ay ışığının da bulunduğu gecelerde seyir zevki sunan manzaralar oluşmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fırtınalı havalarda hareketlenen su ses etkisi oluşturmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Deniz yüzeyi il iklimi için ekolojik etki oluşturmaktadır. Geniş su yüzeyi varlığı yazın serinlik oluşturmaktadır. Ayrıca deniz pek çok canlıya yaşam alanı sunarak, ekolojik yaşama katkı sağlamaktadır.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Denizin sakin hali insanlarda huzur, sakinlik ve dinginlik duygularının hissedilmesini sağlamaktadır. Denizin dalgalı olması da insanlarda hareketlilik, canlılık gibi olumlu hisler sağlarken, öfke gibi olumsuz duyguların hissedilmesini de sağlayabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Bazı alanlarda deniz suyuna dokunmak mümkündür.
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Deniz, geniş su yüzeyi varlığı ile serinletici etki oluşturmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Yok	Yürüyüş yolu deniz kenarı boyunca devam etmektedir. Bu yüzden su ile direkt bitki arasında ilişki bulunmamaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Deniz varlığı çevre peyzajına önemli katkı sağlamaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Deniz kenarında yer alan alçak boyutlu betonarme kuşatma elemanı ile güvenlik sağlanmaktadır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Deniz kenarında yer alan yürüyüş yolunda kuşatma elemanı ve üzerinde ahşap oturma alanları vardır.

EK 66 Gölcük Sahil Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Sahil şeridi genel olarak bakımlı ve düzenli görünmektedir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıklar sebebiyle Marmara Denizi sahilinde zaman zaman katı atıklar sahile vurmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Deniz kenarında bulunan pek çok endüstriyel tesis sebebiyle yılın belli dönemlerinde su renk kalitesi bozulmakta ve su rengi kahverengine dönmektedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Yağışlı ve rüzgarlı havalarda deniz suyu bulanıklaşmaktadır.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	

EK 67 Gölcük Sahil Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Deniz, gökyüzünün rengini yansıtmaktadır. Güneşli ve açık havalarda mavi, yağmurlu ve bulutlu havalarda gri olarak görünen deniz rengi dinamik ve geniş bir renk skalası sunmaktadır.
Doku	Deniz yüzeyi rüzgarlı havalarda, sakin havalarda ve yağışlı havalarda farklı doku görünümleri sunmaktadır. Rüzgarlı havalarda dalgalı olan deniz yüzeyi, sakin havalarda çarşaf gibi bir görünüm sunmaktadır.
Ölçü	Bir iç deniz olan Marmara Denizi, Karadeniz vb. ile karşılaştırıldığında çok küçük bir denizdir. Parktan karşı kıyıya bakıldığında sonsuz görümlü bir deniz manzarası yerine karşı kıyının görülebildiği bir manzara vardır.
Form	Park alanında deniz, çizgisel bir forma sahiptir.
Çizgi	Kıyı çizgisi doğal sınır çizgilerine sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Deniz varlığı alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Kıyı çizgisinin park boyunca ilerlemesi bir ritm ve tekrar oluşturmaktadır.
Uyum – Zıtlık	Parkta yer alan Yarhisar Gemi Müzesi deniz ile bir uyum oluşturmakta, ancak geminin karada yer alması sebebiyle de bir zıtlık oluşturmaktadır.
Koram – Hiyerarşi	Deniz kenarında yer alan oturma alanları ön plandadır
Oran - Proporsiyon	Deniz kenarında yer alan bitkiler belli bir oran ile konumlandırılmıştır.
Denge	Parkta tasarım elemanları dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.
Egemenlik	Deniz kenarında yer alan oturma alanları denize en yakın hissedildiği alanlar olduğu için alanda egemen durumdadır.
Birlik	Karada bulunan Yarhisar Gemi Müzesi ile deniz varlığı birlik oluşturmaktadır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park alanı dikdörtgen formundadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine, yerleşim ve iş alanlarına çok yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yeni Cuma parkı adını, parkın hemen yanında yer alan Yeni Cuma Cami'nden alır. Yeni Cuma Cami diğer adıyla Pertev Mehmet Paşa Cami, Padişah II. Selim'in 2. veziri Pertev Mehmet Paşa adına, ölümünden sonra vasiyeti üzerine yaptırılmış ve cami kitabesine göre miladi 1579 yılında tamamlanmıştır. Yapı menzil külliyesi olarak inşa edilmiştir. Cami, hamam, sübyan mektebi, çeşme ve kervansaray bulunmaktaydı ancak günümüze, cami ve çeşme ulaşabilmiş, hamam kalıntı halindedir. Sübyan mektebi özgün şeklini tamamen yitirmiştir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İzmit için önemli bir yapı olan Yeni Cuma Cami'ne bitişik bir alan olduğundan algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parka; kara yolu, hafif raylı sistem, toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park içindeki kot farkları merdiven ve rampa ile çözümlenmiştir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Oturma, dinlenme alanları ve yeme-içme alanları ile tüm yaş gruplarına hizmet edememektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı ve yeme-içme alanı bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Aktif ve pasif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme, oturma ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için yürüyüş alanları mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler, palmiye ile çalı ve mevsimlik çiçekler mevcuttur. Bitkilendirme tasarımında estetik ve fonksiyonellik göz önünde bulundurulmuştur. Gölgeleyici ve sınırlandırıcı olarak fonksiyonel bitkilendirme yapılmıştır. Çalı ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yüksek ve alçak aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Alanda üstü açık oturma alanı , çöp kutusu ve çeşme bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Etkinlikler (var - yok)	Yok	

EK 69

Yeni Cuma Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzunda fıskiye sistemleri yer almaktadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	Fıskiye başlıkları sökülmüş olarak bulunmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında küçük kalmaktadır.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Süs havuzu boyutu iklim özelliklerinin dikkate alınmasını gerektirecek boyutta değildir.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu etrafında bulunan oturma alanları ile süs havuzu etkin kullanılmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde spot aydınlatma vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu çevresi yaya hareketine açıktır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzunun yaya hareketini yönlendirici etkisi vardır.

EK 69

Yeni Cuma Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzunun park merkezinde ve yeme-içme alanlarının yakınında bulunması sebebiyle algılanabilir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Yaya hareketini yönlendirmektedir.
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Su varlığı ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Yok	Fıskiye sistemleri çalışmadığından ses etkisi yoktur.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Süs havuzları içerisinde spot aydınlatma bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu	Su yüzeyi varlığı insanlarda sakinlik ve huzur gibi pozitif duyguları uyandırmaktadır.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı küçük olduğundan serinletici etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzlarının birleştirildiği merkez alanda mevsimlik çiçekler yer almaktadır.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Sert zemin görüntüsünü yumuşatmaktadır.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzunda su derinliği çok az olduğu için hayati tehlike oluşturacak bir sorunla karşılaşılma olasılığı çok düşüktür. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir. 2013 yılında süs havuzundan su içmek isteyen bir köpek elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetmiştir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Su ögesi etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak; süs havuzu perde betonu zeminden yaklaşık 30 cm yukardadır.

EK 70 Yeni Cuma Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzu bakımı genel olarak orta durumdadır. Havuz iç kaplama derz dolgularında bozulmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzu temizliği genel olarak orta durumdadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su renk kalitesi iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Su berraklığı iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 71 Yeni Cuma Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplama rengi mavi renk seçilmiştir. Harpušta için bej mermer kullanılmıştır.
Doku	
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzları kare formundadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Yürüyüş yolu ortasında yer alan süs havuzu alanda odak noktasıdır.
Ritm - Tekrar	Dört adet aynı boyuttaki ve şekildeki süs havuzunun kullanılmasıyla tekrar oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu, parkın formal tasarım çizgileri le uyum içindedir.
Koram – Hiyerarşi	Park merkezinde konumlandırılan süs havuzu alanda ön plana çıkmaktadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak orantılıdır.
Denge	Bir merkez etrafında konumlandırılan dört adet süs havuzu ile tasarım dengelenmiştir.
Egemenlik	Süs havuzu park alanında egemen durumdadır.
Birlik	Dört adet süs havuzu ve mevsimlik çiçek alanıyla birlik oluşturmakta ve parça parça bulunan süs havuzları bir bütün olarak algılanmaktadır.

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Alan çizgisel formdadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park kent merkezine, konut ve ticaret alanlarına yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok İyi	Parkta kentin simgelerinden biri olan saat kulesi mevcuttur. Saat kulelerinin esas işlevi halka zamanı göstermektir. Sultan II. Abdülhamit, Osmanlı tahtına çıkışının 25. yıldönümünde saat kulelerinin yaygınlaşması konusunda bir çalışma başlatmış ve Mutasarrıflara (Valilere) gönderdiği bir fermanla Anadolu kentlerinde saat kuleleri yapımını teşvik etmiştir. Bu tarihe kadar Osmanlı'da lüks bir eşya olarak algılanan saat halka ulaşmıştır. Parkta ayrıca Atatürk heykeli yer almaktadır. Cumhuriyetin 10. Yıldönümü törenine yetiştirilecek şekilde, 1933 yılında, bronz malzemenen, Mimar-heykeltıraş Nijat SİRER'e yaptırılmıştır. Saray yokuşunda, Saat kulesinin bulunduğu parkın önündedir. Mermer Kaidesi üzerinde Atatürk'ün İzmit konuşmalarından bölümler yer almaktadır
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Önemli ve belirgin kültür varlıklarının yer aldığı bir park olması sebebiyle park algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alana kara yolu, hafif raylı sistem ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Merdivenler sebebiyle alan engelliler için erişilebilir değildir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Dinlenme alanları, çocuk oyun alanı ve yeme-içme alanları ile farklı yaş gruplarına hizmet vermektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park farklı profillerden (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, sosyo kültürel yapı, fiziksel yapı vb) oluşan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Dinlenme alanı, çocuk oyun alanı, seyir terası ve yeme-içme alanı mevcuttur.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Pasif rekreasyon için, dinlenme alanı, seyir terası ve yeme-içme alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için; yürüyüş yolları, çocuk oyun alanı mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta geniş yapraklı çok yıllık bitkiler mevcuttur.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Parkta yer alan alçak ve yüksek aydınlatmalar ile alan gece kullanımına uygundur. Ayrıca saat kulesi için zeminde çizgisel aydınlatma yapılmıştır.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alanda üstü açık ve kapalı oturma alanı, çöp kutusu ve aydınlatma bulunmaktadır.
Parkta Düzenlenen Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

EK 73 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi yapay şelale olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Yaklaşık 10 m boyutunda yapay şelale tasarlanmıştır.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet, Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Şelale	Yaklaşık on metre yükseklikten su akışı olmaktadır. Suyun toplandığı alt havuz vardır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Alt havuzda fıskiyeler ile su hareketlendirilmesi sağlanmaktadır.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi boyutu bulunduğu alan ile karşılaştırıldığında çok büyüktür.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	İklim koşullarına uygun tasarlanmadığından şelale kısmının tüm yıl boyunca kullanımı yeterli değildir. Suyun döküldüğü alt havuz kullanım için uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Hayır	Rüzgar vb. iklim koşullarında su sıçraması sebebiyle şelale sistemi çalıştırılmamaktadır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Park kullanıcıları için görüş alanında olmadığından etkin kullanım sunmamaktadır. Geçiş güzergahı olarak kullananlar için etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su içinde kullanılan spot aydınlatmalar için gece kullanıma uygundur.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Şelale üst kısmına ulaşım merdivenler sebebiyle zordur.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Yok	Merdivenler sebebiyle engelli kullanıcılara uygun değildir.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı bulunmamaktadır.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Süs havuzu yapay şelale formundadır ve bunun dışında fonksiyonel çeşitliliği yoktur.
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Şelale boyutu sebebiyle algılanabilir.

EK 73 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Su akışı ile görsel etki sunulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Şelaleden su akışı ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Var	Şelaleden akan su miktarı fazladır ve bu da uzun süre süs havuzu çevresinde bulunanlar için rahatsız edici bulunabilir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Şelale su kanallarının içinde spot aydınlatmalar vardır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu – Olumsuz	Şelaleden akan su görüntüsü ile canlılık, neşe ve hareketlilik gibi olumlu duygular uyandırmaktadır. Ancak uzun süre duyulan su sesi zamanla rahatsızlık verici boyuta ulaşabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresi için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	Şelale görüntüsü ve tasarımı ile doğal bir görünüm sunmaktan uzaktır.
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde bitkilendirme yoktur.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Yok	Form ve yapısal olarak çevre peyzajı ile uyumlu bir tasarım değildir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ile temas engellenerek güvenlik sağlanmıştır.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Şelalenin üst noktasına ulaşmak için kullanılan merdivenlerde korkuluk bulunmaktadır.

EK 74 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Mevcut bakım durumu iyi seviyededir.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Filtrasyon sistemi yetersiz çalışmaktadır.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta düzeydedir.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Gerekli temizlik sağlanmadığından su berraklığı orta düzeydedir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Suyun aktığı yüzeylerde ve su toplanan alt havuzlarda yosunlaşmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından bakımı sağlanmaktadır.

EK 75 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 1 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu materyal rengi çevre yapısal peyzajı ile uyumludur.
Doku	Şelalede su akışının olduğu yüzey dokusunda tuğla kaplamalar vardır.
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzu formu şelale görüntüsü sunacak şekilde tasarlanmıştır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları formal çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Şelaleden akan su görüntü ve ses olarak odak noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Şelalede kaskatlı olarak düzenlenmiş ve tekrar oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Şelale istinat duvarı boyunca oluşturularak, alan ile uyum sağlanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Şelale yapısı ön planda tutulmuştur.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak büyük görünmektedir.
Denge	Süs havuzunda benzer ve tamamlayıcı objeler kullanılarak denge sağlanmıştır.
Egemenlik	Şelaleden akan su sesi alanda egemenlik sağlamaktadır.
Birlik	Şelale sisteminde alt havuzda fıskiyeleler ile hareketlenme sağlanarak şelale su akışı ile birlik oluşturulmuştur.

EK 76**İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu**

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulak alan Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu dikdörtgen formundadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi ile su hareketlendirilmektedir.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında küçüktür ancak yapay şelale ile bütünleşik olduğundan süs havuzu boyutu yeterlidir.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu tüm yıl kullanıma uygundur.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Evet	Süs havuzunda fıskiyeler çalıştırılmadığında su sıçrama vb. sorunlar olmamaktadır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu dinlenme ve oturma alanları yakınında yer aldığından etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu etrafında aydınlatma mevcuttur. Ayrıca fıskiye aydınlatması da vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu istinat duvarına bitişik halde, yaya geçişini engellemeyecek şekilde konumlandırılmıştır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Görsel etki dışında süs havuzunun fonksiyonel bir özelliği yoktur.

EK 76 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Yok	Süs havuzu duvar bitişiğinde yer alması ve şelalenin gölgesinde yer alması sebebiyle algılanabilirliği düşüktür.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile görsel etkisi oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Var	Uzun süre çalışan fıskiye sistemi oturma alanlarına yakın olması sebebiyle rahatsızlık verici olabilmektedir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Fıskiye armatürleri altında spot aydınlatma bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu – Olumsuz	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huysuzluk, sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresinde yer alan oturma alanı için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu çevresinde bitki yoktur.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak park peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzunda su derinliği yaklaşık 60 cm'dir. Ancak su içinde bulunan fıskiye aydınlatmaları, suyla temas edilmesi halinde elektrik çarpması gibi tehlikelere neden olabilir.
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Süs havuzu etrafında kuşatma elemanı yoktur ancak su zeminden yaklaşık 60-70 cm yukarıdadır.

EK 77 İzmit Kültür Tepesi Parkı su ögesi 2 bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu bakımı genel olarak iyi durumdadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Su ögesi temizlik durumu orta düzeydedir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su renk kalitesi orta durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Su berraklığı orta kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Var	Suda yosunlaşmalar gözlemlenmiştir.
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 78 İzmit kültür tepesi parkı su ögesi 2 tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu kaplama rengi istinat duvarı ve zemin kaplama rengi ile uyumludur.
Doku	Fıskiyeler çalışmadığında su yüzeyi durgundur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzu dikdörtgen formdadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzunda yer alan fıskiyeler ile oluşturulan su hareketi odak noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunda benzer fıskiyelerin tekrarı ile ritm oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu çizgileri ile park alanında uyum sağlanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Süs havuzu merkezinde yer alan fıskiye hiyerarşide ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak küçüktür.
Denge	Süs havuzunda merkezinde yer alan fıskiyenin sağında ve solunda aynı su hareketi yapan fıskiyeler kullanılarak denge sağlanmıştır.
Egemenlik	Fıskiyeler süs havuzunda egemen durumdadır.
Birlik	Süs havuzu kaplaması ile bulunduğu çevre ile birlik oluşturmaktadır.

EK 79**15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı imaj özelliklerine yönelik değerlendirme formu**

PARK İMAJ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
İmaj Özellikleri	Değerlendirme	Açıklama
Alan Formu (formal - informal)	Formal	Park dikdörtgen formundadır.
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel	Kentsel: Park yerleşim alanlarına yakın konumdadır.
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park 15 Temmuz 2016 tarihinde darbe girişimi sırasında hayatını kaybedenler anısına inşa edilmiştir.
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Konut alanlarına yakın konumda bulunduğundan algılanabilir.
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parka; kara yolu. Toplu taşıma ve yaya olarak ulaşım mümkündür.
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Park düzdür ve kaldırımlar rampa ile çözümlenmiştir.
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Oturma, dinlenme alanları ve çocuk oyun alanı ile farklı yaş gruplarına hizmet etmektedir.
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Park farklı profil kullanıcıları tarafından kullanılmaktadır.
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Oturma alanı ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır.
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Pasif ve aktif rekreasyon için kullanım alanları mevcuttur. Pasif rekreasyon için, dinlenme ve oturma alanları mevcuttur. Aktif rekreasyon için çocuk oyun alanı mevcuttur.
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Parkta çalılar ve mevsimlik çiçekler ile estetik bitkilendirme yapılmıştır.
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Alçak ve yüksek aydınlatmalar ile alan gece kullanıma uygundur.
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Alanda üstü açık oturma alanı ve çöp kutusu bulunmaktadır ancak; yeterli sayıda değildir.
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Yok	

EK 80

15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Yüzeyi Varlığı (var - yok)	Var	Su yüzeyi süs havuzu olarak bulunmaktadır.
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Fıskiye sistemleri ile su hareketlendirilmektedir.
Su Kullanım Çeşitliliği Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) Süs havuzu Bitki havuzu Su perdesi Yansıma havuzu Gölet Yapay dere, kanal ve şelale Dans eden havuz Sulama amaçlı su kullanımı	Süs havuzu	Süs havuzu üçgen formundadır.
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemi ile su hareketlendirilmektedir.
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Su ögesi boyutu park ile karşılaştırıldığında uygundur.
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Fıskiyelerden rüzgarlı havalarda su sıçraması olacaktır.
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)	Hayır	Süs havuzunda fıskiyeler kenarlara yakın yerleştirildiğinden rüzgar vb. iklim koşulları dikkate alınmamıştır.
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu dinlenme ve oturma alanları yakınında yer aldığından etkin kullanım sunmaktadır.
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Süs havuzu etrafında aydınlatma mevcuttur. Ayrıca fıskiye aydınlatması da vardır.
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzuna ulaşımında herhangi bir kısıtlayıcı ya da sınırlayıcı bulunmamaktadır.
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Alan engelli kullanıcılar için uygundur ve süs havuzuna ulaşmada da bir engel yoktur.
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu parkta kenarda bulunduğundan, yaya geçişini engellemeyecek şekilde konumlandırılmıştır.
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Yetersiz	Süs havuzu içerisinde canlı gözlemlenmemiştir.
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Görsel etki dışında süs havuzunun fonksiyonel bir özelliği yoktur.

EK 80

15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi su kullanımına yönelik sorvey değerlendirme formu (devam)

SU KULLANIMINA YÖNELİK SORVEY DEĞERLENDİRME FORMU		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Süs havuzu boğazı temsil etmektedir ve üzerinde yer alan boğaz köprüsü formundaki geçiş köprüsü ile algılanabilmektedir.
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile görsel etki oluşturulmaktadır.
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Fıskiye sistemleri ile su sesi oluşmaktadır.
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Var	Uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilmektedir.
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Var	Fıskiye armatürleri altında spot aydınlatma bulunmaktadır.
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Yok	Süs havuzu yüzey alanı ekolojik etki oluşturacak boyutta değildir.
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu – Olumsuz	Fıskiye ile hareketlendirilen su; canlılık, neşe ve pozitif duyguları uyandırmaktadır. Uzun süre çalışan fıskiye sistemi rahatsızlık verici olabilir ve insanlarda huysuzluk, sinirlilik gibi olumsuz duygulara sebep olabilir.
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Su yüzeyi bulunduğu alanın yakın çevresinde yer alan oturma alanı için serinletici etki yapmaktadır.
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Süs havuzu çevresinde saksılara yerleştirilmiş ara ara bitkiler mevcuttur.
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Form ve yapısal olarak park peyzajı ile bütünleşik bir tasarıma sahiptir.
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Yok	Süs havuzu etrafında kuşatma elemanı bulunmamaktadır. Ancak ara ara yerleştirilen bitkiler ile bitkisel kuşatma sağlanmıştır.

EK 81 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi bakım ve temizlik yönünden değerlendirme formu

SU ÖGESİ BAKIM & TEMİZLİK & YÖNETİM BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME		
Özellik	Değerlendirme	Açıklamalar
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Süs havuzu bakımı genel olarak çok iyi durumdadır.
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Su ögesi temizlik durumu çok iyi düzeydedir.
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Çok iyi	Su renk kalitesi çok iyi durumdadır.
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Çok iyi	Su berraklığı çok iyi kalitededir.
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Var	Belediye ekipleri tarafından yapılmaktadır.

EK 82

15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı su ögesi tasarım ilkeleri ve öğeleri yönünden değerlendirme formu

TASARIM İLKELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Renk	Süs havuzu iç kaplama rengi mavidir.
Doku	Süs havuzu materyal dokusu çevre yapısal peyzajı ile uyumludur.
Ölçü	Süs havuzu boyutu çevre ile uyumludur.
Form	Süs havuzu üçgen formdadır.
Çizgi	Süs havuzu sınırları geometrik çizgilere sahiptir.
TASARIM ÖGELERİ YÖNÜNDE SU ÖGESİNİN MEVCUT DURUM DEĞERLENDİRMESİ	
Özellik	Değerlendirme
Vurgu - Odak	Süs havuzu üzerinde yer alan Boğaziçi köprüsü şeklindeki geçiş köprüsü odak noktası oluşturmaktadır.
Ritm - Tekrar	Süs havuzunda benzer fışkiyelerin tekrarı ile ritm oluşturulmuştur.
Uyum – Zıtlık	Süs havuzu formunda üçgen yeşil alanların oluşturulması ile park genelinde uyum sağlanmıştır.
Koram – Hiyerarşi	Süs havuzu üzerinde yer alan geçiş köprüsü hiyerarşide ön plandadır.
Oran - Proporsiyon	Süs havuzu bulunduğu alanda boyut olarak uygundur.
Denge	Süs havuzu formunu takip eden çizgide yerleştirilen fışkiyeler ile denge sağlanmıştır.
Egemenlik	Fışkiyeler ve geçiş köprüsü süs havuzunda egemen durumdadır.
Birlik	Süs havuzu boğaz köprüsü, geçiş köprüsü de Boğaziçi köprüsü şeklinde inşa edilmiş ve bu iki öge arasında birlik oluşturulmuştur.

İmaj Özellikleri	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
	Seka Park	Doğu Kışla Gençlik Parkı	Cumhuriyet Çocuk Parkı	Derince Harikalar Sahili Parkı	Kocaeli Fuar Alanı	Nazmi Oğuz Sahil Parkı	Uğur Mumcu Parkı	Fevziye Parkı	Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı	İzmit Sahili Parkı	Başiskele Sahil Parkı	Gölcük Sahil Parkı	Yeni Cuma Parkı	İzmit Kültür Tepesi	15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı
Alan Formu (formal - informal)	İnformal	Formal	İnformal	Formal	Formal	İnformal	Formal	Formal	Formal	Formal	İnformal	Formal	Formal	İnformal	Formal
Karakter (kentsel – kırsal – doğal – sanayi)	Kentsel ve Doğal	Kentsel	Kentsel	Kentsel ve Doğal	Kentsel ve Doğal	Kentsel ve Doğal	Kentsel	Kentsel	Kentsel	Kentsel ve Doğal	Kentsel ve Doğal	Kentsel ve Doğal	Kentsel	Kentsel	Kentsel
Kalite (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok İyi	İyi
Algılanabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok İyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi
Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi
Erişilebilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi
Çok Çeşitli Yaş Gruplarına Hizmet Etme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Orta	Yetersiz	Orta	İyi	Orta	İyi	İyi	Orta	Çok iyi	İyi
Kullanıcı Profili Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	İyi	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi
Alan Kullanım Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Orta	Yetersiz	Orta	Orta	Orta	İyi	İyi	Orta	Orta	Orta
Rekreasyonel Çeşitlilik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Orta	Yetersiz	Orta	Orta	İyi	İyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi	Orta
Estetik ve Fonksiyonel Bitkilendirme (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	İyi
Parkın Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi
Donatı Elemanlarının Yeterliliği ve Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Orta	İyi	İyi	Yetersiz	Orta	Yetersiz	Orta	İyi	İyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Orta
Parkta Düzenlenen Festival, Kutlama ve Anma Etkinlikleri (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok

Özellik	01		02	03	04					05	06	07	08		09
	Seka Park		Doğu Kışla Gençlik Parkı	Cumhuriyet Çocuk Parkı	Derince Harikalar Sahili Parkı					Kocaeli Fuar Alanı	Nazmi Oğuz Sahil Parkı	Uğur Mumcu Parkı	Fevziye Parkı		Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı
	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi 3	Su Ögesi 4	Su Ögesi 5	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi
Su Yüzeysel Varlığı (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Yok
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Hareketli	Durgun	Hareketli	Durgun	Durgun	Hareketli	Durgun	Hareketli	Durgun	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli	
Su Kullanım Çeşitliliği * Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) * Süs havuzu * Bitki havuzu * Su Perdesi * Yansıma havuzu * Gölet * Yapay dere, kanal ve şelale * Dans eden havuz * Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Doğal su varlığı (dere)	Süs havuzu	Süs havuzu	Süs havuzu	Süs havuzu	Süs havuzu	Gölet	Doğal su varlığı (deniz)	Gölet	Doğal su varlığı (deniz)	Süs havuzu	Süs havuzu	Su perdesi (Sicimli ve dijital)	
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Yok	Var	Var	Var	
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu – şehir suyu – dere suyu – diğer)	Deniz suyu	Dere suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Deniz suyu	Deniz suyu	Deniz suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	Çok iyi	İyi	Orta	İyi	Çok iyi	Yetersiz	Çok iyi	Orta	Orta	Orta	Çok iyi	Yetersiz	
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)			Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Hayır		Evet		Evet	Evet	Evet	
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Orta	Çok İyi	Çok İyi	Çok iyi	İyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Orta	Çok İyi	Çok İyi	
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yetersiz	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Yetersiz	İyi	Çok iyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Çok İyi	
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Var	
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	İyi	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Yetersiz	İyi	İyi	Çok iyi	Orta	İyi	İyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi	Çok iyi	
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Var	Var	
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	
Su Ögesi Müzikli – Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Yok	Yok	Yok	
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Olumlu	Olumlu – Olumsuz	Olumlu	Olumlu	Olumlu	Olumlu Olumsuz	Olumlu	Olumlu - Olumsuz	Olumlu	Olumlu - Olumsuz	Olumlu	Olumlu	Olumlu	
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyumu (var - yok)	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Yok	Var	Yok	
Su – Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Var	
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	İyi	Orta	Orta	İyi	İyi	İyi	İyi	İyi	Çok iyi	Yetersiz	Orta	Orta	İyi	Çok iyi	
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	

Özellik	10		11	12	13	14		15
	İzmit Sahil Parkı		Başiskele Sahil Parkı	Gölcük Sahil Parkı	Yeni Cuma Parkı	İzmit Kültür Tepesi		15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı
	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi
Su Yüzevi Varlığı (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Su Kullanım Türü (durgun - hareketli)	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli	Hareketli
Su Kullanım Çeşitliliği * Doğal su varlığı (deniz, dere, diğer) * Süs havuzu * Bitki havuzu * Su Perdesi * Yansıma havuzu * Gölet * Yapay dere, kanal ve şelale * Dans eden havuz * Sulama amaçlı su kullanımı	Doğal su varlığı (deniz)	Doğal su varlığı (dere)	Doğal su varlığı (deniz)	Doğal su varlığı (deniz)	Süs havuzu	Şelale	Süs havuzu	Süs havuzu
Fıskiye ile Su Hareketlendirmesi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var
Kullanılan Suyun Kaynağı (deniz suyu - şehir suyu - dere suyu - diğer)	Deniz suyu	Dere suyu	Deniz suyu	Deniz suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu	Şehir suyu
Su Ögesinin Park Büyüklüğü ile Ölçü İlişkisi (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Yetersiz	Çok iyi	İyi	İyi
Su Ögesinin Tüm Yıl Kullanıma Uygunluğu (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Orta	İyi	Orta
Su Ögesinin Tasarımında İklim Özelliklerinin Dikkat Alınması Durumu (evet - hayır)					Evet	Hayır	Evet	Hayır
Su Ögesinin Etkin Kullanım Durumu (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	İyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	İyi	Orta	İyi	İyi
Su Ögesinin Gece Kullanıma Uygunluğu (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	İyi	Yetersiz	Çok iyi	Çok iyi	Yetersiz	Çok iyi	İyi	İyi
Su Ögesine Ulaşılabilirlik (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	İyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi	Çok iyi
Su Ögesinin Engelli Kullanıcılara Uygunluk Durumu (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Var	Yok	Var	Var
Su Ögesinin Yaya Hareketini Kısıtlayıcı Etkisi (var - yok)	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Yaşanabilirlik (Canlı çeşitliliği) (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz
Suyun Fonksiyonel Çeşitliliği (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	Çok iyi	Yetersiz	Çok iyi	Çok iyi	Orta	Orta	Orta	Orta
Su Ögesi Algılanabilirlik (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok	Var
Su Ögesi Yönlendirme Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok
Su Ögesi Görsel Etki (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Su Kullanımı Ses Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Var	Var
Ses Rahatsızlık Verici Etkisi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var
Su Ögesi Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var
Su Ögesi Müzik Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Su Ögesi Müzikli - Aydınlatma Sistemi (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Su Kullanımı Ekolojik Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
Su Kullanımı Psikolojik Etkisi (olumlu - olumsuz)	Olumlu - Olumsuz	Olumlu	Olumlu - Olumsuz	Olumlu - Olumsuz	Olumlu	Olumlu - Olumsuz	Olumlu - Olumsuz	Olumlu - Olumsuz
Su Ögesinin Dokunsal Etkisi (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
Su Kullanımının Serinletici Etkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Var	Var
Su Kullanımının Doğal Yapı İle Uyum (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
Su - Bitki İlişkisi (var - yok)	Var	Var	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
Su Kullanımının Çevre Peyzajına Katkısı (var - yok)	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Var	Var
Su Ögesi Güvenliği (çok iyi - iyi - orta - yetersiz)	İyi	Orta	İyi	İyi	Yetersiz	İyi	Yetersiz	İyi
Su Ögesi Etrafında Kuşatma Elemanı Varlığı (var - yok)	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var	Yok	Yok

Özellik	01		02	03	04					05	06	07	08		09
	Seka Park		Doğu Kışla Gençlik Parkı	Cumhuriyet Çocuk Parkı	Derince Harikalar Sahili Parkı					Kocaeli Fuar Alanı	Nazmi Oğuz Sahil Parkı	Uğur Mumcu Parkı	Fevziye Parkı		Acısu Mehmet Sadık Efe Parkı
	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi 3	Su Ögesi 4	Su Ögesi 5	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	İyi	Çok iyi	Orta	Orta	Yetersiz	Çok iyi	Çok iyi	Orta	Çok iyi	İyi	İyi	Orta	
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Orta	Orta	İyi	Yetersiz	Yetersiz	Yetersiz	Çok iyi	Orta	Orta	Orta	İyi	Orta	İyi	
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Kötü	İyi	İyi	Kötü	Orta	Orta	Çok iyi	Orta	Orta	Orta	İyi	İyi	İyi	
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Kötü	İyi	İyi	Kötü	Orta	Orta	İyi	İyi	Orta	İyi	İyi	İyi	İyi	
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	Yok	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	Var	Var	Yok	Var	Var	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Var	Yok	
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	

Özellik	10		11	12	13	14		15
	İzmit Sahil Parkı		Başıskele Sahil Parkı	Gölcük Sahil Parkı	Yeni Cuma Parkı	İzmit Kültür Tepesi		15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Anıt Parkı
	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi	Su Ögesi 1	Su Ögesi 2	Su Ögesi
Su Ögesi Mevcut Bakım Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Çok iyi	Orta	İyi	İyi	Çok iyi
Su Ögesi Temizlik Durumu (çok iyi – iyi - orta – yetersiz)	Orta	Çok iyi	Orta	Orta	Orta	Orta	Orta	Çok iyi
Suyun Renk Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	Orta	Orta	Orta	Orta	İyi	Orta	Orta	Çok iyi
Suyun Berraklık Kalitesi (çok iyi – iyi - orta – kötü)	İyi	Orta	İyi	İyi	İyi	Orta	Orta	Çok iyi
Su Temizliği İçin Kimyasal Kullanımı (var - yok)	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var
Suyun Yosunlaşma Durumu (var - yok)	Yok	Var	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Yok
Su Ögesinin Profesyonel Bakım Durumu (var - yok) Varsa Kim Tarafından?	Yok	Yok	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ziyet Yiğit
Doğum Yeri ve Tarihi : Gölcük / 1989
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim Durumu

Lise : İhsaniye Lisesi (2003-2007)
Lisans : Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı
Bölümü (2007-2011)
Yüksek Lisans : Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (2016-2019)

Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı (2017-2018)

Çalıştığı Kurum/Kurumlar : Tekno Tasarım ve Yapı Teknik AŞ (2011-2019)

İletişim (e-posta) : ziynet.yigit@gmail.com

Yayınları : **Yiğit, Z., Akman, A.Ö., Alkan, M., Öcal, İ., Çelik, A.**
2017. A research on the determination of landscape values and recreation potential of
Iznik district of Bursa province. *Research Journal of Agricultural Sciences*, 10(1): 39-
46.